

INA Godišnje izvješće

2012

SADRŽAJ

INA	1. INA GRUPA UKRATKO	6
	2. NAGRADE 2012.	7
	3. KLJUČNI FINANCIJSKI I OPERATIVNI POKAZATELJI	8
	4. PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE	10
	5. PREGLED MAKROEKONOMSKOG OKRUŽENJA	12
NAŠE POSLOVANJE	1. ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA	18
	2. RAFINERIJE I MARKETING	24
	3. TRGOVINA NA MALO	28
	4. KORPORATIVNO I OSTALO	30
FINANCIJSKO I OPERATIVNO POSLOVANJE	1. ANALIZA POSLOVANJA	34
	2. KLJUČNI OPERATIVNI PODACI INA GRUPE	52
ODRŽIVI RAZVOJ, ZAŠTITA ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA (ZZSO)	1. ODRŽIVI RAZVOJ (OR)	58
	2. OKOLIŠNI POKAZATELJI – USKLAĐENOST	62
	3. ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST	64
	4. UPRAVLJANJE KVALITETOM	66
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	1. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	70
	2. UPRAVA	74
	3. IZVRŠNI DIREKTORI	76
	4. INFORMACIJE O KOMPANIJI I DIONIČARIMA	78
	5. OČEKIVANI RAZVOJ I ISTRAŽIVANJE	79
	6. INFORMACIJE ZA DIONIČARE	80
	7. ADRESAR	81
FINANCIJSKO IZVJEŠĆE I IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA ZA 2012	1. INA INDUSTRIJA NAFTE D.D. – IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA	86
	2. KONSOLIDIRANI I NEKONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2012	87
	3. BILJEŠKE UZ FINANCIJSKO IZVJEŠĆE	98

INA GRUPA UKRATKO

INA je srednje velika europska naftna kompanija s EBIT-DA u iznosu od 782 milijuna dolara u 2012. godini. INA ima vodeću ulogu u naftnom poslovanju u Hrvatskoj te značajnu ulogu u regiji u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te distribuciji naftnih derivata.

Na kraju 2012. godine, INA je raspolagala s 267 milijuna boe dokazanih i vjerojatnih rezervi ugljikovodika uz proizvodnju ugljikovodika od 48,6 tisuća boe dnevno. Rafinerije nafte Rijeka i Sisak, ukupnog kapaciteta 135.000 bbl dnevno (6,7 milijuna tona) u 2012. godini proizvele su 81.000 bbl dnevno (4,1 milijuna tona) naftnih derivata. Segment djelatnosti Trgovina na malo, na dan 31. prosinca 2012., upravljao je mrežom od 448 benzinskih postaja, uglavnom u Hrvatskoj i Bosni..

NAŠE KLJUČNE AKTIVNOSTI UKRATKO

Segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina bavi se istraživanjem, razradom i proizvodnjom nafte i prirodnog plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od svog osnivanja pa do danas,

INA je bila uključena u aktivnosti istraživanja i proizvodnje u više od 20 zemalja.

Segment djelatnosti Rafinerije i marketing nositelj je poslova nabave i prerade nafte te proizvodnje, distribucije i prodaje naftnih derivata na domaćem i inozemnim tržištima. Upravlja s dvije rafinerije nafte, smještene u Rijeci i Sisku. Rafinerija nafte u Rijeci je srednje veličine i smještena je na obali s pristupom luci i naftovodu dok je Rafinerija nafte u Sisku smještena u blizini glavnog grada, područja s najvećom potrošnjom naftnih derivata u zemlji. Proteklih godina provodio se opsežan program razvoja rafinerijskog sustava, u sklopu kojeg je izgrađeno i u rad pušteno nekoliko ključnih postrojenja (npr. hidrokreking kompleks u Rijeci, postrojenje za izomerizaciji u Sisku i sl.).

Segment djelatnosti Trgovina na malo upravlja regionalnom mrežom od 448 benzinskih postaja, od kojih 396 u Hrvatskoj te 52 postaje u susjednim zemljama Bosni i Hercegovini, Sloveniji i Crnoj Gori. Projekt modernizacije "Plavi koncept" intenzivno je nastavljen tijekom 2012. godine širom Hrvatske s ciljem daljnjeg unapređenja ponude i usluge na benzinskim postajama.

OŽUJAK: Nagrada za posvećenost kvaliteti usluge agencije za istraživanje tržišta Heraklea
INA je dobila nagradu za posvećenost kvaliteti usluge za 2011. godinu agencije za istraživanje tržišta Heraklea. Nagrada joj je dodijeljena za vrijeme Mystery shopping dana pod nazivom „Feedback management – Upravljanje povratnim informacijama o kupovnom iskustvu.“

TRAVANJ: INA šestu godinu zaredom izabrana za Trusted Brand u kategoriji benzinskih servisa
INA je šestu godinu zaredom izabrana za Trusted Brand u kategoriji benzinskih servisa, prema istraživanju koje je proveo Reader's Digest među svojim čitateljima kako bi otkrili kojim robnim markama hrvatski potrošači najviše vjeruju.

TRAVANJ: Zlatni indeks

INA je osvojila nagradu Zlatni indeks u šest kategorija: stipendije, sudjelovanje na studentskim projektima, organiziranje projekata na kojima sudjeluju studenti, prakse, najbolji imidž prema percepciji studenata i Grand Prix. Nagrada se dodjeljivala po drugi put s ciljem nagrađivanja i promocije onih kompanija i institucija koje svojim djelovanjem potpomažu studentsku zajednicu, a utemeljila ju je studentska udruga eStudent.

SVIBANJ: Certifikat Poslodavac Partner

INA je uspješno završila proces recertifikacije i u 2012. ponovno dobila Certifikat poslodavac partner koji se dodjeljuje za izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima. INA je tako ponovno dokazala kako primjenjuje najviše standarda u unapređenju poslovnih rezultata i kvalitete rada.

RUJAN: Priznanje HGK Sisak Rafineriji nafte Sisak

Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Sisak, dodijelila je Rafineriji nafte Sisak priznanje za 85 godina poslovanja.

PROSINAC: Volonterska nagrada u kategoriji doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva na području Slavonije i Baranje

INA Klub volontera dobitnik je Volonterske nagrade za 2012. godinu u kategoriji doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva na području Slavonije i Baranje, koju dodjeljuje Volonterski centar Osijek uz podršku Savjeta za razvoj volonterstva. Volonterski centar Osijek tom nagradom želi doprinijeti afirmaciji volonterstva kao poželjne društvene vrijednosti kroz vrednovanje doprinosa pojedinaca i organizacija koje rade za opće dobro.

KLJUČNI FINANCIJSKI I OPERATIVNI

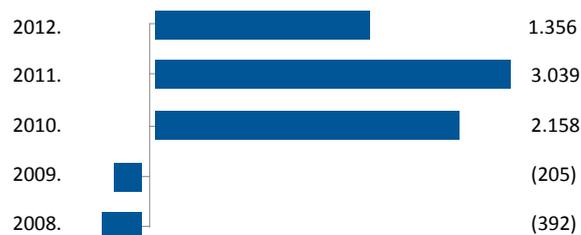
	2010	2011	2012	12/11
HRK mil	HRK mil	HRK mil	HRK mil	%
Neto prihod od prodaje	25.866	30.028	29.895	(0)
EBITDA	4.080	6.522	4.578	(30)
EBITDA bez jednokratnih stavki	4.583	6.776	4.963	(27)
<i>Istraživanje i proizvodnja</i>	5.514	8.122	5.571	(31)
<i>Rafinerije i marketing</i>	(329)	(1.020)	(366)	(64)
<i>Trgovina na malo</i>	35	140	148	6
Dobit iz osnovne djelatnosti	2.158	3.039	1.356	(55)
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	2.955	4.078	2.863	(30)
Neto financijski gubitak	(840)	(663)	(289)	(56)
Neto dobit/gubitak	961	1.815	681	(62)
Neto dobit bez jednokratnih stavki	1.593	2.634	1.893	(28)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	1.563	3.282	3.742	14
Kapitalna ulaganja uključujući jednokratne troškove	2.891	1.545	1.286	(17)
<i>Istraživanje i proizvodnja</i>	1.473	814	746	(8)
<i>Rafinerije i marketing</i>	1.328	575	228	(60)
<i>Trgovina na malo</i>	52	106	229	116
Zarada po dionici				
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (kuna po dionici)	96,1	181,5	68,1	(62,5)
Omjer duga i kapitala %	43,72	38,82	30,83	(20,59)
KLJUČNI POKAZATELJI ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA	2010	2011	2012	12/11 %
Rezerve sirove nafte (MM bbl) 2P	90	90	97	8
Rezerve prirodnog plina (MM boe) 2P	188	165	154	(7)
Ukupne rezerve ugljikovodika (MM boe) 2P	305	278	267	(4)
Prosječna dnevna proizvodnja sirove nafte (M bbl /dan)	16,3	15,3	12,3	(20)
Prosječna dnevna proizvodnja kondenzata (M boe /day)	7,2	9,9	3,2	(68)
Prosječna dnevna proizvodnja prirodnog plina (M boe /day)	42,0	49,2	33,0	(33)
Ukupna prosječna dnevna proizvodnja ugljikovodika (M boe /day)	65,5	74,4	48,6	(35)
KLJUČNI POKAZATELJI RAFINERIJE I MARKETING	2010	2011	2012	12/11 %
Ukupna rafinerijska proizvodnja (kt)	4.450	4.051	4.065	0
Ukupna prodaja rafinerijskih proizvoda (kt)	4.012	3.561	3.424	(4)
KLJUČNI POKAZATELJI TRGOVINA NA MALO	2010	2011	2012	12/11 %
Ukupan broj benzinskih postaja	476	456	448	(2)
Ukupna prodaja (000t)	1.180	1.131	1.042	(8)

POKAZATELJI

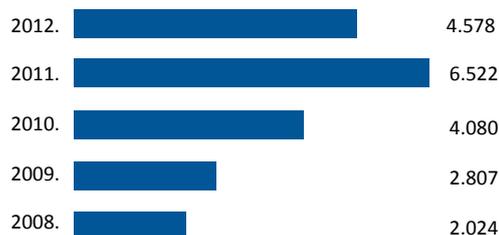
Neto prihod od prodaje (HRK mil)

Dobit iz osnovne djelatnosti (HRK mil)

EBITDA (HRK mil)

Neto dobit/(gubitak) (HRK mil)

Broj zaposlenih

PISMO PREDsjedNIKA UPRAVE

Kroz proteklih gotovo pola stoljeća poslovanja, INA se pozicionirala kao jedan od ključnih gospodarskih subjekata u regiji. Kroz godine, od kojih su neke bile poprilično izazovne, naučili smo vrijednu lekciju uspješnog poslovanja i u vremenima koja pred nas postavljaju brojna ograničenja.

Potvrđuju to i naši poslovni rezultati za 2012. godinu. Unatoč značajnim izazovima koji su rezultat nedostatka sirijske proizvodnje te pada potražnje benzina i dizela četvrtu godinu zaredom, uspjeli smo značajno povećati udjel kapitalnih ulaganja u Hrvatskoj, sa 72 posto u 2011. na 94 posto u 2012. godini, odnosno na 1.166 milijardi kuna. Utrostručili smo kapitalna ulaganja u domaće istraživanje i proizvodnju i više nego udvostručili ulaganja u trgovinu na malo u usporedbi s 2011. godinom.

Imajući u vidu sva ranije spomenuta ograničenja, iznimno nas raduju pozitivni poslovni rezultati kompanije u 2012. godini, nastavak pozitivnog trenda pokrenutog ranijih godina. EBITDA (bez jednokratnih stavki) od gotovo 5 milijardi kuna rezultat je, u prvom redu, naše snažne usmjerenosti na poboljšanje operativne učinkovitosti INA Grupe. Ustrajan rad i zajednički napori menadžmenta i zaposlenika na optimizaciji učinkovitosti i procesa nabave urodili su, od 2010. godine, uštedama od oko 2,2 milijarde kuna. Posebno nam je drago što se poboljšanje financijske pozicije odrazilo u smanjenju Inine zaduženosti za 27% u usporedbi sa 2011. godinom.

Segment istraživanja i proizvodnje nafte i plina u 2012. godini obilježio je značajan jubilej – 60 godina rada, odnosno šest desetljeća sustavnog i profesionalnog istraživanja i proizvodnje nafte i plina na prostoru Hrvatske. Od velikog je to značaja ne samo za Inine zaposlenike koji su neposredno uključeni u tu djelatnost i Inu kao kompaniju, već i za hrvatsko gospodarstvo u cjelini.

Simbolično je da se baš u godini kada smo obilježili taj vrijedni jubilej INA uspješno vratila tamo gdje je sve nekada davno počelo - Panonskom bazenu. Intenziviranje istražnih aktivnosti, koje smo prije nekoliko godina pokrenuli na tom prostoru, kao i značajan porast ulaganja (sa 187 milijuna kuna u 2011. na 558 milijuna kuna u 2012. godini), doveli su do dvaju otkrića nafte: bušotina-ma Hrastilnica-3 u blizini Ivanić-Grada i Đeletovci-1 Zapad, na naftnom polju Privlaka kod Vinkovaca. Uspjesi su to koji će, kroz nekoliko godina, uroditi pozitivnim učincima ne samo za Inu kao kompaniju, već i za energetske neovisnost Republike Hrvatske, sigurnost opskrbe tržišta, kao i proračune lokalnih zajednica na čijem području će se odvijati buduća proizvodnja. Pored toga, obilježili smo početak građevinskih radova u EOR projektu na poljima Žutica i Ivanić. Prvi je to primjer primjene tercijarnih metoda povećanja iscrpka nafte u Hrvatskoj, a omogućit će produžetak proizvodnje na dvama starim poljima za oko 25 godina. Iskreno vjerujem da će Segment djelatnosti istraživanja i proizvodnje nafte i plina, posebice s novim istraživačko-proizvodnim projektima, i u narednom razdoblju zadržati svoju poziciju vodećeg generatora financijske stabilnosti kompanije.

Naš Segment djelatnosti Rafinerija i marketinga u 2012. godini je ostvario značajan napredak u učinkovitosti - rad novih postrojenja, zajedno s boljim izborom sirovine, doveo je do većeg udjela utrživih motornih goriva, što nam je pomoglo prilagoditi strukturu naše proizvodnje zahtjevima tržišta. Pored toga, skladu s pripremama za nadolazeće značajne razvojne programe, tijekom 2012. pokrenuti su brojni programi usmjereni rastu, zaštiti zdravlja, sigurnosti i okoliša te održivom razvoju.

Kad je riječ o našem Segmentu djelatnosti Trgovine na malo, ponosni smo što možemo reći da smo, više nego udvostručivši svoja ulaganja u ovom Segmentu u odnosu na 2011., odnosno povećavši ih sa 106 na 229 milijuna kuna, u ovu godinu ušli s najvećom mrežom moderniziranih benzinskih postaja u zemlji. U sklopu opsežnog projekta modernizacije naše maloprodajne mreže, pokrenutog krajem 2010. godine, ukupno smo do sada rekonstruirali i obnovili preko 130 benzinskih postaja te izgradili

i pustili u rad dvije nove (BP Galižana – Zapad i BP Župa). S obzirom na veličinu i rasprostranjenost naše maloprodajne mreže, projekt modernizacije dugoročnog je karaktera te ćemo, u cilju učvršćivanja naše tržišne pozicije i povećanja razine usluge za naše kupce, projekt nastaviti i u godinama pred nama. S obzirom na izazovno tržišno okruženje, vjerujemo kako će to biti naša presudna prednost u odnosu na konkurenciju te nam omogućiti zadržavanje vodeće tržišne pozicije u ovom segmentu.

U realizaciji svih naših prošlih i budućih poslovnih projekata ključnu ulogu imaju naši zaposlenici, a njihovo stručno znanje, iskustvo i predani rad najčvršći su jamac naših budućih uspjeha. Svjesni toga, i dalje smo snažno usmjereni na stvaranje što boljeg okruženja za svakog zaposlenika, što primjerenijih uvjeta za unapređenje njihovih znanja i razvoj karijere, kao i za privlačenje najkvalitetnijih kadrova na tržištu. Da je naš pristup upravljanju ljudskim resursima prepoznat, odnosno da smo na putu koji nas na najbolji način vodi ka ostvarenju našeg dugoročnog cilja dostizanja pozicije poslodavca prvog izbora u regiji, i u 2012. godini je potvrdio naš Growww program zapošljavanja pripravnika. Gotovo 4000 mladih, visokoobrazovanih i motiviranih mladih ljudi prijavilo se jer je prepoznalo Inu kao kompaniju koja, pružajući im mogućnosti učenja i usavršavanja kroz rad u međunarodnom poslovnom okruženju, predstavlja najbolje radno okruženje za početak njihova profesionalnog puta.

Smatrajući društveno odgovorno poslovanje svojim trajnim opredjeljenjem, i u prethodnoj smo godini nastojali sustavno raditi na prepoznavanju specifičnih potreba zajednice u kojoj poslujemo te pružiti podršku brojnim humanitarnim, kulturnim, edukacijskim, ekološkim, zdravstvenim i znanstvenim projektima. Ono na što smo u ovom segmentu iznimno ponosni činjenica je da pozitivan doprinos ne pruža samo kompanija u cjelini, već i naši zaposlenici, svojim neposrednim djelovanjem na korist zajednice. Naime, zahvaljujući našem Projektu korporativnog volontiranja radnika u lokalnoj zajednici, pokrenutom u rujnu 2010. godine, u Inu danas djeluje Klub volontera s oko 200 članova koji su voljni svoje osobno vrijeme, trud i vještine staviti u službu opće dobrobiti. Iznimno nas raduje da je zajednica to prepoznala - INA Klub volontera dobitnik je Volonterske nagrade za 2012. godinu u kategoriji doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva na području Slavonije i Baranje, koju dodjeljuje Volonterski centar Osijek uz podršku Savjeta za razvoj volonterstva.

U 2013. godini nastaviti ćemo predano raditi na daljnjem rastu, učinkovitosti i profitabilnosti kompanije. Iako su zahtjevi kvalitete sve viši, a konkurencija na tržištu sve snažnija, to nas ne obeshrabruje. Dapače, služi nam kao dodatni poticaj da budemo još bolji i još brži. I nadalje ćemo nastojati poboljšavati svoju učinkovitost, a svojim ulaganjima stvarati vrijednost dioničarima. Naša predanost visokoj razini ulaganja u aktivnosti u Hrvatskoj prilično je čvrst jamac da ćemo i u nadolazećem razdoblju zadržati svoju tradicionalnu ulogu jednog od najvećih ulagača u Hrvatskoj i pokretača cjelokupnog gospodarstva. Nećemo pritom zanemariti ni zajednicu u kojoj djelujemo, već ćemo i nadalje davati sve od sebe da budemo prepoznati kao njezin pouzdan partner.

Naši zaposlenici, njihov profesionalizam, iznimno stručno znanje i iskustvo te entuzijazam i ambicija da zajedničkim radom postignemo još više ključni su za ovu kompaniju. Uz zadržavanje kvalitetnih kadrova koji su već u kompaniji, također planiramo i privlačenje novih mladih talenata.

S takvim ljudskim kapitalom te jasnom vizijom budućeg razvoja i kvalitetnim investicijskim projektima kojima planiramo potvrditi svoju poziciju, iskreno vjerujem da nema bojazni kako će INA i nadalje ostati pouzdan jamac sigurnosti opskrbe hrvatskog tržišta energijom, čvrsta karika hrvatskog gospodarstva i jedan od lidera u regiji.

Zoltán Áldott,
predsjednik Uprave

PREGLED MAKROEKONOMSKOG

GLOBALNO TRŽIŠTE NAFTE I INDUSTRIJA PRERADE: VISOKE CIJENE SIROVE NAFTE I PRIVREMENO POBOLJŠANJE RAFINERIJA

Tijekom 2012. cijene sirove nafte su u prosjeku bile blizu razine iz 2011., premda je ova minimalna razlika u prosječnoj cijeni imala u pozadini velike oscilacije tijekom godine. Kako su se izgledi za globalnu ekonomiju pogoršavali tijekom prve polovice 2012., cijena sirove nafte je pala sa 120 dolara/barelu na 90 dolara/barelu u lipnju. Stupanjem na snagu pojačanih sankcija protiv Irana u srpnju 2012., cijena sirove nafte porasla je zbog bojazni vezanih uz sigurnost opskrbe. Krajem 2012. godine barel Brent sirove nafte vrijedio je 110 dolara. Tako je cijena sirove nafte ostala visoka u 2012. unatoč slabom gospodarskom rastu. Naposljetku, potražnja za naftom porasla je samo 0,8% u 2012.

Segment prerade sirove nafte imao je uspješniju godinu, osobito u drugoj polovici kad su se marže (cracksread) na benzin i dizel goriva oporavile, no taj oporavak i je privremen i ne može se smatrati nagovještajem trajno boljih uvjeta za prerađivače sirove nafte. Neplanirane stanke u radu sjevernoameričkih rafinerija zbog vremenskih neprilika, te pojačan ciklus održavanja utjecali su na povećanje marži. Zatvaranje nekih rafinerija uz atlantsku obalu SAD-a također je potpomoglo ovaj trend. Uz to, zalihe gotovih rafiniranih proizvoda tijekom trećeg kvartala 2012. bile su relativno niske. Unatoč navedenom, industriju prerade sirove nafte i dalje karakteriziraju prekomjerni kapaciteti. Kako će u razdoblju od 2013. do 2015. u pogon biti pušteni novi kapaciteti (osobito u Aziji i Rusiji), za očekivati je da će, unatoč porastu potražnje, i dalje biti prisutan višak prerađivačkih kapaciteta, što nagovještava nastavak izazovnog poslovnog okruženja za europske rafinerije. Na mediteranskom tržištu je kombinacija pojačanih sankcija Iranu i usredotočenosti ruskih rafinerija na povećanje izvoza dizelskih goriva u Europu dodatno zakomplcirala poslovno okruženje. Naime, iranska sirova nafta je važna sirovina za mnoge mediteranske rafinerije, a, zbog sankcija Iranu, cijena ruske Ural nafte je porasla jer su njene karakteristike slične iranskoj nafti. Oba faktora utjecala su na povećanje cijene sirovina za mnoge mediteranske rafinerije.

INOZEMNO OKRUŽENJE - RASPOLOŽENJE SE POPRAVILO KRAJEM GODINE, ALI JE STANJE I DALJE SLABO

Zabrinutost za sudbinu eurozone obilježila je globalnu ekonomiju u prvoj polovici 2012. godine. Sve dok krajem srpnja guverner Europske središnje banke (ECB) nije izjavio da će "učiniti štogod treba" da bi sačuvao eurozonu, tržišta se nisu smirila. U rujnu je ECB objavila program zvan Outright Monetary Transactions prema kojemu bi se država članica

eurozone obvezala provesti strukturne reforme i smanjiti fiskalni deficit, a zauzvrat bi se ECB obvezala kupiti neograničene količine državnih obveznica te države s rokom dospijeća do 3 godine. Premda nijedna zemlja članica nije zatražila takvu pomoć od nastanka programa, financijska tržišta su se uvjerila da ECB misli ozbiljno pa su se prinosi na obveznice počeli smanjivati. Raspoloženje financijskih investitora dodatno je poraslo nakon što se Grčka krajem studenog s kreditorima konačno dogovorila oko isplate slijedećih tranši pomoći u iznosu 33 milijarde eura. Na prelasku u 2013. godinu raspoloženje na financijskim tržištima je bilo je nešto bolje u usporedbi sa posljednje dvije godine.

Međutim, gospodarske prilike u Europi su još uvijek loše – BDP je u Europskoj Uniji pao 0,4 % u 2012. Godini. Stopa nezaposlenosti je na rekordno visokim razinama (11,7 % u eurozoni krajem 2012. godine) i u nekim zemljama članicama poput Španjolske i Grčke znatno iznad 20% dok je stopa nezaposlenosti mladih viša od 50%. Iako je porast raspoloženja financijskih tržišta krajem 2012. dobro došao, nastavak politike štednje u 2013. će kratkoročno smanjiti potencijalni rast, pogotovo u zemljama poput Francuske koje su kasnije počele s politikom štednje od svojih mediteranskih susjeda.

Gospodarstvo SAD-a je u 2012. zabilježilo rast od 2,2%, iako nije uopće raslo u zadnjem kvartalu, djelomično zbog neizvjesnosti oko rješavanja modaliteta fiskalne politike u 2013. godini. U svakom slučaju, SAD bilježi umjeren gospodarski rast. Stopa nezaposlenosti je, međutim, visoka, blizu 8% dok će, prema najavama središnje banke, monetarna politika ostati „labava“ barem još dvije godine. Iako je dinamika rasta u SAD-u brža od one u Europi, to nije dovoljno da bi se stopa nezaposlenosti osjetnije smanjila u kratkom roku.

Gospodarski rast u Kini usporio je na 7,8% u 2012 godini, što je najsporija stopa rasta u više od deset godina. Posebice tijekom drugog i trećeg kvartala postojala je zabrinutost da bi usporavanje rasta u Kini moglo biti brže od očekivanog, međutim, novi program infrastrukturnih investicija ubrzao je gospodarski rast u zadnjem kvartalu, te će se taj trend nastaviti u prvoj polovici 2013. S obzirom na važnost Kine (i Indije) za potražnju za energentima, važno pitanje u idućih nekoliko godina bit će kako će Kina izvesti prilagodbu svoje ekonomije povećanju domaće potražnje uz smanjenje doprinosa investicija i izvoza, kao i činjenica da će se broj radno sposobnog stanovništva u Kini uskoro početi smanjivati. Iako će se ovi trendovi odigrati tijekom sljedećih nekoliko godina, činjenica je da su vremena dvoznamenkastog rasta najvjerojatnije iza nas.

HRVATSKO GOSPODARSTVO U 2012.: JOŠ JEDNA TEŠKA GODINA PRILAGODBE

Pad BDP-a u 2012. iznosio je 2%. Domaća potražnja i u 2012. godini je bila glavni razlog tog pada – prema našim procjenama investicijska aktivnost pala je 4% tijekom godine dok je osobna potrošnja smanjena za više od 3%, kao rezultat porasta nezaposlenosti, pada realnih plaća i smanjenje bankovnih kredita.

Kao i u većini zemalja Europske Unije, fiskalna prilagodba u Hrvatskoj bila je jedan od razloga pada BDP-a. Nova je Vlada krenula smanjivati fiskalni deficit poboljšanjem naplate poreza i povećanjem poreznih stopa. Porez na dodanu vrijednost povećan je sa 23% na 25% od 1. ožujka 2012., dok su promjene u sustavu poreza na dohodak utjecale na smanjenje neto primanja bolje stojećih građana. Vlada je također smanjila doprinose na plaće za zdravstvo sa 15% na 13% od svibnja 2012., smanjujući tako trošak rada.

Stopa nezaposlenosti porasla je tijekom godine, slijedeći uobičajenu sezonsku trasu (porast u prvom i zadnjem kvartalu i pad u drugom i trećem kvartalu zbog sezonskog zapošljavanja u poljoprivredi i turizmu). Pretpostavljam da je stopa nezaposlenosti, prema međunarodno usporedivoj metodologiji Međunarodne organizacije rada (ILO), porasla sa 13,4% na 15% tijekom 2012. Realne plaće u 2012. pale su četvrtu godinu za redom, prema našim izračunima, za više od 2%.

Domaći krediti bankovnog sektora poduzećima smanjeni su za 13% tijekom 2012, dok je broj odobrenih auto kredita bio manji za gotovo 30%. Izvoz roba pao je u 2012. godini 0,7%, dok je uvoz roba na međugodišnjoj razini smanjen za 0,2%, što oslikava slabu domaću potražnju, kao i nepoticažno inozemno okruženje. Uvoz roba (bez naftnih derivata) bio je slab tijekom cijele godine, tako da je zabilježio porast od samo 0,5%. Izvoz roba (bez naftnih derivata, čiji je izvoz porastao 10,1% na međugodišnjoj razini mjereno u eurima) i brodova porastao je gotovo 4% tijekom godine. Mnogi industrijski sektori poput telekomunikacijske opreme, industrijske opreme i farmaceutskih proizvoda zabilježili su dvoznamenkasti rast izvoza u 2012. Ususret skorom ulasku u EU, pozitivno je što postoje dobri izgledi za izvoz dobara više dodane vrijednosti na zajedničko tržište.

Cijene na malo porasle su 3,4% tijekom godine, dobrim dijelom zbog povećanja administrativnih cijena (struja, plin, grijanje) vezanih uz ispunjavanje određenih uvjeta za ulazak u Europsku Uniju 1. srpnja 2013. Kratkoročno, ta će povećanja cijena smanjiti raspoloživi dohodak, ali u srednjem i dužem roku jasniji cjenovni signali podržat će investicijske aktivnosti u energetskom sektoru, poboljšati sigurnost opskrbe i potaknuti efikasnije korištenje energenata.

Devizni tečaj bio je stabilan tijekom godine i postavke monetarne politike bile su gotovo iste cijelu godinu. Hrvatska narodna banka je pet put intervenirala na deviznom tržištu u 2012. – četiri puta da bi spriječila deprecijacijske pritiske i jednom, u rujnu, zbog prekomjernog jačanja kune. Likvidnost na domaćem financijskom tržištu bila je solidna, tako da su prinosi na kratkoročne državne zapise padali kako je godina odmicala. Sredinom prosinca rejting agencija S&P smanjila je kreditni rejting Republike Hrvatske s BBB- and BB+, dakle iz investicijskog u špekulativni razred. Smanjenje rejtinga nije bilo iznenađenje, obzirom na pad BDP-a, slabe izgleda za ubrzanje gospodarskog rasta i planirano povećanje proračunskog deficita u 2013. u odnosu na 2012., neovisno o ulasku u Europsku Uniju u srpnju 2013. Međutim, prinosi na hrvatske obveznice porasli su 50 baznih bodova krajem godine u odnosu na dan prije smanjenja kreditnog rejtinga.

U 2013. očekujemo izazovno domaće i regionalno poslovno okruženje. Domaća potražnja, kao i potrošnja rafiniranih proizvoda, i dalje će biti slabe. Slovenija i Italija, najvažniji trgovinski partneri Hrvatske, ostat će u recesiji, dok će bilo kakav gospodarski rast u jugoistočnoj Europi biti temeljen na izvozu, a ne na domaćoj potražnji. Ulazak u Europsku Uniju, planiran za 1. srpnja 2013., bit će pozitivan za Hrvatsku, ne samo zbog mogućnost korištenja strukturnih fondova, već i zbog vjerodostojnije ekonomske politike. Međutim, mnogi sektori ekonomije bit će izloženi većoj konkurenciji što bi moglo smanjiti kratkoročne izgleda za gospodarski rast. Istovremeno, ta ista konkurencija omogućit će potrošačima veći izbor roba i usluga uz niže cijene, a što će ujedno povećati raspoloživi dohodak i gospodarski rast u srednjem roku.

INDUSTRIJA NAFTE I PLINA U HRVATSKOJ: NAFTNA INDUSTRIJA SLIJEDI GLOBALNE TRENDOVE; LIBERALIZACIJA OBILJEŽILA PLINSKU INDUSTRIJU

U Hrvatskoj u drugoj polovici 2012. primjetan je rast izvoza naftnih derivata, nastao nakon oporavka marži crackspread. Dok je u prvoj polovici godine izvoz naftnih derivata u tonama, na međugodišnjoj razini, pao za 25%, u drugoj polovici 2012. izvoz je na međugodišnjoj razini porastao 42%, na 866,000 tona. Obzirom na snažne cjenovne signale u trećem i u nešto manjem opsegu u četvrtom kvartalu 2012., proizvodnja naftnih

derivata i koksa porasla je 6,3% u 2012. godini – istovremeno je ukupna industrijska proizvodnja pala 5,5% na međugodišnjoj razini. Zapravo, u drugoj polovici 2012. proizvodnja naftnih derivata porasla je 26,7% na međugodišnjoj razini.

Tržište plina u Hrvatskoj prošlo je kroz znatne promjene. One su rezultirale liberalizacijom tržišta u praksi, što je bila jedna od važnih preostalih obveza za ulazak u Europsku Uniju. Početkom 2012. svi kupci (uključujući kućanstva) bili su slobodni odabrati svog opskrbljivača plinom. Međutim, kućanstva, premda slobodna birati opskrbljivača, imala su pristup plinu po reguliranim cijenama.

Početkom 2012. cijene plina za prodaju opskrbljivačima plinom kućanstava bile su propisane u iznosu od 1,7 kuna po kubičnom metru (bez PDV-a), dok je cijena plina za prodaju industrijskim potrošačima s potrošnjom manjom od 100 milijuna kubičnih metara bila ograničena na najviše 2,13 kuna po kubičnom metru. U svibnju je cijena plina za kućanstava povećana na 2,2 kune po kubičnom metru, te se na toj razini, zadržala do kraja godine. Za industrijske potrošače koji koriste manje od 100 milijuna kubičnih metara godišnje najviša razina cijene je povećana u srpnju sa 2,13 kuna po kubičnom metru na 2,75 kuna po kubičnom metru, da bi od listopada bilo uvedeno slobodno formiranje cijena. Liberalizacija tržišta plina rezultirala je povećanjem uvoza plina od strane nekolicine trgovaca/opskrbljivača i krajnjih kupaca ili kupnjom plina od različitih dobavljača. Kombinacija liberalizacije tržišta i pada potrošnje rezultirala je padom cijena u drugoj polovici 2012. godine.

NAŠE POSLOVANJE

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

IZDVOJENO

- > Dva nova otkrića; istražno bušenje i ispitivanje naftnih bušotina Hrastilnica-3 i Đeletovci-1 Zapad
- > U Egiptu početak proizvodnje na polju Rizk (na koncesiji East Yidma) u svibnju 2012. godine; povećanje udjela za 50% na koncesiji East Yidma; u studenome 2012. s kompanijom RWE Dea potpisan je Ugovor o stjecanju udjela u budućoj razradnoj koncesiji na koncesiji Disouq
- > U veljači 2012. INA je proglasila „višu silu“ i privremeno obustavila sve poslovne aktivnosti u Siriji u skladu s međunarodnim mjerama
- > Stanje rezervi na dan 31.12. 2012.: SPE 2P 267 MMboe
- > Dnevna količina proizvodnje u 2012.: 48,6 mboe

SD Istraživanje i proizvodnja obavlja djelatnost istraživanja, razrade ležišta i proizvodnje nafte i prirodnog plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od osnutka Segmenta aktivnosti istraživanja i proizvodnje izvodile su se u 20 zemalja, a trenutno ovaj segment djelatnosti posluje u Angoli i Egiptu. Na kraju 2012. INA je imala 267 milijuna boe dokazanih i vjerojatnih rezervi ugljikovodika s dnevnom količinom proizvodnje od 48.6 mboe.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. veljače 2012. donijela Odluku o provođenju međunarodnih mjera ograničavanja utvrđenih odlukom Vijeća Europske unije 2011/782/ZVSP u odnosu na Sirijsku Arapsku Republiku. Navedenom odlukom zabranjena je kupnja, uvoz i prijevoz nafte i drugih naftnih derivata iz Sirije, prodaja i transfer tehnologije proizvodnje nafte i plina, kao i pružanje financijskih ili osiguravajućih usluge za takve transakcije. INA je u potpunosti ispoštovala Odluku Vlade i poduzela sve korake kako bi aktivnosti u Sirij uskladila s restriktivnim mjerama.

Slijedom navedenog, 26. veljače 2012. INA je proglasila “višu silu” I privremeno obustavila sve svoje poslovne aktivnosti u Siriji sve do prestanka “više sile”.

U kopnenom dijelu Hrvatske nastavljeno je s uspješnim aktivnostima istraživanja, što je u drugoj polovici godine rezultiralo s dva nova otkrića u blizini postojećih naftnih polja. Riječ je o bušotinama Hrastilnica-3, u blizini naftnog polja Žutica, s oko 2.400 bbl/dan pridobivenih tijekom ispitivanjem bušotine te Đeletovci-1 Zapad s pridobivenom količinom nafte od oko 600 bbl/dan. Slijedi razrada novih naftnih otkrića i njihovo spajanje na Ininu proizvodnu infrastrukturu.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA U 2012.

KOPNENA HRVATSKA

- **Rezerve (SPE 2P, 31.12. 2012.):** 184 MMboe
- **Proizvodnja (2012.):** 26,2 mboe/dan

U sklopu aktivnosti istraživanja u Hrvatskoj, uspješno su izbušene tri istražne bušotine na kopnu. Dvije bušotine su ispitane i dobiven je značajan dotok nafte, dok je jedna bušotina bila negativna.

S ciljem postizanja planiranog iscrpka, održavanja proizvodnja i produžetka ekonomski isplativog vijeka eksploatacije polja u zreloj fazi proizvodnje, razradne su aktivnosti uključivale bušenje jedne re-entry bušotine te čitav niz uspješno obavljenih remontnih radova koji su rezultirali smanjenjem prirodnog pada proizvodnje. Većina planiranih aktivnosti u sklopu EOR projekta, vezanih uz radove na kompresorskim stanicama i cjevovodima za CO₂ na naftnim poljima kao i probnu ugradnju dodatne proizvodne kolone u jednu bušotinu, završene su prema planu. U cilju realizacije nove proizvodnje nafte i plina u idućem razdoblju na projektima Međimurje i Selec aktivnosti su bile usmjerene na izradu potrebne dokumentacije i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa kako bi se pribavile potrebne dozvole.

U području istraživanja nekonvencionalnih ležišta, INA je započela pripreme za prve radove te vrste na području SZ Hrvatske, u Međimurju, unutar eksploatacijskog polja Zebanec. Pripremne aktivnosti odnosile su se na otvaranje i ispitivanje bušotine Zebanec-3 kojom je pridobiven plin i kondenzat iz ležišta slabo propusnih pješčenjaka miocenske starosti.

Krajem 2012. godine INA je posjedovala dva odobrenja za istraživanje na kopnu u sjevernoj Hrvatskoj (istražni prostori Istočna Slavonija površine 5.500 km² i Jugozapadna Sava površine 4.870 km²).

HRVATSKA - JADRAN

- **Rezerve (SPE 2P, 31.12.2012.):** 38 MMboe
- **Proizvodnja (2012.):** 15,8 mboe/dan

U sklopu aktivnosti istraživanja u podmorju Sjevernog Jadrana, bušenje dviju bušotina odgođeno je za 2013. zbog neraspoloživosti bušaće platforme. 2D/3D seizmika snimljena početkom 2012. na Srednjem i Južnom Jadranu, djelomično je obrađena i interpretirana do kraja 2012. godine.

INA je u partnerstvu s kompanijom Eni putem zajedničke operativne kompanije INAgip započela s pripremama za kampanju bušenja i razrade naftnog polja Ika JZ. Eksploatacijom ležišta prirodnog plina na polju Ika JZ ublažit će se prirodan pad proizvodnje i dobiti dodatne količine plina iz jadranskog podmorja. Navedene aktivnosti obuhvaćaju ugovaranje bušaće platforme, bušenje i opremanje 5 dvostruko opremljenih bušotina, projektiranje te postavljanje proizvodne platforme i podmorskih cjevovoda.

Razradne aktivnosti koje su vezane na optimizaciju platforme Iva-na A/K, odnose se na eksploataciju polja Izabela te razradu polja Ilena I Ika JZ, prolongirane su za 2013. zbog odgode početka proizvodnje kao i odgode bušaće kampanje. Remontni radovi na Ivani K odvijali su se prema planu.

INAgip je potpisao ugovor za izgradnju odobalnih plinskih platformi s kompanijom Rosetti Marino iz Italije, s tim da će značajan dio radova izgradnje obaviti hrvatsko brodogradilište Viktor Lenac kao podugovaratelj. Ugovor se odnosi na izgradnju jedne platforme u sljedećih 20 mjeseci koja će biti postavljena na postojećem plinskom polju Ika JZ, dok izgradnja druge platforme ovisi o rezultatima daljnjeg istraživanja.

INOZEMNE KONCESIJE

a) ANGOLA

- **Rezerve (SPE 2P, 31.12.2012.):** 5,59 MMboe
- **Proizvodnja (2012.):** 1,49 mboe/dan

INA je u djelatnosti istraživanja i proizvodnje u Angoli prisutna od 1980. godine, a sudjeluje u aktivnostima razrade i proizvodnje na tri koncesije, sve na odobalnom Bloku 3. INA nema status operatora već je partner s različitim postocima udjela u koncesijama i proizvodnji.

BLOK 3/05

Operator na Bloku je Sonangol P&P s 25% udjela. Ostali partneri su: China Sonangol (25%), AJOCO (20%), ENI (12%), Somoil (10%) i NIS (4%). Inin udjel na bloku iznosi 4%, a udjel u proizvodnji kreće se u rasponu 0,89 – 3,50%, s prosjekom od 2,60% u 2012. g. To je bivši Blok 3/80 za koji su licence za proizvodnju produžene 2005. godine. Na bloku je sedam proizvodnih polja: Palanca, Pacassa, Bufalo, Impala SE, Impala, Cobo i Pambi. Aktivnosti su bile usm-

jerene na rudarske radove u cilju poboljšanja produktivnosti. Licenca za Blok istječe 2025. godine.

Planira se bušenje jedne interpolacijske bušotine na polju Impala te bušenje jedne interpolacijske bušotine i remontni radovi na polju Bufalo. Nastavit će se aktivnosti na velikim razradnim projektima započetima u prethodnom razdoblju - Projektu nadogradnje površinskih postrojenja: GLCC/LLPS/LLCC/IWS separatora i postrojenja za obradu vode, čiji završetak je planiran 2015. godine, te Projektu postavljanja i spajanja optičkih kabela, čiji završetak se očekuje tijekom 2016. godine.

BLOK 3/91

Operator na bloku je Sonangol P&P s 6,25% udjela. Ostali partneri su: TOTAL (50%), ENI (15%), AJEX (12,5%), Svenska (6,25%) i NIS (5%). Inin udjel iznosi 5%, a udjel u proizvodnji kreće se u rasponu 2,54-3,75, s prosjekom od 2,87% u 2012. g. Aktivnosti su bile usmjerene na rudarske radove u cilju poboljšanja produktivnosti. Polje Oombo, jedino proizvodno polje na bloku, pripojeno je Bloku 3/05 na dan 01.01.2013., čime je Blok 3/91 prestao postojati.

BLOK 3/05A

Operator na bloku je Sonangol P&P s 25% udjela. Ostali partneri su: China Sonangol (25%), AJOCO (20%), ENI (12%), Somoil (10%), i NIS (4%). Inin udjel iznosi 4%. Planove razrade naftnih polja Caco-Gazela i Punja odobrio je Ministar nafte dana 26.04.2012. Aktivnosti projektiranja (FEED) su u tijeku na oba polja. Licenca za oba polja istječe 2030. godine.

Na razradnom području Punja Bloka 3/05A izvršit će se Ugovor za projektiranje, nabavu, izgradnju i postavljanje dvije platforme, izbušiti će se četiri razradne bušotine, od kojih će se dvije opremiti. Na razradnom području Caco-Gazela Bloka 3/05A izvršit će se Ugovor za projektiranje, nabavu, izgradnju i postavljanje tronožne platforme te će se izbušiti i opremiti razradne bušotine Gazela-1, Gazela-2 i Caco-1.

b) EGIPAT

- **Rezerve (SPE 2P, 31.12.2012.):** 3,19 MMboe
- **Proizvodnja (2012.):** 1,91 mboe/dan

INA u aktivnostima istraživanja i proizvodnje u Egiptu sudjeluje od 1989. INA posjeduje udjele na četiri razradne koncesije u Zapadnoj pustinji i jednoj istražnoj koncesiji u Delti Nila. INA je operator na razradnim područjima Sidi Rahman i Rizk na koncesiji East Yidma, dok na četiri ostale koncesije (RasQattara, West Abu Gharadig, North Bahariya i Disouq) nema status operatora, već je partner. Ulaganje u 2012. bilo je uglavnom usmjereno na bušenje i remontne radove.

Koncesija Disouq

INA je 11. studenog 2012. s kompanijom RWE Dea potpisala Ugovor o stjecanju 50% udjela u svojstvu partnera u zadnjoj istražnoj

kampanji i u svakom budućem razradnom području na koncesiji Disouq.. Procijenjeni pripadajući dio pridobivih resursa iznosi 7,0 MMboe. Daljnja razrada ovisi o rezultatima istražne bušotine Helal-1 koja se trenutno buši.

Koncesija East Yidma – Razradna područja Sidi Rahman i Rizk

INA je operator dok je kompanija RWE Dea bila partner pri čemu su obje strane imale 50% udjela u koncesiji i 29% udjela u proizvodnji. INA je iskoristila svoje pravo prvokupa 50% udjela u koncesiji East Yidma. Time je stekla dodatnih 50% udjela od njemačke kompanije RWE Dea AG i postala operator sa 100% udjela u toj koncesiji. Kupoprodajni ugovor potpisan je 29. studenog 2012. Količine proizvodnje i financijski podaci koji se odnose na Inin dio za 2013. korigirat će se od dana 01. srpnja 2013., po odobrenju Dokumenta o prijenosu udjela. Naftno polje Sidi Rahman je u proizvodnji od 2007., a proizvodnja se odvija putem zajedničke kompanije Marina Petroleum Company (MPC). Proizvodnja na polju Rizk započela je u svibnju 2012, a tijekom 2012. nije bilo radova bušenja. Glavni radovi u 2013. trebali bi biti bušenje jedne razradne bušotine na polju Sidi Rahman.

Koncesija Ras Qattara

Koncesija se sastoji od dva naftna polja: Zarif i El Faras, Proizvodnja nafte započela je 1994. Operator je IEOC (egipatska podružnica kompanije Eni). INA ima 25% udjela u koncesiji i 10,825% udjela u proizvodnji.

U 2012. nije bilo radova bušenja, dok su remontni radovi, u cilju optimizacije proizvodnje, izvedeni na oba polja. U 2012. započelo se s radovima na elektroenergetskom postrojenju na polju Faras, a završetak se očekuje tijekom 2013. Remontni radovi planiraju se na oba polja, Zarif i Faras, kako bi se optimizirala proizvodnja.

Koncesija West Abu Gharadig

Koncesija se sastoji od dva naftna polja: Raml i Raml SW. Proizvodnja je započela 1996. Operator je IEOC. INA ima 25% udjela u koncesiji i 14,5% udjela u proizvodnji.

U četvrtom tromjesečju 2012. izbušene su dvije proizvodne naftne bušotine Izvedeni su remontni radovi kako bi se smanjio prirodan pad proizvodnje starih polja. Završeno je postrojenje za obradu otpadnih voda. Revidiran je geološki model za ležišnu studiju polja Raml a u tijeku je dopuna dinamičkim podacima. U planu su remontni radovi i izrada novih bušotina, kako bi se smanjio prirodan pad proizvodnje starih polja.

Koncesija North Bahariya

Koncesija se sastoji od pet naftnih polja (Ferdaus, Gana, Rawda, Ryan, Abrar). Projekt ja započeo 2004. godine. Operator je Sahara North Bahariya, a partneri su INA i IPR. INA ima 20 % udjela u koncesiji, a udjel u proizvodnji iznosi 9,015 %.

U 2012. izbušeno je 8 bušotina. Bušenje je rezultiralo sa sedam

pozitivnih bušotina dok je jedna istražna bušotina bila negativna. Otvoreni su i pušteni u proizvodnju novi proizvodni intervali uz proizvodnju iz već postojećih proizvodnih intervala triju bušotina. Prosječna dnevna proizvodnja u 2012. povećala se za 1.900 boe. U 2014. planira se nastavak kampanje bušenja s novim razradnim bušotinama.

c) SIRIJA

INA od 1998. godine sudjeluje u aktivnostima istraživanja i proizvodne u Siriji.

- **Rezerve (SPE 2P, 31.12.2012.):** 35,8MMboe
- **Proizvodnja (2012.):** 3,1 mboe/dan

INA je 26. veljače proglasila "višu silu" i privremeno obustavila sve svoje poslovne aktivnosti u Siriji sve do prestanka "više sile".

INA Grupa aktivna je u Sirijskoj Arapskoj republici od 1998. temeljem potpisanih Ugovora o podjeli proizvodnje (Production Sharing Agreement - PSA). Prvi PSA potpisan je za blok Hayan 1998. godine te je nakon uspješne istražne i ocjenske faze INA prijavila šest komercijalnih otkrića na bloku Hayan sa značajnim rezervama nafte, plina i kondenzata. INA i General Petroleum Company (GPC) osnovali su zajedničku kompaniju Hayan Petroleum Company (HPC) za izvođenje naftnih radova na bloku Hayan.

Drugi PSA odnosi se na Blok Aphamia i stupio je na snagu u lipnju 2004.

BLOK APHAMIA

Blok Aphamia nalazi se u provinciji Hama, sjeverozapadno od bloka Hayan. PSA za Blok Aphamia predviđa prvu istražnu fazu u trajanju od četiri godine i dva produžetka od po dvije godine. INA je ispunila ugovorne obveze prve istražne faze i prvog produžetka prve istražne faze. Snimljeno je 270 km² 3D seizmike i izbušene četiri istražne bušotine (bušotina Jaddua-1 koja je negativna, te naftno-plinske bušotine Mudawara-2, Mudawara-3 i Beer As Sib-1 koje su privremeno napuštene). Na strukturama Mudawara i Beer As Sib utvrđeni su slojevi zasićeni naftom i plinom. Drugi i posljednji produžetak istražne faze prekinut je objavom „više sile“ dana 26.02.2012. zbog međunarodnih sankcija protiv Sirije. Proglašenjem „više sile“ INA je obustavila sve svoje aktivnosti na bloku Aphamia iz PSA Ugovora, te je opozvala sve svoje radnike. Drugi produžetak završio je 11. studenog 2012. s neispunjenom obvezom bušenja jedne istražne bušotine za potvrdu komercijalnosti slojeva zasićenih naftom. Usprkos činjenici što je PSA Ugovor istekao, INA još nije dobila nikakvu obavijest niti od GPC-a niti od Ministarstva. INA zadržava svoje pravo nastavka radova nakon što se ukine proglašena „viša sila“.

HAYAN

Inine aktivnosti na Bloku Hayan rezultirale su sa šest (6) komercijalnih otkrića (polja Jihar, Al Mahr, Jazal, Palmyra, Mustadira i Mazrur).

Razvojna faza Bloka Hayan započela je prvim komercijalnim otkrićem - Jihar 2004. godine. Prvu proizvodnju nafte u Siriji INA je započela 25. kolovoza 2005. bušotinom Jihar 2 kao dijelom rane proizvodne faze. Prvu proizvodnju plina INA je u Siriji započela na polju Palmyra 13. prosinca 2006. U 2008. godini započeta je izgradnja sabirne stanice nafte i plina koja je dovršena krajem 2009., a početkom 2011. postrojenje za preradu plina započelo je s radom. Prema Ugovoru o prodaji plina između SPC-a, INA-e i Sirijske plinske kompanije (Syrian Gas Company - „SGC“), INA je obvezna prodati svoj dio plina i kondenzata Sirijskoj plinskoj kompaniji

Dana 23. veljače 2012. Hrvatska je usvojila sankcije EU-a prema Sirijskoj Arapskoj Republici, odnosno INA je proglasila višu silu za dozvole za Hayan i Aphamiju na dan 26. veljače 2012. Proglašivši višu silu, INA je obustavila sve aktivnosti u blokovima Hayan i Aphamia te opozvala sve lokalne i hrvatske radnike.

Sukladno Odluci Vlade RH o provođenju međunarodnih mjera ograničavanja utvrđenih Odlukom Vijeća EU 2011/782/ZVSP u odnosu na Sirijsku Arapsku Republiku (Narodne Novine br. 22/12), društvo General Petroleum Corporation, na kojeg su 14. veljače 2009. prenesena sva prava i obveze SPC-a u odnosu na blokove Hayan i Aphamia, navedeno je kao "odgovorna osoba" te INA nije imala druge mogućnosti, nego objaviti višu silu i obustaviti aktivnosti po PSA. Budući da je trenutni razvoj izvan kontrole Društva i s obzirom da se INA-ino osoblje vratilo u domovinu, Društvo nije u mogućnosti procijeniti kvalitetu trenutnih operacija te razinu potencijalnih rizika u odnosu na vanjski razvoj događaja. Dnevna proizvodnja u Siriji iznosila je 13,7 Mboe/d do proglašenja "više sile" i obustavljanja Ininih aktivnosti.

PROIZVODNJA

U 2012., u kontinentalnoj Hrvatskoj je prosječna dnevna proizvodnja iznosila 8,800 boe/dan nafte, 2,500 boe/dan kondenzata i 15 Mboe/dan plina. Kao rezultat prirodnog pada proizvodnje, u usporedbi s 2011. godinom, proizvodnja nafte je smanjena za 3%, plina na kopnu za 11% te kondenzata za 14%.

U 2012. ukupna proizvodnja na odobalnim poljima u Sjevernom Jadranu iznosila je 15,8 Mboe/dan prirodnog plina. Proizvodnja je u usporedbi s 2011. godinom bila manja 28%, kao rezultat, u prvom redu, radova održavanja na ugovornom području Aiza Laura te povećanog udjela vode i prirodnog pada proizvodnje na ugovornom području Sjeverni Jadran.

U 2012. Inin dio proizvodnje nafte u Angoli iznosio je 543 Mbbl (6% manje u odnosu na 2011.), odnosno 1,5 Mboe/dan, na tri

koncesije na kojima INA nije operator. Aktivnosti su bile usmjerene na rudarske radove kako bi se poboljšala produktivnost. Proizvodnja u Egiptu doprinijela je rezultatima Grupe s proizvodnjom od 1,9 Mboe/dan na tri koncesije na kojima INA nije operator i jednoj koncesiji na kojoj je operator. Ulaganja u 2012. uglavnom su bila usmjerena na radove bušenja i remontne radove kako bi se povećala produktivnost naftnih polja.

Inin dio proizvodnje u Egiptu u 2012. je iznosio 698 Mbbl što je 8% više u odnosu na 2011.

OČEKIVANJA

U sljedeće tri godine planira se nastaviti s bušenjem istražnih i razradnih bušotina, snimanjem 3D seizmike i izradom geoloških studija kao i s aktivnostima na projektima EOR i Međimurje. Ostale aktivnosti u kopnenoj Hrvatskoj odnose se na optimizaciju procesnih postrojenja i kapitalne remonte bušotina u cilju održavanja razine proizvodnje.

Usprkos oduzimanju odobrenja za istraživanje u kontinentalnoj Hrvatskoj, INA ostaje predana aktivnostima istraživanja i proizvodnje u Hrvatskoj te je trenutno jedini gospodarski subjekt koji posjeduje potrebnu opremu, iskustvo, znanje i projekte koji bi mogli ubrzati aktivnosti istraživanja u kontinentalnoj Hrvatskoj.

U bliskoj budućnosti, glavne aktivnosti na Jadranu odnosit će se na istražno i razradno bušenje, izradu geoloških studija, izgradnju podmorskih otpremnih cjevovoda za spajanje platforme Ika JZ s postojećom platformom Ika A i nastavak druge faze ugradnje booster kompresora na polju Ivana.

PRIRODNI PLIN

Trgovina plinom je djelatnost kojom se bavi tvrtka Prirodni plin, članica INA Grupe, koje je registrirano za trgovanje, zastupanje i posredovanje na tržištu energijom te dobavu i opskrbu prirodnim plinom.

Ukupne domaće potrebe za prirodnim plinom u 2012. godini pokrivena su dobavom iz domaćih izvora (1.660 mlrd. m³) i uvoza (1.129 mil m³). Ugovor o kupnji plina s kompanijom Eni sklopljen je na razdoblje od 01. siječnja 2011. do 31. prosinca 2013. Tijekom 2012. godine uvezene su dodatne količine plina, temeljem kratko-

ročnih ugovora s ostalim inozemnim kompanijama.

U 2012. godini (od 01. listopada 2012.) ukinuta je Vladina Odluka o najvišoj cijeni plina za povlaštene kupce koji obavljaju proizvodne djelatnosti, a imaju godišnju potrošnju manju od 100 milijuna m³, koja je uvedena od 01. rujna 2011. Regulirana cijena plina za razdoblje od 01. rujna 2012 do 30. lipnja 2012. iznosila je HRK 2,13/m³, a za razdoblje od 01. srpnja 2012. do 30. rujna 2012. iznosila je HRK 2,75/ m³. Regulirana cijena plina za kućanstva od 01. svibnja 2012. iznosi HRK 2,20/ m³.

Prirodni plin krajnjim se kupcima i opskrbljivačima u distribucijskom sustavu prodaje temeljem dugoročnih ili jednogodišnjih ugovora. U 2012. godini kupcima je isporučeno 2.652 milijarde prostornih metara prirodnog plina.

PREGLED REZERVI

MIL BOE	1P			2P		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Po zemljama						
Kopnena Hrvatska	161	160	153	194	190	184
Hrvatsko podmorje	47	35	21	57	44	38
Sirija	33	24	22	46	37	36
Egipat	3	3	2	4	4	3
Angola	3	2	2	4	4	6
Ukupno	246	224	201	305	278	267
Po proizvodima						
Nafta	75	76	74	90	90	97
Plin	151	130	115	188	165	154
Kondenzat + UNP	21	18	13	26	23	16
Ukupno	246	224	201	305	278	267

Proizvodnja ugljikovodika po regijama

Proizvodnja ugljikovodika (000 boe/dan)	2010	2011	2012	12/11%
Hrvatska	54,1	50,8	42,1	-17%
Angola	1,6	1,6	1,5	-6%
Egipat	1,9	1,8	1,9	8%
Sirija	7,9	20,3	3,1	-85%
Ukupno	65,5	74,4	48,6	-35%

Proizvodnja ugljikovodika po proizvodima

Proizvodnja ugljikovodika (000 boe/dan)	2010	2011	2012	12/11%
Nafta	16,3	15,3	12,3	-20%
Prirodni plin	42,0	49,2	33,0	-33%
Kondenzat	7,2	9,9	3,2	-67%
Ukupno	65,5	74,4	48,6	-35%

RAFINERIJE I MARKETING

IZDVOJENO

- > Glavni fokus u 2012. g. bio je održati sigurnost u poslovanju, poboljšati efikasnost (uključujući energetske učinkovitost, jačanje sinergija među rafinerijama i uklanjanje logističkog „uskog grla“), kao i jačati prisutnost na tržištu.
- > Rafinerije su koristile opcije proširene košarice nafte, odnosno preradu dodatnih vrsta sirove nafte osim tipa Ural, uvodeći Forcados (iz Nigerije) te povećavši preradu nafte Siberian Light (iz Rusije) te Azeri Light (iz Azerbajdžana).
- > Prerada alternativnih sirovina radi optimiranja ključnih procesnih jedinica i povećanja prinosa motornih goriva.
- > Prilike u vanjskom okruženju, posebice u kotacijama motornih goriva, iskorištene su kroz povećanu proizvodnju i prodaju u izvozu, što je u konačnici rezultiralo pozitivnim učincima na EBIT segmenta djelatnosti.
- > Pokrenut je projekt optimizacije upravljanja zalihama, uključujući kontinuiranu evaluaciju nafte i opcija zaštite od rizika (tzv. hedging) te smanjenje troškova radnog kapitala i rizika promjenjivosti cijena nafte/proizvoda.

SD RAFINERIJE I MARKETING - UVOD

Inin SD Rafinerije i marketing (INA RiM) upravlja dvjema naftnim rafinerijama, proizvodnjom maziva, komercijalnom mrežom veleprodaje te mrežom logistike potrebnima za distribuciju naftnih proizvoda. Glavni rafinerijski proizvodi obuhvaćaju EURO V benzine i dizele, mlazno gorivo, primarni benzin, benzen koncentrat, nekoliko gradacija loživih ulja, sumpor, bitumen te kalcinirani i zeleni naftni koks. Ključna tržišta uključuju Republiku Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu, Sloveniju, Srbiju, Albaniju, Mađarsku, Italiju i Mediteran.

RAFINERIJA NAFTE RIJEKA

Rafinerija nafte Rijeka se nalazi na Jadranskom moru, čime je izravno povezana sa Sredozemnim morem, a priključena je na Jadranski naftovod (JANAF). Takva lokacija omogućuje Rafineriji nafte Rijeka kupnju tereta sirove nafte i drugih sirovina sa svjetskog tržišta kao i izvoz prerađenih proizvoda na tržišta na moru. Rafinerija je također povezana sa skladištima na Jadranu putem plovila u najmu, dok je sa skladištima na kopnu povezuje široka željeznička mreža.

Tijekom projekta razvoja rafinerijskog sustava pri čemu su značajni projekti dovršeni u 2011. godini, izgrađena su tri postrojenja unutar Hidrokreking kompleksa – Blagi hidrokreking, Postrojenje za proizvodnju vodika te Postrojenje za izdvajanje sumpora (Claus) kao i brojna pomoćna postrojenja i instalacije. Hidrokreking kompleksom je u bitnoj mjeri povećana konverzija te kompleksnost rafinerije (9.1 NCI, Nelsonov indeks kompleksnosti). Nakon projekta razvoja rafinerijskog sustava, Rafinerija nafte Rijeka proizvodi isključivo EURO V benzinska i dizelska goriva, u skladnosti s visokim europskim ekološkim standardima. Osim benzinskih i dizelskih goriva, Rafinerija nafte Rijeka proizvodi mlazno gorivo, primarni benzin za petrokemijsku industriju, benzen koncentrat i nekoliko gradacija loživih ulja.

RAFINERIJA NAFTE SISAK

Rafinerija nafte Sisak nalazi se u području središnje Hrvatske, u blizini zagrebačkog tržišta, glavnog središta potrošnje motornih goriva u Hrvatskoj. Rafinerija je, radi opskrbe drugih lokalnih tržišta u Hrvatskoj, kao i tržišta u sjeverozapadnoj Bosni i Hercegovini, sjeveroistočnoj Sloveniji te zapadnoj i sjevernoj Srbiji, dobro povezana željeznicom te skladištima. Veza prema JANAF-ovom sustavu naftovoda omogućuje transport nafte kupljene kako na kontinentu tako i na moru. Lokalnim naftovodom transportiraju se nafta i kondenzat iz domaćih nalazišta u Moslavini, a rijekom Savom nafta se dovodi sa slavonskih naftnih polja. Najnovije unapređenje infrastrukture obuhvatilo je Postrojenje za izomerizaciju, dovršeno 2011. godine, kao dio programa razvoja rafinerijskog sustava, čime je indeks kompleksnosti rafinerije povećan na 6.1 NCI.

Rafinerija ima mogućnost proizvodnje EURO V dizela i motornog benzina, visokosumpornih plinskih ulja, mlaznog goriva, primarnog benzina, benzen koncentrata, loživog ulje za grijanje, nekoliko gradacija loživih ulja, bitumena te kalciniranog i zelenog naftnog koksa.

KONKURENTNE PREDNOSTI

Inin SD Rafinerije i marketing posluje unutar geografskih lokacija dviju rafinerija, uz optimizaciju izbora nafte prema mogućnostima svjetskog tržišta nafti i JANAF-ov sustav cjevovoda koji omogućava transport nafte s kontinenta i uvezene sirove nafte do kontinentalne rafinerija, smanjujući ulazne troškove opskrbe. Pristup mediteranskom tržištu povećava potencijal prodaje kao i fleksibilnost u nabavi poluproduktova.

Ključne konkurentne prednosti uključuju:

- Pristup Mediteranu u slučaju Rafinerije nafte Rijeka te centraliziranu lokaciju Rafinerije nafte Sisak, čime se omogućava visoka razina pokrivenosti tržišta te se maksimizira mogućnost odabira nafte i optimizacije.
- Pristup domaćim izvorima sirove nafte i prirodnog plina.
- Snažne logističke poveznice između rafinerija i skladišta, uključujući mogućnost transporta proizvoda cestom, željeznicom, morem, riječnim tokovima i cjevovodom, što osigurava fleksibilnu, sigurnu i efikasnu opskrbu tržišta.
- Sinergije na razini Grupe te zajednička optimizacija nekoliko proizvodnih lokacija, kontinuirano unapređenje rafinerijskih prinosa kroz iskorištenja ključnih postrojenja visoke konverzije i optimizaciju upotrebe komponenata za goriva.

KLJUČNA DOSTIGNUĆA TIJEKOM 2012.

Trend opadanja tržišne potražnje u Hrvatskoj od 2008. nadalje nastavio se u 2012. godini, što je predstavljalo dodatni izazov operativnim aktivnostima Segmenta. Dok je prosječna visina Brent dtd. u 2012. ostala na razini iz 2011. godine., prosječna cijena proizvoda je porasla, stvarajući time pozitivno vanjsko okruženje za poslovne aktivnosti. Čak i uz smanjenu potražnju na tržištu, Segment je uspio zadržati svoj tržišni udio, optimirati svoje aktivnosti prerade i logistike poboljšavajući poslovni rezultat u usporedbi s 2011. godinom.

Ključna dostignuća obuhvaćaju:

Upravljanje učinkovitošću:

- Pokrenuto je i implementirano nekoliko unapređenja učinkovitosti. Projekt energetske učinkovitosti nastavilo se iz prethodnog razdoblja, a planiran je nastavak istog i u 2013. godini.
- Iskoristivost postojećih rafinerijskih resursa radi optimiranja proizvodnje bijelih proizvoda, uvođenje rada rafinerija koji je prilagođen zahtjevima potražnje, stavljanje naglaska na iskoristivost ključnih postrojenja za konverziju.
- Opcionalna prerada alternativne sirovine (direktan ulaz na pojedina postrojenja pri čemu se ne radi o postrojenju za preradu nafte), optimiranje realizacije ključnih procesnih jedinica i povećanje prinosa motornih goriva.

Operativne aktivnosti logistike i distribucije

- Logistička ograničenja, naročito ona koja su vezana uz manipulaciju robe željeznicom su poboljšana (povećana je razina manipulacije robe, ugovor s Hrvatskim željeznicama u većoj mjeri ovisi o realizaciji). Osim željezničke manipulacije, svi interni i eksterni poremećaji optimizirani su kroz postojeće kapacitete i njihova ograničenja, uključivši upravljanje kapacitetima cestovnog transporta i kapacitetima internih skladišta.

- Optimizacija upravljanja zalihama rezultira poboljšanim iskorištenjem skladišnih kapaciteta u rafinerijama i na skladištima, smanjujući cjelokupni trošak radnog kapitala.

Prisutnost na tržištu i komercijalne aktivnosti

- Uveden je dizel s bio-komponentom što je rezultiralo daljnjom diferencijacijom proizvoda i ulaskom Ine na tržište održivog razvoja.
- Tržište brodskog goriva zastupljeno je u količinama većim nego u prethodnom razdoblju.
- Iskorišteno je nekoliko tržišnih prilika korištenjem povoljnih razdoblja kulminacija u eksternom okruženju (kotacija nafta/proizvod).
- Iskorištene kulminacije cjenovnog okruženja kroz povećanu prodaju na moru.

Kako bi se održao korak s europskom konkurencijom na polju rafinerijskog poslovanja, poslovni procesi u INA RiM su usredotočeni na optimizaciju aktivnosti diljem cijelog lanca vrijednosti. Glavni cilj poslovnih aktivnosti bio je povećati profitabilnost i smanjiti rizik kroz unapređenje troškovne učinkovitosti, fleksibilne aktivnosti i stavljanje težišta na globalne optimume.

IZGLEDI ZA BUDUĆNOST

INA je usmjerena na daljnje jačanje svoje tržišne prisutnosti kroz kontinuirani razvoj visokokvalitetnih goriva i razvoj usluga uz istovremeno najveću efikasnost i smanjenje troškova. Nastavit ćemo se fokusirati na sigurnost i pouzdanost operativnih aktivnosti, poboljšavajući cjelokupnu uspješnost i troškovnu učinkovitost. Osim toga, uvjereni smo da su investicije u rast razine konverzije rafinerijskih postrojenja i segment biogoriva od ključne važnosti za budući održivi razvoj i uspjeh. Viša razina iskoristivosti sinergija na razini Grupe i integracija kompanije rezultirat će povećanjem mogućnosti optimizacije i stvaranjem dodatne vrijednosti u aktualnom tržišnom okruženju.

Segment će nastojati nadalje osnažiti svoju poziciju kroz stavljanje fokusa na sljedeće korake:

Učinkovitost i upravljanje proizvodnjom:

Fleksibilnost proizvodnje i prodaje potrebna je u slučajevima povoljnih kotacija na određenim proizvodima. Brzo donošenje odluka u ovom smislu između dizela i benzina (na osnovu projekcija iz vanjskog okruženja) može u vrlo kratkom vremenu uroditi dodatnom vrijednošću.

Povećanje udjela bijelih proizvoda može se postići kroz rad rafinerija prilagođen zahtjevima potražnje i povećanje iskorištenja glavnih konverzijskih postrojenja. Dodatna vrijednost može se postići preradom veće količine poluproizvoda i smanjenjem vlastite potrošnje. Inicijative kojima je fokus na energetske troškovima, zajedno s minimiziranjem gubitaka goriva kroz poboljšanje mjerne opreme, trebaju biti implementirane pri čemu je konačni cilj istovremeno osigurati usklađenost sa zakonodavstvom koje se odnosi na ekologiju i operativne troškove svesti na minimum.

Prisutnost na tržištu i komercijalne aktivnosti:

Nadalje povećati tržišni udio u regiji može se postići kroz korištenje prednosti vodeće pozicije na tržištu: rad dviju rafinerija, pokrivenost područja skladištima, modernizirane benzinske postaje i visokokvalitetna goriva.

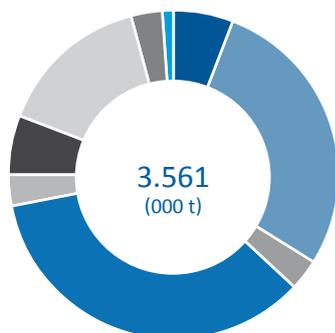
Dugoročno, planiramo s daljnjim povećanjem logističke povezanosti između dviju rafinerija radi postizanja još lakših sinergija i veće fleksibilnosti INA RiM. Osim postojeće strukture imovine, u Rafineriji nafte Rijeka planiran je projekt unapređenja teških ostataka - predviđa se povećati konverziju na lakše proizvode više vrijednosti, unapređujući ukupnu konkurentnost RiM na tržištu.

Rafinerijska proizvodnja (000 t)	2011.	2012.
Domaća nafta	551	627
REB	2.246	1.760
Azerilight	424	509
Forcados		104
Siberianlight	75	75
Vakuu plinsko ulje	151	387
Prirodni plin (sirovina)	52	66
Demineralizirana voda	87	99
Alkilat, MTBE, Izopentan, FAME	98	118
Ostale sirovine	367	320
UKUPNO	4.051	4.065

STRUKTURA PRODAJE PO PROIZVODIMA

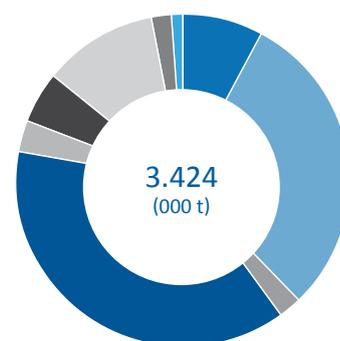
2011.

UNP	6%
Benzin	28%
Primarni benzin	3%
Dizel	35%
Mlazno gorivo	3%
Loživo ulje ekstra lako	6%
Loživo ulje	15%
Bitumen	3%
Ostalo	1%

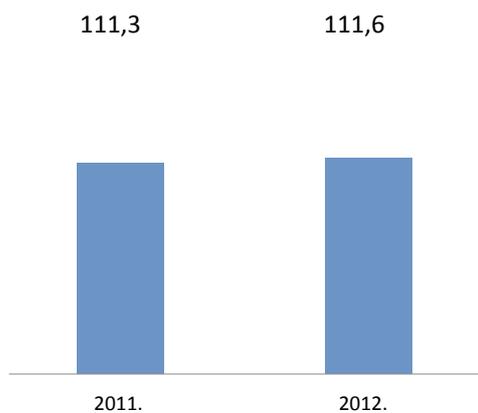
2012.

UNP	8%
Benzin	30%
Primarni benzin	2%
Dizel	38%
Mlazno gorivo	3%
Loživo ulje ekstra lako	5%
Loživo ulje	11%
Bitumen	2%
Ostalo	1%

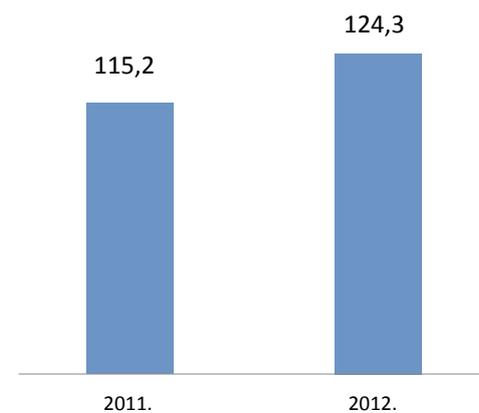

VANJSKO OKRUŽENJE

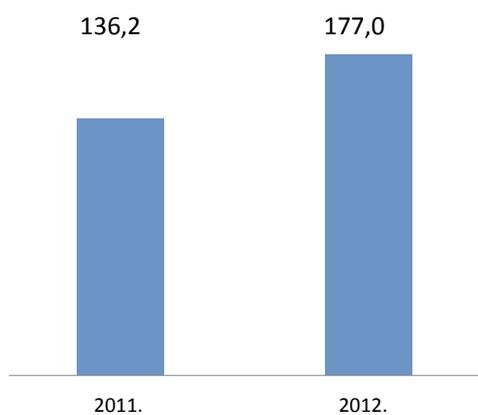
Prosječna cijena nafte USD/bbl

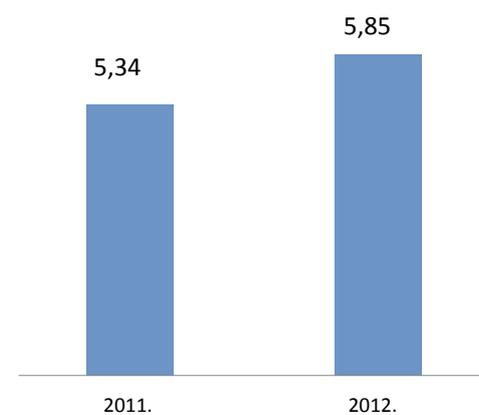
Prosječna razlika kotacije Euro dizela i nafte USD/t

Prosječna razlika kotacije benzina i nafte USD/t

USD/HRK godišnji prosjek tečajeva

TRGOVINA NA MALO

IZDVOJENO

- > Novi vizualni identitet “Plavi koncept” - nastavak programa modernizacije maloprodajne mreže
- > Snažan fokus na vrhunsku kvalitetu goriva i daljnje unapređenje razine usluge kroz kontinuirane edukacije osoblja

SD Trgovina na malo upravlja regionalnom mrežom od 448 benzinskih postaja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji i Crnoj Gori, od kojih se 396 nalazi u Hrvatskoj, 45 u Bosni i Hercegovini, šest u Sloveniji i jedna u Crnoj Gori.

Nastavak nepovoljnih gospodarskih trendova, negativna kretanja na tržištu rada, rast cijena te smanjenje realnog raspoloživog dohotka, rezultirali su slabljenjem domaće potražnje, što se negativno odrazilo na prodaju goriva u 2012. U usporedbi s prethodnom godinom, SD Trgovina na malo zabilježio je smanjenje prodanih količina u visini od 8%, koje se najvećim dijelom odnosi na plinska ulja i motorne benzine. U odnosu na plan, prodaja plinskih ulja bila je 6% manja, prodaja motornih benzina 10% manja, a prodaja ukapljenog naftnog plina zabilježila je pad od 15%.

Opsežni projekt razvoja i modernizacije maloprodajne mreže “Plavi koncept”, koji je INA započela 2010. godine, intenzivno se nastavio i kroz 2012. godinu diljem Hrvatske na većem broju lokacija.

Prošlih godina konkurencija u maloprodaji goriva u Hrvatskoj značajno je porasla, zajedno s očekivanjima kupaca. Projekt “Plavi koncept”, između ostalog, pokrenut je kako bi se potrošačima ponudila visoko kvalitetna goriva i maziva te viša razinu usluga na našim postajama. Novim vizualnim identitetom i većom tehničkom opremljenošću cilj nam je da naše benzinske postaje budu i ostanu prvi odabir naših kupaca.

Benzinske postaje projektirane su prema najsuvremenijim standardima poslovanja uključujući i visokozahjevne standarde zaštite okoliša i zdravlja ljudi, a sve u cilju najviših očekivanja potrošača. Kako INA ima za cilj dugoročno biti percipirana kao snažan regionalni igrač, koji će i u inozemstvu svojim kvalitetnim proizvodima i vrhunskom uslugom nastojati zadobiti povjerenje kupaca, u mrežu će se kontinuirano ulagati i u budućnosti.

Stalnim i brzim promjenama u našem poslovnom okruženju, promjenama u načinu prodaje robe, sve oštrijoj konkurenciji i sve većim očekivanjima naših kupaca odgovorili smo i novim pristupom kupcu, ali i poslovnom procesu općenito.

Tako je u 2011. godini pokrenut projekt pod nazivom "Moj zadovoljni kupac". Temeljem dobrih rezultata obrazovnog projekta za prodajno osoblje kao i značajnog poboljšanja u kvaliteti usluge i prometa robe široke potrošnje, donijeta je odluka o uspostavljanju trajnog maloprodajnog tima za obuku koji danas nazivamo Maloprodajnom akademijom. Maloprodajna akademija s radom je započela u lipnju 2012. Nakon ljetnog programa, tim trenera sudjelovao je u profesionalnom programu obučavanja trenera u svrhu povećanja učinkovitosti obuka. U zadnjem tromjesečju 2012. pokrenut je program obuke za 2013. godinu, koji će obuhvatiti sve zaposlenike benzinskih postaja..

Uvođenje aditiviranih CLASS goriva dovelo je do pozitivne promjene u portfelju goriva, osiguravajući snažan porast kvalitativne percepcije Ine. Ponuda na našim benzinskim postajama je krajem ožujka 2012. godine postala bogatija za još jedno gorivo - Eurosuper BS 98+Class. Uz Euro V i Class goriva početak 2012. godine obilježilo je i uvođenje novog goriva

Eurodizel BS s bio komponentom.

Pored toga, na stotinu Ininih benzinskih postaja uveden je bežični pristup internetu, na 110 odabranih Ininih moderniziranih benzinskih postaja započela je implementacija INA radija, projekta osmišljenog s ciljem unapređenja marketinške komunikacije s našim kupcima.

Uzevši u obzir pozitivne učinke iz prethodnih godina u Ini se kroz 2012. godinu odvijalo nekoliko vrlo uspješnih programa vjernosti s ciljem nagrađivanja redovitih kupaca naših benzinskih postaja.

Tijekom provođenja modernizacije benzinskih postaja posebna pozornost posvećena je osiguranju sigurnih i zdravih radnih uvjeta, skrbi prema okolišu i ostvarenju načela održivog razvoja. Daljnje aktivnosti zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša nastavljaju se na planiranim benzinskim postajama, a pojačan je i nadzor izvođača radova s ciljem nadziranja sigurnih uvjeta za sve uključene u proces modernizacije Ininih benzinskih postaja.

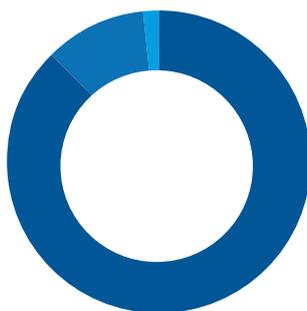
PRODAJA TRGOVINE NA MALO PO PROIZVODIMA			
U 000 t	2010.	2011.	2012.
Motorni benzini	418	386	349
Plinska i lož ulja	715	707	662
UNP	44	34	29
Ostali proizvodi	3	3	3
Ukupno	1.180	1.131	1.042

PRODAJA TRGOVINE NA MALO PO DRŽAVAMA			
U 000 t	2010.	2011.	2012.
Hrvatska	1.124	1.079	994
BiH	40	39	36
Ostala tržišta	16	14	13
Ukupno	1.180	1.131	1.042

BROJ BENZINSKIH POSTAJA			
	2010.	2011.	2012.
Hrvatska	424	404	396
BiH	45	45	45
Ostala tržišta	7	7	7
Ukupno	476	456	448

Broj benzinskih postaja

■ Hrvatska	396
■ BiH	45
■ Ostala tržišta	7

KORPORATIVNO I OSTALO

IZDVOJENO

Tijekom 2012. pokrenuto je mnogo inicijativa na sektorskoj razini čiji je glavni cilj bio poboljšanje poslovanja kroz:

- > OptINA-u
- > Projekt optimizacije nabave (PON)
- > Upravljanje karijerama
- > Upravljanje projektima i poboljšanje procesa dobivanja dozvola
- > Razvoj strategije upravljanja skladištenjem i zalihama
- > Implementaciju sigurnosti izvođača radova
- > Projekt izgradnje korporativne kulture

KLJUČNA POSTIGNUĆA – 2012.

OPTINA

U lipnju 2009. je pokrenut projekt poboljšavanja operativne učinkovitosti – OptINA 2, u sklopu stalnih napora za poboljšavanje učinkovitosti. Cilj je bio stvaranje jasne polazne točke Inine financijske i operativne učinkovitosti, vrednovanje i prepoznavanje kratkoročnih i dugoročnih prilika za poboljšavanje i pretvaranje prepoznatog potencijala u ciljeve kojima će se osigurati poboljšanje EBIT-a u naredne tri godine. Ukupno ciljano poboljšanje iznosi 2,031 milijardi kuna u usporedbi s 2008. Od prosinca 2012. rezultat projekta OptINA 2 donio je: poboljšanje pokazatelja EBIT-a od 2,234 milijardi kuna (110% za ciljano razdoblje od početka godine do danas). Ključne inicijative namijenjene smanjenju troškova OptINA-e 2 nadmašene su najvećim dijelom zbog iznimne uspješnosti Projekta optimiziranja nabave, optimizacije troškova održavanja i osiguranja te ostalih troškovnih inicijativa na razini INA Grupe.

PON

Projekt optimizacije nabave koji je pokrenut 2010. nastavio se i u 2012. na razini INA Grupe. Projekt je pokrenut kako bi se unaprijedila transparentnost i optimizirali nabavni procesi s ciljem poboljšanja ukupne učinkovitosti i tržišne konkurentnosti tvrtke. Kroz tri faze projekta postignuta je od više od 290 milijuna HRK ušteda na osnovi troškova većih od 3 milijarde kuna. Rezultati nisu ostvareni samo kroz uštede, već i kroz unaprjeđenje nabavnih procesa, stalnim istraživanjem tržišta kako bi se povećalo sudjelovanje novih dobavljača te najsuvremenijim pristupima u nabavi, primjerice e-nabavom, s ciljem povećanja transparentnosti i učinkovitosti.

UPRAVLJANJE KARIJERAMA

Tijekom 2012. INA je provela više od 3000 selekcijskih postupaka što je rezultiralo zapošljavanjem više od 120 diplomanata kroz program Growww 2012. Inin sektor upravljanja ljudskim resursima nastavlja poboljšavati i unaprjeđivati kvalitetu svoje usluge, kao i prepoznatljivost unutarnjim i vanjskim klijentima. Zahvaljujući svojoj snažnoj nazočnosti u zajednici u sklopu aktivnosti svoje platforme brendiranja kao poslodavaca prvog izbora, INA je osvojila brojne nagrade u posljednjih nekoliko godina. U 2012. INA je potvrdila svoj Certifikat Poslodavac - Partner i primila priznanje "Najbolja HR praksa" za izvrsnost u ljudskim potencijalima i program GROWWWW.

UPRAVLJANJE PROJEKTIMA I POBOLJŠANJE PROCESA DOBIVANJA DOZVOLA

Radi poboljšanja ukupne iskorištenosti CAPEX-a ključna ciljana područja bila su usmjerena na unutarnje unaprjeđenje učinkovitosti upravljanja projektima kroz reviziju poslovnih procesa, jačanje timskih sposobnosti / novačenje. Fokus jačanja timskih

sposobnosti bio je izgradnja unutarnjih sposobnosti upravljanja resursima, određivanje jasnih i mjerljivih ključnih događaja i glavnih ciljeva, upravljanje timom te unutarnja i vanjska komunikacija. Dodatno je posebna pozornost posvećena poboljšanju proaktivnog upravljanja dobivanjem dozvola kao i zaključivanju okvirnih ugovora za inženjerske, geodetske i nadzorne usluge, koje su prepoznate kao presudne u procesu provedbe projekata, što je dovelo do značajnog poboljšanja vremenske učinkovitosti projekata.

STRATEGIJA UPRAVLJANJA SKLADIŠTEM I ZALIHAMA

Kao mjera poboljšanja planiranja, radi uvođenja integriranog stručnog nadzora i kontrole, racionalizacije troškova i poboljšanja upravljanja poslovanjem u ovom segmentu na razini INA Grupe, definirana je strategija upravljanja skladištenjem i zalihama.

SIGURNOST IZVOĐAČA RADOVA

Ključni cilj u aktivnostima implementacije sigurnosti izvođača radova Ine 2012. bilo je postizanje učinkovitosti sigurnosti na svjetskoj razini te kroz novi pristup upravljanja zdravljem zaposlenika, utjecajima na okoliš, sigurnošću i pouzdanošću. Svrha ovoga procesa je jasno određivanje odgovornosti, osiguranje aktivnog angažmana izvođača i stvaranje trajnog programa za uklanjanje zdravstvenih, sigurnosnih i pitanja okoliša, kao i nezgoda te povreda izvođača.

IZGRADNJA KORPORATIVNE KULTURE

Glavni cilj projekta izgradnje korporativne kulture bila je izgradnja i snaženje korporativne kulture Ine uz aktivnije angažiranje svih njezinih zaposlenika na putovanju kroz kulturu. U tu svrhu poduzete su sljedeće aktivnosti: Natjecanje za najbolju INA-cijativu 2012., intenzivna komunikacijska kampanja, brošura Vodič za putovanje kroz promjene, radionice za zaposlenike i Istraživanje zadovoljstva zaposlenika. Cilj svih aktivnosti bio je ohrabriti kulturu inovacija u tvrtki, te upotrijebiti sve dostupne komunikacijske kanale za uvođenje, promoviranje i pojašnjenje sedam ključnih korporacijskih vrijednosti našim zaposlenicima.

OČEKIVANJA

Nastavit će se i dalje poboljšavati učinkovitost, transparentnost, optimizirati poslovne procese i razvijati unutarnje sposobnosti kroz implementaciju suvremenih alata kao što su Sustav upravljanja izvedbom i karijerom, metoda HAY i primjena mjerila HR-a, Sustav praćenja projekta i ostalo, uz istodobno usredotočenje na privlačenje talenata, zadržavanje, motiviranje i angažiranje zaposlenika, te nastojanje da se podupire i motivira sve zaposlenike tijekom njihovog profesionalnog razvoja.

FINANCIJSKO I OPERATIVNO POSLO

ANALIZA POSLOVANJA

SAŽETAK REZULTATA POSLOVANJA U 2012. GODINI

U 2012. godini, INA Grupa poslovala je u mješovitom vanjskom okruženju. Već četvrtu godinu zaredom kompanija posluje u uvjetima smanjene tržišne potražnje za ključnim naftnim derivatima i prirodnim plinom kao rezultatom produženog ekonomskog usporavanja na ključnim tržištima, te produljenim sankcijama i nesigurnosti u Siriji, jednom od ključnim tržišta segmenta Istraživanja i proizvodnje Grupe. S druge strane, poboljšanje okruženja rafinerijskih marža s relativno stabilnim cijenama sirove nafte u odnosu na 2011. godinu pozitivno je utjecalo na rezultate Ine.

INA Grupa uspjela je održati stabilne prihode od oko 30 milijardi kuna kao rezultat poboljšanje ostvarene cijene ugljikovodika. Na razini od gotovo 5 milijardi kuna, EBITDA bez jednokratnih stavki smanjen je 27% na godišnjoj razini uglavnom uslijed nedostatka prihoda od aktivnosti u Siriji.

Unatoč ovome, kompanija je uspjela postići pozitivne rezultate i u dobiti iz osnovne djelatnosti i u neto dobiti bez jednokratnih stavki koji su iznosili 2,9 i 1,9 milijarde kuna. Značajan doprinos dobrim rezultatima dao je i kontinuirani uspjeh u povećanju operativne učinkovitosti, što je rezultiralo u uštedama od preko 2,2 milijarde kuna u odnosu na početnu 2010. godinu. Inin operativni novčani tijek za 2012. porastao je za 14% na 3,7 milijarde kuna u odnosu na 2011., čime jača financijski položaj kompanije i gradi solidne temelje za buduće investicijske planove i otplate duga. Poboljšani omjer duga i kapitala koji je smanjen s 39% na 31% u odnosu na prošlu godinu, pokazuje kontinuirane napore menadžmenta za daljnje konsolidiranje financijske pozicije Grupe.

Grupa je (ako prilagodimo aktivnosti u Siriji) održala razinu investicijske

aktivnosti usprkos nastavku gospodarske krize na ključnim tržištima, potrošivši 1,29 milijardi kuna u 2012. godini, 5% više nego u 2011. (prilagođeno za Siriju) povećavši udjel kapitalnih ulaganja u Hrvatskoj sa 72% u 2011. na 94% u 2012. godini. Nakon puštanja u rad novog postrojenja za hidrokreking u Rafineriji Rijeka u 2011. godini, fokus ulaganja u Hrvatskoj pomaknut je na istraživanje i proizvodnju te trgovinu na malo u 2012., pri čemu ulaganja u domaće istraživanje i proizvodnju skaču sa 187 milijuna kuna na 558 milijuna kuna dok se kod trgovine na malo više nego udvostručuju sa 106 milijuna kuna na 229 milijuna kuna uslijed velike modernizacije Inine maloprodajne mreže.

Neto dobit bez jednokratnih stavki za 2012. dosegla je 1,9 milijardi kuna, 28% pada na godišnjoj razini uslijed slabe prve polovice 2012. godine uslijed jačeg negativnog utjecaja ograničenja cijena prirodnog plina (povećana cijena za kućanstva s 1,70 na 2,20 kuna po m³ i liberalizirano tržište za male i industrijske potrošače) i manje povoljnog vanjskog okruženja. Međutim, rezultati Kompanije u drugoj polovici 2012. pokazali su značajan napredak u odnosu na isto razdoblje 2011., pri čemu se neto dobit bez jednokratnih stavki više nego udvostručila na 1,2 milijarde kuna prema 0,5 milijarde u drugoj polovici 2011. godine.

Segment Istraživanja i proizvodnje i dalje najviše doprinosi rezultatima Grupe. U isto vrijeme, unatoč negativnom doprinosu segmenta Rafinerija i marketinga uzrokovanog smanjenjem potražnje povoljno neutraliziranim daljnjim poboljšanjima u operativnoj učinkovitosti, rezultati poslovanja poboljšani su tijekom godine uglavnom kao odraz zdravijeg okruženja karakteriziranog poboljšanim rafinerijskim maržama.

Istraživanje i proizvodnja: U 2012., EBITDA bez jednokratnih stavki iznosila je 5,6 milijarde kuna (952 milijuna dolara), 31% manje uslijed nedostatka proizvodnih volumena i prihoda iz Sirije, niže proizvodnje iz podmorja i 35% ukupne niže proizvodnje u odnosu na 2011. Rezultati su dodatno opterećeni s ograničenjem cijene plina primijen-

jenim na malim poslovnim korisnicima i reguliranih cijena za opskrbu domaćinstava, unatoč povećanju tijekom izvještajnog razdoblja. Ovi negativni faktori su ublaženi poboljšanim prosječnim ostvarenim cijenama ugljikovodika.

Rafinerije i marketing: U 2012. godini, segment je zabilježio poboljšanje EBITDA bez jednokratnih stavki od 654 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu na razini od (366) milijuna kuna iskoristivši poboljšano okruženje rafinerijskih marži sa višom prodajom motornih goriva i poboljšanim prinosom rafinerija, kao i kroz inicijative uvedene kako bi poboljšali ukupnu razinu učinkovitosti. Dok optimiziran izbor sirovina i korištenje pogona doprinosi pomaku prema vrijednijim motornim gorivima i smanjenju prodaje teškog loživa ulja, upravljanje zalihama i optimizacija poslovanja rafinerija usmjerena na smanjenje vlastite potrošnje i gubitaka dodatno podupiru rezultate segmenta. Međutim, viši troškovi energije i neprestani pad potražnje u regiji negativno utječu na rezultate. Segment je poboljšao svoj operativni rezultat bez jednokratnih stavki smanjujući gubitak za 31% na 1,1 milijardu kuna.

Trgovina na malo: Unatoč nepovoljnim tržišnim uvjetima tijekom 2012. godine, segment je zabilježio 6% veći EBITDA (bez jednokratnih stavki) na godišnjoj razini u iznosu od 148 milijuna kuna (25 milijuna dolara). Pad dobiti iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki u iznosu od 19 milijuna kuna je uglavnom rezultat 8% nižih prodanih količina odražavajući smanjenu gospodarsku aktivnost, veće cijene i smanjenju kupovnu moć kupaca. Ovi negativni trendovi djelomično su umanjeni nižim operativnim troškovima, uvođenjem dizelskog goriva s bio komponentom i daljnjom optimizacijom mreže. U sklopu programa modernizacije mreže, usmjerenog na jačanje prepoznatljivosti brenda i razine zadovoljstva ku-

paca, modernizacija 92 benzinskih postaja je završena do kraja 2012. godine, dok je još 23 postaja trenutačno u fazi izgradnje ili natječajnoj fazi.

Korporativno i ostalo: 5% niži operativni gubitak segmenta (499 milijuna kuna, bez jednokratnih stavki, ili 85 milijuna dolara) u 2012. godini u usporedbi s istim razdobljem prošle godine pokazuje uspjeh naših inicijativa u području optimizacije procesa i kontrole troškova.

Kapitalna ulaganja u 2012. godini dosegla su 1,3 milijarde kuna, pri čemu je značajno povećan udjel kapitalnih ulaganja u Hrvatskoj, sa 72 posto u 2011. na 94 posto u 2012. godini, odnosno na 1,2 milijardi kuna. Većina kapitalnih izdataka je provedena na nizu projekata u Hrvatskoj, uključujući intenzivirano istraživanje na kopnu, program modernizacije maloprodaje i poboljšanja zaštite okoliša i učinkovitosti u segmentu Rafinerija. Kapitalna ulaganja segmenta Istraživanja i proizvodnje iznosila su 746 milijuna kuna (uključujući jednokratne OPEX koji se odnose na seizmiku), a obuhvaćaju, između ostalog: 2D/3D seizmiku u Južnoj Jadranu, ubrzanje EOR projekta i pojačanu bušačku kampanju. Privremena obustava svih istražnih aktivnosti u Siriji smanjila je međunarodnu potrošnju i stavila jači naglasak na domaće istraživanje. Završetak značajnih programa razvoja rafinerija tijekom 2011. doveo je do nižih kapitalnih ulaganja u 2012. godini. Međutim, nove inicijative planirane za 2013. uključuju projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti usmjerenih na poboljšanje interne operativne učinkovitosti i priprema projekta duboke konverzije u Rafineriji nafte Rijeka. Međutim, najveći rafinerijski projekti su predmet odobrenja, koja su u nekim slučajevima, bili predmet kašnjenja. Program modernizacije Inine maloprodajne mreže, tzv. "Plavi koncept", nastavlja s povećanim intenzitetom u 2013. godini.

	2010.		2011.		2012.		12/11%	
	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK	USD
Neto prihod od prodaje	25.866	4.703	30.028	5.620	29.895	5.109	(0)	(9)
EBITDA (1)	4.080	742	6.522	1.221	4.578	782	(30)	(36)
EBITDA bez jednokratnih stavki (2)	4.583	833	6.776	1.268	4.963	848	(27)	(33)
Dobit iz osnovne djelatnosti	2.158	392	3.039	569	1.356	232	(55)	(59)
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki (2)	2.955	537	4.078	763	2.863	489	(30)	(36)
Neto financijski gubitak	(840)	(153)	(663)	(124)	(289)	(49)	(56)	(60)
Neto dobit/gubitak (3)	961	175	1.815	340	681	116	(62)	(66)
Neto dobit bez jednokratnih stavki (2)	1.593	290	2.634	493	1.893	323	(28)	(34)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	1.563	284	3.282	614	3.742	640	14	4
Zarada po dionici								
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (kuna po dionici)	96,1	17,5	181,5	34,0	68,1	11,6	(62)	(66)
Omjer duga i kapitala %	43,72		38,82		30,83		(21)	

(1) EBITDA = EBIT + amortizacija + vrijednosno usklađenje + rezerviranja

(2) Ne uključujući jednokratne stavke koje se odnose na umanjenje vrijednosti imovine, rezerviranja, otpremnine i jednokratni prihod. U 2012. godini jednokratne stavke su negativno utjecale na poslovanje u iznosu od 1.507 milijuna kuna

(3) Neto dobit pripisiva vlasniku kapitala

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA - PREGLED POSLOVANJA

Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki segmenta u 2012. godini smanjila se na 4,5 milijardi kuna, potaknuto (1) 35% smanjenjem proizvodnje ugljikovodika, uglavnom zbog nedostatka sirijske proizvodnje i nižih količina iz podmorja, (2) 29% povećanim uvozom prirodnog plina u kombinaciji s (3) 5% povećanom negativnom razlikom u cijeni plina (Prirodni plin ostvario je EBIT gubitak u iznosu od 993 milijuna kuna u 2012. godini). Prošlogodišnji rezultati odražavaju proglašenje „više sile“ u Siriji 26. veljače, privremeno obustavljajući sirijske aktivnosti. Tijekom 2011. godine, kompanija je ostvarila gotovo 2,3 milijarde kuna prihoda iz Sirije na temelju prosječne dnevne proizvodnje ugljikovodika razini od 20 Mboe/d; koji su nedostajali tijekom ove godine.

Negativni su učinci smanjene proizvodnje dijelom ublaženi naporima za poboljšanje unutarnje učinkovitosti uključujući aktivnosti optimizacije osoblja i procesa te poboljšanom doprinosu Croscu Grupe nastavkom aktivnosti u Libiji.

Dobit iz osnovne djelatnosti za 2012. godinu iznosi 3.787 milijuna kuna na što negativno utječe 688 milijuna kuna jednokratnih stavki, među njima osobito rezervacije i porez u Angoli, procijenjeni troškovi ugovora o pružanju usluga u Iranu i umanjeње vrijednosti imovine.

Ukupna proizvodnja prirodnog plina je 33% niža i odražava (1) nedostatak sirijske proizvodnje u većini razdoblja zbog objave „više sile“, (2) prirodni pad proizvodnje i zavodnjenje na kopnenim i podmorskim poljima u Hrvatskoj, (3) smanjenje podmorske proizvodnje zbog teških vremenskih uvjeta u prvom tromjesečju,

radova održavanja na platformi Barbara T u Sjevernom Jadranu i nižem udjelu lne zbog stavljanja van pogona.

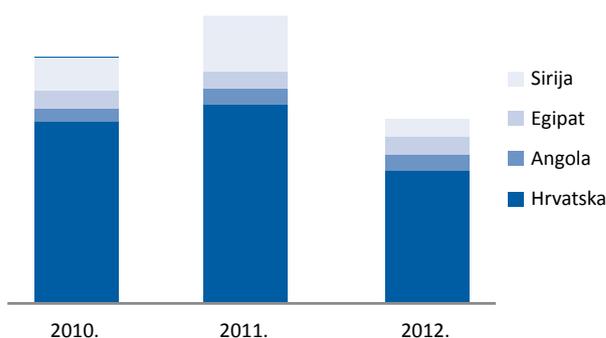
Proizvodnja sirove nafte u Hrvatskoj pala je u 2012. godini zbog prirodnog iscrpljivanja polja. Međunarodna proizvodnja nafte viša je 8% u Egiptu zbog pozitivnih učinaka bušačkih i remontnih aktivnosti na North Bahariya i bušačkih aktivnosti na West Abu Gharadig; blagotvoran učinak toga je umanjen 6% nižom proizvodnjom nafte u Angoli. Sirijske količine sirove nafte bile su znatno niže (bez proizvodnje u drugom, trećem i četvrtom tromjesečju) u odnosu na isto razdoblje prošle godine budući da je kompanija privremeno obustavila aktivnosti u skladu s međunarodnim i domaćim propisima i razvojem situacije u Siriji. Proizvodne količine u Siriji obračunate su samo za razdoblje do objave „više sile“, dok prihodi nisu zabilježeni od listopada 2011. godine.

Kao rezultat gore navedenih trendova, prihodi od prodaje segmenta manji su od prošlogodišnjih ističući (1) smanjenje proizvodnje i nižu prodaju prirodnog plina, (2) povećanje prosječne realizirane cijena ugljikovodika i (3) pozitivna tečajna kretanja uslijed slabljenja kune u odnosu na američki dolar.

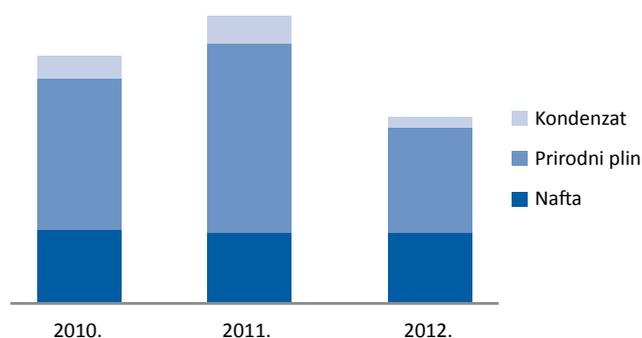
Rashodi segmenta u 2012. godini porasli su za 18% na 8,5 milijardi kuna, naglašavajući povećane fiksne troškove uvoza prirodnog plina, ranije spomenute jednokratne stavke i povećanu rudnu rentu. Značajno povećana količina uvoznog prirodnog plina i povećana uvozna cijena zbog međunarodnih tržišnih kretanja bili su glavni pokretači rasta navedenih troškova. Više količine uvoznog prirodnog plina od 1.129 mcm (porast 29% na godišnjoj razini) bile su nužne za održavanje kontinuiteta opskrbe i stabilnost domaćeg energetskog sustava nakon tehničkog prekida isporuke zbog teških vremenskih uvjeta, smanjene domaće proizvodnje i dodatnog uvoza potrebnog za pokrivanje vršne potrošnje tijekom razdoblja iznimno niskih temperaturama.

Istraživanje i proizvodnja	2010		2011		2012		12/11 %	
	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK	USD
Segment MSFI rezultati								
Prihodi	10.882	1.979	13.329	2.494	12.264	2.096	(8,0)	(16,0)
EBITDA	5.413	984	8.053	1.507	5.361	916	(33,4)	(39,2)
EBITDA bez jednokratnih stavki	5.514	1.003	8.122	1.520	5.571	952	(31,4)	(37,4)
Dobit iz osnovne djelatnosti	4.572	831	6.141	1.149	3.787	647	(38,3)	(43,7)
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	4.577	832	6.129	1.147	4.475	765	(27,0)	(33,3)
CAPEX sa one-off	1.473	268	814	152	746	128	(8,4)	(16,3)

Proizvodnja po državama (Mboe/dan)

Proizvodnja po proizvodima (Mboe/dan)

RAFINERIJE I MARKETING - PREGLED POSLOVANJA

Segment je poboljšao svoj EBITDA (bez jednokratnih stavki) u 2012., dosegnuvši vrijednost od (366) milijuna kuna, poboljšanje od 654 milijuna kuna u odnosu na prošlu godinu. Ovo poboljšanje odražava: (1) znatno veću prosječnu rafinerijsku maržu i (2) povećanje udjela motornih goriva u prodaji (66,8% u 2012. nasuprot 60,4% u 2011.), (3) i diversificiran izbor sirovina i manju vlastitu potrošnju i gubitak (13,1% u 2012. nasuprot 14,9% u 2011.), (4) rad rafinerija prilagođen zahtjevima potražnje rezultirajući (5) u većem udjelu bijelih proizvoda u obje rafinerije, s prosjekom 74,3% u 2012. nasuprot 67,9% u 2011., (6) upravljanje zalihama koje je rezultiralo niskom količinama kraju godine. Pozitivna kretanja su umanjena (1) povećanom cijenom prerađene sirove nafte (2) smanjenjem Brent-Ural spreada (1,1 USD / bbl u 2012. nasuprot 2,2 USD / bbl u 2011.), (3) padom potrošnje motornih goriva na glavnim tržištima i (4) višim troškovima energije, uglavnom zbog zajedničkog učinka povećane potrošnje prirodnog plina i viših cijena.

Poboljšani rezultat iz osnovne djelatnosti (bez jednokratnih stavki)

naglašava pozitivno vanjsko okruženje, osobito u pogledu visoke marže benzina i proizvodnje usklađene s potražnjom na tržištu, (tj. udio utrživih goriva je ostao visok, dok je udjel neprofitabilnih crnih proizvoda održan niskim). Povećana amortizacija se odnosi na stavljanje u pogon nove imovine i ograničenja cijene na domaćem tržištu i kod motornih goriva i UNP, što ograničava pozitivne efekte.

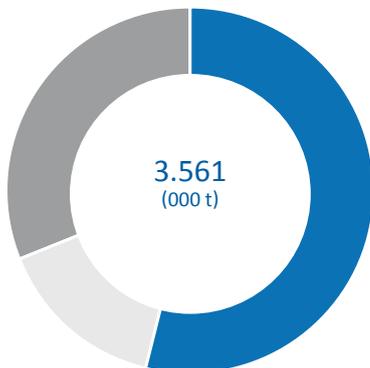
Gubitak iz osnovne djelatnosti za 2012. iznosio je 1.833 milijuna kuna na što je negativno utjecalo 701 milijun kuna jednokratnih stavki, uključujući umanjene vrijednosti imovine (MRS 36) u iznosu od 663 milijuna kuna. U kombinaciji s nepovoljnim vanjskim čimbenicima utjecaji temeljeni na imovini rezultiraju negativnim izgledima za EBITDA.

Iako su potražnja i za benzinom i za dizelom na domaćem tržištu u stalnom padu već četvrtu godinu zaredom, segment je uspio postići veću prodaju motornih goriva u razdoblju što je rezultiralo višim tržišnim udjelom zbog kontinuiranih napora Kompanije. Negativna kretanja BDPa i smanjene potrošnje su očiti u svim sektorima, najviše u građevinarstvu i transportu što ima ograničen učinak na Kompaniju. Kako bi se povećala učinkovitost i ublažio negativan trend u hrvatskoj regiji, od studenoga 2012. godine proizvodni proces Maziva organiziran je na jednoj lokaciji u Zagrebu.

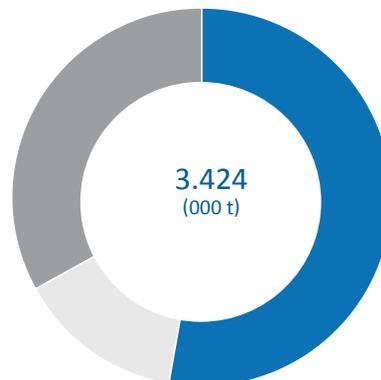
Rafinerije i marketing	2010		2011		2012		%	
	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK	USD
Segment MSFI rezultati								
Prihodi	15.777	2.869	17.926	3.355	19.704	3.368	9,9	0,4
EBITDA	(537)	(98)	(1.078)	(202)	(417)	(71)	(61,3)	(64,7)
EBITDA bez jednokratnih stavki	(329)	(60)	(1.020)	(191)	(366)	(63)	(64,1)	(67,2)
Gubitak iz osnovne djelatnosti	(1.237)	(225)	(2.528)	(473)	(1.833)	(313)	(27,5)	(33,8)
Gubitak iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	(823)	(150)	(1.637)	(306)	(1.132)	(193)	(30,8)	(36,8)
Trošak zamjene	480	87	266	50	99	17	(62,7)	(65,9)
Vrijednosno usklađenje zaliha	(28)	(5)	(15)	(3)	13	2	n.a.	n.a.
Efekt promjene tečajnih razlika	(260)	(47)	69	13	(7)	(1)	n.a.	n.a.
CCS -R&M gubitak iz osnovne djelatnosti	(1.012)	(184)	(1.956)	(366)	(1.237)	(211)	(36,7)	(42,2)
CAPEX i ulaganja (bez stjecanja)	1.328	241	575	108	228	39	(60,3)	(63,8)

PRODAJA RAFINIRANIH PROIZVODA PO ZEMLJAMA

2011.
HR 54%
BIH 15%
Ostalo 31%

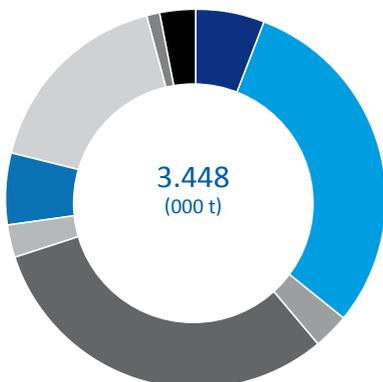
2012.
HR 53%
BIH 14%
Ostalo 33%

RAFINERIJSKA PROIZVODNJA

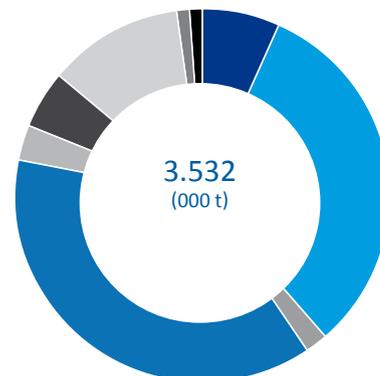
2011.

UNP	6%
Benzin	30%
Sirova nafta	3%
Dizel	31%
Petroleji	3%
Plinsko ulje	6%
Lož ulje	17%
Bitumen	1%
Ostalo	3%

2012.

UNP	7%
Benzin	32%
Sirova nafta	2%
Dizel	30%
Petroleji	3%
Plinsko ulje	5%
Lož ulje	12%
Bitumen	1%
Ostalo	1%

TRGOVINA NA MALO - PREGLED POSLOVANJA

U 2012., segment Trgovine na malo zabilježio je poboljšanje EBITDA bez jednokratnih stavki na 148 milijuna kuna naglašavajući poboljšanu profitabilnost unatoč padu prodaje. Pad potražnje i stezanje hrvatskog tržišta, što smanjuje i prodaju i marže, umanjeno je naporima menadžmenta za snižavanje operativnih troškova.

Gubitak iz osnovne djelatnosti u 2012. godini iznosi 3 milijuna kuna, uključujući i negativni utjecaj 22 milijuna kuna jednokratnih stavki.

U 2012. godini ukupna prodaja maloprodaje smanjena je za 8% u odnosu na 2011. godinu. U odnosu na prethodnu godinu, prodaja motornih benzina zabilježila je pad od 10%, dok je prodaja plinskih

ulja pala za 6%. Primjetno smanjenje prodaje posljedica je slabije potrošačke potražnje, zbog usporavanja gospodarskih aktivnosti, viših prodajnih cijena, povećanje stope nezaposlenosti, kao i negativnog utjecaja jake zime i manjeg broja aktivnih benzinskih postaja kao rezultat intenziviranog programa modernizacije mreže u 2012. godini.

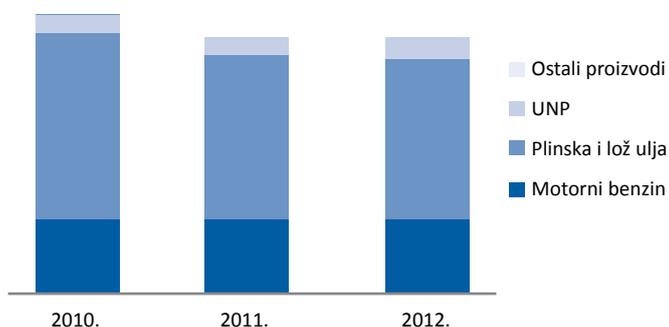
U cilju povećanja kvalitete usluge, novi tip loživog ulja 0,1% S uveden je u prosincu 2012. godine zamijenivši 0,5% S loživo ulje.

Promet po benzinskoj postaji u 2012. godini bio je 4% manji u odnosu na prethodnu godinu, što ukazuje i na kontrakciju tržišta i na intenzivirani program modernizacije mreže uslijed čega je određeni broj benzinskih postaja bio privremeno zatvoren.

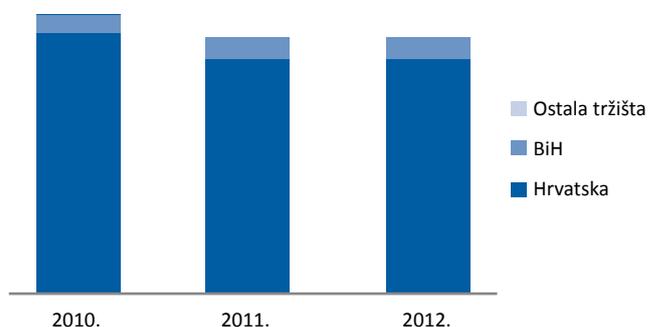
Na dan 31. prosinca 2012. godine, INA Grupa upravlja mrežom od 448 benzinskih postaja (396 u Hrvatskoj i 52 u inozemstvu, od čega 45 u Bosni i Hercegovini, 6 u Sloveniji i jedna u Crnoj Gori).

Trgovina na malo	2010		2011		2012		12/11 %	
	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK	USD
Segment MSFI rezultati								
Prihodi	6.453	1.173	7.676	1.437	7.788	1.331	1,5	(7,3)
EBITDA	(9)	(2)	95	18	122	21	28,4	17,3
EBITDA bez jednokratnih stavki	35	6	140	26	148	25	5,7	(3,5)
Dobit/(gubitak) iz osnovne djelatnosti	(186)	(34)	47	9	(3)	(1)	n.a.	n.a.
Dobit/(gubitak) iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	38	7	109	20	19	3	(82,6)	(84,1)
CAPEX i ulaganja (bez stjecanja)	52	9	106	20	229	39	116,0	97,3

Prodaja trgovine na malo po proizvodima (000 t)

Prodaja trgovine na malo po državama (000 t)

KAPITALNA ULAGANJA

KAPITALNA ULAGANJA SD ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

U 2012. godini, kapitalna ulaganja segmenta Istraživanje i proizvodnja iznosila su 746 milijuna kuna (uključujući i 56 milijuna kuna jednokratnih operativnih troškova). Kapitalna ulaganja u Hrvatskoj dosegla su 558 milijuna, dok su strane investicije iznosile oko 86 milijuna kuna i Croscova ulaganja oko 102 milijuna kuna. U usporedbi s prethodnom godinom, kapitalna ulaganja smanjena su 8% odražavajući tešku međunarodnu radnu okolinu, posebno u MENA regiji. Smanjena su ulaganja uglavnom rezultat privremeno obustavljenog istraživanja, razvoja i proizvodnje u Siriji zajedno s ograničenjima zauzetosti određene opreme i izvođača.

I&P kapitalna ulaganja I-XII. 2012. (milijuna kuna)	Hrvatska	Sirija	Egipat	Angola
Istraživanje	149,6	3,4	1,5	0
Ist. jednokratni operativni troškovi	56,3			
Razrada	298,3	6,2	52,1	19,2
<p>Istraživanje (uključujući Iran): 158,1 (21,2%) Razrada: 375,8 (50,4%) Ostalo: 212,2 (28,4%)</p>	<p>Istraživanje: Na srednjem i južnom Jadranu 2D/3D seizmika je završena u ožujku 2012. te je pribavljeno 1.215 km² 3D područja i 843 km 2D linije. Na kopnu završeno je bušenje istražne bušotine Hrastilnica-3 u ožujku te Đeletovci-1Z u travnju. Obje bušotine su testirane te su otkrivene nove zalihe. Istražne bušotine Zalta-1 Istok (INA 50%) i Antunovac-1 su završene i neuspješne.</p> <p>Razrada: Ulaganja na Jadranu odnose se na remont platforme IVANA K. Na kopnu u sklopu EOR projekta završen je re-lining na Žu-111, radovi na CS CO2 Molve i membranskom separatoru su u tijeku. Radovi na CS CO2 Etan i CO2 cjevovod su iznad plana uslijed ubrzanja aktivnosti. Bušenje razradne bušotine Kalinovac-4 R započelo je u svibnju i završilo u rujnu. Većina preostalih razradnih aktivnosti odnose se na općenite remonte.</p>	<p>Sve planirane aktivnosti su otkazane zbog političke situacije. Ulaganja predstavljaju alocirane opće troškove a aktivnosti izgradnje za period siječanj-26. veljače prije objave „više sile“ i razlike objavljene u prosincu 2012. na osnovi završnih računa primljenih za četvrto tromjesečje 2012.</p>	<p>North Bahariya: Šest razradnih bušotina je izbušeno i stavljeno u proizvodnju (Abrar 4,5,7,11,13 and Ganna-3). U prosincu je počelo bušenje bušotine Abrar-9 čije se okončanje očekuje u veljači 2013. Dvije istražne bušotine su izbušene Rawda-SE1 (suha) i Sidra-2-koja je stavljena u proizvodnju.</p> <p>Ras Qattara: Vršeni su remontni radovi kako bi se optimizirala razina proizvodnje.</p> <p>West Abu El Gharadig: Bušenje proizvodne bušotine Raml-27 završeno je u listopadu, a proizvodna bušotina Raml-28 (pretvorena iz vodno injekcijske bušotine u proizvodnu) je izbušena u studenom i stavljena u proizvodnju te su vršene remontne aktivnosti.</p>	<p>Ulaganja na Bloku 3/05a odnose se na FEED aktivnosti na poljima Punja i Caco Gazela. Ulaganja na Bloku 3/05 odnose se na održavanje otpremnog terminala za naftu Palanca i aktivnosti izgradnje GLCC-LLCC separatora. Na oba bloka planirane aktivnosti kasne, uslijed kasnog odobrenja nacionalnog koncesionara.</p>

KAPITALNA ULAGANJA SD RAFINERIJE I MARKETING

Veliki razvojni program rafinerijskog sustava dovršen je u 2011. godini. Kao rezultat ovoga, kapitalna ulaganja u 2012. godini niža su u odnosu na prethodnu godinu (228 milijuna kuna u odnosu 575 milijuna kuna). Uspješno pokretanje i stavljanje u pogon jedinice za izomerizaciju u Rafineriji nafte Sisak značajno je poboljšalo oktansku vrijednost u namješavanju benzina te je najvažniji projekt dovršen u 2012. godini. Brojni programi usmjereni rastu i zaštiti okoliša/održivosti pokrenuti su u 2012., u skladu s pripremama za nadolazeće značajne razvojne programe.

KAPITALNA ULAGANJA SD TRGOVINA NA MALO

Kapitalna ulaganja u iznosu od 229 milijuna kuna u 2012. godini bila su 116% viša nego u 2011. godini, kada su iznosila 106 milijuna. Glavni razlog za tako visoku realizaciju u 2012., u odnosu na prethodnu godinu, bio je intenzivan program modernizacije. Kao dio intenzivnog programa modernizacije Inine maloprodajne mreže, koji ima za cilj povećanje prepoznatljivosti i funkcionalnost benzinskih postaja, a kako bi se postigla visoka razina usluge i zadovoljstva potrošača, 92 benzinske postaje su modernizirane u 2012. godini.

BILANCA – INA GRUPA

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE
NA DAN 31.PROSINCA 2011.I 2012. GODINE(U MILIJUNIMA KUNA)

	31. prosinac 2011	31. prosinac 2012.	%
Aktiva			
Dugotrajna imovina	22.900	20.887	(9)
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	3.693	3.352	(9)
Potraživanja od kupaca. neto	3.282	2.770	(16)
Ostala potraživanja	456	516	13
Derivatni financijski instrumenti	2	2	0
Ostala kratkotrajna imovina	76	30	(61)
Plaćeni troškovi bud. razdoblja i nedospjela naplata prihoda	79	142	80
Novac i novčani ekvivalenti	337	488	45
Kratkotrajna imovina	7.925	7.300	(8)
Ukupno kratkotrajna imovina	7.925	7.300	(8)
Ukupno aktiva	30.825	28.187	(9)
Pasiva			
Kapital i pričuve			
Upisani kapital	9.000	9.000	0
Revalorizacijske rezerve	-	13	n.a.
Ostale rezerve	2.616	2.505	(4)
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	2.759	3.437	25
Kapital pripisiv vlasniku	14.375	14.955	4
Nekontrolirajući interes	(10)	(1)	(90)
Ukupno kapital	14.365	14.954	4
Dugoročne obveze	8.575	4.075	(52)
Kratkoročne obveze		n.a.	
Obveze po bankovnim kreditima i dopuštenim prekoračenjima	1.918	1.266	(34)
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	1.904	4.725	148
Ostale kratkoročne obveze	4.063	3.167	(22)
Kratkoročne obveze	7.885	9.158	16
Obveze izravno povezane s imovinom namijenjenoj prodaji	-	-	n.a.
Ukupno kratkoročne obveze	7.885	9.158	16
Ukupno obveze	16.460	13.233	(20)
Ukupna pasiva	30.825	28.187	(9)

Na dan 31. prosinca 2012. ukupna imovina INA Grupe iznosila je 28.187 milijuna kuna te je bila 9% manja u odnosu na dan 31. prosinca 2011.

U razdoblju zaključno s 31. prosinca 2012. godine, INA Grupa je uložila 99 milijuna kuna u nematerijalnu imovinu. Utjecaj

amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 48 milijuna kuna. Preračun radi promjene tečaja dolara na koncesijama naftnih i plinskih polja smanjio je neto knjigovodstvenu vrijednost za 13 milijuna kuna. Vrijednosno usklađenje investicija u iznosu 127 milijuna kuna i prijenos s istraživanja na razvoj u iznosu od 117 milijuna kuna umanjilo je neto knjigovodstvenu

vrijednost nematerijalne imovine. Prijenos s materijalne imovine iznosio je 2 milijuna kuna.

U razdoblju zaključno s 31. prosincem 2012. godine INA Grupa uložila je 1.131 milijuna kuna u nekretnine, postrojenja i opremu. Umanjenje troškova dekomisije iznosi 117 milijuna kuna. Preračun radi promjene tečaja dolara na koncesijama naftnih i plinskih polja smanjio je neto knjigovodstvenu vrijednost materijalne imovine za 90 milijuna kuna. Smanjenje vrijednosti imovine iznosi 623 milijuna kuna, a umanjeње investicija 32 milijuna kuna. Utjecaj amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 1.968 milijuna kuna. Prijenos s nematerijalne imovine povećao je vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme za 115 milijuna kuna. Otudjenja imovine INA Grupe iznosila su 7 milijuna kuna. Tečajne razlike povećale su vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme INA Grupe za 12 milijuna kuna. Korekcija amortizacije prethodne godine povećala je vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme za 1 milijun kuna.

Temeljni kapital na dan 30. prosinca 2012. iznosio je 9.000 milijuna kuna. Nije bilo promjena u temeljnom kapitalu kompanije u

prethodnom kao ni u trenutačnom izvještajnom razdoblju.

Zalihe su iznosile 3.352 milijuna kuna, što je smanjenje od 9% u odnosu na 31. prosinac 2011., kao rezultat manjih količina zaliha sirove nafte.

Potraživanja od kupaca smanjila su se 16% na iznos od 2.770 milijuna kuna kao rezultat napora menadžmenta za naplatu dospjelih potraživanja i smanjenih prodajnih količina.

Na dan 31. prosinca 2012., ukupne obveze smanjile su se za 20%, na iznos od 13.233 milijuna kuna uglavnom kao rezultat manje zaduženosti u odnosu na razinu zaduženosti 31. prosinca 2011. godine.

Neto zaduženost INA Grupe smanjila se za 27% na iznos od 6.664 milijuna kuna prvenstveno iz razloga što je INA uspjela smanjiti svoj dugoročni dug kao rezultat vlastite sposobnosti stvaranja novca. Omjer duga i kapitala smanjio se s 38,8%, na dan 31. prosinca 2011. na 30,8%, na dan 30. prosinca 2012.

Obveze prema dobavljačima bile su 17% manje te su iznosile 1.684 milijuna kuna, kao rezultat niže količine kupljene sirove nafte.

RAČUN DOBITI I GUBITKA INA GRUPE

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA GRUPE
ZA RAZDOBLJE KOJE ZAVRŠAVA NA DAN 31.PROSINCA 2011.I 2012. GODINE (U MILIJUNIMA KUNA)

	2011.	2012.	%
Ukupni prihodi od prodaje	30.028	29.895	(0)
Prihod na temelju upotrebe vlastitih proizvoda i usluga	309	269	(13)
Ostali poslovni prihodi	485	353	(27)
Prihodi iz osnovne djelatnosti	30.822	30.517	(1)
Rashodi iz osnovne djelatnosti	(27.783)	(29.161)	5
Dobit iz osnovne djelatnosti	3.039	1.356	(55)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(663)	(289)	(56)
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja	2.376	1.067	(55)
Troškovi poreza tekuće godine	(573)	(380)	(34)
Dobit financijske godine	1.803	687	(62)
Zarada po dionici			
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (kuna po dionici)	181,5	68,1	(62)

Ukupni prihodi od prodaje u 2012. iznosili su 29.895 milijuna kuna te su bili nešto niži u odnosu na razinu ostvarenu 2011. godine, budući da su manje prodajne količine nafte i prirodnog plina nadomještene višim realiziranim cijenama naftnih derivata i prirodnog plina u usporedbi s prethodnom godinom.

Troškovi sirovina i materijala bili su 11% veći u odnosu na 2011. i iznosili su 15.151 milijuna kuna, kao rezultat povećane prerade vakumskog plinskog ulja kao i 12% veće prosječne uvozne cijene sirove nafte, dok su količine uvezene nafte bile 11% niže. Troškovi prodane robe zabilježili su lagani porast od 2%, na iznos od 5.377 milijuna kuna, potaknuti zajedničkim utjecajem viših prodanih količina prirodnog plina i viših cijena u usporedbi s 2011.

U okviru ostalih operativnih troškova ostvarenih u 2012. godini:

- Ostali materijalni troškovi bili su 6% manji te su iznosili 1.696 milijuna kuna.
- Troškovi usluga u iznosu od 1.360 milijuna kuna zabilježili su porast od 12%, uglavnom zbog više rudne rente u usporedbi s 2011. kao i troškova povezanih s izlaskom iz servisnog ugovora u Iranu.
- Amortizacija je bila 24% manja i iznosila je 2.016 milijuna kuna uglavnom zbog proglašenja „više sile“ u veljači 2012.

godine čime je smanjena amortizacija segmenta Istraživanje i proizvodnja.

- Ispravci vrijednosti i rezerviranja u iznosu od 1.206 milijuna kuna bili su 43% viši i povezani s inozemnim poslovanjem kao i usklađenjem imovine Rafinerija i marketinga obzirom da je na planirano poslovanje segmenta snažno utjecala niska razina iskoristivosti rafinerijskih kapaciteta i visoki troškovi distribucijske mreže.

Troškovi osoblja iznosili su 2.636 milijuna kuna, što je smanjenje od 4% u odnosu na 2011. kao rezultat optimizacije radne snage. Troškove osoblja čine troškovi neto plaća u iznosu od 1.309 milijuna kuna, troškovi poreza na dohodak zaposlenika u iznosu od 569 milijuna kuna, doprinosa u iznosu od 332 milijuna kuna i ostalih troškova vezanih uz plaće u iznosu od 428 milijuna kuna za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2012. godine. Za razdoblje zaključno s 31. prosincem 2011. troškovi osoblja uključuju troškove neto plaća u iznosu od 1.367 milijuna kuna, troškove poreza na dohodak zaposlenika u iznosu od 565 milijuna kuna, doprinose u iznosu od 399 milijuna kuna i ostale troškove vezane uz plaće u iznosu od 421 milijun kuna. INA je raskinula ugovore s 594 zaposlenika i isplatila otpremnine u ukupnom iznosu od 179 milijuna kuna (broj radnika uključuje i odlaske 127 radnika

na dan 31.12.2011. i odlaske 117 radnika na dan 31.12.2012. jer su troškovi njihovih otpremnina sadržani u trošku koji tereti 2012. godinu).

Trošak poreza na dobit smanjen je za 34% na iznos od 380 milijuna kuna.

Troškovi poreza i odgođenih poreza tijekom obračunskog razdoblja izračunati su na temelju stvarnih rezultata i poreza na dobit, 20% za 2012. i 20% za 2011. godinu.

Neto financijski troškovi u iznosu od 289 milijuna kuna zabilježeni su u 2012., u odnosu na neto financijske troškove od 663 milijuna kuna 2011. godini.

- Neto dobitak iz tečajnih razlika iznosio je 37 milijuna kuna u 2012., uglavnom zbog aprecijacije kune u odnosu na dolar, u usporedbi sa 278 milijuna kuna neto gubitka iz tečajnih razlika zabilježenog u 2011. godini.

- Plaćene kamate iznosile su 174 milijuna kuna, a primljene kamate 23 milijuna kuna u 2012., dok su u 2011. plaćene kamate iznosile 191 milijun kuna, a primljene kamate 26 milijuna kuna. Kompanija je prepoznala prihode u računu dobiti i gubitka od prodaje ugljikovodika u Siriji koji su bili realizirani, u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima, što znači da su od početka 2011. godine prikazani naplaćeni prihodi. INA dosad nije primila dospjela potraživanja za svoj udjel proizvodnje ugljikovodika u Siriji niti očekuje realizaciju svog udjela proizvodnje

iz projekta u Siriji u doglednoj budućnosti, tj. dok uvjeti „više sile“ ne prestanu postojati. Slijedom promjena parametara za funkcionalnu amortizaciju (Inin udjel u proizvodnji tijekom „više sile“) za veći dio imovine u Siriji i u skladu s MRS, amortizacija neće biti rezervirana za imovinu koja generira novac od veljače 2012. do okončanja uvjeta „više sile“.

Prema dosadašnjoj praksi i u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima, kompanija usklađuje svoja potraživanja starija od 180 dana ili više. Sukladno tome kompanija je uskladila značajan iznos svojih potraživanja u Egiptu, koji zadovoljavaju ove kriterije. Prepravak prethodnih razdoblja podrazumijeva reklasifikaciju koja se odnosi na prezentaciju financijskih izvještaja (sukladno MRS 1) a odnosi se na neto prikazivanje prihoda i rashoda i tehničkih ispravaka vezanih za evidentiranje umanjenja imovine provedenog na kraju 2011. u odnosu na odgovarajuća među izvještajna razdoblja godine.

Do kraja 2012. ostvareno je 1.619 milijuna kuna tekućih ušteđda (1.287 isključujući međusegmentalne) i 615 milijuna kuna poboljšanja prihoda u usporedbi sa 2008. godinom kao polazištem na razini INA Grupe. Sveukupno, od početka programa ostvareno je tekuće poboljšanje dobiti iz osnovne djelatnosti od 2.234 milijuna kuna (1.902 isključujući međusegmentalne) od početka programa u 2010.

NOVČANI TIJEK INA GRUPE

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU INA GRUPE
ZA RAZDOBLJE KOJE ZAVRŠAVA S 31.PROSINCA 2011.I 2012. GODINE (U MILIJUNIMA KUNA)

HRK mil	2011	2012	%
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	3.282	3.742	14
Neto novčani (odljev) iz ulagateljskih aktivnosti	(1.339)	(1.118)	(17)
Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti	(1.852)	(2.461)	33
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata	91	163	79

Operativni novčani tijek prije promjena radnog kapitala iznosio je 4.541 milijuna kuna u 2012. godini, što predstavlja smanjenje od 1.915 milijuna kuna, ili 30%, u odnosu na 2011. godine, uglavnom kao rezultat smanjenja EBITDA.

Promjene radnog kapitala pozitivno su utjecale na operativni novčani tijek u iznosu od 449 milijuna kuna, prvenstveno zbog:

- manjih potraživanja za 379 milijuna kuna
- smanjenja vrijednosti zaliha za 190 milijuna kuna

Odljev novčanih sredstava iz ulagateljskih aktivnosti iznosio je 1.118 milijuna kuna, u usporedbi sa 1.339 milijuna kuna odljeva u 2011. godini. Pozitivan priljev do 142 milijuna kuna koji se odnosi na povrat zajmova do strane ovisnih društava „joint venture“ operacija. Niže razine novčanih priljeva rezultat su prirode ključnih projekata, od kojih su neki završeni, i trenutačnih manje povoljnih tržišnih okolnosti.

BILANCA INA D.D.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE
NA DAN 31.PROSINCA 2011.I 2012. GODINE(U MILIJUNIMA KUNA)

	2011	2012	%
Aktiva			
Dugotrajna imovina	22.421	20.771	(7)
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	3.030	2.485	(18)
Potraživanja od kupaca. neto	1.781	1.103	(38)
Ostala potraživanja	1.588	2.226	40
Derivatni financijski instrumenti	379	428	13
Ostala kratkotrajna imovina	-	-	n.a.
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	313	83	(73)
Novac i novčani ekvivalenti	54	79	46
Kratkotrajna imovina	229	270	18
Ukupno kratkotrajna imovina	7.374	6.674	(9)
Ukupno Aktiva	29.795	27.445	(8)
Pasiva			
Kapital i pričuve			
Upisani kapital	9.000	9.000	0
Revalorizacijske rezerve	-	13	n.a.
Ostale rezerve	2.239	2.123	(5)
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	3.043	4.366	43
Kapital pripisiv vlasniku	14.282	15.502	9
Nekontrolirajući interes	-	-	n.a.
Ukupno kapital	14.282	15.502	9
Dugoročne obveze	8.388	3.854	(54)
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima i dopuštenim prekoračenjima	1.784	1.057	(41)
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	1.817	4.648	156
Ostale kratkoročne obveze	3.524	2.384	(32)
Ukupno kratkoročne obveze	7.125	8.089	14
Ukupno obveze	15.513	11.943	(23)
Ukupna pasiva	29.795	27.445	(8)

Ukupna imovina Ine d.d., na dan 31. prosinca 2012., iznosila je 27.445 milijun kuna te je bila 8% niža u usporedbi sa 31. prosincem 2011. Nekretnine, postrojenja i oprema su se smanjili za 8% na iznos od 17.063 milijuna kuna u odnosu na kraj 2011. godine.

Potraživanja od kupaca iznosila su 1.103 milijuna kuna te su bila 38% manja u odnosu na 31. prosinac 2011. kao rezultat napora menadžmenta za naplatu dospjelih potraživanja i smanjenih prodajnih količina.

Ukupne obveze iznosile su 11.943 milijuna kuna (23% manje u odnosu na 31. prosinac 2011.), uglavnom kao rezultat manje zaduženosti u odnosu na razinu zaduženosti 31. prosinca 2011. godine.

Neto zaduženost Ine d.d. iznosila je 6.488 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2012., što je smanjenje od 27% u usporedbi sa krajem 2011., iz razloga što je INA uspjela smanjiti svoj dugoročni dug kao rezultat vlastite sposobnosti stvaranja novca. Omjer duga i kapitala bio je 29,5% na dan 31. prosinca 2012., smanjivši se sa 38,5% na dan 31. prosinca 2011.

Obveze prema dobavljačima iznosile su 964 milijuna kuna, te su bile manje u odnosu na kraj 2011. kao rezultat nižih količina kupljenih naftnih derivata u odnosu na 31. prosinac 2011. godine.

RAČUN DOBITI I GUBITKA INA D.D.

INA, D.D. NEKONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA
ZA RAZDOBLJE KOJE ZAVRŠAVA S 31.PROSINCA 2011.I 2012. GODINE (U MILIJUNIMA KUNA)

	2011	2012	%
Prihodi od prodaje			
a) na domaćem tržištu	15.820	17.188	9
b) na stranom tržištu	10.471	9.216	(12)
Ukupni prihodi od prodaje	26.291	26.404	0
Prihod na temelju upotrebe vlastitih proizvoda i usluga	5	2	(60)
Ostali poslovni prihodi	560	419	(25)
Prihodi iz osnovne djelatnosti	26.856	26.825	(0)
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	349	181	(48)
Troškovi sirovina, materijala i energije	(13.814)	(15.628)	13
Amortizacija	(2.397)	(1.835)	(23)
Ostali materijalni troškovi	(1.514)	(1.536)	1
Nematerijalni troškovi	(965)	(1.204)	25
Troškovi osoblja	(1.666)	(1.617)	(3)
Nabavna vrijednost prodane robe	(2.644)	(1.324)	(50)
Vrijednosno usklađenje kratk.idugotr.imovine (neo)	(1.306)	(1.967)	51
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	244	(132)	n.a.
Rashodi iz osnovne djelatnosti	(23.713)	(25.062)	6
Dobit iz osnovne djelatnosti	3.143	1.763	(44)
Udio u dobiti pridruženih društava			
Financijski prihodi	355	393	11
Financijski rashodi	(933)	(487)	(48)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(578)	(94)	(84)
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja	2.565	1.669	(35)
Troškovi poreza tekuće godine	(598)	(346)	(42)
Dobit financijske godine	1.967	1.323	(33)
Pripisivo:			
Vlasnicima društva	1.967	1.323	(33)
Vlasnicima nekontrolirajućih interesa	-	-	n.a.
	1.967	1.323	(33)
Zarada po dionici			
Osnovna i razrijeđena zarada/(gubitak) po dionici (kuna po dionici)	196,7	132,3	(33)

Ukupni prihodi od prodaje u 2012. godini iznosili su 26.404 milijuna kuna što je gotovo na istoj razini u odnosu na prošlu godinu. Manje prodajne količine nafte i prirodnog plina nadomještene su višim realiziranim cijenama naftnih derivata i prirodnog plina u usporedbi s prethodnom godinom.

Troškovi sirovina i materijala porasli su za 13% na iznos od 15.628 milijuna kuna uslijed povećane prerade vakumskog plinskog ulja kao i 12% veće prosječne uvozne cijene sirove nafte, dok su količine uvezene nafte bile 11% niže.

Troškovi prodane robe smanjili su se za 50%, na iznos od 1.324 milijuna kuna u 2012. godini u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U okviru ostalih operativnih troškova ostvarenih u 2012. godini:

- Ostali materijalni troškovi porasli su za 1% na iznos od 1.536 milijuna kuna
- Troškovi usluga u iznosu od 1.204 milijuna kuna zabilježili su porast od 25% uglavnom zbog više rudne rente u odnosu na 2011. godinu kao i troškova povezanih s izlaskom iz servisnog ugovora u Iranu.
- Amortizacija je bila manja za 23% i iznosila je 1.835 milijuna kuna uglavnom zbog proglašenja „više sile“ u veljači 2012. godine čime je smanjenja amortizacija segmenta Istraživanje i proizvodnja.
- Ispravci vrijednosti i rezerviranja u iznosu od 2.099 milijuna kuna bila su uglavnom povezana s inozemnim poslovanjem kao i usklađenjem imovine Rafinerija i marketinga obzirom da je na planirano poslovanje segmenta snažno utjecala niska razina iskoristivosti rafinerijskih kapaciteta i visoki troškovi distribucijske mreže.

Troškovi osoblja iznosili su 1.617 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 3% uslijed optimizacije radne snage. INA je raskinula ugovore s 594 zaposlenika i isplatila otpremnine u ukupnom iznosu od 179 milijuna kuna (broj radnika uključuje i odlaske 127 radnika na dan 31.12.2011. i odlaske 117 zaposlenika na dan 31.12.2012. jer su troškovi njihovih otpremnina sadržani u trošku od 179 milijuna kuna koji tereti 2012. godinu).

Neto financijski troškovi u iznosu od 94 milijuna kuna zabilježeni u 2012. godini, u odnosu na 578 milijuna kuna u istom razdoblju 2011.

U 2012. godini porez na dobit smanjio se za 252 milijuna kuna na iznos od 346 milijuna kuna.

NOVČANI TIJEK INA D.D.

INA, D.D. NEKONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU
ZA RAZDOBLJE KOJE ZAVRŠAVA S 31. PROSINCA 2011. I 2012. GODINE (U MILIJUNIMA KUNA)

HRK mil	2011	2012	%
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	2.285	3.702	62
Neto novčani (odljev) iz ulagateljskih aktivnosti	(1.375)	(1.214)	(12)
Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti	(952)	(2.432)	155
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata	(42)	56	n.a.

Operativni novčani tijek prije promjena radnog kapitala iznosio je 5.653 milijuna kuna u 2012. godini, što predstavlja smanjenje od 15% u odnosu na 2011. godinu, uglavnom kao rezultat smanjenja EBITDA.

Promjene radnog kapitala negativno su utjecale na operativni novčani tijek u iznosu od 707 milijuna kuna, prvenstveno zbog:

- Smanjenih vrijednosti zaliha za 413 milijuna kuna
- Manjih obveza za 247 milijuna kuna
- Poraslih potraživanja za 873 milijuna kuna

Plaćeni porez utjecao je na operativni tijek novca u iznosu od 1.244 milijuna kuna. Navedeni čimbenici rezultirali su sa 3.702 milijuna kuna neto priljeva iz operativnih aktivnosti koje je INA d.d. generirala u 2012. godini.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Politika upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe pruža okvir unutar kojeg INA i konsolidirana ovisna društva Ine upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini robni, tečajni i kamatni rizik. Pored financijskih (tržišnih) rizika, najznačajniji rizici uključuju i kreditni rizik i rizik likvidnosti.

A) TRŽIŠNI RIZICI

Upravljanje cjenovnim (robnim) rizikom

INA kupuje sirovu naftu i derivate po cijenama na promptnom tržištu, uglavnom putem kratkoročnih kreditnih aranžmana u US dolarima. Potrebne količine plina kupuju se po cijeni izraženoj u US dolarima u skladu s trogodišnjim ugovorom o dobavi s talijanskom tvrtkom ENI. Cijene derivata na domaćem tržištu određuju se prema formuli određenoj Pravilnikom o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata koji, u ograničenoj mjeri, štiti Grupu od promjene cijena nafte i derivata te tečajnog rizika, omogućavajući dvotjednu promjenu cijena derivata. INA može koristiti izvedenice kako bi upravljala robnom izloženosti.

Upravljanje valutnim rizikom

Mnoge transakcije Grupe određene su i obavljene u stranoj valuti, pa je tako Grupa izložena rizicima promjene valutnih tečajeva. Grupa ima neto dug u USD i EUR, te neto kratku HRK izloženost operativnih novčanih tijekova. Grupa može koristiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na dan 31. prosinca 2012. nije bilo otvorenih međuvalutnih transakcija.

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Društva INA Grupe koriste kredite s fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama (većina je s promjenjivim kamatnim stopama), pa je Grupa izložena riziku promjene kamatnih stopa. Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa, te stoga prvenstveno odabire promjenjivu kamatnu stopu. Na dan 31. prosinac 2012. godine nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Ostali cjenovni rizici

INA je izložena rizicima promjene cijene glavnice koji proizlaze iz vlasničkih udjela koji se drže iz strateških razloga, a ne radi trgovanja.

B) KREDITNI RIZICI

Prodajom robe i usluga kupcima na odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Grupe. Sukladno važećem „Postupku upravljanja kreditnim rizicima“ procjenjuje se bonitet i rizik

poslovanja s kupcem temeljem internog modela evaluacije kao i korištenjem usluga bonitetnih agencija. Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave kao i izloženost prema kupcima temeljem pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu. Kako bi proširili mjere dostupne za naplatu potraživanja, INA također koristi i usluge vanjskih agencija specijaliziranih za posredovanje pri naplati potraživanja.

C) RIZICI LIKVIDNOSTI

Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće rezerve likvidnosti i kreditne linije, stalnim praćenjem planiranog i ostvarenog tijeka novca, te datuma dospjeća potraživanja i obveza.

Na dan 31. prosinca 2012. godine, Grupa je imala ugovorenih kratkoročnih bankovnih kreditnih linija u iznosu od 1,99 mlrd. kuna (srednji tečaj HNB-a), isključujući dopuštena prekoračenja i kreditne linije za financiranje uvoza nafte i derivata, te ugovoreni dugoročnih revolving kreditnih linija u iznosu od 7,42 mlrd. kuna (srednji tečaj HNB-a).

D) PRAVIČNA TRŽIŠNA VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA

Grupa je zaključila neke dugoročne ugovore o kupnji ili prodaji koji sadrže ugrađene derivativne (izvedene) financijske instrumente kako ih definira MRS 39.

DODATAK

JEDNOKRATNE STAVKE KOJE UTJEČU NA DOBIT IZ OSNOVNE DJELATNOSTI I NA EBITDA INA GRUPE
(U MILIJUNIMA KUNA)

	2011	2012
INA GRUPA		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(1.039)	(1.507)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	(254)	(385)
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	12	(688)
Otpremnine	(69)	(82)
Vrijednosno usklađenje imovine	-	(161)
Angola	-	(273)
Egipat - ekstra trošak proizvodnje	-	(11)
Rezerviranja (ENI, sudski sporovi, otpremnine)	(31)	(43)
Korekcija umanjenja imovine po MRS-36	-	77
Iran Moghan-2 Blok - rezerviranja za izlazak iz servisnog ugovora	-	(196)
Vrijednosno usklađenje imovine u Libiji (Crosco)	-	-
Rezerviranja (Prirodni plin porezi)	112	-
Rafinerije i marketing	(891)	(701)
Vrijednosno usklađenje imovine - Rafinerije	(655)	(665)
Otpremnine	(58)	(66)
Rezerviranja (sudski sporovi, otpremnine)	(13)	(6)
Ukidanje rezerviranja (suski sporovi, otpremnine)	-	21
Prihodi od osiguranja	-	15
Vrijednosno usklađenje plinskih boca - Proplin	(165)	-
Trgovina na malo	(62)	(22)
Otpremnine	(45)	(26)
Vrijednosno usklađenje imovine	-	(31)
Ukidanje rezerviranja (sudski sporovi, otpremnine)	-	39
Rezerviranja (sudski sporovi, otpremnine)	(17)	(4)
Korporativne funkcije	(98)	(96)
Otpremnine	(82)	(99)
Vrijednosno usklađenje imovine	-	(1)
Ukidanje rezerviranja (sudski sporovi, otpremnine)	-	21
Rezerviranja za otpremnine	(16)	(18)
Prihodi od osiguranja	-	1

KLJUČNI OPERATIVNI PODACI INA GRUPE

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

	2010	2011	2012	12/11%
Proizvodnja ugljikovodika				
Proizvodnja nafte (boe/dan)	16.336	15.285	12.296	(19,6)
Hrvatska	9.672	9.106	8.792	(3,4)
Sirija	3.144	2.837	1.093	(96,1)
Egipat	1.943	1.763	1.909	8,3
Angola	1.577	1.579	1.486	(5,9)
Proizvodnja prirodnog plina (boe/dan)	41.974	49.170	33.025	(32,8)
Hrvatska - podmorje	22.700	21.784	15.768	(27,6)
Hrvatska - kopno	14.893	13.923	14.978	7,6
Sirija	4.381	13.463	2.278	(83,1)
Kondenzat (boe/dan)	7.170	9.912	3.235	(67,4)
Hrvatska	6.815	5.958	2.537	(57,4)
Sirija	3.557	3.954	6.972	(82,4)
Ukupna proizvodnja ugljikovodika (boe dan)	65.480	74.366	48.555	(34,7)
Prosječna cijena ugljikovodika				
Cijena nafte i kondenzata (USD/bbl)	69,7	98,7	96,1	(2,6)
Prosječna realizirana cijena prirodnog plina (USD/boe)	55,4	70,5	78,3	11
Ukupna cijena ugljikovodika (USD/boe)	59,2	77,6	83,1	7,1
Trgovina prirodnim plinom - mil. m3				
Uvoz prirodnog plina	1.214	876.1	1.128	28,8
Ukupna prodaja prirodnog plina na domaćem tržištu	3.026	3.033	2.630	(13,3)
Razlike prema uvoznim cijenama (kn/000 m3)				
Cijena za povlaštene kupce	(355,9)	(379,9)	(285,0)	(25,0)
Cijena za tarifne kupce	(396,7)	(921,3)	(1.248,2)	35,5
Ukupna cijena	(369,7)	(509,9)	(535, 7)	5,1

ANALIZA REZERVI

MMBOE	1P			2P		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Po državama						
Hrvatska - kopno	161	160	153	194	190	184
Hrvatska –Jadran	47	35	21	57	44	38
Sirija	33	24	22	46	37	36
Egipat	3	3	2	4	4	3
Angola	3	2	2	4	4	6
Ukupno	246	224	201	305	278	267
Po proizvodima						
Nafta	75	76	74	90	90	97
Plin	151	130	115	188	165	154
Kondenzat + UNP	21	18	13	26	23	16
Ukupno	246	224	201	305	278	267

ISTRAŽNO-RAZRADNE AKTIVNOSTI

Država	Polje	Bušotina	Tijek	Komentar
Hrvatska				
	Sava	Hrastilnica-3	izbušena i ispitana	Rezultati ispitivanja Qo=cca 400m3/dan
	Istočna Slavonija	Đeletovci-1 Z	izbušena i ispitana	Rezultati ispitivanja—ukupno sadržano: Qo= 391,7 m3; Qw= 3.74 m3 u 108,5 sati ispitivanja
	Sava	Žutica-186 R	suspendirana, nije ispitana	Projekat suspendiran zbog procjene tehničkog rizika
	Istočna Slavonija	Antunovac-1	izbušena, nije ispitana	negativna
	Panon	Kal-4R	izbušena i ispitana	nije ostvaren očekivani dotok ugljikovodika
Egipat				
	North Bahariya	Abrar-4	proizvodna bušotina	izbušena u Q1
		Abrar-5	proizvodna bušotina	izbušena u Q1
		Abrar-7	proizvodna bušotina	izbušena u Q2
		Rawda SE-1	negativna bušotina	istražna bušotina, izbušena u Q2
		Ganna-3	proizvodna bušotina	izbušena u Q2
		Sidra-2	proizvodna bušotina	istražna bušotina, izbušena u Q3
		Abrar-11	proizvodna bušotina	izbušena u Q3
		Abrar-13	proizvodna bušotina	izbušena u Q4
		Abrar-9	bušenje u tijeku	početak bušenja u Q4 2012, opremanje i puštanje u proizvodnju očekuje se u Q1 2013
Egipat				
	West Abu Gharadig	Raml-28	proizvodna bušotina	izbušena u Q4
		Raml-27	izbušena u Q4 2012	proizvodna bušotina - opremanje i puštanje u proizvodnju očekuje se u Q1 2013

RAFINERIJE I MARKETING

	2010	2011	2012	12/11%
Rafinerijska prerada (000 t)				
Domaća nafta	459	399	496	24,2
Uvozna nafta	3.562	2.745	2.448	(10,8)
Kondenzat	138	129	113	(12,6)
Ostala sirovina	291	777	1.009	29,7
Ukupno rafinerijska prerada	4.450	4.051	4.065	0,4
Rafinerijska proizvodnja (000 t)				
UNP	249	214	236	10,1
Motorni benzini	958	877	1.164	32,7
Dizel	1.084	982	1.334	35,8
Plinska ulja	222	199	181	(9,1)
Petroleji	95	118	97	(17,6)
Primarni benzin	73	95	61	(35,8)
Lož ulja	628	545	440	(19,3)
Bitumen	66	49	26	(48,2)
Ostali proizvodi*	564	369	(6)	n.a.
Ukupno	3.939	3.448	3.532	2,4
Rafinerijski gubitak	35	29	26	(11,6)
Vlastita potrošnja	475	573	507	(11,5)
Ukupna rafinerijska proizvodnja	4.450	4.051	4.065	0,4
Prodaja rafinerijskih proizvoda po zemljama (000 t)				
Hrvatska	2.049	1.923	1.814	(5,7)
BiH	443	539	485	(10,0)
Ostala tržišta	1.520	1.100	1.125	2,3
Ukupno	4.012	3.561	3.424	(3,9)
Prodaja rafinerijskih proizvoda po proizvodima (000 t)				
UNP	284	246	258	5,0
Motorni benzini	1.011	902	975	8,0
Dizel	1.266	1.247	1.312	5,3
Plinska ulja	232	201	154	(23,6)
Petroleji	109	116	117	1,3
Primarni benzin	74	95	60	(37,0)
Lož ulja	615	537	402	(25,2)
Bitumen	68	91	57	(37,4)
Ostali proizvodi	355	127	89	(29,7)
Ukupno	4.012	3.561	3.424	(3,9)
od čega: prodaja prema Trgovini na malo	1.125	1.023	1.026	0,2

TRGOVINA NA MALO

	2010	2011	2012	12/11%
Prodaja proizvoda (000 t)				
Motorni benzini	411	386	349	(9,7)
Plinska i lož ulja	701	707	662	(6,4)
UNP	43	34	29	(15,1)
Ostali proizvodi	3	3	3	(13,3)
Ukupno	1.159	1.131	1.042	(7,8)

Prodaja raf. proizvoda (000t)				
Hrvatska	1.103	1.079	994	(7,9)
BiH	40	39	36	(6,9)
Ostala tržišta	16	14	13	(6,5)
Ukupno	1.159	1.131	1.042	(7, 8)

Prodaja proizvoda (000 t)	2010	2011	2012	12/11%
Hrvatska	424	404	396	(2)
BiH	45	45	45	0
Ostala tržišta	7	7	7	0
Ukupno	476	456	448	(2)

ODRŽIVI RAZVOJ, ZAŠTITA ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA (ZZSO)

ODRŽIVI RAZVOJ (OR)

INA se, kao tvrtka sa značajnim utjecajem na društvo i okoliš, zalaže za poslovanje u skladu s načelima održivog razvoja te je u svakodnevnom poslovanju predana uravnoteženoj integraciji dugoročnih gospodarskih, ekoloških i društvenih čimbenika. Sukladno tome, nova politika ZZSO INA Grupe naglašava elemente održivog razvoja, uključujući smanjenje utjecaja na okoliš i maksimiziranje pozitivnog utjecaja na društvo u cjelini.

2012. bila je druga godina u kojoj smo objavili Izvješće o održivosti za INA Grupu i šesnaesto nefinancijsko izvješće u nizu.

U dijelu zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (ZZSO) naše smo aktivnosti usredotočili na sustav upravljanja razvojem ZZSO i završili reviziju politike ZZSO INA Grupe. Ojačala je suradnja i komunikacija unutar INA Grupe, kao i sa svim drugim zainteresiranim stranama, od državnih institucija do kupaca i lokalnih zajednica. Primjenom načela prevencije i racionalnim upravljanjem, posebna pažnja posvećena je osiguranju sigurnih i zdravih radnih uvjeta i brizi za okoliš, stvarajući temelj za postignuća u održivom razvoju.

ODRŽIVI RAZVOJ (OR)

Kao vodeća energetska tvrtka i jedna od najvećih kompanija u Hrvatskoj, INA je posvećena održivom razvoju. Održivi razvoj u INA, d.d. predstavlja trajno opredjeljenje za uravnoteženu integraciju dugoročnih gospodarskih, ekoloških i društvenih čimbenika u svakodnevno poslovanje, s ciljem povećanja dugoročne vrijednosti za sve dionike.

INA je potpisnik Globalnog ugovora Ujedinjenih naroda (UN Global Compact) te se zalaže za promicanje i potporu 10 načela Global Compacta u području ljudskih prava, radnih prava, zaštite okoliša i borbe protiv korupcije.

Aktivnosti održivog razvoja u INA Grupi koordinira središnji Sektor održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša. Održivi razvoj je ugrađen u aktivnosti i odgovornosti zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (Opis zadataka i odgovornosti – OZO) i organizaciju održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša.

Koordinacijska Radna grupa za održivi razvoj u INA Grupi nastavlja svoj rad s ciljem osiguranja uključenosti svih relevantnih organizacijskih jedinica u aktivnosti održivog razvoja.

Osim navedenog, u 2012. godini osnovan je Savjet za društveno odgovorno poslovanje (DOP) kako bi se izvještavalo interno i eksterno o pitanjima povezanim s održivim razvojem, analizirali podaci o održivosti i informacije dobivene od vanjskih ocjenjivača te jednako tako i s ciljem podrške, provjere i kontrole izvještavanja o održivosti na razini INA Grupe.

S ciljem uspostave načela održivog razvoja u ključne procese INA, d.d. i ostalih društava INA Grupe, u 2012. godini, izdane su Smjernice za održivi razvoj, dokument koji daje pregled upravljačke strukture i načina upravljanja pitanjima održivog razvoja.

Izvješće o održivosti INA Grupe za 2011. godinu objavljeno je kao šesnaesto nefinancijsko godišnje izvješće, a pokriva širok spektar ekonomskog, okolišnog i socijalnog utjecaja INA, d.d. i njenih ovisnih društava na interesno-utjecajne skupine.

U 2012. godini usvojen je i objavljen Etički kodeks INA Grupe s ciljem omogućavanja uvida svim unutarnjim i vanjskim dionicima u etička pravila koja INA, d.d. i članice INA Grupe smatraju ključnim za uspješno poslovanje. Kodeks se temelji na poštivanju temeljnih ljudskih prava i etičkim načelima poštenja, iskrenosti, povjerenja, poštovanja, humanosti, tolerancije i odgovornosti. Etičko povjerenstvo, na čelu s vanjskim, nezavisnim stručnjakom, uspostavljeno je i radio od 2010. godine.

OKOLIŠNI POKAZATELJI UČINKA

UPRAVLJANJE VODAMA

INA, d.d.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zahvaćena voda (m3)	57.121.364	57.211.935	52.733.518	37.487.634	37.310.332	43.382.725

INA, d.d.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
KPK (t)	818,96	663,01	402,05	611,74	413,25	192,05
BPK5 (t)	180,09	176,90	115,40	152,45	129,52	69,30
Ukupne suspendirane tvari (t)	135,69	126,19	93,74	105,26	96,38	75,71
Mineralna ulja (t)	28,45	23,88	22,8	24,94	8,09	5,59
Ukupna ulja i masti (t)	30,25	22,28	9,08	10,41	16,41	4,65

EMISIJE U ZRAK

CO2						
CO2 t/god.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sektor Rafinerija nafte Rijeka – Urinj i Mlaka	953.065,60	907.814,60	1.031.072,90	797.798,51	858.141,46	854.448,31
Sektor Rafinerija nafte Sisak	701.335,90	576.771,90	633.427,90	585.772,84	449.351,96	445.019,77
Sektor logistike	-	-	301,00	411,43	1.292,78	
SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	818.438,67	769.848,45	662.347,07	663.303,53	673.088,09	571.946,26
Sektor upravljanja maloprodajom	52,00	28,21	111,58	144,06	87,69	75,92
Ukupno CO2 t/god.	2.472.892,17	2.254.463,16	2.326.959,45	2.047.319,94	1.981.080,63	1.872.783,08

SO2, NO2, CO, KRUTE ČESTICE

INA, d.d.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
SO2 (t)	16.493,11	9.346,30	12.392,37	10.203,24	7.841,89	5.509,44
NO2 (t)	4.864,54	6.377,09	3.863,90	4.432,19	4.331,26	3.902,06
CO (t)	963,18	821,35	768,56	736,32	880,85	454,18
Krute čestice (t)	174,24	156,32	178,48	176,85	132,80	132,72

GOSPODARENJE OTPADOM

INA, d.d.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Opasni otpad (t)	6.099,90	8.298,60	4.062,70	4.545,06	4.417,38	6.450,81
Neopasni otpad (t)	7.534,90	7.282,30	8.359,00	8.021,57	6.070,89	11.735,37
Ukupno INA, d.d.	13.634,80	15.580,90	12.421,70	12.566,60	10.488,20	18.186,18

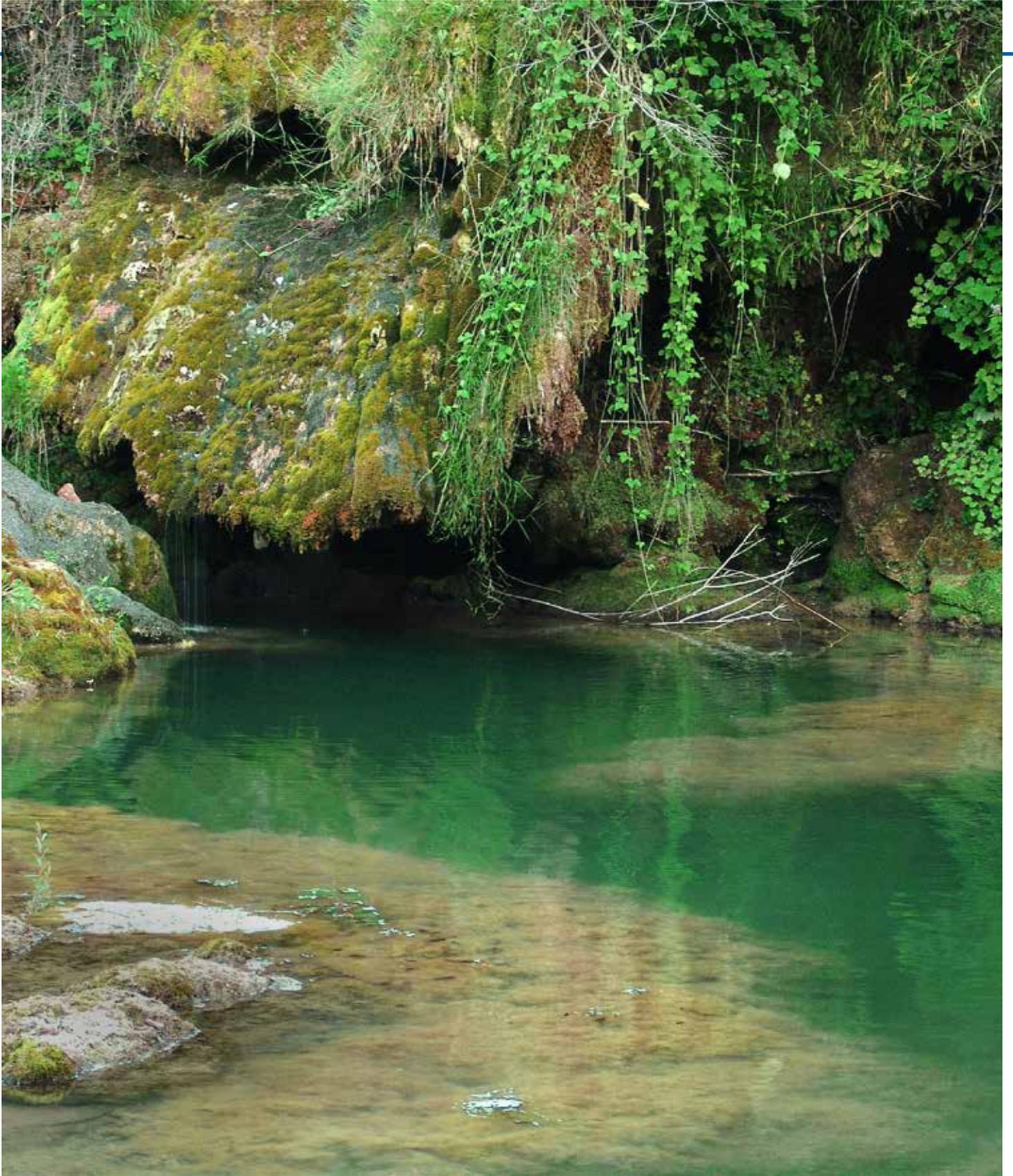
IZLIJEVANJA UGLJIKOVODIKA – VEĆA OD 1m3

Broj nepredviđenih događaja u INA, d.d. od 2006. do 2012.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	9	3	5	4	6	3	7
Sektor Rafinerija nafte Rijeka – Urinj i Mlaka	0	3	1	4	3	0	3
Sektor Rafinerije nafte Sisak	0	0	0	0	0	0	1
Sektor upravljanja maloprodajom	1	0	1	0	0	0	0
Sektor logistike	0	1	1	0	1	2	1
Ukupno INA,d.d.	10	7	8	8	10	5	12

(volumen izlivanja ugljikovodika veći od 1 m3)

U 2012. godini u INA, d.d. dogodilo se 12 izvanrednih događaja s utjecajem na okoliš (volumen izlivanja veći ili jednak od 1 m3), što je značajno više u usporedbi s 2011. godinom. S obzirom na naš brz i profesionalan odgovor u hitnim intervencijama, u 2012., sva onečišćenja uspješno su sanirana. Najveći broj izlivanja (7) zabilježen je u SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina. Ova izlivanja u SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina najčešće su uzrokovana dužinom i stanjem cjevovoda, što je i razlog za značajne investicije u revitalizaciju i zamjenu cjevovoda. U Sektoru logistike zabilježeno je 1 izlivanje s volumenom većim od 1 m3.

OKOLIŠNI POKAZATELJI – USKLAĐENOST

Smanjenje utjecaja Ine na okoliš provodi se kontinuirano. Usklađenjem znanja naših stručnjaka i najbolje industrijske prakse, poštujući strogu zakonsku regulativu u kombinaciji s uvođenjem novih tehnologija INA kontrolira svoj utjecaj na okoliš.

a) USKLAĐENJE POSLOVANJA INA, d.d. S ODREDBAMA IPPC DIREKTIVE

Uvođenje IPPC direktive u Hrvatsku provedeno je kroz Uredbu o utvrđivanju objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN 114/08). Cilj Direktive je uspostava sveobuhvatnih mehanizama za sprječavanje i kontrolu utjecaja na okoliš koje može nastati kao posljedica industrijskih aktivnosti.

Da bi uskladila svoje poslovanje sa zahtjevima Uredbe, INA je za lokacije pogona Etan, Centralne plinske stanice Molve, te Rafinerije nafte Sisak i Rijeka izradila detaljne analize stanja i elaborate o načinu usklađivanja s odredbama Uredbe. Za potrebe verifikacije izrađenih izvješća u 2012. godini sklopljen je ugovor s ovlaštenom tvrtkom ECOINA. Tijekom 2012. godine u Ministarstvo zaštite okoliša i prirode predani su zahtjevi za ishodovanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za sve navedene lokacije. Cijeli niz projekata, u bilo kojem stadiju izvedbe, odnose se na zadovoljenje odredbi Uredbe, vodeći računa da se postojeća tehnologija uskladi s najboljim raspoloživim tehnikama (NRT ili BAT). Pojednostavljeno rečeno IPPC direktiva zahtijeva zadovoljenje propisa iz područja zaštite tla, voda, zraka, zaštite od buke, gospodarenja otpadom kao i povećanje energetske učinkovitosti. Osim velikih ulaganja, bitan element je i potrebno vrijeme i dinamika za usklađivanje s IPPC direktivom, stoga je INA za lokacije Rafineriju nafte Sisak i Rafineriju nafte Rijeka zatražila i dobila prijelazno razdoblje za postizanje pune usklađenosti do 2017. godine.

b) USKLAĐENJE POSLOVANJA INA, d.d. SA ZAKONODAVSTVOM U PODRUČJU EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

U 2012. godini, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo je niz novih propisa u domeni zaštite zraka, a Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11) i dalje ostaje krovni dokument. Nakon 1. siječnja 2013. godine, Rafinerija nafte Rijeka, Rafinerija nafte Sisak, Postrojenje Etan i Centralna plinska stanica Molve bit će uključeni u Europski sustav trgovanja emisijskim jedinicama, a emisijskim jedinicama će se moći trgovati nakon pristupanja Republike Hrvatske Europ-

skoj Uniji. U svibnju 2012. godine Metodološko izvješće, Obrazac izvješća o podacima o djelatnostima iz postrojenja, Verifikacijsko izvješće te Zahtjev za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica dostavljen je Ministarstvu zaštite okoliša i prirode za sva četiri Inina postrojenja uključena u sustav trgovanja. Sva navedena izvješća Ministarstvo je dostavilo Europskoj komisiji na pregled. Ažurirani Planovi praćenja emisija stakleničkih plinova za Rafinerijunafta Rijeka i Rafineriju nafte Sisak dostavljeni su Ministarstvu u srpnju. Naime, u obje rafinerije izgrađene su nove procesne jedinice s ciljem osiguranja suvremenih standarda prerade sirove nafte i proizvodnje motornih goriva u skladu sa zahtjevima hrvatskih i europskih standarda (EURO V). Tako je u Rafineriji nafte Rijeka izgrađen integrirani Hidrokreking kompleks, koji uključuje procesne jedinice Hidrokrekinga, Hidrodesulfurizacije, Proizvodnje vodika i Izdvajanja sumpora, dok je u Rafineriji nafte Sisak izgrađena procesna jedinica Izomerizacije. Planovi praćenja CPS Molve i Pogona Etan ažurirani su u skladu s preporukama/uputama verifikatora te poslani u Ministarstvo, u studenom 2012. godine. Godišnja izvješća za 2011. godinu su pripremljena. Verificirat će se i dostaviti u Agenciju za zaštitu okoliša po zaprimanju rješenja kojim se zamjenjuju verzije plana uz dozvolu za emisije stakleničkih plinova.

c) USKLAĐENJE POSLOVANJA INA, d.d. S REACH REGULATIVOM

U skladu s hrvatskim Zakonom o provedbi Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća EZ o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (NN 53/08), INA je registrirala 14 tvari i 4 intermedijera kako bi mogla izvoziti proizvode na tržište EU. Budući da Hrvatska još nije članica EU registracija je učinjena putem MOL –a kao jedinstvenog zastupnika. INA, d.d. će registrirati sve preostale proizvode i poluproizvode, kada Hrvatska uđe u EU, te su određeni rokovi za notifikaciju, predregistraciju i registraciju. Predregistracijski period je od 1. srpnja 2013. do 31. prosinca 2013. Rok za registraciju tvari koje se proizvode u količini većoj od 100 t/god., koje imaju CMR svojstva ili su vrlo otrovne za organizme koji žive u vodi je 30. lipanj 2014. Rok za registraciju svih tvari koje se proizvode u manjim količinama (1-100 t/god) je 31 svibanj 2018.

d) USKLAĐENJE POSLOVANJA INE S ZAKONSKOM REGULATIVOM U DOMENI ZAŠTITE ZRAKA

U INA, d.d planirana su sredstva za usklađenje s propisima RH iz područja zaštite zraka u sljedećih nekoliko godina. To se prvenstveno odnosi na usklađivanje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora te za usklađivanje s tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina. Do kraja 2012. 380 benzinskih postaja usklađeno je s odredbama Uredbe o

tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina (NN 135/06), što čini gotovo cjelokupnu maloprodajnu mrežu benzinskih postaja Ine. Usklađivanje emisija velikih uređaja za loženje, što je zahtjev Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, INA je velikim dijelom zadovoljila dovođenjem prirodnog plina kao energenta na ta ložišta.

e) REZERVIRANJA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA SUKLADNO MRS-u 37 Okolišne obveze

Okolišne obveze su obveze tvrtke za sanaciju utjecaja na okoliš uzrokovanih njenim aktivnostima. Mogu se podijeliti u dvije kategorije, a to su rezerviranja za zaštitu okoliša i potencijalne (nepredviđene) obveze. Potencijalne (nepredviđene) obveze na razini INA Grupe procijenjene su u iznosu od 661 milijun kuna, a na razini INA, d.d. u iznosu od 631 milijun kuna. Ovi iznosi nisu evidentirani, jer je vrijeme nastanka događaja nesigurno i nema dokazanog onečišćenja. Dio nepredviđenih obveza može postati rezerviranje pomicanjem vremenskog okvira ili odluke o napuštanju mjesta gdje INA, d.d. danas radi, ili odustajanjem od daljnjih djelatnosti na određenoj lokaciji. Ukoliko INA prestane s djelatnosti na određenoj lokaciji koja je onečišćena, provodi se remedijacija tla i podzemnih voda, ako je onečišćenje dokazano. U 2012. godini rezerviranja za zaštitu okoliša iznosila su 312 milijuna HRK za INA, d.d., a za INA Grupu 327 milijuna HRK. Na dan 31. prosinca 2012. INA Grupa priznala je rezerviranje za zaštitu okoliša u iznosu od 327 milijuna kuna koji se odnosi na obradu akumuliranog otpada nastalog prethodnim aktivnostima, iskop tla i zamjenu tla tijekom rekonstrukcije benzinskih postaja, istraživanje utvrđivanja opsega onečišćenja. Rezerviranje ne pokriva troškove sanacije zbog nepostojanja detaljnih nacionalnih propisa.

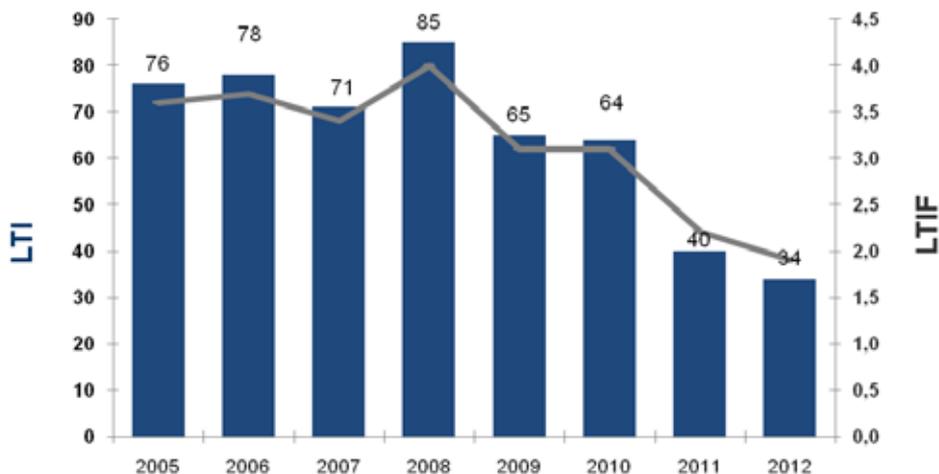
ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST

Naftna industrija zahtjeva visok stupanj sigurnosti i zaštite na radu, što stoga predstavlja glavne prioritete i osnovne preduvjete uspješnosti naftne kompanije. Stoga je INA, d.d. uspostavila sveobuhvatni sustav upravljanja sigurnošću i zaštitom na radu s ciljem neprestanog unapređivanja razine sigurnosti i praćenja stanja zdravlja naših zaposlenika. Posebna pažnja usmjerena je na primjereno osposobljavanje zaposlenika, promociju i osiguranje rada na siguran način i smanjenje rizika vezanih uz njihove dnevne aktivnosti.

U 2012. godini nije bilo smrtnih slučajeva Ininih zaposlenika. Učestalost ozljeda s izgubljenim radnim vremenom (LTIF) u 2012. na razini INA, d.d. iznosila je 1,9; dogodile su se 34 ozl-

jede s izgubljenim radnim vremenom (LTI) što predstavlja poboljšanje od 15% u odnosu na 2011. godinu. Segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina ostvario je LTIF od 0,9 što također predstavlja poboljšanje u odnosu na 2011. godinu. U 2012. godini SD Rafinerije i Marketing ostvario je znatno poboljšanje od 45% u odnosu na 2011. godinu s LTIF 2,4 no prema CONCAWE je i dalje iznad europskog prosjeka. SD Trgovina na malo ostvario je LTIF od 1,9 što je nešto veće ostvarenje od 2011. Godine (1,6). Poslovne funkcije ostvarile su LTIF od 1,9 što predstavlja znatno veće ostvarenje od 2011. LTI i LTIF ostvarenje INA, d.d. za razdoblje 2005-2012 prikazano je u grafu u nastavku:

Pokliznuća i spoticanja uzrok su 42% od ukupno 34 ozljede dok je nedostatak pažnje Ininih zaposlenika uzrok 40% ozljeda. Prema hrvatskoj regulativi u 2012. godini dogodila se 101 ozljeda, od čega je 40% uzrokovano pljačkama (PTSP) na Ininim benzinskim postajama, dok je 85% ozljeda tretirano kao lakša ozljeda. Prateći statistiku vidljiva je sezonska preraspodjela ozljeda.

SUSTAV IZVJEŠČIVANJA I ISTRAŽIVANJA INCIDENATA (IRIS)

U svrhu smanjenja broja ozljeda vezanih uz rad u 2011. godini INA je uspostavila Sustav izvješćivanja i istraživanja incidenata (IRIS). U 2012. Godini sustav je nadograđen uvođenjem aplikacije HSE Info u svrhu poboljšanja izvješćivanja, istraživanja i praćenja svih incidenata iz područja ZZSO. Ukupno je prijavljeno 220 incidenata, 78 s posljedicama po ljude, 60 po imovinu, 40 po okoliš, 1 po reputaciju kompanije a 41 incident klasificiran je kao Potencijalno opasna situacija (POS). Prema IRIS regulativi istraženo je 180 incidenata.

UPRAVLJANJE ZAHTJEVIMA ZZSO U PROCESIMA UGOVARANJA I DOBAVE USLUGA (CONTRACTOR SAFETY)

U 2012. godini INA je pokrenula projekt Contractor Safety s naglaskom na 8 kritičnih aktivnosti koje za kompaniju obavljaju izvođači radova. Nominiran je voditelj projekta kao i timovi za pojedini segment djelatnosti, dok je vezana regulativa odobrena od strane Odbora izvršnih direktora.

UPRAVLJANJE SIGURNOŠĆU PROCESA (PSM)

U 2012. godini provedena je prva faza Projekta upravljanja sigurnošću procesa. Za samoprocjenu odabrane su 3 procesne jedinice: FCC jedinice u rafinerijama Rijeka i Sisak i NGL sekcija na CPS Molve. Prema PSM kriterijima za svaku jedinicu odabrano je 5 predstavnika koji su osposobljeni za provođenje samoproc-

jene prema posebno pripremljenim upitnicima. Na temelju rezultata proizašlih iz samoprocjene i gap analize izrađen je plan implementacije PSM projekta u Ini. Odabrane lokacije započele su ažuriranjem s P&ID dijagrama i PHA analiza.

PROJEKT SIGURNE VOŽNJE

U usporedbi s 2011. godinom Stopa prometnih nesreća (RAR) poboljšala se za 10%, sa 4,3 u 2011. na 3,9 u 2012. godini.

U 2012. godini objavljen je Standard sigurne vožnje, kojim se propisuju procedure i pravila koja se odnose na sigurnu vožnju. Propisana je odgovornost poslodavca da osigura kvalificiranost i kompetentnost vozača, te obveza da osigura redovna dodatna osposobljavanja za određene ciljne skupine.

U svrhu podizanja sigurne vožnje na višu razinu i usklađenosti sa Standardom započeta je druga faza Projekta uključujući teoretsko i praktičko osposobljavanje na poligonu sigurne vožnje u Zagrebu za 750 zaposlenika odabranih na temelju zadanih kriterija. Prvi trening održan je u prosincu 2012. godine.

Kako bi se dodatno poboljšala kultura sigurne vožnje te omogućilo praćenje raznih parametara u sva vozila Ine ugrađeni su GPS sustavi.

ZAŠTITA OD POŽARA

Brojne najavljene i nenajavljene vježbe i treninzi gašenja požara održane su tijekom svibnja (Mjeseca zaštite od požara), a prema zatečenom stanju provedene su analize u svrhu definiranja prioriteta za nadogradnju sustava zaštite od požara i tehnološki uzrokovanih eksplozija. Završna pokazna vatrogasna vježba organizirana je od strane segmenta djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina na bušotini MOL-20 R uz sudjelovanje profesionalne vatrogasne postrojbe Sinaco, javnih vatrogasnih postrojbi i Crossove interventne jedinice.

UPRAVLJANJE KVALITETOM

NAGRADE

- Na sajmu inovacija INOVA 2012 održanoj u Šibeniku sudjelovao je inovator Dubravko Čop sa inovacijom „Umrežavanje transporta“ te je osvojio brončanu medalju.

Od ranih dana pojave međunarodnih standarda sustava upravljanja kvalitetom, u INA, d.d. je postojala svijest o potrebi djelovanja u skladu s tim standardima. Slijedeći svjetske trendove, od kontrole kvalitete, osiguranja do upravljanja kvalitetom, poslovni procesi INA, d.d. u funkciji proizvodnje i zadovoljavanja zahtjeva kupaca su već sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća posjedovali certifikate ISO 9001. Početkom 2000. Uprava kompanije opredijelila se za novu filozofiju upravljanja. Raz-

vio se jedinstven sustav koji je u osnovi integrirani sustav upravljanja poslovanjem, temeljem na pravilima Društva, zakona, pravilima struke i zahtjevima normi ISO 9001, ISO 14001 i OHSAS 18001 i drugim normama u skladu s poslovnim odlukama.

INA, d.d. ima ukupno 9 certifikata (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 i ISCC) i 5 akreditacija (ISO/IEC 17025:2000). Od 2005. nadalje potvrđujemo jedinstveni sustav upravljanja kvalitetom na razini INA, d.d. Norma ISO 9001 primjenjuje se kroz jedinstven sustav na temeljne procese i procese u funkciji upravljanja i podržavanja djelatnosti INA, d.d. Dijelovi INA, d.d. koji imaju potencijalni ili stvarni utjecaj na okoliš imaju certificirane i održavane sustave upravljanja okolišem, sukladno normi ISO 14001. Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu provodi se s ciljem

sprečavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u svezi s radom, zaštite radnog i životnog okoliša te materijalnih dobara sukladno normi OHSAS 18001. Održivost biogoriva certificira norma ISCC (International Sustainability and Carbon Certification) dok su Inini laboratoriji akreditirani po normi ISO/IEC 17025 koja zahtijeva kompetentnost za testiranje, mjerenje i uzorkovanje.

Odluku INA, d.d. da stalno unapređuje svoje poslovne procese i kvalitetu poslovanja potvrdilo je i uvođenje integriranog informatičkog sustava SAP 2006., a tijekom 2007. poslovna politika menadžmenta INA, d.d. utvrdila je obvezu razvoja sustava upravljanja informacijskom sigurnošću. Tijekom 2008. implementiran je HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) sustav u restorane prehrane sukladno zakonskoj obvezi. Aktivni smo sudionici razvoja tih sustava na način pune integracije u postojeći sustav upravljanja poslovanjem.

2011. harmoniziran je i certifikacijski ciklus na razini INA Grupe za slijedeća tri sustava:

- upravljanja kvalitetom sukladno normi ISO 9001:2008
- upravljanja okolišem sukladno normi ISO 14001:2004
- upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti prema normi OHSAS 18001:2007.

Integracijom sustava upravljanja poslovanjem unaprijedili smo i postigli poboljšanja u transparentnom vođenju procesa, mjerenju i iskazivanju poslovnih rezultata, zadovoljstva kupaca i zaposlenika.

Nadzor cjelokupnog sustava provodimo uz eksterne nadzorne preglede i procesom internih audita, u skladu sa godišnjim planiranjem, kroz posebno razvijenu informatičku podršku te prikupljanjem i analizom podataka te izvještavanjem Uprave o sustavu upravljanja.

Ovogodišnjim nadzornim, vanjskim auditom potvrđeno je poštivanje korporativnih pravila i sukladnost s zahtjevima normi kao preduvjet održavanja certifikata. Ogovarajući na potrebe daljeg razvoja naše kompanije i ostalih društava INA Grupe, ove godine uspješno je uveden i novi jedinstveni sustav upravljanja dokumentima u INA, d.d. i društvima INA Grupe. Na razini INA Grupe, planirano je sveukupno objavljivanje 144 dokumenta (smjernica i GOR-ova za INA Grupu) do kraja 2014., a do sada su od njih objavljena 47 dokumenta što je u skladu s planiranim rokovima.

Visok stupanj zadovoljstva i lojalnosti kupaca našim proizvodima i uslugama potvrdio je da je sustav upravljanje kvalitetom primjeren i djelotvoran te ostvaruje postavljene ciljeve.

NORMIZACIJA

INA, d.d. već dugi niz godina razvija i unapređuje sustav normizacije na razini korporacije s ciljem utvrđivanja jedinstvenih korporativnih normi. INA norme utvrđuju specifikaciju kvalitete naših proizvoda i sirovina, normiraju elemente vizualnog identiteta tvrtke te propisuju pravila i standarde u području poslovne komunikacije.

Tijekom 2012. usklađene su sljedeće INA Norme:

- „Gorivo za mlazne motore“, usklađeno sa novim izdanjem AFQRJOS Lista provjere“.
- „Loživa ulja ekstra laka“, uvedena nova kvaliteta goriva u skladu sa normama zemalja u okruženju
- „Cestograđevni bitumeni“, uveden indeks penetracije sukladno zahtjevima norme HRN EN 1426, HRN EN 1427 te HRN EN 12591
- „Dizelska goriva“, uvedena granična vrijednost za električnu vodljivost na zahtjev SD RiM iz sigurnosnih razloga (zahtjev nije propisan nijednom normom).

Politikom normizacije kompanije utvrđeni su okviri i smjernice za izradu INA normi temeljem zahtjeva kvalitete međunarodnih i europskih normi. Kontinuirano surađujemo sa državnim tijelima i Hrvatskim zavodom za norme (HZN) pri izradi i donošenju propisa i normi u državnim institucijama RH u područjima od interesa za INA, d.d. Predlažemo usklađivanje propisa s važećim dokumentima EU, u cilju zaštite i promicanja interesa naftne i plinske industrije na domaćem i stranom tržištu gdje poslujemo, uvažavajući interese svih sudionika.

Stručnjaci INA, d.d. aktivno su uključeni u rad u više od 36 tehničkih odbora/podobora/radnih skupina pri HZN-u. Radom u tehničkim odborima naši djelatnici također unapređuju i proces održivog razvoja naše kompanije održavajući odlične veze sa zainteresiranim stranama, promičući njezine interese u društvu na transparentan i obostrano prihvatljiv način.

REACH

Ističemo odličnu suradnju sa Hrvatskom gospodarskom komorom, tj. rad u Radnoj grupi za REACH Uredbu. Tijekom godine održan je niz sastanaka, a vezano za pripremu Republike Hrvatske za udovoljavanje zahtjevima Uredbe REACH nakon ulaska RH u EU. Tijekom prošle godine INA REACH tim započeo je sa izradom popisa tvari koje INA, d.d. mora registrirati nakon ulaska RH u EU. Za sada se na popisu nalazi 20-ak tvari. INA, d.d. sve tvari namjerava registrirati najkasnije do početka kolovoza 2013.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

U INA, d.d. je stvoren, održava se i unapređuje cjelokupan proces sustava upravljanja intelektualnim vlasništvom koji prepoznaje ovlasti, odgovornosti i sve aktivnosti od stvaranja ideje preko realizacije proizvoda, marketinga i prodaje do zaštite nastalog intelektualnog vlasništva.

Zaštitom intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe upravlja se od 2008. Centralizacijom zaštićenog intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe zaštićeno intelektualno vlasništvo INA Grupe (Crosca, Proplina, Maziva Zagreb, Sinaca i STSI-a) postaje dio In-inog brenda te sastavnim dijelom intelektualnog vlasništva INA, d.d. Takav pristup omogućava nam provođenje konzistentne i efikasne zaštite prava intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe kao i poduzimanje odgovarajućih mjera ukoliko takva prava budu povrijeđena, a to nas dovodi na razinu koju zahtijeva moderno tržišno poslovanje.

Zaštita intelektualnog vlasništva INA, d.d. i ostalih društava INA Grupe obuhvaća zaštitu izuma (patentom), robnog i uslužnog znaka (žigom) i zaštitu vanjske pojavnosti, odnosno izgleda proizvoda (industrijskim dizajnom). Provodimo je u Hrvatskoj i inozemstvu, na tržištima gdje namjeravamo biti ili već jesmo prisutni sukladno Strategiji upravljanja intelektualnim vlasništvom.

Velika pažnja posvećena je zaštiti brenda (imena društava INA Grupe), mazivaškog asortimana proizvoda, vizualnog identiteta benzinskih postaja te svih znakova prepoznatljivih na tržištu, kako bismo imali pravne osnove poduzeti mjere protiv njihova ugrožavanja i zloporabe. Ostvarena je i međunarodna registracija imena INA, koja osigurava zaštitu navedenog imena u 26 zemalja. Unutar INA Grupe u Hrvatskoj se štiti ukupno 65 žigova te 25 industrijskih dizajna. U inozemstvu INA, d.d. štiti 19 žigova u Sloveniji, 17 žigova u Makedoniji, 17 žigova u Bosni i Hercegovini, 21 žig u Srbiji, 11 žigova u Albaniji, 22 žiga na Kosovu, 22 žiga u Crnoj Gori, 9 žigova u Mađarskoj te 5 industrijskih dizajna na području Bosne i Hercegovine, Slovenije, Srbije, Kosova i Crne Gore.

Veliki broj odličja na izložbama inovacija u zemlji i inozemstvu kao i regulirano područje intelektualnog vlasništva i inventivnog rada, govori u prilog tvrdnji da u kompaniji postoji dugogodišnje njegovanje tradicija poticanja inventivnosti i kreativnosti zaposlenih čiji je krajnji rezultat inovativnost kompanije te u konačnici intelektualno vlasništvo koje je moguće zaštititi.

Cilj nam je kroz procese upravljanja intelektualnim vlasništvom promovirati i potrebu i važnost znanja na kompanijskoj i osobnoj razini. Stoga nastojimo što bolje uporabiti temeljne resurse poslovanja, informacije i znanja zaposlenika te što djelotvornije upravljati nematerijalnim vrijednostima unutar kompanije jer je to bitan čimbenik konkurentnosti poslovanja. Smjernice koje nas vode u upravljanju korporacijskim znanjem su otvorena i komunikativna korporacijska kultura, usmjerenost na temeljne djelatnosti, poticanje kreativnosti i pretvaranje znanja zaposlenika u oblik pogodan za prenošenje i dijeljenje unutar kompanije. S tim ciljem je osmišljena i kontinuirano se održava Baza kompanijskog znanja u kojoj se može naći sve ono što je kreativno stvaralaštvo zaposlenika INA, d.d. Baza kompanijskog znanja je dostupna svim korisnicima INA-Intraneta.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

UPRAVLJAČKA I NADZORNA TIJELA DRUŠTVA

Inina upravljačka struktura temelji se na dualističkom sustavu, koji se sastoji od Nadzornog odbora i Uprave. Zajedno s Glavnom skupštinom predstavljaju tri obvezna unutarnja tijela Ine u skladu sa Statutom i Zakonom o trgovačkim društvima. Na sjednici održanoj 10. lipnja 2009, Uprava Ine imenovala je Izvršne direktore, koji su odgovorni za operativno upravljanje i nadzor nad glavnim poslovnim segmentima kompanije, te svaki Izvršni direktor odgovora Upravi za sveukupno operativno poslovanje dodjeljenog mu segmenta djelatnosti. Nadzorni odbor je odgovoran za imenovanje i razrješenje članova Uprave i nadzire vođenje poslovanja društva. Na temelju Ininog Statuta, Nadzorni odbor se sastoji od devet članova, od kojih je jedan član predstavnik zaposlenika. Sukladno dioničarskom ugovoru potpisanim od strane MOL Plc i Vlade Republike Hrvatske, pet članova imenuje MOL Plc, a tri Vlada Republike Hrvatske. Uprava

se sastoji od šest članova. Sukladno dioničarskom ugovoru, tri člana Uprave postavlja MOL, uključujući predsjednika Uprave, dok preostala tri člana postavlja Vlada Republike Hrvatske.

UPRAVA

Sljedeći popis sadrži imena sadašnjih članova Uprave s njihovim pozicijama na dan 31. prosinca 2012. Poslovna adresa za sve članove Uprave je Avenija V. Holjevca 10, 10002 Zagreb, Hrvatska

Zoltán Sándor Áldott, predsjednik Uprave

Niko Dalić, član Uprave

Pál Zoltán Kara, član Uprave

Ivan Krešić, član Uprave

Davor Mayer, član Uprave

Péter Ratatics, član Uprave

IZVRŠNI DIREKTORI

Izvršne direktore imenuje se odlukom Uprave. Izvršni direktori su ovlašteni i odgovorni za upravljanje poslovanjem pojedinih

poslovnih sektora Ine (Istraživanje i proizvodnja, Rafinerije i marketing, Trgovina na malo, Financije, Korporativni centar, Korporativni poslovi).

U nastavku slijedi popis izvršnih direktora na dan 31. prosinca 2012:

András Huszár, Izvršni direktor zadužen za poslovnu funkciju Financije

Darko Markotić, Izvršni direktor zadužen za segment djelatnosti Trgovina na malo

Tvrtko Perković, Izvršni direktor zadužen za poslovnu funkciju Korporativni centar

Želimir Šikonja, Izvršni direktor zadužen za segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja

Artur Thernesz, Izvršni direktor zadužen za segment djelatnosti Rafinerije i marketing

Tomislav Thür, Izvršni direktor zadužen za poslovnu funkciju Korporativni poslovi

NADZORNI ODBOR

Popis sadrži imena članova Nadzornog odbora i njihovih funkcija (na dan 31. prosinca 2012). Poslovna adresa za sve članove Nadzornog odbora je Avenija V. Holjevca 10, 10002 Zagreb, Hrvatska.

Siniša Petrović, predsjednik Nadzornog odbora

Szabolcs I. Ferencz, član Nadzornog odbora

Ferenc Horváth, član Nadzornog odbora

Božo Mikuš, član Nadzornog odbora

József Molnár, član Nadzornog odbora

György Mosonyi, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Željko Perić, član Nadzornog odbora

Mladen Proštenik, član Nadzornog odbora

Oszkár Világi, član Nadzornog odbora

ODBOR ZA REVIZIJU

Odbor za reviziju je tijelo koje imenuje Nadzorni odbor u svrhu pomoći Nadzornom odboru i Upravi u obavljanju njihovih korporativnih upravljačkih zadataka, financijskog izvještavanja i kontrole poslovanja kompanije. Međutim, Odbor za reviziju je samo pomoćno tijelo te ne može oduzeti Nadzornom odboru i Upravi njihove odgovornosti. Nadzorni odbor dužan je razmotriti izvješće o radu odbora za reviziju jednom godišnje.

Odgovornosti Odbora za reviziju su povezane sa:

1. računovodstvenim segmentom,
2. segmentom vanjskog revizora,

3. financijskim segmentom,
4. segmentom procjene rizika

U obavljanju svojih zadataka, Odbor za reviziju je ovlašten za nadgledanje unutarnjih procesa u INA d.d., traženje dodatnih informacija od društva ili njegovih revizora, te provođenje razgovora sa zaposlenicima. Nadalje, Odbor je ovlašten angažirati nezavisne konzultante na trošak tvrtke.

Članovi Odbora za reviziju na dan 31.12.2012. su:

Željko Perić, Predsjednik

József Molnár, Član

József Simola, Član

Damir Vandelić, Član

S obzirom na činjenicu da su dionice Ine uvrštene na uređeno tržište, INA - Industrija nafte, d.d. primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su zajednički pripremile Hrvatske agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza, a na snazi je od 1. siječnja 2011. godine. Objavljen je na internetskoj stranici Zagrebačke burze (<http://www.zse.hr>).

Pored Kodeksa korporativnog upravljanja, INA Grupa također primjenjuje svoj Etički kodeks koji definira temeljne vrijednosti i načela ponašanja menadžmenta i zaposlenika INA Grupe u vezi s njihovim odnosom prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti. Kodeksom se također navode obveze INA Grupe za osiguranje odgovarajućih uvjeta za rad i profesionalni razvoj zaposlenika, kao i izbjegavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kodeks pokriva široko područje poslovnih odnosa i procesa i trebaju ga se pridržavati sve osobe koje djeluju u ime i ispred INA Grupe, uključujući fizičke osobe i pravne osobe koje su u ugovornom odnosu s INA Grupom (poslovni partneri, savjetnici, dobavljači, prodavači i sl.). Navedene osobe ili subjekti mogu pristupiti kodeksu na internetskoj stranici INA, d.d. (<http://www.ina.hr>). INA d.d. se općenito pridržava odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja, uz iznimke navedene u Godišnjem upitniku korporativnog upravljanja objavljenom na Ininim web stranicama.

Neke od iznimaka su kako slijedi:

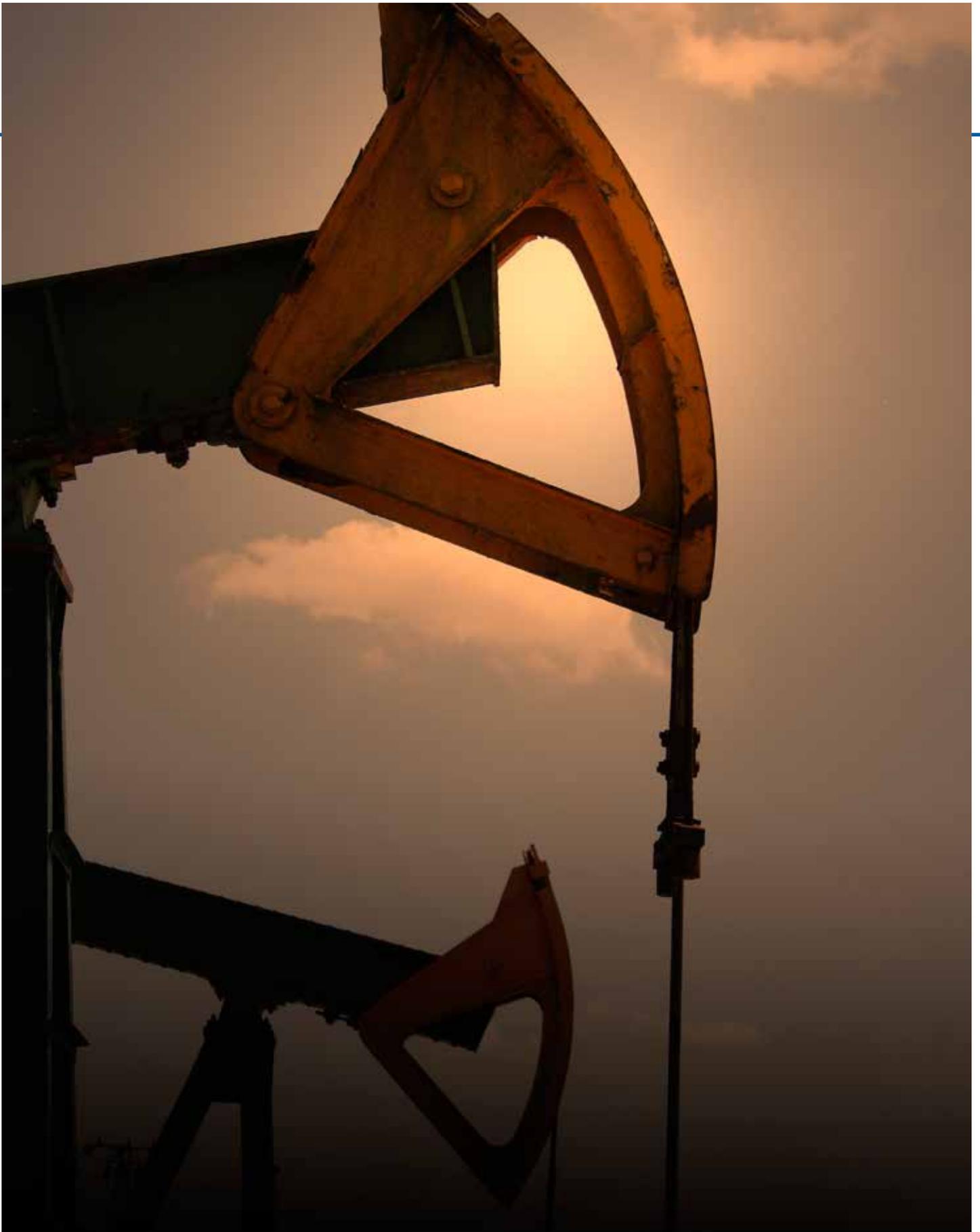
- INA d.d. ne objavljuje niti ažurira popis dioničara. Vlasnička struktura je dostupna na internetskoj stranici Društva, dok se detaljni popis dioničara vodi u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. koje, u skladu sa Zakonom, objavljuje popis deset najvećih dioničara na svojoj internetskoj stranici.
- INA d.d. ne objavljuje podatke o dionicama Društva koje drže članovi Uprave ili Nadzornog odbora na svojoj internetskoj stranici. Umjesto toga, sve objave u vezi na vrijednosnice u pos-

jedu članova Uprave ili Nadzornog odbora mogu se naći na internetskoj stranici Društva.

- INA d.d. ne osigurava bez naknade opunomoćenike dioničarima društva koji iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti glasati na Glavnoj skupštini. Dioničari koji nisu u mogućnosti sami glasovati trebaju, prema vlastitom nahođenju, imenovati odgovarajuće opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama. Društvo nije zaprimilo nikakav zahtjev bilo kojeg dioničara u tom pogledu.
- Društvo postavlja uvjete i formalne uvjete za sudjelovanje dioničara na Glavnoj skupštini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva, kako bi se zaštitila prava dioničara u uvjetima velikog broja dioničara.
- Nadzorni odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova. Sastoji se od predstavnika glavnih dioničara i predstavnika

radnika u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima.

- Dugoročni plan sukcesije nije objavljen, međutim, postojeći sustavi izbora članova Nadzornog odbora, Uprave i višeg menadžmenta vode računa o kontinuitetu u obavljanju nadzornih, upravljačkih i administrativnih funkcija.
- Nadzorni odbor nije organizirao Odbor na nagrađivanje. Kao dio procesa harmonizacije, INA d.d. uz odbor za reviziju također planira uspostaviti i preostale Kodeksom predložene odbore.
- Politika nagrađivanja Društva je dio internih pravila koja se ne objavljuju na internetskoj stranici Društva. Podaci o naknadama članovima Uprave i Nadzornog odbora objavljuju se u godišnjem izvješću u ukupnom iznosu. Trenutni interni propisi ne predviđaju mogućnost javnog objavljivanja tih podataka.
- Iznosi naknada plaćenih nezavisnim revizorima za pružene usluge se ne objavljuju i predstavljaju poslovnu tajnu.

UPRAVA

ZOLTÁN SÁNDOR ÁLDOTT, PREDSDJEDNIK UPRAVE

Zoltán Áldott imenovan je predsjednikom Uprave Ina, d.d. 1. travnja 2010. godine. Karijeru je započeo 1990. kao suradnik u Creditum Financial Consulting. Od 1992. do 1995. obnaša razne funkcije u kompaniji Eurocorp Financial Consulting, potom se 1995. pridružuje MOL-u gdje vodi Odjel za privatizaciju. Od 1997. do 1999. direktor je Odjela za kapitalna tržišta, a od 1999. do 2000. obnaša dužnost direktora Odjela za strategiju i poslovni razvoj. Od studenog 2000. do lipnja 2001. zamjenik je izvršnog direktora za strategiju i poslovni razvoj MOL-a, a od lipnja 2001. izvršni direktor za strategiju i poslovni razvoj cijele MOL Grupe. Od rujna 2004. do lipnja 2011. godine je na poziciji izvršnog direktora za istraživanje i proizvodnju MOL Grupe. Od listopada 2003. godine do travnja 2010. godine član je Nadzornog odbora Ine. Diplomirao je ekonomiju na Sveučilištu u Budimpešti.

NIKO DALIĆ, ČLAN UPRAVE

Niko Dalić imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo 1986. godine kao geolog na istražnim i proizvodnim projektima u Hrvatskoj, nakon čega 1996. postaje rukovoditelj poslovne jedinice te je zadužen za Istočnu Slavoniju i Podravinu. Od 2005. do 2008. obnaša funkciju pomoćnika izvršnog direktora Naftaplina te vodi projekte u inozemstvu. Osim toga je i voditelj timova za strategiju Naftaplina i Energetsku strategiju RH te tima za IPO. Nakon ove funkcije, od 2008. do 2009. direktor je Sektora za istraživanje. Od lipnja 2009. na mjestu je člana Uprave u Edini, zajedničkoj kompaniji Ine i talijanskog Edisona, gdje se usmjerio na aktivnosti na polju Izabela u Sjevernom Jadranu. Diplomirao je te kasnije i magistrirao na Prirodoslovno – matematičkom fakultetu u Zagrebu, a Stručni ispit pri Ministarstvu znanosti položio je 1996. godine. Pohađao je i brojne dodatne seminare i profesionalna usavršavanja u zemlji i inozemstvu. Član je mnogobrojnih stručnih udruga i društava te je objavio nekoliko radova. U dva mandata bio je predsjednik Hrvatskog geološkog društva, a sada je Predsjednik Nadzornog odbora Hrvatskog geološkog društva.

PÁL ZOLTÁN KARA, ČLAN UPRAVE

Pál Zoltán Kara je potpredsjednik za pravna pitanja te glavni savjetnik MOL Grupe (glavni pravni savjetnik). Diplomirao je pravne znanosti na fakultetu ELTE u Budimpešti s diplomom 'summacum laude'. Do svibnja 1997. bio je tajnik kompanije i pravna podrška službama nabave i marketinga u GE Lighting Tungstram Co. Između 1997. i 2001. bio je voditelj kadrovske i pravne službe u METRO Holding Mađarska. U MOL-u je zaposlen od 2001., kao savjetnik do lipnja 2006., a zatim kao glavni savjetnik MOL Grupe. Član je Predsjedništva nacionalnog trgovačkog udruženja OKSZ, MOL-ovog Etičkog vijeća, te od rujna 2006. predsjednik Nadzornog odbora Zaklade Nova Europa. Članom uprave Ine imenovan je u lipnju 2011.

IVAN KREŠIĆ, ČLAN UPRAVE

Ivan Krešić postao je član Uprave Ine u veljači 2011. godine, nakon što je od 2006. godine bio direktor Rafinerije nafte Rijeka. Karijeru je započeo u Ini, odnosno u riječkim Mazivima na radnom mjestu procesnog inženjera. Od 2000. do 2004. godine radio je kao rukovoditelj proizvodnje, nakon čega postaje direktor INA Maziva Rijeka. U kolovozu 2006. godine imenovan je direktorom riječke Rafinerije. Diplomirao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, gdje je osvojio i Rektorovu nagradu za najbolji studentski rad. Magistrirao je na Rochesterovom Institutu za tehnologiju, USA, 2001. godine. Na poslovnoj školi na Bledu 2003. godine stječe certifikat poslovnog upravljanja, MBA. Pohađao je dodatne obrazovne programe u segmentu financija, upravljanja promjenama, spajanjima i preuzimanjima na Londonskoj poslovnoj školi. Član je Nadzornog odbora Maziva Zagreb, članice INA Grupe, od 2009 do 2011. godine, dok je dužnost člana Nadzornog odbora u STSI-ju, također članici INA Grupe, obnašao od 2009. do 2010. godine.

DAVOR MAYER, ČLAN UPRAVE

Davor Mayer imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo kao pripravnik u INA Rafineriji Zagreb (danas Maziva Zagreb) i Rafineriji Sisak, nakon čega je radio u INA optimizaciji rafinerijske prerade te kasnije u međunarodnoj trgovini. Od 1998. do 2002. godine obnašao je funkciju direktora veleprodaje naftnih derivata u OMV-u, nakon čega je prešao u Tifon na radno mjesto direktora zastupstva naftne kompanije Gulf Oil International. Od 2005. do 2008. radi u ExxonMobilu kao direktor za industriju regije jugoistočna Europa. Od 2008. ponovno radi u Tifonu kao član Uprave i direktor veleprodaje, nabave, logistike i kartičnog poslovanja, a od lipnja 2009. uz funkciju člana Uprave u Tifonu radi i u Ini na mjestu direktora Sektora kartičnog poslovanja. Fakultetsko obrazovanje stekao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije, nakon čega je pohađao stručne seminare i edukacije, a od 2005. do 2008. pohađao je poslijediplomske edukacije o sustavima upravljanja u multinacionalnoj edukacijskoj školi Achieve Global u Bruxellesu, Belgija.

PÉTER RATATICS, ČLAN UPRAVE

Péter Ratatics trenutno je na poziciji zamjenika predsjednika Korporativnog centra MOL Grupe i obnaša dužnost člana Uprave Ine od lipnja 2011. godine. Diplomirao je na Sveučilištu Corvinus u Budimpešti, Fakultet financija sa specijalizacijom tržišta kapitala. Ratatics je započeo karijeru kao ekspert za trgovanje plinom i razvoj plinskog poslovanja u MOL-u, a zatim je do 2009. godine bio voditelj savjetodavnog tima Odbora izvršnih direktora. U razdoblju 2009.-2010. bio je voditelj Organizacijskog razvoja i upravljanja procesima, a od 2010.-2011. voditelj službi Uprave. Od svibnja 2011. vrši dužnost direktora, a od listopada 2012. godine potpredsjednika Korporativnog centra MOL Grupe. Također obnaša i dužnost potpredsjednika Nadzornog odbora tvrtke za transport prirodnog plina FGSZ.

IZVRŠNI DIREKTORI

ANDRÁS HUSZÁR, Izvršni direktor za poslovnu funkciju Financija

Andras Huszár diplomirao je 1988. na Fakultetu za ekonomsko planiranje na Sveučilištu ekonomskih znanosti u Budimpešti. Doktorirao je 1993. ekonomske znanosti. Od 1988. do 1990. radio je za IT tvrtku Számalk, a od 1991. do 1994. na Budimpeštanskoj burzi. Kasnije se pridružuje Investal Plc gdje radi na poziciji menadžera tržišta kapitala. Od 1999. do 2001. na istoj je poziciji u kompaniji Matav, gdje je kasnije postao direktor riznice. Iste godine postaje glavni rizničar MOL Grupe, a 2003. član Nadzornog odbora u kompanijama TVK i Sloynaft, članicama MOL Grupe. U siječnju 2010. imenovan je izvršnim direktorom za PF Financije u Ini

ŽELIMIR ŠIKONJA, Izvršni direktor za segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja

Želimir Šikonja diplomirao je 1983. na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Počeo je veći broj seminara i prošao dodatnu edukaciju kroz Business Leadership i Mini MBA programe. Na poziciju direktora Sektora istraživanja i proizvodnje nafte i plina za jugoistočnu Europu imenovan je u lipnju 2009. godine. Prije toga je od 2007. vršio dužnost zamjenika direktora Investicijskog projekta modernizacije rafinerije Rijeka. Svoje bogato višegodišnje radno iskustvo stekao je na različitim pozicijama uglavnom unutar Ininog segmenta djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina. Tako je od 2005. do 2007. bio direktor INAgip-a, dok je od 2000. obnašao dužnost glavnog inženjera Službe za koordinaciju Sektora proizvodnje nafte i plina. Prije toga je od 1997. do 2000. bio direktor Sektora za razradu INA-Naftaplina. Karijeru je započeo 1983. na pogonu Stružec kao inženjer proizvodnje, a kasnije je nastavio na pogonu Molve kao glavni tehnolog.

DARKO MARKOTIĆ, Izvršni direktor za segment djelatnosti Trgovina na malo

Darko Markotić diplomirao je 1998. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zaposlen je u Ini od 2000. godine, gdje je u različitim organizacijskim jedinicama obavljao više funkcija unutar Društva. Na samom početku svog radnog odnosa u Ini, radi u Sektoru pravnih poslova. U lipnju 2000. godine preuzima mjesto poslovnog tajnika u Uredu člana Uprave za koordinaciju privatizacije Ine. Krajem 2003. godine promoviran je u Pomoćnika Tajnika Društva, a 2005. imenovan je Tajnikom Društva i na tom mjestu radi tri i po godine. Godine 2008. izabran je za novog člana Uprave Ine, d.d. te je nakon godine dana na toj funkciji, 2009. imenovan Izvršnim direktorom PF Korporativnih servisa. Od studenog 2010. godine radi na mjestu Izvršnog direktora SD Trgovine na malo.

ARTUR THERNESZ, Izvršni direktor za segment djelatnosti Rafinerije i marketing

Artur Thernesz je međunarodno priznati kemijski inženjer i menadžer koji je u rafinerijskom poslovanju naftne industrije već više od 20 godina. Artur Thernesz iskustvo je stekao u američkoj tvrtki Exxon. Radio je u Hamburgu u Njemačkoj gdje je bio zadužen za malo-prodajno planiranje u srednjoeuropskom ESSO klasteru koji pokriva Njemačku, Švicarsku, Austriju i istočnoeuropske zemlje. Aktivno je doprinio spajanju lokalnih kompanija Exxon i Mobil. Nakon što se pridružio MOL-u, na poziv te kompanije 2005., vodio je imovinske, proizvodne i aktivnosti vezane za razvoj obnovljivih goriva unutar Rafinerija i marketinga. Thernesz je bio glavni doprinositelj na identificiranju i provođenju velikih investicijskih programa u MOL Grupi. Dovršio je program uvođenja EURO V goriva u Mađarskoj, pokrenuo je pravovremeno uvođenje portfelja obnovljivih goriva na svim tržištima MOL-a, bio je na čelu programa modernizacije rafinerija IES u Italiji i pridonio formiranju segmenta proizvodnje struje u MOL-u. Tijekom svoje menadžerske karijere s MOL-om, aktivno je promovirao razvoj mladih talenata. Osim ključne uloge u MOL-ovim programima "Growwww" i "Freshhhh" sa svojim je kolegama ustanovio i MOL-ov magistarski studij iz područja industrije ugljikovodika osiguravajući međunarodnoj MOL Grupi mlade poslovno orijentirane diplomante inženjerskih usmjerenja. Artur Thernesz govori četiri jezika. U siječnju 2012. imenovan je izvršnim direktorom za Rafinerije i marketing u Ini.

TVRTKO PERKOVIĆ, Izvršni direktor za poslovnu funkciju Korporativni centar

Tvrtko Perković imenovan je na poziciju izvršnog direktora PF Korporativni centar od 1. rujna 2012. Od srpnja 2012. na mjestu je v.d. direktora Sektora upravljanja ljudskim resursima. Karijeru je započeo u Ini 1986. godine u SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Pogon Remont, kao pripravnik, zatim operativni inženjer, a od 1990. kao šef Sektora specijalnih servisa. Od 1995. do 1997. bio je pomoćnik direktora Sektora tehničkih servisa kad prelazi u CROSCO, d.o.o. na poziciju direktora Sektora za strategiju i razvoj. Tijekom 1999. i 2000. voditelj je projekta implementacije poslovnog informacijskog sustava SAP u INA, d.d. nakon čega je u CROSCO d.o.o. imenovan na poziciju direktora Sektora strategije, ljudskih potencijala i IT. Od srpnja 2009. obnaša funkciju direktora Sektora podrške upravljanju i poslovanju upstreama u Ini, a na funkciju predsjednika Uprave STSI .d.o.o. imenovan je u rujnu 2010., a na toj funkciji ostaje do srpnja 2012.

TOMISLAV THÜR, Izvršni direktor za poslovnu funkciju Korporativni poslovi

Tomislav Thür diplomirao je 1991. na Pravnom fakultetu u Zagrebu, a magistrirao pravo 1998. na Harvard Law School. U Ini je obnašao funkciju člana Uprave i direktora Korporativnih procesa, a izvršnim direktorom za korporativne poslove imenovan je 2012. godine. Prije dolaska u Inu, bio je generalni tajnik Atlantic Grupe. Od 1992. do 2001. u sklopu Ministarstva vanjskih poslova radio je u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bernu i Washingtonu te Misiji Republike Hrvatske pri UN-u u Ženevi. Bio je voditelj Ureda Nacionalnog koordinatara za Pakt o stabilnosti. Specijalistička znanja u menadžmentu stjecao je u London Business School, Harvard Business School i INSEAD-u. Član je izvršnog odbora Hrvatske udruge poslodavaca te od veljače 2013. predsjednik Izvršnog odbora HUP- Udruge energetike. Također je član Nacionalnog vijeća za konkurentnost.

INFORMACIJE O KOMPANIJ I DIONIČARIMA

INA je osnovana 1. siječnja 1964. spajanjem Naftaplina (poduzeća za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Godine 1990. postala je poduzeće u državnom vlasništvu.

Godine 1993. INA postaje dioničko društvo. Temeljni kapital Ine razdijeljen je na 10 000 000 redovnih dionica nominalne vrijednosti jedne dionice 900,00 kn.

Mađarskoj naftnoj kompaniji MOL prodano je 2003. godine 25% plus jedna dionica. Stjecanjem tog udjela MOL je postao Inin strateški partner, a INA je postala dijelom integriranog regionalnog partnerstva u industriji nafte i plina koji čine MOL, INA, Sloznaft i TVK.

Dvije godine kasnije, 2005., 7% dionica INA, d.d. preneseno je na Fond Hrvatskih branitelja Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Odlukom Zagrebačke burze od 30. studenog 2006. dionica INA-Industrije nafte, d.d. uvrštena je na Službeno tržište Zagrebačke i Londonske burze. Javno trgovanje Ininim dionicama službeno je započelo 1. prosinca 2006. Oznaka Inine dionice je INA-R-A na Zagrebačkoj burzi, a na Londonskoj burzi oznaka Inine dionice je HINA.

Vlada RH je 2007. donijela odluku o prodaji do najviše 7% dionica društva INA-Industrije nafte, d.d. (700.000 dionica) zaposlenicima i ranijim zaposlenicima.

MOL je dostavio 14. srpnja 2008. Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga pismo namjere o objavi dobrovoljne ponude za preuzimanje svih dionica koje nisu u vlasništvu MOL-a, niti u vlasništvu Republike Hrvatske. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga objavila je u rujnu 2008. (Narodne novine 102/08) rješenje kojim odobrava objavljivanje ponude MOL-a za preuzimanjem javnog dioničkog društva Ine. Nakon ponude za preuzimanje, MOL ukupno drži 4.715.538 redovnih dionica koje čine 47,15538% ukupnog temeljnog kapitala, Vlada Republike Hrvatske 4.483.552, dok privatni i institucionalni investitori drže 800.910 dionica.

MOL Plc. je 2. prosinca 2010. dao ponudu privatnim i institucionalnim investitorima za kupnju 800.910 neopterećenih i u cijelosti otplaćenih redovnih dionica društva INA, d.d., oznake INA-R-A, svaka nominalnog iznosa od 900 kn za cijenu od 2.800 kn po dionici. Rok ponude je bio od 15. prosinca 2010. do 14. siječnja 2011. godine. Nakon ponude za preuzimanje MOL je bio u vlasništvu ukupno 4.725.620 dionica odnosno 47,26 % temeljnog kapitala društva.

Vlasnička struktura INA, d.d. na dan 31. prosinca 2012.:

- MOL 4.908.207 dionica - 49,08%
- Republika Hrvatska 4.483.552 dionica - 44,84%
- Institucionalni i privatni investitori - 608.241 dionica - 6,08%.

OČEKIVANI RAZVOJ I ISTRAŽIVANJE

Unatoč poslovanju u uvjetima iznimno izazovnog okruženja, smanjenje potražnje na tržištu i izostanku sirijske proizvodnje, INA je uspjela zadržati stabilne prihode i snažni EBITDA rezultat u 2012. godini. Takav rezultat, iako opterećen snažnim negativnim utjecajem daljnjeg usporavanja gospodarskog rasta i političkom situaciji u Siriji, rezultat je nastavka poboljšanja učinkovitosti i kontrole troškova, zajedno s poboljšanim okruženjem rafinerijskih marži s relativno stabilnim cijenama sirove nafte u odnosu na 2011.

Poboljšanje operativnog novčanog tijeka na razinu od 3,7 milijardi kuna u 2012. pokazuje porast od 14% u odnosu na 2011. godinu, osnažujući financijski položaj kompanije i stvarajući čvrste temelje za buduće investicijske planove i otplate duga. Tako snažan financijski položaj omogućio je značajno poboljšanje neto zaduženosti.

U 2012. godini INA je uspjela značajno povećati udio domaćih kapitalnih ulaganja što potvrđuje i činjenica da se čak da čak 94% od ukupnih kapitalnih ulaganja odnosi na Hrvatsku, čime INA postaje najveći investitor u zemlji.

Ne postoje znakovi koji bi ukazivali na prestanak neizvjesnosti koja obavlja tržišta u doglednoj budućnosti. Stoga financijska sigurnost ostaje i dalje Inin najvažniji prioritet u budućnosti. U 2013. INA i dalje očekuje poslovanje u izazovnom okruženju, kako na domaćoj tako i na regionalnoj razini. Očekuje se da će domaća potražnja i dalje ostati slaba, što je razlog zbog čega će potrošnja naftnih derivata vjerojatno ostati slabija. Unatoč izazovnom okruženju, INA ostaje predana daljnjem poboljšanju operativne učinkovitosti, kontroli troškova i procesa nabave, s ciljem postizanja dodatnih ušteda.

Daljnje povećanje vrijednosti kompanije poboljšat će se kroz daljnji razvoj aktivnosti istraživanja i proizvodnje kao okosnice Ininog poslovanja, maksimiziranje učinkovitosti u segmentu rafinerijskog poslovanja, poboljšanje kvalitete maloprodajnih usluge i proizvoda te kroz operativno poboljšanje i kontrolu troškova u ostalim korporativnim segmentima.

Kao što je u prošlosti predstavljao okosnicu rastu i uspješnosti društva, segment istraživanja i proizvodnje će nastaviti s provođenjem strategije razvoja postojećih projekata kao i kroz potencijalni anorganski rast. U narednom razdoblju INA planira nastaviti s bušenjem istražnih i razradnih bušotina, 3D seizmikom i geološkim istraživanjima. Tvrtka cilja postizanju održive razine obnove rezervi i kompenziranju prirodnog pada proizvodnje iz postojećih nalazišta u strateškom razdoblju. S obzirom da je trenutna proizvodnja nije na razini ostvarivanja optimalnih rezervi, INA aktivno traži nove projekte.

Glavna ulaganja u sektoru Rafinerija i marketinga izvršena su u 2011. godini, ali se kompanija i dalje zalaže za razvoj ovog segmenta s brojnim projektima usmjerenim na zaštitu zdravlja, sigurnost i okoliš te poboljšanje učinkovitosti. Inina Uprava zalaže se za zadovoljavanje potražnje za gorivom i postizanje što je moguće većeg tržišnog udjela kako na domaćem, tako i na izvoznim tržištima osiguravajući profitabilnost, dok će se u daljnjem pristupu tržištu poduzimati napore kako bi se osigurala vodeća pozicija na hrvatskom i bosanskohercegovačkom tržištu, unatoč zahtjevnim tržišnim uvjetima.

INFORMACIJE ZA DIONIČARE

ADRESA KOMPANIJE:

Avenija Većeslava Holjevca 10,
10 000 Zagreb,
Hrvatska
Telefon: + 385 (1) 6450 000
Web: www.ina.hr

SREDIŠNJE KLIRINŠKO DEPOZITARNO DRUŠTVO, D.D.

Heinzelova 62a
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 4607 300
Web: www.skdd.hr

ZAGREBAČKA BURZA D.D.

Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Telefon: +385 1 4686 800
Web: www.zse.hr

LONDONSKA BURZA

London Stock Exchange plc.
10 Paternoster Square
London
EC4M 7LS
Telefon: +44 (0) 20 7797 1000
Web: www.londonstockexchange.com

OBJAVE

Objave kompanije možete naći na: internetskim stranicama kompanije: www.ina.hr, na internetskim stranicama Zagrebačke burze: www.zse.hr, te Hrvatske izvještajne novinske agencije www.hina.hr.

ODNOSI S INVESTITORIMA

Šubićeva 29
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 459-3231
Fax: + 385 1 6452 444
E-mail: investitori@ina.hr

ADRESAR

SJEDIŠTE

INA - Industrija nafte d.d.

Avenija Većeslava Holjevca 10
10020 Zagreb
p.p. 555
Centrala : +385 (0)1 6450 000
e-mail: ina-besplatni.telefon@ina.hr
INA BESPLATNI TELEFON: 0800 1112
www.ina.hr

TVRTKE U HRVATSKOJ U ININU VLASNIŠTVU ILI U KOJIMA INA IMA VLASNIČKI UDJEL

1. CROSCO Naftni servisi d.o.o.

Ulica grada Vukovara 18
10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 36 52 333
Telefax: +385 (0)1 30 96 448
e-mail: info@crosco.com
www.crosco.com

2. STSI Integrirani tehnički servisi d.o.o.

Lovinčićeva bb, 10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 23 81 122
Telefax: +385 (0)1 24 50 103
e-mail: stsi@stsi.hr
www.stsi.hr

3. INA MAZIVA d.o.o.

Radnička cesta 175
10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 24 12 000
Telefax: +385 (0)1 24 12 250
e-mail: maziva@maziva.hr
www.maziva.hr

4. HOSTIN d.o.o.

Šubićeva 29
10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 45 92 210
Telefax: +385 (0)1 45 92 924
www.hostin.hr

5. ITR d.o.o.

Šubićeva 29
10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 23 81 855
Telefax: +385 (0)1 23 81 868

6. PRIRODNI PLIN d.o.o.

Šubićeva 29
10 000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 45 92 043
Fax: +385 (0)1 45 52 029
e-mail: prirodni_plin@ina.hr

7. INA-OSIJEK PETROL d.d.

Ivana Gundulića 5
31000 Osijek
Telefon: +385 (0)31 25 06 70
Telefax: +385 (0)31 25 06 71
e-mail: info@osijek-petrol.hr
www.osijek-petrol.hr

8. TOP RAČUNOVODSTVO SERVISI d.o.o.

Savska cesta 41
10 000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 61 23 143
Fax: +385 (0)1 61 23 115
e-mail: info-trs@ina.hr

TVRTKE U INOZEMSTVU U ININU VLASNIŠTVU ILI U KOJIMA INA IMA VLASNIČKI UDJEL

1. INTERINA d.o.o. LJUBLJANA

Kotnikova ulica 5
1000 Ljubljana, Republika Slovenija
Telefon: +386 (1) 30 09 240
Telefax: +386 (1) 43 20 069
e-mail: interina@interina.si
www.interina.si

2. INA BH d.d. SARAJEVO

Azize Šaćirbegovića 4b

71000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 (33)72 39 11
Telefax: +387 (33)71 21 61

3. INA d.o.o. BEOGRAD

Jove Ilića 4
11000 Beograd, Republika Srbija
Telefon: +381 (11) 30 99 333
Telefax: +381 (11) 30 99 444
e-mail: office@inabgd.rs

4. INA-CRNA GORA d.o.o.

Ul. 18. jula br 33
81000 Podgorica,
Republika Crna Gora
Telefon: +382 (20) 21 83 02
Telefax: +382 (20) 21 88 04
e-mail: inacg_podgorica@t-com.me
www.inacg.me

5. HOLDINA d.o.o. SARAJEVO

Azize Šaćirbegovića 4b
71000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 (33) 72 39 00
Telefax: +387 (33) 65 86 16
www.holdina.ba

6. ADRIAGAS S.r.l. MILANO

Piazza del Duomo 17
20123 CAP, Milano, Italy
Telefon: +39 (2) 72 094 718
Telefax: +39 (2) 22 2267 898

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

SADRŽAJ

Odgovornost za financijske izvještaje

Izvještaj neovisnog revizora

Konsolidirani račun dobiti i gubitka INA Grupe

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti INA Grupe

Nekonsolidirani račun dobiti i gubitka INA, d.d.

Nekonsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti INA, d.d.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju INA Grupe

Nekonsolidirani izvještaj o financijskom položaju INA, d.d.

Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala INA Grupe

Nekonsolidirani izvještaj o promjenama kapitala INA, d.d.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku INA Grupe

Nekonsolidirani izvještaj o novčanom toku INA, d.d.

Bilješke uz financijske izvještaje

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde.

Međunarodni računovodstveni standard 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja“ traži da financijski izvještaji točno i objektivno prikažu financijski položaj društva, financijske rezultate i novčane tijekove za svaku financijsku godinu. To zahtijeva vjerno iznošenje učinaka transakcija te ostalih događaja i okolnosti prema definicijama i kriterijima iskazivanja imovine, obveza, prihoda i rashoda navedenima u okviru za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde. Objektivni prikaz se u gotovo svim okolnostima postiže poštivanjem svih mjerodavnih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. Od Uprave se također traži da:

- ispravno odabere i primijeni računovodstvene politike;
- podatke, uključujući računovodstvene politike, prikaže tako da daju relevantne, pouzdane, usporedive i razumljive informacije;
- osigura dodatna očitovanja kad poštivanje određenih zahtjeva MSFI nije dovoljno da se korisnicima omogući da razumiju učinak pojedinih transakcija te drugih događaja i okolnosti na financijski položaj i financijske rezultate subjekta;
- procijeni sposobnost društva da nastavi uspješno poslovati.

Nakon što je dobila podatke, Uprava je u vrijeme kad je odobrala financijska izvješća procijenila da se opravdano može očekivati da Društvo i Grupa imaju odgovarajuće resurse za opstanak poslovanja u doglednoj budućnosti. Stoga Uprava i dalje prihvaća načelo trajnosti poslovanja za izradu financijskih izvještaja.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti. Potpisao u ime Grupe:

Zoltán Sándor Áldott, predsjednik Uprave INA
INA - Industrija Nafta d.d.
Avenija Većeslava Holjevca 10
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
12. ožujka 2013. godine

Dioničarima društva INA - Industrija Nafta d.d.

Obavili smo reviziju priloženih konsolidiranih i nekonsolidiranih financijskih izvještaja društva INA - Industrija Nafta d.d. (u nastavku "Društvo") i njegovih ovisnih društava (u nastavku pod zajedničkim nazivom "Grupa"), prikazanih na stranici 4 do 122, koja se sastoji od konsolidiranog i nekonsolidiranog izvještaja o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2012. godine, konsolidiranog i nekonsolidiranog računa dobitka i gubitka, konsolidiranog i nekonsolidiranog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidiranog i nekonsolidiranog izvještaja o tijeku novca i konsolidiranog i nekonsolidiranog izvještaja o promjenama glavnice za godinu koja je tada završila te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilješki uz financijske izvještaje.

Odgovornost Uprave za financijske izvještaje

Odgovornost za sastavljanje i objektivni prikaz konsolidiranih i nekonsolidiranih financijskih izvještaja sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja te unutarnje kontrole koje uprava drži neophodnima za sastavljanje konsolidiranih i nekonsolidiranih financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu uslijed prijevare ili pogreške snosi uprava.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja Društva i Grupe kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola u Društvu i Grupi. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2012. godine, te rezultate financijskih položaja i tijekomove novca za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Poseban naglasak

Politička situacija u Siriji

Skrećemo pozornost na bilješku 3 uz financijske izvještaje u kojoj se opisuje neizvjesnost vezanu za trenutne političke okolnosti u Siriji, gdje je imovina INA Grupe u vrijednosti od 4.562 milijuna kuna, a obveze u iznosu od 5 milijuna kuna iskazane su u izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2012. Naše mišljenje po toj osnovi nije modificirano (vidi bilješku 3.).

Deloitte d.o.o.

Branislav Vrtačnik, ovlašteni revizor

Zagreb, Republika Hrvatska

12. ožujka 2013. godine

INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

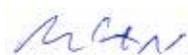
KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA GRUPE

ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

	Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2012.	Za godinu završenu 31. prosinca 2011.
Prihodi od prodaje			
a) na domaćem tržištu		19.090	18.115
b) na stranom tržištu		10.805	11.913
Ukupni prihodi od prodaje	4	29.895	30.028
Prihod na temelju upotrebe vlastitih proizvoda i usluga		269	309
Ostali poslovni prihodi	5	353	485
Prihodi iz osnovne djelatnosti		30.517	30.822
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje			
Troškovi sirovina, materijala i energije		(15.151)	(13.657)
Amortizacija	6	(2.016)	(2.640)
Ostali materijalni troškovi		(1.696)	(1.801)
Nematerijalni troškovi		(1.360)	(1.217)
Troškovi osoblja	7	(2.636)	(2.752)
Nabavna vrijednost prodane robe		(5.377)	(5.267)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	(1.063)	(1.256)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	(143)	413
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(29.161)	(27.783)
Dobit iz osnovne djelatnosti		1.356	3.039
Financijski prihodi			
Financijski prihodi	10	137	145
Financijski rashodi	11	(426)	(808)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(289)	(663)
Dobit prije oporezivanja			
Trošak poreza tekuće godine	12	(380)	(573)
Dobit financijske godine		687	1.803
Pripisivo:			
Vlasnicima društva		681	1.815
Vlasnicima nekontrolirajućih interesa		6	(12)
		687	1.803
Dobitak po dionici			
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (kuna po dionici)	13	68,1	181,5

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

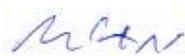

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog računa dobiti i gubitka.

	Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2012.	Za godinu završenu 31. prosinca 2011.
Dobit financijske godine		687	1.803
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Tečajne razlike nastale od inozemnih aktivnosti		(111)	276
Dobit/(gubitak) od ulaganja u društva raspoloživa za prodaju, neto		13	(27)
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit, neto		(98)	249
Ukupna sveobuhvatna dobit financijske godine		589	2.052
Pripisivo:			
Vlasnicima društva		583	2.064
Vlasnicima nekontrolirajućih interesa		6	(12)

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

NEKONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA, D.D.

ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

	Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2012.	Za godinu završenu 31. prosinca 2011.
Prihodi od prodaje			
a) na domaćem tržištu		17.188	15.820
b) na stranom tržištu		9.216	10.471
Ukupni prihodi od prodaje	4	26.404	26.291
Prihod na temelju upotrebe vlastitih proizvoda i usluga		2	5
Ostali poslovni prihodi	5	419	560
Prihodi iz osnovne djelatnosti		26.825	26.856
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje			
Troškovi sirovina, materijala i energije		(15.628)	(13.814)
Amortizacija	6	(1.835)	(2.397)
Ostali materijalni troškovi		(1.536)	(1.514)
Nematerijalni troškovi		(1.204)	(965)
Troškovi osoblja	7	(1.617)	(1.666)
Nabavna vrijednost prodane robe		(1.324)	(2.644)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	(1.967)	(1.306)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	(132)	244
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(25.062)	(23.713)
Dobit iz osnovne djelatnosti			
Financijski prihodi	10	393	355
Financijski rashodi	11	(487)	(933)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(94)	(578)
Dobit prije oporezivanja			
Trošak poreza tekuće godine	12	(346)	(598)
Dobit financijske godine		1.323	1.967
Zarada po dionici			
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (kuna po dionici)	13	132,3	196,7
Dobit financijske godine			
		1.323	1.967
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Tečajne razlike nastale od inozemnih aktivnosti		(116)	287
Dobit/(gubitak) od ulaganja u društva raspoloživa za prodaju, neto		13	(27)
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit, neto		(103)	260
Ukupna sveobuhvatna dobit financijske godine		1.220	2.227

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog nekonsolidiranog računa dobiti i gubitka.

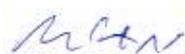
INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

AKTIVA	Bilješka	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	14	676	880
Nekretnine, postrojenja i oprema	15	18.716	20.294
Goodwill	16	183	183
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	18	34	34
Ostala ulaganja	19	187	355
Dugoročna potraživanja i ostala imovina	20	207	167
Odgođeni porezi	12	544	662
Imovina i uloženi raspoloživi za prodaju	21	340	325
Ukupno dugotrajna imovina		20.887	22.900
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	22	3.352	3.693
Potraživanja od kupaca, neto	23	2.770	3.282
Ostala potraživanja	24	516	456
Ostala kratkotrajna imovina		32	78
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		142	79
Novac i novčani ekvivalenti	25	488	337
Ukupno kratkotrajna imovina		7.300	7.925
UKUPNA IMOVINA		28.187	30.825

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o financijskom položaju.

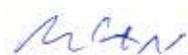
INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

PASIVA	Bilješka	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	33	9.000	9.000
Revalorizacijske rezerve	34	13	-
Ostale rezerve	35	2.505	2.616
Zadržana dobit	36	3.437	2.759
Kapital pripisiv vlasnicima		14.955	14.375
Nekontrolirajući interes	37	(1)	(10)
UKUPNO KAPITAL		14.954	14.365
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	29	1.161	5.630
Ostale dugoročne obveze	30	101	126
Otpremnine i jubilarne nagrade	32	100	104
Dugoročna rezerviranja	31	2.713	2.715
Ukupno dugoročne obveze		4.075	8.575
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima i dopuštenim prekoračenjima	26	1.266	1.918
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	26	4.725	1.904
Obveze prema dobavljačima	27	1.684	2.032
Porezi i doprinosi	27	497	1.524
Ostale kratkoročne obveze	27	596	246
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja	28	36	48
Otpremnine i jubilarne nagrade	32	10	13
Kratkoročna rezerviranja	31	344	200
Ukupno kratkoročne obveze		9.158	7.885
Ukupne obveze		13.233	16.460
UKUPNA PASIVA		28.187	30.825

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o financijskom položaju.

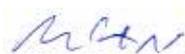
INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

NEKONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA, D.D. NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

AKTIVA	Bilješka	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	14	671	876
Nekretnine, postrojenja i oprema	15	17.063	18.555
Ulaganja u ovisna društva	17	1.161	1.033
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	18	34	34
Ostala ulaganja	19	798	799
Dugoročna potraživanja	20	210	207
Odgođeni porezi	12	494	592
Imovina i uloženi raspoloživi za prodaju	21	340	325
Ukupno dugotrajna imovina		20.771	22.421
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	22	2.485	3.030
Interkompanijska potraživanja		2.226	1.588
Potraživanja od kupaca, neto	23	1.103	1.781
Ostala potraživanja	24	428	379
Ostala kratkotrajna imovina		83	313
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		79	54
Novac i novčani ekvivalenti	25	270	229
Ukupno kratkotrajna imovina		6.674	7.374
UKUPNA IMOVINA		27.445	29.795

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog nekonsolidiranog izvještaja o financijskom položaju.

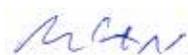
INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

NEKONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA, D.D. NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

PASIVA	Bilješka	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	33	9.000	9.000
Revalorizacijske rezerve	34	13	-
Ostale rezerve	35	2.123	2.239
Zadržana dobit	36	4.366	3.043
UKUPNI KAPITAL		15.502	14.282
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	29	1.053	5.556
Ostale dugoročne obveze	30	71	106
Otpremnine i jubilarne nagrade	32	67	61
Dugoročna rezerviranja	31	2.663	2.665
Ukupno dugoročne obveze		3.854	8.388
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima, dopuštenim prekoračenjima	26	1.057	1.784
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	26	4.648	1.817
Obveze prema povezanim poduzećima		383	646
Obveze prema dobavljačima	27	964	1.111
Porezi i doprinosi	27	385	1.349
Ostale kratkoročne obveze	27	328	197
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja	28	34	48
Otpremnine i jubilarne nagrade	32	6	5
Kratkoročna rezerviranja	31	284	168
Ukupno kratkoročne obveze		8.089	7.125
Ukupne obveze		11.943	15.513
UKUPNA PASIVA		27.445	29.795

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog nekonsolidiranog izvještaja o financijskom položaju

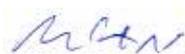
INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA GRUPE NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

	Upisani kapital	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Zadržana dobit	Kapital pripisan vlasniku	Nekontrolirajući interesi	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2011. godine	9.000	2.340	27	1.424	12.791	2	12.793
Dobit financijske godine	-	-	-	1.815	1.815	(12)	1.803
Ostali sveobuhvatni dobitak, neto	-	276	(27)	-	249	-	249
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	276	(27)	1.815	2.064	(12)	2.052
Isplata dividendi	-	-	-	(480)	(480)	-	(480)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	9.000	2.616	-	2.759	14.375	(10)	14.365
Dobit financijske godine	-	-	-	681	681	6	687
Kupnja nekontrolirajućeg interesa	-	-	-	(3)	(3)	3	-
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	(111)	13	-	(98)	-	(98)
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	(111)	13	678	580	9	589
Stanje 31. prosinca 2012. godine	9.000	2.505	13	3.437	14.955	(1)	14.954

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o promjenama kapitala.

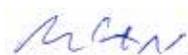
INA - INDUSTRIJA NAFTE D.D.

NEKONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA, D.D. NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

	Upisani kapital	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2011. godine	9.000	1.952	27	1.556	12.535
Dobit financijske godine	-	-	-	1.967	1.967
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	287	(27)	-	260
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	287	(27)	1.967	2.227
Isplata dividendi	-	-	-	(480)	(480)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	9.000	2.239	-	3.043	14.282
Dobit financijske godine	-	-	-	1.323	1.323
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	(116)	13	-	(103)
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	(116)	13	1.323	1.220
Stanje 31. prosinca 2012. godine	9.000	2.123	13	4.366	15.502

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

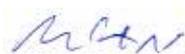
Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog nekonsolidiranog izvještaja o promjenama kapitala.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA GRUPE
NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

	Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2012.	Za godinu završenu 31. prosinca 2011.
Dobit financijske godine		687	1.803
Korigirano za:			
Amortizacija		2.016	2.640
Trošak poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka		380	573
Vrijednosna umanjenja kratkotrajne i dugotrajne imovine		1.281	1.489
Povrat umanjenja		(218)	(233)
Dobitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(36)	(14)
Gubitak od tečajnih razlika		44	201
Rashodi od kamata (neto)		123	140
Ostali financijski rashodi priznati u računu dobiti i gubitka		98	166
Povećanje/(smanjenje) rezerviranja		136	(389)
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja		115	118
Ostale negotovinske stavke		(85)	(38)
		4.541	6.456
Kretanje obrtnog kapitala			
Smanjenje/(povećanje) zaliha		190	(893)
Smanjenje/(povećanje) potraživanja i predujmova		379	(113)
Smanjenje obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		(120)	(1.706)
Novac iz operativnih aktivnosti		4.990	3.744
Plaćeni porezi		(1.248)	(462)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti		3.742	3.282
Novčani tijek iz ulagateljskih aktivnosti			
Plaćene nekretnine, postrojenja i opreme		(1.190)	(1.281)
Plaćena nematerijalna imovina		(99)	(121)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		9	14
Prodaja ovisnih društava		-	22
Primljene dividende od poduzeća svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih poduzeća		1	8
Primljene kamate i ostali financijski prihodi		19	28
Udjeli i zajmovi nepovezanim poduzećima, neto		142	(9)
Neto novčani odljev iz ulagateljskih aktivnosti		(1.118)	(1.339)
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti			
Povećanje dugoročnih zajmova		318	80
Otplata dugoročnih zajmova		(1.934)	(1.313)
Povećanje kratkoročnih zajmova		15.280	19.267
Otplate kratkoročnih zajmova		(15.936)	(19.081)
Ispačene dividende vlasnicima		-	(480)
Otplata kamata po dugoročnim kreditima		(93)	(66)
Ostale dugoročne obveze, neto		-	(8)
Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi financiranja		(96)	(251)
Neto novčani odljev iz financijskih aktivnosti		(2.461)	(1.852)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		163	91
Na dan 1. siječnja		337	317
Promjene tečajnih razlika		(12)	(71)
Na dan 31. prosinca	25	488	337

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

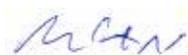
Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o novčanom toku.

NEKONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA, D.D.
NA DAN 31. PROSINCA 2012. (SVI IZNOSI U MILIJUNIMA KUNA)

	Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2012.	Za godinu završenu 31. prosinca 2011.
Dobit financijske godine		1.323	1.967
Korigirano za:			
Amortizacija		1.835	2.397
Trošak poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka		346	598
Vrijednosna umanjenja kratkotrajne i dugotrajne imovine		2.156	1.838
Povrat umanjenja		(189)	(532)
Dobitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(6)	(3)
(Dobit)/gubitak od tečajnih razlika		(29)	50
(Prihodi)/rashodi od kamata (neto)		(16)	231
Ostali financijski (prihodi)/rashodi priznati u računu dobiti i gubitka		(4)	195
Povećanje/(smanjenje) rezerviranja		121	(161)
Pripajanje ovisnog društva Proplin		-	(34)
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja		113	118
Ostale negotovinske stavke		3	18
		5.653	6.682
Kretanje obrtnog kapitala			
Smanjenje/(povećanje) zaliha		413	(934)
Povećanje potraživanja i predujmova		(873)	(863)
Smanjenje obveza prema dobavljačima i ostalih tekućih obveza		(247)	(2.125)
Novac iz operativnih aktivnosti		4.946	2.760
Plaćeni porez		(1.244)	(475)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti		3.702	2.285
Novčani tijek iz ulagateljskih aktivnosti			
Plaćene nekretnine, postrojenja i opreme		(1.048)	(1.267)
Plaćena nematerijalna imovina		(147)	(121)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		6	-
Plaćeni udjeli u pridruženim društvima, zajedničkim ulaganjima i ostalim društvima		(16)	-
Primljene dividende od poduzeća svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih poduzeća		1	8
Primici od raspodjele dobiti ovisnih društava		33	164
Ulaganja i zajmovi, neto		(43)	(159)
Neto novčani odljev iz ulagateljskih aktivnosti		(1.214)	(1.375)
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti			
Povećanje dugoročnih zajmova		168	80
Otplata dugoročnih zajmova		(1.808)	(1.261)
Povećanje kratkoročnih zajmova		14.894	17.727
Otplata kratkoročnih zajmova		(15.612)	(16.818)
Isplaćene dividende vlasnicima		-	(480)
Otplata kamata po dugoročnim kreditima		(82)	(56)
Ostale dugoročne obveze, neto		(36)	(9)
"Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi financiranja"		44	(135)
Neto novačani odljev iz financijskih aktivnosti		(2.432)	(952)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		56	(42)
Na dan 1. siječnja		229	260
Promjene tečajnih razlika		(15)	11
Na dan 31. prosinca	25	270	229

Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog nekonsolidiranog izvještaja o novčanom toku.

BILJEŠKE UZ FINANCIJESKE IZVJEŠTAJE

1. OPĆENITO

Osnutak i razvoj

INA - Industrija nafte d.d. (INA ili INA, d.d.) osnovana je 1. siječnja 1964. godine spajanjem Naftaplina (poduzeća za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku, te je 1993. postala dioničko društvo. U području istraživanja i proizvodnje nafte i plina, INA danas posluje, osim u Hrvatskoj, u Angoli, Egiptu i Siriji, INA upravlja s dvije rafinerije nafte, Rijeka i Sisak, te regionalnom mrežom benzinskih postaja. Također proizvode prodaje na tržištima Europske unije kao i van Europske unije, a posebno u Bosni i Hercegovini.

2002. godine Hrvatski Sabor donio je Zakon o privatizaciji INA-Industrije nafte d.d. te je tijekom iste godine hrvatska Vlada raspisala međunarodni natječaj za prodaju 25% plus jednu dionicu strateškim ulagačima. Dana 10. studenoga 2003. godine transakcija je okončana, te je 25% plus jedna dionica prodana MOL Nyrt. (MOL). U 2005. godini je preneseno 7% dionica INA, d.d. na Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, bez naknade. U 2006. godini INA, d.d. je ušla u sljedeću fazu privatizacije. Vlada RH pustila je u prodaju 1.700.000 redovnih dionica INA - Industrije nafte d.d. javnom ponudom državljanima RH uz pravo prvenstva te ostalim domaćim i stranim, fizičkim i pravnim, osobama bez prava prvenstva i povlaštenih uvjeta. Javno trgovanje dionicama započelo je 1. prosinca 2006. godine.

U 2007. godini temeljem Odluka Vlade RH, zaposlenici i bivši zaposlenici kupili su 628.695 dionica (6,28% temeljnog kapitala). Tijekom 2008. godine MOL djelujući zajedno s Republikom Hrvatskom objavio je dobrovoljnu ponudu za preuzimanje svih dionica koje nisu u vlasništvu MOL-a niti u vlasništvu Republike Hrvatske koju je prihvatilo 26.835 dioničara.

MOL i Vlada Republike Hrvatske potpisali su 30. siječnja 2009. Dodatak dioničarskom ugovoru. Prema tom Dodatku MOL delegira pet od devet članova Nadzornog odbora te tri od šest članova Uprave, uključujući predsjednika Uprave, čime je stekao operativnu kontrolu u INA, d.d. Vlada RH ima pravo veta kojim se omogućava sigurnost opskrbe energijom RH kao i veto na donošenje određenih odluka vezanih uz stratešku imovinu INA, d.d.

Struktura vlasništva* INA Grupe na dan 31. prosinca 2012. i 2011. godine je sljedeća:

	31. prosinca 2012.		31. prosinca 2011.	
	Broj dionica	% udjela u vlasništvu	Broj dionica	% udjela u vlasništvu
Zagrebačka banka d.d./Unicredit bank Hungary Zrt, za račun MOL Nyrt, Hungary	4.908.207	49,08	4.725.620	47,26
Vlada Republike Hrvatske	4.483.552	44,84	4.483.552	44,84
Privatni i institucionalni investitori	608.241	6,08	790.828	7,90
	10.000.000	100	10.000.000	100

*Izvor: Registar Središnjeg klirinškog depozitarnog društva

Glavne djelatnosti

Glavne djelatnosti Ine i njenih ovisnih društava (Grupe) su:

- (i) istraživanje i proizvodnja nafte i plina, prvenstveno u Hrvatskoj, u kopnenom dijelu i u podmorju; osim toga INA ima koncesije i u inozemstvu;
- (ii) uvoz prirodnog plina i prodaja uvoznog i domaćeg prirodnog plina do industrijskih potrošača i gradskih plinara;
- (iii) prerada nafte i proizvodnja derivata u rafinerijama u Rijeci (Urinj) i Sisku, gdje se proizvode goriva, te Zagrebu, gdje se proizvode

maziva;

(iv) prodaja goriva i popratnih proizvoda preko maloprodajnog lanca INA, d.d. s 448 benzinskih postaja na dan 31. prosinca 2012. godine (396 diljem Hrvatske, te 52 izvan Hrvatske);

(v) trgovinu naftnim derivatima preko mreže inozemnih ovisnih društava i predstavništava, uglavnom u Ljubljani i Sarajevu;

(vi) pružanje usluga povezanih s vađenjem nafte iz kopnenog dijela i podmorja preko ovisnog društva za tehnološke usluge i usluge bušenja Crosco d.o.o.

Grupa ima dominantan položaj u Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proizvoda. INA također posjeduje 11,795 % udjela u JANAF-u d.d., društvu koje posjeduje i upravlja jadranskim sustavom naftovoda.

Glavno sjedište grupe nalazi se u Zagrebu, Avenija V. Holjevca 10, Hrvatska. Na dan 31. prosinca 2012. godine broj zaposlenih u Grupi iznosio je 13.854 (31. prosinca 2011. godine broj zaposlenih u Grupi je iznosio 14.217), na dan 31. prosinca 2012. broj zaposlenih u INA, d.d. iznosio je 8.712 (31. prosinca 2011. godine broj zaposlenih u INA, d.d. je iznosio 8.876).

Grupi čini više ovisnih društava u potpunom ili djelomičnom vlasništvu te zajednički upravljana društava, koja uglavnom djeluju u Republici Hrvatskoj. Strana ovisna društva uključuju trgovačka društva koja djeluju kao distributeri proizvoda INA Grupe, dobavljači sirovina, ugovarači financiranja i kao predstavništva na dotičnim tržištima.

Direktori, Uprava i Nadzorni odbor

Nadzorni odbor

Mandat od 19. travnja 2010. do 16. siječnja 2011.

Ivan Šuker	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	
Ábel Galács	
Tomislav Ivić	
József Simola	
Božidar Pankretić	
Oszkár Világi	

Mandat od 17. siječnja 2011 do 23. svibnja 2011.

Davor Štern	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	
Ábel Galács	
Damir Vanđelić	
Gordana Sekulić	
József Simola	
Oszkár Világi	

Mandat od 24. svibnja 2011. do 10. travnja 2012.

Davor Štern	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	
Ábel Galács	

Damir Vanđelić	
Gordana Sekulić	
Oszkár Világi	
József Simola	
Maja Rilović	Predstavnik radnika u NO-u

Mandat od 11. travnja do 17. prosinca 2012.

Davor Štern	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	
Szabolcs I. Ferencz	
Damir Vanđelić	
Gordana Sekulić	
Oszkár Világi	
Ferenc Horváth	
Maja Rilović	Predstavnica radnika u NO-u*

Mandat od 18. prosinca 2012.

Siniša Petrović	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	
Szabolcs I. Ferencz	
Željko Perić	
Mladen Proštenik	
Oszkár Világi	
Ferenc Horváth	
Božo Mikuš*	Predstavnik radnika u NO-u*

*Božo Mikuš uključen je u rad Nadzornog odbora dana 18. prosinca 2012. temeljem Odluke Radničkog vijeća od 21. rujna 2011.

Uprava

Mandat od 1. travnja 2010. do 10. veljače 2011.

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Alács Lajos	Član Uprave
Holoda Attila István	Član Uprave
Josip Petrović	Član Uprave
dr.sc.Tomislav Dragičević	Član Uprave
Dubravko Tkalčić	Član Uprave

Mandat od 11. veljače 2011. do 8. lipnja 2011.

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Alács Lajos	Član Uprave
Holoda Attila István	Član Uprave
Niko Dalić	Član Uprave
Davor Mayer	Član Uprave
Ivan Krešić	Član Uprave

Mandat od 9. lipnja 2011.

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Pál Zoltán Kara	Član Uprave
Péter Ratatics	Član Uprave
Niko Dalić	Član Uprave
Davor Mayer	Član Uprave
Ivan Krešić	Član Uprave

Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 1. studenoga 2010. do 13. lipnja 2011.

Bojan Milković	Glavni izvršni direktor i izvršni direktor za istraživanje i proizvodnju
Peter Chmurčiak	Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić	Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo
András Huszár	Izvršni direktor za financije
Berislav Gašo	Izvršni direktor za korporativne servise
Tomislav Thür	Izvršni direktor za korporativne procese

Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 14. lipnja 2011. do 7. studenoga 2011.

Želimir Šikonja	Izvršni direktor za istraživanje i proizvodnju
Peter Chmurčiak	Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić	Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo
András Huszár	Izvršni direktor za financije

Berislav Gašo	Izvršni direktor za korporativne servise
Tomislav Thür	Izvršni direktor za korporativne procese

Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 8. studenoga 2011. do 31. kolovoza 2012.

Želimir Šikonja	Izvršni direktor za istraživanje i proizvodnju
Artur Thernesz	Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić	Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo
András Huszár	Izvršni direktor za financije
Berislav Gašo	Izvršni direktor za korporativne servise
Tomislav Thür	Izvršni direktor za korporativne procese

Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 1. rujna 2012.

Želimir Šikonja	Izvršni direktor za istraživanje i proizvodnju
Artur Thernesz	Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić	Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo
András Huszár	Izvršni direktor za financije
Tvrtko Perković	Izvršni direktor za korporativni centar
Tomislav Thür	Izvršni direktor za korporativne poslove

Tajnik Društva od 18. lipnja 2008.

Nives Troha, dipl.iur	Tajnik Društva INA, d.d.
-----------------------	--------------------------

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primijenjene u pripremi ovih konsolidiranih i nekonsolidiranih financijskih izvještaja prikazane su u nastavku. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva prikazana razdoblja, osim ako drugačije nije naznačeno.

Prezentacija financijskih izvještaja

Konsolidirani i nekonsolidirani financijski izvještaji izrađuju se na temelju dosljednog prikazivanja i klasifikacije. Kad se prikaz ili klasifikacija stavki u konsolidiranim i nekonsolidiranim financijskim izvještajima dopunjuju ili mijenjaju, usporedivi iznosi se prepravljaju osim ako prepravljavanje nije provedivo.

Financijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su u milijunima kuna.

Osnove računovodstva

Društvo vodi računovodstvene evidencije na hrvatskom jeziku, u kunama i u skladu s hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima te praksom koje se pridržavaju poduzeća u Hrvatskoj. Računovodstvene evidencije ovisnih društava u Hrvatskoj i u inozemstvu vode se sukladno važećim propisima dotičnih zemalja.

Financijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su na načelu nabavne vrijednosti, prepravljena revalorizacijom određene imovine i obveza u uvjetima hiperinflacije koja je prevladavala do 1993. godine i osim za određene financijske instrumente koji su mjereni po fer vrijednosti, i u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde i hrvatskim zakonskim propisima. Povijesni trošak se temelji uglavnom na fer vrijednosti uzimajući u obzir dano za zamjenu imovine.

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Slijedeći novi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Odbor za tumačenje međunarodnog fi-

nancijskog izvještavanja su na snazi u tekućem razdoblju:

- Izmjene i dopune MSFI-ja 1 Prva primjena MSFI-jeva- ozbiljna hiperinflacija i ukidanje utvrđenih datuma kod subjekata koji prvi put primjenjuju MSFI-jeve (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2011.)

- Izmjene i dopune MSFI 7 Financijski instrumenti - objavljivanje – objavljivanje podataka kod prijenosa financijske imovine (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2011.)

- Izmjene i dopune MRS-a 12 Porez na dobit - povrat imovine kod odgođenih poreza (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2012.)

Usvajanje navedenih izmjena i dopuna postojećih standarda, prerada i tumačenja nije dovelo do promjena računovodstvenih politika INA Grupe i ne očekuje se da standard imati značajna utjecaj na grupu.

Izdani i još neusvojeni standardi i tumačenja

Na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja, sljedeći standardi, prerade i tumačenja su objavljeni i nisu još na snazi:

- MSFI 9 Financijski instrumenti s izmjenama i dopunama iz 2010. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2015.)

- MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji, objavljen u svibnju 2011., zamjenjuje prethodnu verziju MRS 27 (2008) Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- MSFI 11 Zajednički poslovi, objavljen u svibnju 2011., zamjenjuje MRS 31 Udjeli u zjedničkim pothvatima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- MSFI 12 Objavljivanje udjela u drugim subjektima, objavljen u svibnju 2011., (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti, objavljen u svibnju 2011., (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- MRS 27 Nekonsolidirani financijski izvještaji, (izmijenjen i dopunjen 2011.), konsolidacijski zahtjevi prethodno opisani u dijelu MRS 27 (2008.) revidirani su i sada sadržani u MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji (na snazi MRS 27 (izmijenjen i dopunjen

2011.) primjenjuje se za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- MSR 28 Ulaganje u pridružena društva i zajednički pothvati (izmjeren i dopunjen 2011.). Ova verzija zamjenjuje MRS 28 (2003.) Ulaganje u pridružena društva (na snazi MRS 28 (izmjeren i dopunjen 2011.) primjenjuje se za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- Izmjene i dopune MSFI-ja 1 Prva primjena MSFI-jeva, objavljen u ožujku 2012, izmjene i dopune za zajmove od države sa sniženom tržišnom kamatnom stopom prilikom prelaska na MSFI-jeve (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- Izmjene i dopune MSFI 7 Financijski instrumenti - objavljivanje, objavljen u prosincu 2011. godine, izmjene i poboljšanja objave o prijebu financijske imovine i financijskih obveza (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.) te zahtijevane izmjene nakon objavljivanja prve primjene MSFI 9 (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2015.)

- Izmjene i dopune MRS-a 1 Prezentiranje financijskih izvještaja - izmjena načina prikazivanja stavki ostale sveobuhvatne dobiti (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2012.)

- Izmjene i dopune MRS-a 19 Primanja zaposlenih – dorada postupka za obračunavanje primanja nakon prestanka radnog odnosa (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- Izmjene i dopune MRS-a 32 Financijski instrumenti - prezentiranje, Izmjene i dopune MSFI 7 Financijski instrumenti - objavljivanje, objavljen u prosincu 2011. godine, izmjene i dopune zahtjeva upute o prijebu financijske imovine i financijskih obveza (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014.)

- IFRIC 20 Troškovi otkrivke u fazi proizvodnje površinskog kopa, (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- Izmjene i dopune raznih standarda i tumačenja pod nazivom Ciklus godišnjih poboljšanja 2009 – 2011, objavljenih u svibnju 2012., zbirka izmijenjenih i dopunjenih MSFI, u odnosu na izdane izmjene i dopune od 2009. – 2011. Na pet standarda (MSFI 1,

MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) izmjene i dopune prvenstveno utječu, s posljedičnim izmjenama i dopunama u drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.).

- Vodič za prijelazno razdoblje, objavljen u lipnju 2012. izmjene i dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12., (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.)

- Izmjene i dopune investicijskih subjekata za MSFI 10, MSFI 12, MRS 27 objavljen u listopadu 2012. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014.)

INA Grupa i INA, d.d. su izabrali da navedene standarde, dorade i tumačenja ne primjenjuje prije njihova datuma stupanja na snagu.

Slijedi pregled glavnih zahtjeva MSFI-ja 9:

- Nalaže da se sva financijska imovina iz djelokruga MRS-a 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje nakon prvog priznavanja vrednuje po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti.

- Najznačajniji utjecaj MSFI-ja 9 na klasifikaciju i vrednovanje financijskih obveza se odnosi na obračunavanje promjena fer vrijednosti financijske obveze, predodređene za iskazivanje kroz dobit i gubitak, koje su povezane s promjenama kreditnog rizika predmetne obveze. Promjene fer vrijednosti pripisive financijskim obvezama u kreditnom riziku nisu naknadno reklasificirane u račun dobiti i gubitka

U svibnju 2011. godine objavljen je paket od pet standarda koji obrađuju pitanja konsolidacije, zajedničkih poslova, pridružene subjekte i objavljivanja podataka, a to su MSFI 10, MSFI 11, MSFI 12, MRS 27 (prerađen 2011.) i MRS 28 (prerađen 2011.).

U nastavku slijedi pregled njihovih zahtjeva:

MSFI 10 zamjenjuje dijelove MRS-a 27 Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji koji se odnose na konsolidirane financijske izvještaje. Prema MSFI-ju 10, postoji samo jedna osnova konsolidacije, a to je kontrola. Donosi novu definiciju kontrole koja sadrži tri elementa: a) prevlast nad subjektom koji je predmet ulaganja, b) izloženost ili prava u odnosu na varijabilni prinos subjekta temeljem sudjelovanja u subjektu koji je predmet ulaganja i c) sposobnost korištenja prevlasti nad subjektom koji je predmet ulaganja s ciljem utjecaja na visinu povrata investitorovog ulaganja. MSFI 11 zamjenjuje MRS 31 Udjeli u zajedničkim pothvatima. Prema MSFI-ju 11, zajednički poslovi se razvrstavaju u zajedničke operacije ili zajedničke pothvate zavisno od prava i obveza strana u poslu. Nadalje, pothvatnici se prema MSFI-ju 11 obračunavaju metodom udjela, dok se zajednički kontrolirani subjekti mogu po

MRS-u 31 obračunavati ili metodom udjela, ili proporcionalnom metodom.

MSFI 12 je standard koji se bavi objavljivanjem i primjenjuje se na subjekte s udjelima u ovisnim društvima, zajedničkim poslovima, pridruženim subjektima i/ili nekonsolidiranim strukturiranim subjektima. Općenito, zahtjevi za objavljivanjem podataka iz MSFI-ja 12 širi su od onih u postojećim standardima.

U lipnju 2012. izdane su izmjene i dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 u cilju pojašnjavanja određenih prijelaznih smjernica o primjeni navedenih MSFI-a prvi put.

MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti uvodi jedan izvor uputa za utvrđivanje fer vrijednosti i objavljivanje s tim povezanih podataka. Standard definira fer vrijednost, okvir za njeno utvrđivanje i propisuje podatke koji se obvezno objavljuju u vezi s utvrđivanjem fer vrijednosti. Djelokrug MSFI-ja 13 je širok, on se primjenjuje i na financijske, i na nefinancijske instrumente kod kojih je prema drugim MSFI-jevima određivanje fer vrijednosti obvezno ili dopušteno, kao i na podatke koji se odnose na utvrđivanje fer vrijednosti, osim u određenim okolnostima.

Izmjene i dopune MSFI 7 i MRS 32 Prijeboj financijske imovine i financijskih obveza i povezane informacije za objavu.

Izmjene i dopune MRS-a 32 pojašnjeni su postojeći problemi u vezi s kriterijima za prijeboj financijske imovine s financijskim obvezama.

Izmjene i dopune MSFI 7 zahtijevaju da subjekti objave informacije o pravima na prijeboj i poslovima u kojima ona postoje (kao što su davanje instrumenata osiguranja naplate) i odnose se na financijske instrumente u sklopu provedivih glavnih sporazuma o prijeboju ili sličnih sporazuma.

Izmjenama i dopunama MRS-a 19 Primanja zaposlenih promijenjen je način obračunavanja planova definiranih primanja i otpremnina kod raskida radnog odnosa. Najvažnija promjena odnosi se na obračunavanje promjena u obvezama temeljem definiranih primanja i imovine plana.

Godišnja dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2009-2011 objavljenih u svibnju 2012. obuhvaća nekoliko izmjena i dopuna raznih MSFI-jeva. Izmjene i dopunesu na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine i obuhvaćaju:

- izmjene i dopune MRS-a 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i pojašnjeno je da rezervne dijelove, opremu u stanju pripravnosti i servisnu opremu treba klasificirati u nekretnine, postrojenja i opremu ako udovoljavaju definiciji nekretnina, postrojenja i opreme iz MRS-a 16, odnosno zaliha.
- izmjenama i dopunama MRS-a 32 Financijski instrumenti: prezentiranje pojašnjeno je da se porez na dobit koja se odnosi na isplatu dobiti imateljima glavnih instrumenata i troškove

transakcije glavnim instrumentima treba obračunavati sukladno MRS-u 12 Porezi na dobit.

IFRIC 20 Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa primjenjuje se na troškove uklanjanja otpada nastale aktivnostima na površinskom kopu u fazi proizvodnje rudnika (troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnji). Prema spomenutom tumačenju, troškovi uklanjanja otpada (otkrivke) kojim se omogućuje bolji pristup rudači priznaje se kao dugotrajna imovina (imovina nastala uklanjanjem otkrivke) kad su ispunjeni određeni kriteriji.

Uprava Društva predviđa da usvajanje MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji, MSFI 11 Zajednički poslovi, MSFI 12 Objavljivanje udjela u drugim subjektima, neće značajno utjecati na financijske izvještaje Grupe u razdoblju njihove prve primjene.

INA Grupa je izabrala da navedene standarde, dorade i tumačenja ne primjenjuje prije njihova datuma stupanja na snagu. Uprava Društva predviđa da će usvajanje MSFI-a 9 Financijski instrumenti značajno utjecati na mjerenje i objavljivanje financijskih instrumenata te će usvajanje MSFI-a 13 Utvrđivanje fer vrijednosti utjecati na objavljivanje iscrpnijih podataka u financijskim izvještajima.

Uprava Društva predviđa da će primjena opisanih izmjena i dopuna MRS-a 32 i MSFI-ja 7 u budućnosti dovesti do objavljivanja više informacija o prijeboju financijske imovine s financijskom obvezama, također Uprava Društva smatra da IFRIC 20 neće utjecati na financijske izvještaje Grupe jer se Grupa ne bavi ovom vrstom djelatnosti.

Osnova financijskih izvještaja Društva (INA, d.d.)

Nekonsolidirani financijski izvještaji Društva predstavljaju zbir imovine, obveza, kapitala i rezervi te rezultate poslovanja dijelova koje čine Društvo za završeno razdoblje. Sva interna stanja i interne poslovne promjene su eliminirane.

U financijskim izvještajima Društva, ulaganja u ovisna društva iskazana su po metodi troška nabave, ispravljeno za umanjenje vrijednosti.

Osnova konsolidiranih financijskih izvještaja (INA Grupe)

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe uključuju financijske izvještaje INA, d.d. (društvo) i subjekata nad kojima INA, d.d. ima kontrolu, tj. ovisna društva, koja se sastavljaju svake godine na dan 31. prosinca. Kontrola je prisutna ako društvo ima moć uprav-

ljanja financijskim i poslovnim politikama pojedinog društva radi ostvarivanja koristi iz njegova poslovanja.

U financijskim izvještajima ovisnih društava su po potrebi provedena usklađenja radi usuglašavanja njihovih računovodstvenih politika s drugim članovima Grupe.

Prihodi i rashodi ovisnih društava stečenih ili prodanih tijekom godine uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti od efektivnog datuma stjecanja, odnosno do efektivnog datuma prodaje. Ukupna sveobuhvatna dobit ovisnih društava se pripisuje vlasnicima društva i vlasnicima nekontrolirajućih udjela, čak i ako time dolazi do negativnog salda nekontrolirajućih udjela.

Konsolidacijom se u cijelosti eliminiraju sve transakcije i stanja te prihodi i rashodi iz odnosa među društvima u sklopu Grupe.

Promjene udjela grupe u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu njen gubitak kontrole nad ovisnim društvom se obračunavaju kao transakcije vlasničkim kapitalom. Knjigovodstvene vrijednosti udjela Grupe i nekontrolirajućih udjela se usklađuju kako bi se iskazala promjena u njihovim relativnim udjelima u ovisnom društvu. Svaka razlika između iznosa usklađenja nekontrolirajućih udjela i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade za stjecanje se priznaje izravno u glavnici i pripisuje vlasnicima matičnog društva.

Kada Grupa izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, dobit ili gubitak od prodaje se utvrđuje kao razlika između i) ukupne fer vrijednosti primljene naknade za stjecanje i fer vrijednosti eventualnog zadržanog udjela i ii) prethodne knjigovodstvene vrijednosti imovine (uključujući goodwill) i obveza ovisnoga društva te svakog nekontrolirajućeg udjela. Kod imovine ovisnog društva koja se vodi u revaloriziranim iznosima ili po fer vrijednosti, a povezani kumulativni dobiti i gubici su se priznavali u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i akumulirali u glavnici, iznosi koji su prethodno bili priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, odnosno akumulirali su se u glavnici, obračunavaju se kao da je matično društvo predmetnu imovinu izravno prodalo (tj. preknjižuju se na dobit ili gubitak ili izravno prenose u zadržanu dobit, ovisno o primjenjivom MSFI-ju). Fer vrijednost zadržanog udjela u bivšem ovisnom društvu na datum gubitka kontrole se, kod kasnijeg obračunavanja sukladno MRS-u 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, promatra kao fer vrijednost prilikom prvog priznavanja ili, ako je primjenjivo, trošak prilikom prvog priznavanja ulaganja u pridruženo društvo ili zajednički kontrolirani subjekt.

Poslovna spajanja

Pripajanje, tj. stjecanje ovisnih društava i poslovanja se obračunava metodom stjecanja. Naknada se kod svakog stjecanja mjeri kao ukupna fer vrijednost, na datum stjecanja, dane imovine, nastalih ili preuzetih obveza i vlasničkih instrumenata koje je Grupa izdala

u zamjenu za kontrolu nad stečenikom. Troškovi povezani sa stjecanjem se priznaju u dobit ili gubitak kako nastaju.

Goodwill se iskazuje kao razlika zbroja prenesene naknade za stjecanje, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu iznad neto iznosa na datum stjecanja utvrdive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza. Ako ponovnom procjenom bude utvrđeno da je udio Grupe u fer vrijednosti utvrdive neto imovine stečenika viši od zbroja prenesene naknade, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu, višak se priznaje odmah u dobit ili gubitak kao dobit od povoljne kupnje.

Nekontrolirajući udjeli koji predstavljaju postojeće vlasničke udjele po kojima vlasnici imaju pravo na razmjernan udjel u neto imovini subjekta u slučaju likvidacije smiju se prilikom prvog knjiženja vrednovati, ili po fer vrijednosti, ili po razmjernom udjelu nekontrolirajućeg udjela u priznatim iznosima utvrdive neto imovine stečenika. Metoda vrednovanja se bira za svaku pojedinačnu transakciju. Ostale vrste nekontrolirajućih udjela se vrednuju po fer vrijednosti ili nekoj drugoj osnovici ako ju propisuje neki drugi MSFI.

Kad naknada koju Grupa prenosi u sklopu poslovnog spajanja uključuje imovinu ili obveze proizašle iz sporazuma o nepredviđenoj naknadi, ta se naknada vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja i uključuje u naknadu koja se prenosi u sklopu poslovnog spajanja. Promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade koje udovoljavaju kriterijima prihvatljivosti kao naknade u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja se usklađuju retrospektivno, zajedno s pripadajućim usklađenjima goodwilla. Usklađenja u razdoblju vrednovanja su ona usklađenja koja su posljedica dodatnih saznanja o činjenicama i okolnostima koja su postojala na datum stjecanja a koja su stečena u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja koje ne smije biti dulje od godine dana računajući od datuma stjecanja.

Način kasnijeg obračunavanja promjena fer vrijednosti nepredviđene naknade koje ne ispunjavaju kriterije prihvatljivosti kao usklađenja u razdoblju vrednovanja ovisi o načinu na koji je nepredviđena naknada razvrstana. Nepredviđena naknada iskazana u glavnici se vrednuje ponovno na kasnije izvještajne datume i njeno plaćanje u kasnijim razdobljima se obračunava i iskazuje u glavnici. Nepredviđena naknada razvrstana kao imovina ili obveza se na kasniji izvještajni datum vrednuje u skladu s MRS-om 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje ili MRS-om 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina, ovisno o tome što je primjereno, dok se pripadajući dobiti i gubici iskazuju u dobiti i gubitku.

Kod poslovnog spajanja koje se odvija u fazama, udjeli koje je Gru-

pa prije toga imala u stečenom subjektu se ponovno vrednuju po fer vrijednosti na datum stjecanja (tj. datum na koji Grupa stječe kontrolu), dok se eventualno proizašla dobit, odnosno gubitak priznaje u dobit i gubitak. Iznosi s naslova udjela u stečeniku prije stjecanja koji su prethodno bili priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit i gubitak ako bi takav postupak bio primjeren da je došlo do prodaje toga udjela.

Ako prvo knjiženje poslovnog spajanja nije dovršeno do kraja izvještajnog razdoblja u kojem je došlo do spajanja, Grupa iskazuje provizorne iznose po stavkama koje nisu konačno obračunane. Provizorni iznosi se usklađuju tijekom razdoblja mjerenja ili se priznaje dodatna imovina ili dodatne obveze u skladu s novim saznanjima o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja koje bi, da su bile poznate, utjecale na iznose priznate na taj datum.

Goodwill

Goodwill koji nastaje poslovnim spajanjem se knjiži po trošku utvrđenom na datum preuzimanja, tj. stjecanja subjekta umanjeno za eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Radi testiranja na umanjenje, goodwill se raspoređuje na svaku jedinicu Grupe koja stvara novac (ili skupine takvih jedinica) od koje se očekuju koristi od sinergija koje proizlaze iz spajanja.

Jedinica koja stvara novac na koju je goodwill raspoređen podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju njene vrijednosti. Ako je nadoknadiivi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umani knjigovodstveni iznos goodwilla raspoređenog na jedinicu i zatim razmjerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se knjiži u dobit ili gubitak iskazan u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti/računu dobiti i gubitka. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla se ne poništava u idućim razdobljima.

Prilikom otuđenja jedinice koja stvara novac, pripadajući iznos goodwilla ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje.

Ulaganja u pridružena društva

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj, ali koje nije ni ovisno društvo, niti udjel u zajedničkom ulaganju. Značajan utjecaj znači sudjelovanje u donošenju financijskih i operativnih odluka u pridruženom društvu, ali ne znači kontrolu

ili zajedničku kontrolu nad financijskim ili operativnim politikama. Rezultati, imovina i obveze pridruženog društva iskazani su u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima metodom udjela osim kada je ulaganje klasificirano kao namijenjeno za prodaju, u tom slučaju se obračunava u skladu s MSFI 5. Ulaganja u pridružena društva iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju bilanci po trošku ulaganja usklađenom za promjene udjela Grupe u neto imovini pridruženog društva nakon stjecanja te se ispravljaju za svako eventualno umanjenje vrijednosti pojedinačnog ulaganja. Gubici nekog pridruženog društva iznad udjela Grupe u tom pridruženom društvu (koje uključuje sve dugoročne udjele koji u suštini sačinjavaju neto ulaganje Grupe u pridruženo društvo) se ne priznaju osim ako je nastala zakonska ili ugovorna obveza ili ako Grupa vrši plaćanje u ime pridruženog društva.

Višak troška stjecanja iznad udjela Grupe u fer vrijednosti utvrdive imovine, utvrdivih nastalih i nepredviđenih obveza pridruženog društva na datum stjecanja priznaje se kao goodwill. Goodwill je uključen u knjigovodstveni iznos ulaganja i procjenjuje se umanjenje kao dio ulaganja. Svaki višak udjela Grupe u neto fer vrijednosti utvrdive imovine, utvrdivih nastalih obveza i nepredviđenih obveza iznad troška stjecanja se nakon ponovne procjene priznaje odmah u dobit i gubitak.

Potreba za priznavanjem i iznos gubitaka uslijed umanjenja udjela Grupe u pridruženom društvu se utvrđuju u skladu s kriterijima iz MRS-a 39. Cijela knjigovodstvena vrijednost udjela, uključujući goodwill, se podvrgava provjeri umanjenja vrijednosti sukladno MRS-u 36 Umanjenje imovine kao jedno sredstvo usporedbom njegovog nadoknadiivog iznosa, a to je viši iznos od uporabne vrijednosti i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, s njegovom knjigovodstvenom vrijednosti. Svaki priznati gubitak uslijed umanjenja ulazi u knjigovodstvenu vrijednost udjela. Poništenje gubitka uslijed umanjenja vrijednosti se priznaje u skladu s MRS-om 36 do iznosa za koji se nadoknadiivi iznos udjela kasnije povraćao.

Nakon prodaje pridruženog društva kojom je Grupa izgubila značajan utjecaj nad pridruženim društvom, svaki udjel koji je Grupa zadržala vrednuje se po fer vrijednosti na datum prodaje, koja se smatra fer vrijednošću toga preostalog udjela kod prvog knjiženja udjela kao financijskog sredstva sukladno MRS-u 39.

Razlika između prethodne knjigovodstvene vrijednosti pridruženog društva povezana sa zadržanim udjelom i njegove fer vrijednosti ulazi u izračunavanje dobiti, odnosno gubitka od prodaje pridruženog društva. Osim toga, Grupa sve iznose prethodno iskazane u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u vezi s pridruženim društvom obračunava po istoj osnovi koja bi vrijedila da je pridruženo društvo izravno prodalo povezano sredstvo, odnosno povezanu imovinu. Prema tome, kad bi se dobit, odnosno gubitak ranije iskazan u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u vezi s pridruženim društvom

vom prodajom povezanog sredstva ili povezane obveze preknjižio u dobit i gubitak, Grupa tu dobit, odnosno taj gubitak prenosi (kao reklasifikacijsku uskladu) s vlasničke glavnice u dobit i gubitak kad izgubi značajan utjecaj u pridruženom društvu.

Dobici i gubici iz transakcija između društva koje je član grupe i pridruženog društva unutar Grupe se u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe priznaju samo do iznosa udjela u tom pridruženom društvu koji se ne odnose na Grupi.

Udjeli u zajedničkim pothvatima

Zajednički upravljana društva su društva u kojima Grupa i druge strane obavljaju gospodarsku djelatnost pod zajedničkom kontrolom, odnosno kad strateške financijske i poslovne odluke zahtijevaju jednoglasni pristanak svih strana koje sudjeluju u kontroli.

Kada članica grupe izravno obavlja gospodarsku djelatnost pod zajedničkom kontrolom, udio Grupe u zajednički kontroliranoj imovini i bilo kojim obavezama koje su nastale zajednički s drugim stranama knjiže se u financijskim izvještajima određene članice i klasificiraju se prema svojoj prirodi. Obveze i troškovi koji su izravno nastali u vezi s udjelima u zajednički kontroliranoj imovini iskazuju se primjenom metode nastanka događaja. Prihod od prodaje ili korištenja udjela Grupe u zajednički kontroliranoj imovini, te udio Grupe u troškovima zajedničkog ulaganja, priznaje se kada nastupi vjerojatnost da će gospodarska korist u vezi s transakcijama teći prema/od Grupe i kada se njihov iznos može pouzdano utvrditi.

Zajednička ulaganja koja podrazumijevaju osnivanje posebnog društva u kojem svaki ulagač ima udio nazivaju se zajednički kontrolirani subjekt. Grupa izvještava o svojim udjelima u zajednički kontroliranim subjektima primjenom metode udjela.

Goodwill koji nastane stjecanjem udjela Grupe u zajednički kontroliranom subjektu obračunava se sukladno računovodstvenoj politici Grupe kao goodwill nastao poslovnim spajanjem.

Dobici i gubici iz transakcija između Grupe i zajednički kontroliranog subjekta se u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe priznaju samo do iznosa udjela u zajednički kontroliranom subjektu koji se ne odnose na Grupi.

Udjeli INA, d.d. i Grupe u troškovima razrade koji nastaju tijekom istraživanja i proizvodnje po zajedničkom ulaganju uključeni su u imovinu, pogon i opremu - imovina za istraživanje i eksploataciju nafte i plina.

Naftna i plinska polja

Troškovi istraživanja i procjene

Troškovi istraživanja i procjene evidentiraju se po metodi uspješnosti (pozitivnog nalaza). Troškovi istraživanja i potvrđna

bušenja, prvotno se kapitaliziraju kao nematerijalna naftna i plinska imovina do potvrde ekonomske isplativosti pripadajućih naftnih i plinskih polja.

Troškovi licenci i pribavljanja podataka te troškovi geoloških i geofizičkih radova terete račun dobiti i gubitka za razdoblje u kojemu su nastali.

Utvrđi li se po završetku procjene da je bušotina neisplativa, svi troškovi vezani uz nju knjiže se na teret razdoblja. Smatraju li se nalazišta komercijalno izglednima, ti se troškovi prenose na materijalnu naftnu i plinsku imovinu. Status takvih nalazišta redovno procjenjuje posloводство.

Polja u razradi

Troškovi istraživanja i troškovi razrade naftnih i plinskih polja se kapitaliziraju kao nematerijalna odnosno materijalna naftna i plinska imovina. Ti troškovi uključuju i pripadajuće troškove istraživanja i razrade bušotina.

Amortizacija

Kapitalizirani troškovi istraživanja i razvoja domaćih i inozemnih naftnih i plinskih polja u fazi proizvodnje, amortiziraju se primjenom metode po jedinici proizvoda, u razmjeru stvarne proizvodnje u tom razdoblju u odnosu na ukupne procijenjene preostale komercijalne rezerve tog polja.

Komercijalne rezerve

Komercijalne rezerve su neto dokazane razrađene naftne i plinske rezerve. Promjene komercijalnih rezervi po poljima koje utječu na izračun po jedinici proizvoda, obrađene su sukladno provjeri preostalih rezervi. Istraživanje i proizvodnja provjerava rezerve prema smjernicama SPE PRMS (Society of Petroleum Engineers Petroleum Resources Management System).

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravak vrijednosti i bilo koji gubitak nastao umanjenoj vrijednosti imovine, osim zemljišta koja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti. Osnovna sredstva u uporabi (isključujući naftna i plinska polja) amortiziraju se primjenom linearne metode na sljedećoj osnovi:

Software	5 godina
Građevinski objekti	5 - 50 godina
Rafinerije i kemijska postrojenja	3 - 15 godina
Benzinske stanice	5 - 25 godina
Telekomunikacijska i uredska oprema	2 - 10 godina

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metode amor-

tizacije se pregledavaju na kraju svake godine sa efektom bilo koje promjene procjene obračunate na osnovi očekivanja.

Početni troškovi nekretnina, postrojenja i opreme sadrže nabavnu cijenu imovine, uključujući carinu i nepovratne poreze i sve izravne troškove dovođenja imovine u uporabno stanje i na mjesto uporabe.

Troškovi nastali nakon stavljanja nekretnina, postrojenja i opreme u uporabu terete troškove razdoblja u kojem su nastali, priznaju se na teret računa dobiti i gubitka.

U situacijama gdje je jasno vidljivo da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi, koje će se ostvariti uporabom nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Kapitaliziraju se troškovi periodičnih, unaprijed planiranih većih, značajnijih provjera nužnih za daljnje poslovanje.

Dobit ili gubitak koji proizlazi iz raspolaganja ili povlačenja neke imovine, postrojenja i opreme određuje se kao razlika između prihoda od prodaje i glavnice imovine, te se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine osim goodwilla

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Grupa provjerava knjigovodstvene vrijednosti svoje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdila da li postoje naznake o gubicima uslijed umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknadivi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina društava se također raspoređuje na pojedinačne jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i ona koja još nije raspoloživa za uporabu se podvrgava provjeri umanjenja vrijednosti najmanje jednom godišnje te svaki puta kad postoji naznaka o mogućem umanjenju.

Nadoknadivi iznos je veći iznos uspoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budućni novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom proc-

jene diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo za koje budućih novčanih tokova nisu bile usklađene.

Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti proizašlo iz revalorizacije.

Kod kasnijeg poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva (jedinice koja stvara novac) se povećava se do njegovog revidiranog procijenjenog nadoknativog iznosa na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama po tom sredstvu (jedinici koja stvara novac) nisu bili priznati gubici od umanjenja. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje u dobit i gubitak, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, kod kojeg se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Financijski i poslovni leasing

Određivanje da li sporazum sadrži leasing ovisi o sadržaju sporazuma na samom početku. Ukoliko ispunjavanje ugovora ovisi o korištenju specifične imovine ili prenošenju prava korištenja imovine, smatra se da postoji element leasinga i događaj se evidentira sukladno tome.

Financijski leasing, koji prenosi većim dijelom na Grupu sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom imovine, kapitalizira se na početku trajanja leasinga po fer vrijednosti unajmljene imovine ili ukoliko je niža po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja leasinga. Minimalna plaćanja leasinga se podjednako razdjeljuju između financijskog troška i smanjenja nepodmirene obveze. Financijski se trošak treba rasporediti na razdoblja tijekom trajanja leasinga kako bi se postigla ista periodična kamatna stopa na preostali saldo obveze za svako razdoblje. Financijski troškovi izravno terete prihod razdoblja. Kapitalizacija imovine u leasingu se amortizira u vremenu kraćem od procijenjenog korisnog vijeka imovine ili dospijeca leasinga.

Početni izravni troškovi nastali u pregovaranju operativnog leasinga dodaju se na knjigovodstveni iznos iznajmljene imovine i priznaju se kao rashod tijekom razdoblja leasinga na istoj osnovi kao i prihod od leasinga. Leasing u kojemu davatelj leasinga

zadržava sve rizike i koristi vlasništva nad imovinom klasificira se kao operativni leasing. Obveze iz operativnog leasinga priznaju se kao rashod u računu dobiti i gubitka na temelju pravocrtne metode tijekom razdoblja leasinga.

Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca iskazuju se u iznosima utvrđenim u računima ispostavljenim kupcima u skladu s ugovorom, narudžbom, otpremnicom i drugim dokumentima koji su služili kao temelj za ispostavljanje računa, umanjena za ispravak vrijednosti nenaplativih potraživanja.

Usvojenom računovodstvenom politikom Društva, utvrđivanje i evidentiranje umanjena kratkoročnih potraživanja za koja postoji neizvjesnost da će biti naplaćena u skladu s prvobitno ugovorenim uvjetima, temelji se na slijedećim postupcima:

- procjena naplativosti dospjelih potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva;
- umanjene vrijednosti ostalih kratkoročnih potraživanja koja prelaze 120 dana od dana dospijeca.

Društvo provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja temeljeno na procjeni naplativosti potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva i umanjnjem svih kratkoročnih potraživanja koja nisu obuhvaćena individualnom procjenom, bez obzira na njihov financijski iznos, a u iznosu dospjelog nenaplaćenog potraživanja koje prelazi 120 dana od dana dospijeca potraživanja.

Adekvatni ispravci vrijednosti za procijenjene nepovratne iznose priznaju se u dobitku ili gubitku kad postoji objektivni dokaz da imovina treba biti umanjena.

Zalihe

Zalihe sirove nafte, gotovih proizvoda, poluproizvoda i prirodnog plina vrednovane su kako slijedi:

- Sirova nafta iskazana po prosječnoj ponderiranoj nabavnoj vrijednosti ili po cijeni proizvodnje. Ukoliko se umanjuju gotovi proizvodi dobiveni iz prerađene nafte izračunom se umanjuje i zaliha nafte za alikvotni dio do neto ostvarive vrijednosti.
- Gotovi proizvodi procjenjuju se po nižoj vrijednosti usporedbom između troškova proizvodnje i 96,5% prosječne buduće prodajne cijene, što približno odgovara neto ostvarivoj vrijednosti.
- Za poluproizvode primjenjuje se metodologija izračuna, odnosno procjene, da ukoliko se umanjuju gotovi proizvodi na temelju ukupno zatečenih zaliha na kraju razdoblja, tj. izračun pokazuje da se ne može realizirati neto utrživa vrijednost onda se primjenjuje i postotak umanjena na svaki pojedinačni poluproizvod koji se nalazi na zalihama na kraju obračunskog razdoblja.

- Uvozni prirodni plin uskladišten ispod razine zemlje procijenjen je po nižoj vrijednosti usporedbom između troška nabave, temeljenog na cijeni uvoznog plina na kraju godine, povećanog za troškove dopreme, i prosječne ponderirane prodajne cijene, temeljene na zadnjim cijenama na kraju godine.

- Domaći prirodni plin uskladišten ispod razine zemlje procijenjen je po nižoj vrijednosti koja je dobivena usporedbom ponderirane prodajne cijene i troškova.

- Ostale zalihe, koje se sastoje uglavnom od rezervnih dijelova i proizvodnih materijala, iskazane su po nižoj cijeni, usporedbom nabavne cijene i neto ostvarive vrijednosti, smanjenoj za vrijednost zastarjelih zaliha i zaliha s usporenim obrtajem.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i depozite po viđenju te druga kratkoročna likvidna ulaganja koja se mogu trenutno konvertirati u poznate iznose novca i kod kojih je rizik promjene vrijednosti beznačajan.

Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, se pripisuju trošku nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalificirano sredstvo se oduzimaju od troškova posudbe čija kapitalizacija je prihvatljiva.

Svi drugi troškovi posudbe se uključuju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Strane valute

Odvojeni financijski izvještaji svakog subjekta Društva i Grupe prezentirana su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje, tzv. u njegovoj funkcijskoj valuti. Rezultati i financijski položaj svakog subjekta unutar Grupe iskazani su u konsolidiranim financijskim izvještajima hrvatskim kunama, (HRK), koja je funkcijska valuta Društva i prezentacijska valuta konsolidiranih financijskih izvještaja.

U financijskim izvještajima pojedinih društava Grupe poslovne promjene izražene u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na dan transakci-

je. Na svaki datum izvještaja o financijskom položaju monetarna aktiva i pasiva izražene u stranoj valuti preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na kraju godine. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike se priznaju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem nastaju, osim:

- tečajnih razlika po primljenim zajmovima i kreditima u stranoj valuti koji se odnose na imovinu u izgradnji namijenjenu budućoj proizvodnji, koje su uključene u trošak imovine ako se promatraju kao usklađenje troškova kamata na obveze po tim zajmovima i kreditima
- tečajnih razlika s naslova monetarnih potraživanja ili obveza iz odnosa s inozemnim poslovanjem, čije namirenje nije planirano ni izgledno, te koje stoga sačinjavaju dio neto ulaganja u inozemno poslovanje, koje se prvo priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i prilikom prodaje cijelog ili dijela neto ulaganja prenose s kapitala na teret dobiti ili gubitaka.

Kod prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, aktiva i pasiva inozemnih dijelova Grupe (zajedno s usporednim iznosima) preračunavaju se u kune po tečaju važećem na dan u izvještaju o financijskom položaju. Stavke prihoda i rashoda (zajedno s usporednim podacima) preračunavaju se po prosječnom tečaju razdoblja, osim u slučaju značajnih fluktuacija tečaja tijekom razdoblja, kad se primjenjuje tečaj na dan transakcije. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja na kraju godine iskazuju se u okviru Grupe pod rezervama iz preračuna i priznaju se kao dobit, odnosno gubitak razdoblja u razdoblju prodaje stranog subjekta. Ino koncesije INA, d.d. usklađene su s definicijom inozemnog poslovanja i kao takve su tretirane.

Prilikom prodaje inozemnog poslovanja, tj. prodaje cijelog udjela Grupe u inozemnom poslovanju ili prodaje kojom Grupa gubi kontrolu nad ovisnim društvom u čijem sastavu je inozemno poslovanje ili pak značajan utjecaj u pridruženom društvu u čijem sastavu je inozemno poslovanje, sve kumulativne tečajne razlike s naslova inozemnog poslovanja koje se mogu pripisati vlasnicima matice se prenose u dobit i gubitak.

Kod djelomične prodaje ovisnog društva u čijem sastavu je inozemno poslovanje, tj. prodaje kod koje Grupa ne gubi kontrolu, razmjerni udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se ponovno pripisuje nekontrolirajućim udjelima i ne knjiži u dobit i gubitak. Kod svih drugih djelomičnih prodaja, tj. smanjenja vlasničkog udjela Grupe u pridruženom ili zajednički kontroliranom subjektu kojim Grupa ne gubi značajan utjecaj, odnosno zajedničku kontro-

lu u subjektu, razmjerni udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se prenosi u dobit i gubitak.

Usklađenje goodwilla i fer vrijednosti utvrdive imovine i utvrdivih obveza stečenih prilikom stjecanja inozemnog dijela poslovanja se obračunavaju kao imovina i obveze inozemnog poslovanja i preračunavaju po zaključnom tečaju na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Pri tom nastale tečajne razlike se iskazuju u glavnici.

Otpremnine i jubilarne nagrade

Kod planova definiranih primanja za otpremnine i jubilarne nagrade, troškovi primanja određuju se metodom projicirane kreditne jedinice na temelju aktuarske procjene koja se obavlja na svaki dan izvještajnog razdoblja. Dobici i gubici nastali aktuarskom procjenom priznaju se u razdoblju u kojem su nastali i iskazuju na teret dobiti i gubitka.

Troškovi usluga u prijašnjim razdobljima priznaju se odmah ako su primanja već stečena, u drugom slučaju se amortiziraju linearno kroz prosječni period dok se primanja ne steknu.

Obveze za mirovinske naknade priznate u izvještaju o financijskom položaju predstavljaju sadašnju vrijednost obveza za definirana primanja usklađenih za nepriznate troškove minulog rada i fer vrijednost imovine u fondu. Svako sredstvo koje nastane primjenom ove kalkulacije ograničeno je na trošak minulog rada, uvećan za sadašnju vrijednost raspoloživih povrata i smanjenja budućih doprinosa koji se uplaćuju u plan.

Oporezivanje

Porezni rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti tekuće godine. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazane u konsolidiranom računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva i Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještaja o financijskom položaju.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom obveze izvještaja o financi-

jskom položaju. Odgođene porezne obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje po svim odbitnim privremenim razlikama do iznosa oporezive dobiti za koji je vjerojatno da će biti na raspolaganju i omogućiti korištenje odbitnih privremenih razlika. Odgođene porezne obaveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz goodwilla ili početnim priznavanjem druge imovine i obaveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit. Odgođene porezne obaveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, odnosno udjela u zajedničkim ulaganjima. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na kraju svakog izvještajnog razdoblja i umanjuje u onoj iznos za koji više nije vjerojatno da će biti raspoloživ kao dostatna oporeziva dobit za koju je moguć povrat cijelog ili dijela porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi na kraju izvještajnog razdoblja ili u postupku donošenja. Izračun odgođenih poreznih obaveza i odgođene porezne imovine odražava iznos za koji se očekuje da će nastati obaveza ili povrat na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina i obaveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo da se tekućom poreznom imovinom pokriju tekuće porezne obaveze te kada se odnose na porezne prihode koje utvrđuje ista porezna uprava, a INA, d.d. i Grupa namjeravaju savniti svoju tekuću poreznu imovinu sa poreznim obavezama.

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Tekući i odgođeni porez priznaje se na teret ili u korist računa dobiti i gubitka, osim poreza koji se odnosi na stavke koje se iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ili izravno u kapitalu, u tom slučaju se i porez također iskazuje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, odnosno izravno u kapitalu. Kod tekućih i odgođenih poreza koji proizlaze iz priznavanja poslovnog pripajanja, porezni učinak se uključuje u obračun poslovnog spajanja.

Financijska imovina

Sva financijska imovina se priznaje ili prestaje priznavati na datum transakcije kada se kupovina ili prodaja financijske imovine odvija prema ugovoru uvjeti kojeg zahtijevaju da se isporuka izvrši u vremenskim okvirima određenog tržišta, a početno se utvrđuje prema fer vrijednosti, bez uračunavanja troškova transakcije, osim za onu financijsku imovinu klasificiranu kao fer vrijednost kroz izračun dobiti ili gubitka, koja se početno izračunava prema

fer vrijednosti.

Financijska imovina klasificira se u kategorije imovine raspoložive za prodaju i zajmovi i potraživanja. Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni financijske imovine, a utvrđuje se u vrijeme početnog prepoznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamate je način izračunavanja amortizacijskog troška dužničkih instrumenata i raspodjele prihoda od kamata kroz odgovarajuće razdoblje. Stopa efektivne kamate je stopa kojom se diskontiraju buduću novčani priljevi kroz očekivano razdoblje trajanja dužničkih instrumenata, ili kraće razdoblje do početno priznatog neto knjigovodstvenog iznosa.

Prihod od instrumenata za osiguranje duga priznaje se na temelju efektivne kamate.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje drži Društvo i Grupa, a kojima se trguje na aktivnom tržištu klasificiraju se kao financijska imovina raspoloživa za prodaju i knjiži se prema fer vrijednosti. Način utvrđivanja fer vrijednosti opisan je u bilješci 41. Pozitivne ili negativne razlike koje nastaju promjenom fer vrijednosti prepoznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i u revalorizacijskim rezervama akumuliranih ulaganja, kamata izračunatih prema efektivnoj kamatnoj stopi te pozitivnih i negativnih tečajnih razlika od monetarne imovine, koji se izravno knjiže kao dobit ili gubitak. Ako dođe do prodaje ulaganja ili se provede usklađivanje, kumulativna dobit ili gubitak koji se ranije knjižio kao rezerviranje za ponovnu procjenu vrijednosti ulazi u dobit ili gubitak za to razdoblje.

Kada se utvrdi da Grupa ima pravo primiti te uplate, dividende od prodaje imovine priznaju se kao dobit ili gubitak.

Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju izražena u stranoj valuti utvrđuje se u toj valuti i konvertira se prema tečaju na spot tržištu na datum izvještaja o financijskom položaju. Tečajne razlike nastale preračunavanjem priznaju u računu dobiti i gubitka na temelju amortizacijskog troška monetarne imovine. Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike se priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

Zajmovi i potraživanja

Potraživanja prema kupcima, zajmovi i druga potraživanja s fiksnom ili redovitom otplatom koja ne kotiraju na tržištu novca klasificiraju se kao 'zajmovi i potraživanja'. Zajmovi i potraživanja priznaju se prema amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate, umanjene za eventualne gubitke zbog umanjenja. Prihod od kamata priznaje se primjenom efektivne kamatne

stope, osim za kratkoročna potraživanja kod kojih priznavanje kamata nije materijalno značajno.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Pokazatelji umanjena vrijednosti financijsku imovinu preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Umanjenje vrijednosti financijske imovine provodi se kad god postoje objektivni dokazi da će jedan ili više događaja nakon početnog knjiženja financijske imovine dovesti do promjene očekivanog budućeg novčanog tijeka ulaganja. Kod financijske imovine koja se prikazuje prema amortiziranom trošku iznos umanjenja vrijednosti predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tijekova diskontiran primjenom izvornu efektivnu kamatnu stopu.

Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine umanjuje se za gubitak uslijed umanjenja vrijednosti izravno za svu financijsku imovinu osim za potraživanja od kupaca, za koje se knjigovodstvena vrijednost umanjuje preko konta za ispravak vrijednosti. Kada potraživanje od kupca nije moguće naplatiti, ono se otpisuje preko konta za ispravak vrijednost potraživanja. Ukoliko dođe do naplate prethodno otpisanih potraživanja ona se evidentiraju u korist konta ispravka vrijednosti. Promjene iznosa iskazanom na kontu ispravka vrijednosti priznaju se u računu dobiti ili gubitka. Kada se umanjuje financijska imovina iz portfelja raspoloživog za prodaju, kumulativni dobiti i gubici prethodno iskazani u ostalim sveobuhvatnim prihodima se reklasificiraju na račun dobiti i gubitka tekućeg razdoblja.

Uz iznimku financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, ukoliko se u narednim razdobljima umanjuje iznos gubitka zbog smanjenja vrijednosti, a to se smanjenje može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja, gubici koji su temeljem umanjenja te imovine priznati u račun dobiti ili gubitka se poništavaju do iznosa knjigovodstvene vrijednosti ulaganja s datumom na koji je utvrđeno smanjenje gubitka, a koji nije veći od amortiziranog troška koji bi bio utvrđen da umanjenje nije bilo priznato.

Glede imovine raspoložive za prodaju, bilo koje povećanje fer vrijednosti koje uslijedi nakon utvrđenih i evidentiranih gubitaka zbog umanjenja vrijednosti priznaje se izravno u ostalu sveobuhvatnu dobit i akumulira u rezervama iz revalorizacije ulaganja.

Ulaganja

Ulaganja u nekonsolidirana društva koja nisu materijalno značajna općenito se iskazuju po trošku ulaganja ispravljenom za umanjenje vrijednosti.

Financijske obveze i vlasnički instrumenti

Razvrstavanje u obveze ili glavnice

Dužnički i vlasnički instrumenti koje Grupa izdaje se razvrstavaju ili u financijske obveze, ili u kapital, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma te definicijama financijske obveze i vlasničkog instrumenta.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji pruža dokaz o ostatku udjela u imovini subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Vlasnički instrumenti koje je izdala Grupa se evidentiraju u iznosu ostvarenih priljeva, umanjenom za direktne troškove izdavanja. Otkup vlastitih vlasničkih instrumenata se iskazuje izravno kao odbitak od vlasničke glavnice. Kod kupnje, prodaje, izdavanja ili otkazivanja vlastitih vlasničkih instrumenata Grupe se u dobit i gubitak ne priznaju nikakvi dobiti ili gubici.

Financijske obveze

Financijske obveze se klasificiraju ili kao financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak ili kao ostale financijske obveze.

Financijske obveze po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku

Financijske obveze se razvrstavaju u kategoriju imovine koja se vodi po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku (tj. koja se vodi po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak) ako se drže radi trgovanja ili su predodređena za iskazivanje na taj način.

Financijska obveza se razvrstava u portfelj namijenjen trgovanju ako je:

- stečena prvenstveno radi otkupa u bliskoj budućnosti ili
- kod prvog priznavanja sastavni dio portfelja točno određenih financijskih instrumenata kojima Grupa upravlja zajedno i koji je u novije vrijeme odražavao obrazac ostvarivanja dobiti u kratkom roku, ili
- izvedenica koja nije predodređena niti je učinkovita kao zaštitni instrument.

Financijska obveza koja nije namijenjena trgovanju može pri prvom priznavanju biti predodređena za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobiti i gubitak ako:

- se takvim predodređivanjem ukida ili znatno smanjuje nedosljednost u vrednovanju ili priznavanju koja bi se u suprotnom javila, ili
- je dio skupine financijske imovine ili financijskih obveza, ili oba, kojom se upravlja i čiji rezultati se procjenjuju na osnovi fer vrijednosti u skladu s dokumentiranom politikom Grupe za upravljanje rizicima ili njenom strategijom ulaganja i ako se informacije o grupiranju interno prezentiraju na toj osnovi, ili

- je sastavni dio ugovora koji sadrži jednu ili više ugrađenih izvedenica i MRS 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje dopušta da se cijeli složeni ugovor (sredstvo ili obveza) predodredi za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

Financijske obveze koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak se iskazuju po fer vrijednosti, pri čemu se svaka dobit i svaki gubitak prilikom kasnijeg vrednovanja priznaje u dobit i gubitak. Neto dobit i neto gubitak priznat u dobit i gubitak obuhvaća kamate i dividende zarađene na financijskom sredstvu i iskazuje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u sklopu ostale dobiti i ostalih gubitaka.

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze, uključujući obveze po kreditima te obveze prema dobavljačima i ostale obveze, se prvobitno iskazuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate. Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i kamatni rashod raspoređuje kroz relevantno razdoblje. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi, uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte, svode na prvobitno priznatu neto knjigovodstvenu vrijednost kroz očekivani vijek financijske obveze ili neko drugo razdoblje ako je kraće.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Grupa prestaje priznavati financijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknižene financijske obveze i plaćene naknade te obveze za naknadu se uključuje u dobit i gubitak.

Izvedeni financijski instrumenti

Grupa ugovara razne izvedene financijske instrumente kako bi upravljala svojom izloženošću robnim rizicima.

Izvedenice se prvi puta priznaju po fer vrijednosti na datum zaključenja ugovora i nakon toga se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno svode na fer vrijednost. Dobit, odnosno gubitak proizašao iz svođenja na fer vrijednost se priznaje u dobit i gubitak, osim ako izvedenica nije predodređena i učinkovita kao zaštitni instrument, u kom slučaju vrijeme priznavanja u dobit i gubitak ovisi o vrsti zaštitnog odnosa.

Ugrađene izvedenice

Derivativni ugovori uključeni u druge financijske instrumente ili ostale glavne ugovore ('host contracts') tretiraju se kao izdvojeni

derivativni ugovori kad njihovi rizici i karakteristike nisu direktno povezani s rizicima i karakteristikama glavnih ugovora, a glavni ugovori se ne računaju kao stvarna vrijednost s promjenama u stvarnoj vrijednosti koje se vide u dobitku ili gubitku.

Ugrađeni derivativi se iskazuje u sklopu dugotrajne imovine ili dugoročnih obveza ako je preostalo razdoblje do dospjeća izvedenog instrumenta dulje od dvanaest mjeseci i ako se realizacija imovine, odnosno podmirenja obveze ne očekuje u roku od dvanaest mjeseci. Ostali ugrađeni derivativi se prezentiraju u sklopu kratkotrajne imovine ili kratkoročnih obveza.

U redovnom poslovanju, Društvo i Grupa su potpisali određene dugoročne ugovore o kupnji i prodaji u stranoj valuti, koji, sukladno MRS-u 39, sadrže ugrađene izvedene financijske instrumente. Ugrađeni izvedeni financijski instrument je dio ugovora koji utječe da se novčani tijekovi nastali na osnovi ugovora mijenjaju, djelomično, na sličan način kao i samostalni izvedeni financijski instrument. MRS 39 zahtijeva da takvi ugrađeni izvedeni financijski instrumenti budu odvojeni od osnovnih ugovora i da se vode kao izvedeni financijski instrumenti, svrstani kao namijenjeni trgovanju i vode se po fer vrijednosti, uključujući knjiženje promjena fer vrijednosti na teret ili u korist računa dobitka ili gubitka.

Fer vrijednost ugrađenih terminkih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutnih tržišnih tečajeva stranih valuta na kraju izvještajnog razdoblja, s obzirom da ne postoji razvijeno terminko tržište u zemljama sudionicama ugovora. Fer vrijednost ugrađenog instrumenta zamjene indeksa inflacije je utvrđena kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovorenog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen. Dugoročni učinak ovih ugrađenih izvedenih financijskih instrumenta je diskontiran s nerizičnom kamatnom stopom.

Informacije o segmentima

MSFI 8 Poslovni segmenti nalaže da se poslovni segmenti odrede prema internim izvještajima o sastavnim dijelovima Grupe koje redovito pregledava glavni izvršni donositelji poslovnih odluka kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihovog poslovanja.

Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja i ostale obveze

Rezerviranje je priznato kad Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja, te je vjerojatno (više da nego ne), da će odljev sredstava biti po-

treban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Iskazani iznos rezerviranja odražava najbolju moguću procjenu naknade koju će biti potrebno isplatiti radi namire sadašnje obveze na kraju izvještajnog razdoblja uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti povezane s obvezom. Kad je iznos smanjenja vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem procijenjene bez rizične kamatne stope kao diskontne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao financijski trošak, te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

Rezerviranja za troškove zatvaranja pogona odnose se na napuštanje proizvodnih naftnih i plinskih polja i početno se priznaje kao trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Naknadne promjene u iznosima rezerviranja koje nastaju zbog promjena u procjeni troškova napuštanja, rezervi i proizvodnje nafte i plina, nerizične kamatne stope kao diskontne stope i stope inflacije, također se smatraju promjenama u troškovima nekretnina, postrojenja i opreme te se stoga odražavaju na račun dobiti i gubitka kroz buduću amortizaciju.

Priznavanje prihoda

Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za naknadu. Prihodi se umanjuju za povrate od kupaca, količinske i slične popuste.

Prihodi od prodaje robe

Prihodi od prodaje robe se priznaju kad su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- Grupa je na kupca prenijela sve značajne rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad robom;
- Grupa ne zadržava niti stalno upravljačko sudjelovanje u mjeri koja se obično povezuje s vlasništvom ni efektivnu kontrolu nad prodanom robom;
- iznos prihoda je moguće pouzdano izmjeriti;
- vjerojatan je priljev ekonomskih koristi u subjekt povezanih s transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili koji trebaju nastati temeljem transakcije mogu se pouzdano izmjeriti.

Prihodi od prodaje robe koja je rezultat dodjele nagrada kupcu se računa višestruko po elementima transakcije prihoda. U obzir uzeta dodijeljena nagrada mjeri se prema fer vrijednosti - iznos za koji se dodijeljena nagrada može prodati odvojeno.

Grupa nije uključila detaljne objave u svezi programa lojalnosti kupaca jer iznosi nisu značajni.

Pružanje usluga

Prihodi temeljem ugovora o pružanju usluga se priznaju prema stupnju dovršenosti ugovora. Stupanj dovršenosti ugovora se određuje kako slijedi:

- naknade za ugradnju se priznaju prema stupnju dovršenosti instalacija, koji se određuje kao razmjerni dio ukupnog očekivanog proteklog vremena za instaliranje na dan bilance
- naknade za servisiranje uključene u cijenu prodanih proizvoda se priznaju prema udjelu ukupnih troškova servisiranja prodanog proizvoda, uzimajući u obzir kretanja u proteklim razdobljima u svezi s brojem obavljenih servisa na prodanim proizvodima u prošlosti i
- prihodi temeljem ugovora o utrošenom vremenu i materijalu se priznaju po ugovorenim jediničnim cijenama za sat rada na temelju utrošenih sati, odnosno nastalim direktnim troškovima.

Prihodi od dividendi i kamata

Prihodi od dividendi, tj. udjela po osnovi ulaganja se priznaju kad je utvrđeno pravo dioničara na primitak dividende. Prihodi od kamata se priznaju po načelu nastanka na temelju nepodmirene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, a to je stopa kojom se procijenjeni budući novčani primici diskontiraju tijekom očekivanog vijeka financijskog sredstva do njegovog neto knjigovodstvenog iznosa utvrđenog prilikom početnog priznavanja.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja kako ih je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde zahtijeva od Uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose sredstava, obveza, prihoda i rashoda te objavu nepredviđenih obveza. Procjene korištene pri izradi ovih financijskih izvještaja odnose se na primanja zaposlenih, iznose vrijednosnih usklađenja imovine, utvrđivanja fer vrijednosti imovine i obveza i procijenjenih troškova uklanjanja imovine. Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u financijskim izvještajima kad će ga biti moguće utvrditi.

Kritičke prosudbe kod primjene računovodstvenih politika

Kod primjene računovodstvenih politika opisanih u bilješci 2., menadžment je izvršio određene prosudbe koje su imale značajan efekt na iznose u financijskim izvještajima (neovisno od onih koje uključuju procjene).

One su detaljno prikazane u pripadajućim bilješkama, međutim najznačajnije prosudbe odnose se na kako slijedi:

Kvantificiranje i izračun obveza za napuštanje polja

Posloводство radi procjene budućih novčanih izdataka povezanim sa zaštitom okoliša i obvezama dekomisije koristeći cijene, analogno prethodnim sličnim radovima i ostale pretpostavke. Nadalje, izračun vremena tih novčanih tokova reflektiraju trenutnu procjenu prioriteta, tehničke opremljenosti i hitnosti tih obveza. Vrijednost tih obveza vezano za rezerviranja za napuštanje polja iznosi 2.345 milijuna kuna i 2.373 milijuna kuna u 2012. i 2011. godini (vidi bilješku 31.). Iz toga proizlazi da su prikazane vrijednosti izložene velikom broju promjenjivih faktora koji mogu utjecati na izračun.

Opseg rezerviranja za zaštitu okoliša

Propisi, posebno legislativa zaštite okoliša ne specificira točno opseg aktivnosti ili tehnologiju koja se primjenjuje. Rezerviranja

se priznaju ako Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno (tj. vjerojatnije nego da neće) da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdana procjena se može utvrditi u iznosu obveze. Općenito, vremensko razdoblje tih rezerviranja podudara se s obvezama prema službenom planu aktivnosti, ili ako nastupi prije, s isknjiženjem ili zatvaranjem neaktivnih lokacija. Menadžment koristi prethodno iskustvo i vlastitu interpretaciju odnosno legislative kada se određuje opseg rezerviranja za obvezu zaštite okoliša i napuštanje polja. Kada obveza neće biti utvrđena kroz više godina, iznos koji se priznaje je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih troškova. Na dan 31. prosinca 2012. INA Grupa priznala je rezerviranje za zaštitu okoliša u iznosu od 309 milijuna kuna, a u 2011. godini 292 milijuna kuna (vidi bilješku 31.), koji pokriva tretiranje akumuliranog otpada od prethodnih aktivnosti, iskopa tla i zamjene tijekom rekonstrukcije benzinskih postaja, istraživanje za utvrđivanje opsega onečišćenja. To ne potkiva troškove sanacije u nedostatku nacionalnih propisa.

Umanjenje dugotrajne imovine uključujući goodwill

Kalkulacija umanjenja zahtjeva procjenu vrijednosti u uporabi jedinica koje stvaraju novac. Ta vrijednost je mjerena temeljem projekcije diskontiranog novčanog toka. Najznačajnije varijable za utvrđivanje novčanog toka su diskontirane stope, terminske vrijednosti, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka. Umanjenje bilježeno u konsolidiranom računu dobiti i gubitka iznosi 624 milijuna kuna u 2012. i 609 milijuna kuna u 2011. godini. Umanjenje goodwilla nije bilo u 2012. godini dok je u 2011. godini iznosilo 49 milijuna kuna (vidi bilješku 8.). Knjigovodstveni iznos goodwilla je 183 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2012. godini i na dan 31. prosinca 2011. godini (vidi bilješku 16.).

Raspoloživost oporezujuće dobiti za koje imovina odgođenog poreza može biti priznata

Odgođena porezna imovina se priznaje za sve neiskorištene porezne gubitke do mjere u kojoj je moguće da će porez na dobit biti raspoloživ za iskorištenje gubitka. Određivanje iznosa odgođene porezne imovine koji se može priznati zahtijeva sveobuhvatnu prosudbu, temeljenu na vjerojatnom izračunu vremenskog razdoblja u kojem se ista može iskoristiti i razini buduće oporezive dobiti, uz uvažavanje planirane strategije poreza. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine za INA Grupu iznosi 544 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2012. godine (u 2011. godini iznosio je 662 milijuna kuna), dok isti u INA, d.d. iznosi 494 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2012. godine, odnosno 592 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2011. godini (vidi bilješku 12.).

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, iznosima naknada, smrtnosti i stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova, te procjene su predmet nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade za INA Grupu iznose 110 milijuna kuna i 117 milijuna kuna na 31. prosinca 2012. i 31. prosinca 2011. godinu, dok isti u INA, d.d. iznosi 73 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2012. godine, odnosno 66 milijuna kuna u 2011. godini (vidi bilješku 32.).

Posljedice određenih sudskih sporova

Društva INA Grupe su strane u brojnim sudskim sporovima proizašlim iz redovnog poslovanja. Rezerviranja se evidentiraju ukoliko postoji sadašnja obveza kao rezultat prošlog događaja (uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze uključujući mišljenje pravnih stručnjaka) gdje je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa i ukoliko se iznos obveze može pouzdanost procijeniti (vidi bilješku 31.).

Životni vijek imovine

INA Grupa i INA, d.d. preispituju procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Procjena životnog vijeka smatra se značajnom računovodstvenom procjenom koja utječe na promjenu stopa amortizacije. Nova procjena životnog vijeka imovine na kraju 2012. godine nije imala značajnijih promjena u odnosu na prethodnu procjenu.

Cijene sirove nafte i prirodnog plina

Potražnja i cijene sirove nafte, prirodnog plina i naftnih derivata ovisе o različitim čimbenicima nad kojima INA Grupa nema nikakvu kontrolu, uključujući:

- globalne i regionalne gospodarske i političke promjene, naročito one na Bliskom Istoku;
- mogućnost da međunarodni karteli i države proizvođači nafte utječu na razine proizvodnje i cijena;
- mjere koje poduzimaju vlade;
- razinu potražnje potrošača za proizvodima;
- cijenu i raspoloživost alternativnih proizvoda; i
- vremenske uvjete.

Gledajući kroz povijest, međunarodne cijene sirove nafte i prirodnog plina su značajno fluktuirale. Značajna promjena cijene sirove nafte i prirodnog plina može imati važan utjecaj na rezultate poslovanja INA Grupe. Niže cijene sirove nafte i prirodnog plina mogu smanjiti količinu nafte i prirodnog plina koje INA Grupa može ekonomski opravdano proizvesti, odnosno mogu smanjiti ekonomsku opravdanost projekata koji su u planu ili pripremi.

Istražno bušenje i razrada ležišta

Projekti istraživanja i razrade ležišta uključuju brojne neizvjesnosti i rizike poslovanja, koji mogu uzrokovati znatne izdatke. Istražni i razradni projekti INA Grupe mogu kasniti ili biti neuspješni iz mnogo razloga, uključujući prekoračenja troškova, geološka pitanja, poteškoće u udovoljavanju zahtjevima nadležnih tijela, nedostatak opreme i mehaničke poteškoće. Ovi projekti, naročito oni koji se odnose na polja u odobalnim područjima ili drugim zahtjevnim terenima, također često zahtijevaju upotrebu novih i naprednih tehnologija, čiji razvoj, nabava i instalacija mogu biti skupi, a koje možda neće funkcionirati kako se to očekivalo.

Istraživanje nafte i prirodnog plina te bušenje podložno je velikom rasponu rizika koji su specifični za takve projekte, uključujući erupciju, oštećenje ležišta, gubitak kontrole nad bušotinom, probijanja, kratere, požare i prirodne katastrofe.

INA Grupa troškove istraživanja i procjene evidentira sukladno metodi uspješnosti (pozitivnog nalaza). Prema toj metodi troškovi licenci i pribavljanja podataka, te troškovi geoloških i geofizičkih radova terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojemu su nastali.

Umanjenje dugotrajne imovine na temelju načina obračunavanja prihoda od nafte i plina u Siriji

Nemiri u Siriji, koji su započeli 2011. godine, prerasli su u građanski rat tijekom 2012. godine. Pobunjenici do sada nisu uspjeli osigurati enklavu u zemlji u kojoj bi stvorili bazu za širenje svojih operacija. Njihova vojska je veličinom i snagom još uvijek slabija od vojske službene vlade, ali se sve bolje organiziraju, imaju sve bolju logistiku i naoružanje. Vlada je u potpunosti izgubila kontrolu nad zemljom, a prešutna većina napušta njenu stranu. Upravo je zbog nasilja porastao pritisak međunarodne zajednice na postojeći režim. Vlada je gotovo potpuno izolirana od ostatka svijeta, no Rusija i Kina su uložile veto na odluke Vijeća sigurnosti UN-a, tako da je strana intervencija isključena. Nestabilnost uzrokovana građanskim radom i strogim gospodarskim sankcijama koje brane trgovinske aktivnosti doveli su u 2011. i 2012. godini do pada sirijskog gospodarstva u odnosu na prethodno zabilježen rast. Industrijska i naftna proizvodnja su osakaćeni i bilježi se duboka devalvacija sirijske valute.

Do sada Hayanski blok se je pokazao još uvijek razmjerno sigurnim, bez dojava o borbenom djelovanju u neposrednoj blizini bloka i tek nekoliko manjih incidenata je zabilježeno. Unatoč tome, naš pogon i njegovo okruženje su za sada još uvijek relativno sigurni. Strateški je ovo područje vitalno za vladu zbog obližnje

zračne i raketne baze. Istovremeno su proizvodnja plina, ukapljenog naftnog plina i sirove nafte iznimno važni za Siriju.

Hrvatska je 22. veljače 2012. godine prihvatila sankcije koje su Europska unija i Ujedinjeni narodi uveli protiv Sirijske Arapske Republike, a INA, d.d. je 26. veljače 2012. godine proglasila višu silu. Time je INA, d.d. obustavila sve svoje istraživačko-proizvodne aktivnosti u blokovima Hayan i Afamija iz Ugovora o podjeli proizvodnje (izvorno: SPA) za blok Hayan i blok Aphamia i povukla sve svoje lokalne i inozemne zaposlenike iz društva Hayan Petroleum Company (skraćeno:HPC). HPC je odbio prihvatiti proglašenje više sile, pozivajući se na neprimjenjivost odluka vlade Republike Hrvatske izvan Republike Hrvatske i podlijevanje podružnice INA sirijskom pravu i odbivši postojanje ikakvih zapreka za provedbu ugovora, i od INA, d.d. zatražio da nastavi svoje aktivnosti. INA, d.d. je u svom odgovoru HPC-u i nadležnom Ministarstvu nafte i mineralnih resursa obrazložila nužnost navedenog postupka zbog odluke kojom je hrvatska vlada prihvatila odluku Vijeća Europske unije, koja je obvezujuća i za INA, d.d. i koje se INA, d.d. dužna pridržavati.

HPC je pokrenuo sudski spor protiv INA, d.d. zahtijevajući da se predsjedniku uprave HPC-a prenesu sve ovlasti potrebne za upravljanje operativnom kompanijom i prijenos bankovnih računa, i to od datuma proglašenja više sile do trenutka u kojima INA, d.d. ponovno ne nastavi svoje aktivnosti. INA, d.d. u ovome slučaju, koji je u tijeku, trenutačno zastupa odvjetnik iz Sirije. Budući da INA, d.d. nije jedina međunarodna kompanija koja posluje u Siriji, slični sudski sporovi pokrenuti su i protiv drugih kompanija kao što su Shell, Total, Suncor i Gulfsands, u kojima je sud donio odluku o privremenom upravljanju, a time naložio i privremeno knjiženje udjela u podjeli proizvodnje, tj. prihoda. Prema dostupnim informacijama, Hayan Petroleum Company nije zaprimio pisanu sudsku odluku kome su dodijeljena privremena prava za upravljanje operativnom kompanijom. INA, d.d. očekuje da će spor pokrenut protiv nje imati sličan ishod kao i u drugi takvi sporovi. INA, d.d. je do 26. veljače 2012. godine, datuma proglašenja više sile, redovito izdavala račune HPC-u, ali priznavala prihode tek nakon što je HPC izvršio uplatu. Zadnji račun izdan je u veljači 2012. godine. Nakon proglašenja više sile, zbog toga što su obustavljene proizvodno-istraživačke aktivnosti, ni jedan račun nije izdan HPC-u. Kolovoz 2011. godine zadnji je mjesec za koji je HPC uredno platio cijeli fakturirani iznos. Prema tome, zaostala potraživanja INA, d.d. do veljače 2012. godine iznose 372,5 milijuna USD.

Promjene u priznavanju prihoda iz Sirije (od početka 2011. godine prihodi se priznaju tek nakon što HPC, sirijska nacionalna naftna kompanija, uplati novčana sredstva) smatraju se naznakom

umanjenja vrijednosti. Stoga je INA svoju dugotrajnu imovinu u Siriji, koja udovoljava kriterijima jedinica koje stvaraju novac, podvrgnula provjeri umanjena. Takav način izračunavanja nalaže primjenu procjene nadoknadivog iznosa sirijske jedinice stvaranja novca, tj. njene fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje ili vrijednosti u uporabi ako je viša. Vrijednost u uporabi utvrđena je na temelju diskontiranih budućih neto novčanih tokova. Najvažnije varijable koje ulaze u izračun novčanih tokova su diskontne stope, razdoblje projekcije novčanih tokova te pretpostavke i procjene korištene u utvrđivanju iznosa i vremena priljeva, odnosno odljeva novca i uključuju cijenu sirove nafte i plina (uzimajući u obzir cjenovnu formulu iz Ugovora o podjeli proizvodnje), zatim operativne troškove i buduću godišnju proizvodnju.

Premda tako utvrđeni novčani tokovi odražavaju najbolju moguću procjenu rukovodstva koja se odnosi na budućnost, ipak je riječ o procjenama koje zbog političkih, sigurnosnih i gospodarskih uvjeta u Siriji nisu sigurne. Diskontne stope za imovinu izvedene su iz prosječne vagane cijene kapitala izražene u američkim dolarima i usklađene su temeljem rizika specifičnih za predmetni projekt. Primijenjena je diskontna stopa od 17,5 posto (vidi bilješku 15.). Na temelju tih kalkulacija Uprava nije priznala nikakvo umanjenje vrijednosti jer je knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine u Siriji moguće naknaditi na temelju neto sadašnje vrijednosti diskontiranih budućih novčanih tokova te iz razloga što je Uprava sigurna da ni jedna realno moguća promjena bilo koje od glavnih pretpostavki ne bi imala za posljedicu značajan porast knjigovodstvene vrijednosti imovine iznad njenog nadoknadivog iznosa i Uprava vjeruje da će buduće ekonomske koristi pritecати od sirijskih operacija. Vrijednost imovine INA Grupe u Siriji na dan 31. prosinca 2012. godine iznosi 4.562 milijuna kuna (31. prosinca 2011.: 4.918 milijuna kuna), a obveze u iznosu od 5 milijuna kuna iskazane su u izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2012. (31. prosinca 2011.: 10 milijuna kuna), (vidi bilješku 4.)

Temeljem postojećih pretpostavki, ne očekuje se nikakvo umanjenje vrijednosti, čak ni ako viša sila (bez plaćanja) potraje cijelu 2013. i 2014. godinu. Pad neto sadašnje vrijednosti ispod knjigovodstvenog iznosa očekuje se ako viša sila potraje i nakon drugog tromjesečja 2015. godine.

Navedene pretpostavke pretpostavljaju proizvodnju plina iz sirijskog bloka (kontinuirano na razini sličnoj onoj prije proglašenja „više sile“).

Uprava redovito prati i po potrebi revidira kalkulaciju umanjena vrijednosti na temelju najnovijeg razvoja događaja u Siriji.

Proizvodnja nafte, kondenzata i ukapljenog naftnog plina u Siriji još je u tijeku. Nerezidentni zaposlenici INA, d.d. koji rade u Hayan Petroleum Company na poljima HPC Hayan te u sjedištu HPC-a u Damasku, ne rade u Siriji još od 25. siječnja 2012. godine, a glavne

proizvodne aktivnosti preuzeli su lokalni radnici HPC-a, što INA, d.d. smatra nezakonitim.

Politički razvoj u Egiptu

Istraživanje nafte u Egiptu INA, d.d. je započela 1989. godine, prvo kao partner, a od 1997. godine i kao operator, kada je osnovan ured u Kairu. Proizvodnja nafte, kao rezultat istražnih aktivnosti, započela je 1994. godine.

INA Grupa sudjeluje u proizvodnji koja se odvija na koncesijama Ras Qattara i West Abu Gharadig, gdje je operator IEOC, na koncesiji North Bahariya gdje je operator Sahara Oil and Gas te na koncesiji East Yidma gdje je operator INA. Ugovori o pravu na istraživanje i proizvodnju sklopljeni su s egipatskom vladom, nacionalnom naftnom kompanijom EGPC, te partnerima. Proizvedena nafta se, prema ugovoru, prodaje EGPC-u.

U ovom trenutku politička neizvjesnost ostaje i dalje visoka, kako se predsjednik, Mohammed Morsi i Muslimansko bratstvo sukobljavaju s ne-islamistima oko daljnjeg smjera politike. Parlamentarni izbori održat će se početkom 2013. godine, nakon odobrenja novog ustava na referendumu. Potez od kraja studenog 2012. godine kojim je gospodin Morsi proširio svoje već znatne ovlasti

produbio je razlike između islamista s jedne strane i liberala i lijevičara na drugoj, što je izazvalo velike prosvjede kako protivnika tako i pristaša predsjednika.

Ovisno o sveobuhvatnoj političkoj situaciji u Egiptu, postoji mogućnost nepovoljnih događaja na neto prihod od ulaganja INA Grupe u Egipat, koji tada može imati nepovoljni utjecaj na buduće rezultate poslovanja INA Grupe. Trenutno društvo u 100% iznosu ispravlja potraživanja od kupca EGPC kojima je rok dospjeća preko 120 dana.

Procjena likvidnosti

Na dan 31. prosinca 2012. godine kratkoročne obveze Grupe je veće u odnosu na kratkotrajnu imovinu u iznosu od 1,857 milijuna kuna, najvećim dijelom zbog tekućeg dijela dugoročnih kredita, za čiju je otplatu Uprava već započela aktivnosti i planove za osiguranje dodatnog eksternog financiranja.

Na dan 31. prosinca 2012. godine Grupa je imala ugovorenenih neiskorištenih kratkoročnih bankovnih kreditnih linija u iznosu od 175 milijuna USD isključujući dozvoljena prekoračenja i kreditne linije za financiranje uvoza nafte i derivata, te ugovorenenih neiskorištenih dugoročnih revolving kreditnih linija u iznosu od 390,6 milijuna USD.

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

INA Grupa posluje kroz tri osnovna poslovna segmenta. Strateški poslovni segmenti nude različite proizvode i usluge.

Osnovni segmenti djelatnosti definirani su prema standardnom lancu vrijednosti naftnih kompanija:

- Istraživanje i proizvodnja nafte i plina – istraživanje, proizvodnja i prodaja sirove nafte, i prirodnog plina
- Rafinerije i marketing – prerada sirove nafte, veleprodaja naftnih derivata, trgovanje te logistika
- Trgovina – maloprodaja naftnih derivata i robe široke potrošnje na benzinskim postajama
- Poslovne funkcije - pored tri gore navedena poslovna segmenta, poslovanje INA Grupe uključuje i četvrti segment Poslovne funkcije koji pruža usluge temeljnim djelatnostima.

Informacije koje opisuju poslovanje svih izvještajnih segmenata su prikazane u nastavku. Dobit iz osnovne djelatnosti se koristi pri mjerenju poslovanja izvještajnog segmenta iz razloga što Uprava vjeruje da informacija o profitu iz osnovne djelatnosti predstavlja relevantnu informaciju prilikom ocjenjivanja rezultata određenog segmenta. Međutim, financiranje Grupe (koje uključuje financijske troškove i prihode) i porez na dobit se iskazuje na razini Grupe i nisu relevantni za donošenje poslovnih odluka na razini segmenata djelatnosti.

PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

INA Grupa

2012.	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Trgovina	Poslovne funkcije i ostalo	Eliminacije	Ukupno
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	8.886	13.203	7.757	49	-	29.895
Intersegmentalna prodaja	3.378	6.501	31	549	(10.459)	-
Prihodi ukupno:	12.264	19.704	7.788	598	(10.459)	29.895
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(8.477)	(21.537)	(7.791)	(1.193)	10.459	(28.539)
Dobit osnovne djelatnosti	3.787	(1.833)	(3)	(595)	-	1.356
Gubitak iz financijskih djelatnosti						(289)
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja						1.067
Troškovi poreza tekuće godine						(380)
Dobit tekućeg razdoblja						687
2011.						
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	10.684	11.609	7.649	86	-	30.028
Intersegmentalna prodaja	2.645	6.317	27	588	(9.577)	-
Prihodi ukupno:	13.329	17.926	7.676	674	(9.577)	30.028
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(7.188)	(20.454)	(7.629)	(1.295)	9.577	(26.989)
Dobit osnovne djelatnosti	6.141	(2.528)	47	(621)	-	3.039
Gubitak iz financijskih djelatnosti						(663)
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja						2.376
Troškovi poreza tekuće godine						(573)
Dobit tekućeg razdoblja						1.803

PO POSLOVNIM SEGMENTIMA
INA Grupa

31. prosinca 2012.

	Istraživanje i proizvodnja nafta i plina	Rafinerije i marketing	Trgovina	Poslovne funkcije i ostalo	Eliminacije	Ukupno
Imovna i obveze						
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.571	5.359	1.116	695	(25)	18.716
Nematerijalna imovina	566	12	2	96	-	676
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	34	-	-	-	-	34
Zalihe	1.610	2.219	60	139	(676)	3.352
Potraživanja od kupaca, neto	1.748	780	330	217	(305)	2.770
Neraspoređena imovina						2.639
Ukupna aktiva						28.187
Obveze prema dobavljačima	832	644	265	248	(305)	1.684
Neraspoređene obveze						11.549
Ukupne obveze						13.233

Ostale segmentalne informacije

Kapitalni izdaci:	690	228	229	83	-	1.230
Nekretnine, postrojenja i oprema	648	220	229	34	-	1.131
Nematerijalna imovina	42	8	-	49	-	99
Amortizacija	1.193	623	96	104	-	2.016
Gubici (dobici) od umanjenja NP&O, neto koji su utjecali na dobit ili gubitak	(38)	663	(1)	-	-	624
Ostali gubici od umanjenja, neto, koji su utjecali na dobit ili gubitak	243	150	43	3	-	439
Ukupno gubici od umanjenja, neto *	205	813	42	3	-	1.063

31. prosinca 2011.

Imovina i obveze						
Nekretnine, postrojenja i oprema	12.375	6.417	990	524	(12)	20.294
Nematerijalna imovina	782	13	4	81	-	880
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	34	-	-	-	-	34
Zalihe	1.270	2.598	61	150	(386)	3.693
Potraživanja od kupaca, neto	1.977	985	388	318	(386)	3.282
Neraspoređena imovina						2.642
Ukupna aktiva						30.825
Obveze prema dobavljačima	2.504	909	176	386	(1.943)	2.032
Neraspoređene obveze						14.428
Ukupne obveze						16.460

Ostale segmentalne informacije

Kapitalni izdaci:	799	575	106	50	-	1.530
Nekretnine, postrojenja i oprema	726	567	105	11	-	1.409
Nematerijalna imovina	73	8	1	39	-	121
Amortizacija	1.894	502	92	152	-	2.640
Gubici (dobici) od umanjenja NP&O, neto koji su utjecali na dobit ili gubitak	(33)	655	(62)	-	-	560
Ostali gubici od umanjenja, neto, koji su utjecali na dobit ili gubitak	325	351	9	11	-	696
Ukupno gubici/(dobici) od umanjenja, neto *	292	1.006	(53)	11	-	1.256

* vidi bilješku 8

PO ZEMLJOPISNIM PODRUČJIMA
INA Grupa

31. prosinca 2012.

	Republika Hrvatska	Sirija	Ostale zemlje	Ukupno
Nekretnine, postrojenja i oprema	13.269	4.200	1.247	18.716
Nematerijalna imovina	315	337	24	676
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	34	-	-	34
Zalihe	3.206	21	125	3.352
Potraživanja od kupaca, neto	1.958	4	808	2.770
Neraspoređena imovina				2.639
Ukupna aktiva				28.187

Ostale segmentalne informacije

Kapitalni izdaci:	998	56	176	1.230
Nekretnine, postrojenja i oprema	935	50	146	1.131
Nematerijalna imovina	63	6	30	99

31. prosinca 2011.

	Republika Hrvatska	Sirija	Ostale zemlje	Ukupno
Nekretnine, postrojenja i oprema	14.815	4.539	940	20.294
Nematerijalna imovina	300	336	244	880
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	34	-	-	34
Zalihe	3.505	41	147	3.693
Potraživanja od kupaca, neto	2.779	2	501	3.282
Neraspoređena imovina				2.642
Ukupna aktiva				30.825

Ostale segmentalne informacije

Kapitalni izdaci:	1.017	356	157	1.530
Nekretnine, postrojenja i oprema	960	313	136	1.409
Nematerijalna imovina	57	43	21	121

INA Grupa

Prihodi od eksternih kupaca

	2012.	2011.
Republika Hrvatska	19.090	18.115
Švicarska	2.796	2.826
Bosna i Hercegovina	2.650	2.128
Velika Britanija	293	658
Sirija	30	2.448
Ostale zemlje	5.036	3.853
	29.895	30.028

INA, d.d.

Prihodi od eksternih kupaca

	2012.	2011.
Republika Hrvatska	17.188	15.820
Švicarska	2.796	2.826
Bosna i Hercegovina	2.504	1.141
Velika Britanija	293	668
Sirija	-	2.254
Ostale zemlje	3.623	3.582
	26.404	26.291

Informacije o glavnom kupcu

U 2012. kao i u 2011. godini prihod ni po jednom pojedinačnom kupcu nije bio veći od 10%.

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Viškovi	107	119	66	96
Prihod od zakupa	45	29	38	27
Prihod od prodaje imovine	43	19	36	10
Prihodi od kamata, kupci	36	38	19	16
Pozitivne tečajne razlike od kupaca i dobavljača	35	128	48	245
Prihod od naplaćenih šteta	17	59	16	53
Ostalo	70	93	196	113
Ukupno	353	485	419	560

6. AMORTIZACIJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema (bilješka 15 b)	1.968	2.563	1.789	2.324
Amortizacija dugotrajne nematerijalne imovine (bilješka 14)	48	77	46	73
	2.016	2.640	1.835	2.397

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Neto plaće	1.309	1.367	807	839
Porezi i doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje	899	964	584	613
Ostali troškovi vezani uz plaće	428	421	226	214
	2.636	2.752	1.617	1.666

Broj zaposlenih u INA Grupi i INA, d.d. po vrstama poslova prikazan je u nastavku. Većina je zaposlena u Republici Hrvatskoj:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
	broj zaposlenih		broj zaposlenih	
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	4.302	4.202	1.492	1.529
Trgovina na malo	3.547	3.609	3.085	3.118
Rafinerije i marketing	3.139	3.295	2.705	2.853
Poslovne funkcije	2.866	3.111	1.430	1.376
	13.854	14.217	8.712	8.876

8. VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE KRATKOTRAJNE I DUGOTRAJNE IMOVINE (NETO)

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Umanjenje NP&O i nematerijalne imovine, neto	624	560	624	544
Otpis NP&O i nematerijalne imovine, neto	166	225	160	43
Vrijednosno usklađenje i umanjeње zaliha, neto	150	124	109	119
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca, neto	110	273	1.063	189
Vrijednosno usklađenje i umanjeње kredita, neto	2	12	2	646
Umanjenje goodwill i uloga, neto	-	49	-	-
Ostala vrijednosna usklađenja i umanjeња, neto	10	13	10	(235)
Ukupno	1.063	1.256	1.967	1.306

9. REZERVIRANJE ZA TROŠKOVE I RIZIKE (NETO)

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Rezerviranje za potencijalnu obvezu po porezu na naftu	155	-	155	-
Rezerviranje za potencijalnu obvezu po porezu	35	-	35	-
Rezerviranje za neiskorišteni godišnji odmor	6	(5)	4	(5)
Rezerviranje za zaštitu okoliša	5	(47)	4	(46)
Prihod od ukidanja rezerviranja za sudske sporove	(30)	(172)	(32)	(146)
Prihod od ukidanja rezerviranja za poticajne mjere	(22)	(19)	(37)	37
Prihod od ukidanja rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade	(14)	(36)	4	(34)
Prihod od ukidanja rezerviranja porezne obveze	-	(112)	-	-
Rezerviranje za napuštanje naftnih i plinskih polja	-	(7)	-	(7)
Ostalo	8	(15)	(1)	(43)
	143	(413)	132	(244)

10. FINANCIJSKI PRIHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Pozitivne tečajne razlike	75	87	60	75
Pozitivna fer vrijednost derivativa	35	22	35	22
Primljene kamate i ostali financijski prihodi	26	28	264	86
Prihodi od dividendi	1	8	1	8
Primljene dividende od ovisnih društava	-	-	33	164
	137	145	393	355

11. FINANCIJSKI RASHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Ostali rashodi od kamata	164	124	144	90
Kamate na dugoročne zajmove	104	162	92	152
Negativna fer vrijednost derivativa	74	117	56	104
Negativne tečajne razlike	32	362	22	329
Ostali financijski rashodi	62	194	183	409
Kapitalizirani troškovi posudbe	(10)	(151)	(10)	(151)
	426	808	487	933

12. OPOREZIVANJE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Troškovi poreza tekuće godine	263	948	252	947
Odgođeni troškovi/(dobitak) poreza koji se odnose na stvaranje i ukidanje privremenih razlika	117	(375)	94	(349)
Trošak poreza na dobit	380	573	346	598

Porez na dobit ostvarenu u tuzemstvu obračunava se primjenom stope od 20 % i u 2012. i u 2011. godini na dobit financijske godine prije poreza.

Porezi na dobit su evidentirani na temelju izračunatog oporezivog dobitka u skladu s poreznim propisima koji su na snazi u zemlji u kojoj su nastali. INA, d.d. je obveznik plaćanja poreza na dobit u Republici Hrvatskoj.

Usklađivanje poreza na dobit, polazeći od računovodstvene dobiti, izgleda kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Dobit prije oporezivanja	1.067	2.376	1.669	2.565
Trošak poreza na temelju porezne stope (20%)	213	475	334	513
Učinak poreznih gubitaka koji nisu priznati kao odgođena porezna imovina	224	8	-	-
Učinak primjene različitih stopa poreza na dobit za društva koja posluju u drugim državama	(12)	4	(12)	-
Porezni utjecaj stalnih razlika	(45)	86	24	85
Tekući i odgođeni trošak poreza	380	573	346	598

U 2012. godini Grupa nije priznala 224 milijuna kuna odgođene porezne imovine kao učinak poreznih gubitaka. Od toga, 199 milijuna kuna se odnosi na prenesene neiskorištene porezne gubitke društva Prirodni plin d.o.o. (u 2011. ista je iznosila 112 milijuna kuna) zbog procjene da društvo u budućim razdobljima neće raspolagati oporezivom dobiti za povrat odgođene porezne imovine proizašle iz neiskorištenih poreznih gubitaka.

Društvo INA, d.d. prije predaje porezne prijave za 2011. godinu, izvršilo je korekciju iste za iznos prethodno porezno priznatih potraživanja od kupaca koji su naplaćeni do petnaestog dana prije podnošenja porezne prijave za 2011. godinu (uvećanje porezne obveze za 8 milijuna kuna).

U prosincu 2012. godine, INA, d.d. je predala izmijenjenu poreznu prijavu koja je rezultirala umanjnjem porezne obveze za 2011. godinu za 76 milijuna kuna temeljem uračunavanja poreza plaćenog u Angoli i poreznog priznavanja dijela nenaplaćenih potraživanja iz Sirije.

Promjene u odgođenoj poreznoj imovini iskazane su u nastavku:

	Ispravak vrijednosti kratkotrajne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine	Poništenje amortizacije za umanjenu imovinu	Ostala rezerviranja	Ispravak vrijednosti financijskih ulaganja	Porezni gubici	Ukupno
INA Grupa							
Stanje 1. siječnja 2011. godine	42	176	(81)	75	38	30	280
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	-	6	-	6
Ukidanje privremenih razlika	(8)	(50)	(18)	(25)	-	(24)	(125)
Stvaranje privremenih razlika	246	142	-	26	47	40	501
Stanje 31. prosinca 2011. godine	280	268	(99)	76	91	46	662
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Ukidanje privremenih razlika	(244)	(29)	(28)	(8)	(8)	(32)	(349)
Stvaranje privremenih razlika	4	151	-	53	16	8	232
Stanje 31. prosinca 2012. godine	40	390	(127)	121	98	22	544

	Ispravak vrijednosti kratkotrajne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine	Poništenje amortizacije za umanjenu imovinu	Ostala rezerviranja	Ispravak vrijednosti financijskih ulaganja	Ukupno
INA, d.d.						
Stanje 1. siječnja 2011. godine		34	160	(81)	79	223
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu		-	-	-	6	6
Ukidanje privremenih razlika		(3)	(25)	(18)	(25)	(71)
Stvaranje privremenih razlika		239	142	-	12	434
Stanje 31. prosinca 2011. godine		270	277	(99)	66	592
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu		-	-	-	(3)	(3)
Ukidanje privremenih razlika		(243)	(26)	(28)	(2)	(305)
Stvaranje privremenih razlika		2	144	-	49	210
Stanje 31. prosinca 2012. godine		29	395	(127)	113	494

13. ZARADA PO DIONICI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (u kunama)	68,1	181,5	132,3	196,7
Zarada				
Zarada za izračun osnovne zarade po dionici	681	1.815	1.323	1.967
	681	1.815	1.323	1.967
Broj dionica	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
	broj dionica	broj dionica	broj dionica	broj dionica
“Ponderirani prosječni broj običnih dionica za izračun osnovne zarade po dionici (u milijunima)”	10	10	10	10

14. NEMATERIJALNA IMOVINA

	INA Grupa	INA, d.d.
Stanje 1. siječnja 2011. godine	840	827
Povećanja	121	121
Amortizacija nematerijalne imovine	(77)	(73)
Otuđenja	(3)	-
Umanjenja	(34)	(34)
Retranslacija inozemnog poslovanja	33	33
Ostala kretanja	-	2
Stanje 31. prosinca 2011. godine	880	876
Povećanja	99	97
Amortizacija nematerijalne imovine	(48)	(46)
Umanjenja	(127)	(127)
Retranslacija inozemnog poslovanja	(13)	(13)
Prijenos na dugotrajnu materijalnu imovinu	(115)	(115)
Ostala kretanja	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2012. godine	676	671

Umanjenje nematerijalne imovine INA Grupe na dan 31. prosinca 2012. u iznosu 127 milijuna kuna sastoji se od 126 milijuna kuna vrijednosnog usklađenja istražnih bušotina, i to u Egiptu - East Yidma u iznosu 77 milijuna (suhe, negativne bušotine), Iranu - Moghan 2 u iznosu 26 milijuna (istek ugovora) i Mađarskoj – Zalata u iznosu 23 milijuna, te od umanjena imovine po MRS-u 36 u iznosu 1 milijun kuna u SD Rafenerije i Marketing.

Na dan 31. prosinca 2011. umanjeno imovine INA Grupe iznosilo je 34 milijuna kuna. Od toga, 35 milijuna kuna iznosilo je vrijednosno usklađenje istražnih bušotina u Egiptu – East Kalabsha i Ras El Ush, a povećanje imovine po MRS-u 36 iznosilo je 1 milijun kuna na SD Trgovine na malo. Dodatno, ovisna društva su prikazala otuđenja u iznosu 3 milijuna kuna.

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

a) Po poslovnim segmentima

	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Trgovina	Ostalo	Ukupno
INA Grupa					
Stanje 1. siječnja 2011. godine					
Nabavna vrijednost	38.227	15.984	2.931	2.115	59.257
Ispravak vrijednosti	25.108	8.848	1.981	1.513	37.450
Neto knjigovodstvena vrijednost	13.119	7.136	950	602	21.807
Stanje 31. prosinca 2011. godine					
Nabavna vrijednost	39.214	16.224	2.897	2.091	60.426
Ispravak vrijednosti	26.840	9.816	1.908	1.568	40.132
Neto knjigovodstvena vrijednost	12.374	6.408	989	523	20.294
Stanje 31. prosinca 2012. godine					
Nabavna vrijednost	38.895	16.413	3.103	2.928	61.339
Ispravak vrijednosti	27.328	11.071	1.988	2.236	42.623
Neto knjigovodstvena vrijednost	11.567	5.342	1.115	692	18.716
INA, d.d.					
Stanje 1. siječnja 2011. godine					
Nabavna vrijednost	34.236	14.680	2.634	906	52.456
Ispravak vrijednosti	22.368	8.090	1.814	662	32.934
Neto knjigovodstvena vrijednost	11.868	6.590	820	244	19.522
Stanje 31. prosinca 2011. godine					
Nabavna vrijednost	35.176	15.781	2.693	923	54.573
Ispravak vrijednosti	24.052	9.484	1.777	705	36.018
Neto knjigovodstvena vrijednost	11.124	6.297	916	218	18.555
Stanje 31. prosinca 2012. godine					
Nabavna vrijednost	34.797	15.974	2.899	1.762	55.432
Ispravak vrijednosti	24.440	10.730	1.852	1.347	38.369
Neto knjigovodstvena vrijednost	10.357	5.244	1.047	415	17.063

b) Po vrsti imovine

	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
INA Grupa							
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2011. godine	26.498	10.440	11.380	2.069	42	8.828	59.257
Povećanja	-	-	-	-	-	1.409	1.409
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	141	-	-	-	-	-	141
Retranslacija inozemnog poslovanja	258	-	-	-	-	-	258
Aktiviranja	3.992	428	2.615	177	-	(7.212)	-
Otuđenja	(1)	(30)	(98)	(105)	(1)	(1)	(236)
Otpisi	-	-	-	(361)	-	-	(361)
Ostalo	(1)	1	(35)	(7)	-	-	(42)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	30.887	10.839	13.862	1.773	41	3.024	60.426
Povećanja	-	-	-	-	-	1.131	1.131
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(117)	-	-	-	-	-	(117)
Retranslacija inozemnog poslovanja	(90)	-	-	-	-	-	(90)
Aktiviranje	226	252	1.095	73	-	(1.646)	-
Otuđenja	(1)	(12)	(49)	(25)	-	(41)	(128)
Donos sa dugotrajne nematerijalne imovine	-	-	3	-	-	112	115
Prijenos	-	-	-	-	-	(33)	(33)
Ostala kretanja	-	2	85	(54)	-	2	35
Stanje 31. prosinca 2012. godine	30.905	11.081	14.996	1.767	41	2.549	61.339
Ispravak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2011. godine	20.170	6.844	8.686	1.639	32	79	37.450
Amortizacija tekuće godine	1.712	205	510	136	-	-	2.563
Povrat dekomisije prethodne godine	-	(7)	-	-	-	-	(7)
Umanjenja (neto)	(15)	48	500	28	-	5	566
Prijenos	-	(51)	1	50	-	-	-
Otuđenja	(1)	(28)	(92)	(99)	(1)	-	(221)
Otpis	-	-	-	(194)	-	-	(194)
Ostalo	(2)	(1)	(20)	(2)	1	(1)	(25)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	21.864	7.010	9.585	1.558	32	83	40.132
Amortizacija tekuće godine	982	280	612	93	1	-	1.968
Povrat dekomisije prethodne godine	(1)	-	-	-	-	-	(1)
Umanjenja (neto)	(38)	131	495	35	-	32	655
Prijenos	-	3	(34)	(2)	-	-	(33)
Otuđenja	(1)	(8)	(47)	(24)	-	(41)	(121)
Ostalo	-	17	45	(40)	-	1	23
Stanje 31. prosinca 2012. godine	22.806	7.433	10.656	1.620	33	75	42.623
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2012. godine	8.099	3.648	4.340	147	8	2.474	18.716
Stanje 31. prosinca 2011. godine	9.023	3.829	4.277	215	9	2.941	20.294

	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
INA, d.d.							
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2011. godine	26.497	8.568	7.743	871	31	8.746	52.456
Povećanja	-	-	-	-	-	1.268	1.268
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	141	-	-	-	-	-	141
Retranslacija inozemnog poslovanja	258	-	-	-	-	-	258
Prijenos na dugotrajnu nematerijalnu imovinu	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Pripajanje ovisnog društva Proplin	-	253	127	195	-	-	575
Transfer sa zaliha	-	-	-	1	-	-	1
Aktiviranje	3.992	425	2.639	102	-	(7.158)	-
Smanjenja	(1)	(24)	(45)	(53)	(1)	(1)	(125)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	30.887	9.222	10.463	1.116	30	2.855	54.573
Povećanja	-	-	-	-	-	1.046	1.046
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(117)	-	-	-	-	-	(117)
Retranslacija inozemnog poslovanja	(90)	-	-	-	-	-	(90)
Donos sa dugotrajne nematerijalne imovine	-	-	3	-	-	112	115
Dokapitalizacija Croscro d.o.o., STSI d.o.o.	-	(13)	-	-	-	-	(13)
Aktiviranje	226	236	906	63	-	(1.431)	-
Smanjenja	(1)	(3)	(30)	(7)	-	(41)	(82)
Stanje 31. prosinca 2012. godine	30.905	9.442	11.342	1.172	30	2.541	55.432
Ispravak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2011. godine	20.168	5.505	6.453	700	29	79	32.934
Amortizacija tekuće godine	1.712	162	391	59	-	-	2.324
“Storno amortizacije dekomisije prethodne godine”	-	(7)	-	-	-	-	(7)
Pripajanje ovisnog društva Proplin	-	163	65	109	-	-	337
Transfer sa zalihe	-	-	-	2	-	-	2
Umanjenje (neto)	(15)	32	500	28	-	5	550
Prijenosi	-	(51)	51	-	-	-	-
Otuđenja	(1)	(23)	(43)	(54)	-	(1)	(122)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	21.864	5.781	7.417	844	29	83	36.018
Amortizacija tekuće godine	982	211	531	65	-	-	1.789
“Storno amortizacije dekomisije prethodne godine”	(1)	-	-	-	-	-	(1)
Dokapitalizacija Croscro d.o.o., STSI d.o.o.	-	(10)	-	-	-	-	(10)
Umanjenje (neto)	(38)	132	494	35	-	32	655
Ostala kretanja	-	15	(18)	2	-	-	(1)
Otuđenja	(1)	(3)	(31)	(5)	-	(41)	(81)
Stanje 31. prosinca 2012. godine	22.806	6.126	8.393	941	29	74	38.369
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2012. godine	8.099	3.316	2.949	231	1	2.467	17.063
Stanje 31. prosinca 2011. godine	9.023	3.441	3.046	272	1	2.772	18.555

I) Rezerve nafte i plina

Sposobnost Društva i Grupe ostvarivati neto knjigovodstvenu vrijednost imovine vezane uz naftu i plin u budućnosti (vidi gore točku b) ovisi o preostalim komercijalnim rezervama nafte i plina. Tijekom 2012. godine SD Istraživanje i proizvodnja je izradio procjenu preostalih količina dokazanih razrađenih rezervi nafte i plina Društva koje su komercijalno povratne.

II) Vlasništvo nad zemljištem i građevinskim objektima

Zbog razvoja političkih događaja u Hrvatskoj od 1990. godine, pojedine općinske zemljišne knjige nisu u potpunosti sređene. U tijeku je postupak uknjižbe, putem mjesnih sudova u Hrvatskoj. Do datuma izdavanja ovih financijskih izvještaja Društvu nije postavljen nikakav zahtjev glede dokaza prava vlasništva nad tom imovinom.

III) Sredstva zajedničke potrošnje

Sredstva zajedničke potrošnje uglavnom sadrže stanove i odmarališta za zaposlene u Društvu i u nekima od njegovih ovisnih društava.

IV) Iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u rafinerijama i trgovini

Na dan 31. prosinca 2012. neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u segmentu Istraživanja i proizvodnja iznosi 11.571 milijuna (31. prosinca 2011. godine: 12.375 milijuna kuna). Na dan 31. prosinca 2012. neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u segmentu Rafinerije i marketing iznosi 5.359 milijuna kuna, (31. prosinca 2011. godine: 6.417 milijuna kuna). Na dan 31. prosinca 2012. neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u segmentu Trgovina na malo iznosi 1.116 milijuna kuna, (31. prosinca 2011. godine: 990 milijuna kuna). Na dan 31. prosinca 2012. neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u segmentu Poslovne funkcije iznosi 695 milijuna kuna, (31. prosinca 2011. godine: 524 milijuna kuna).

U okviru preispitivanja, Uprava je procijenila knjigovodstvenu vrijednost imovine u segmentima Istraživanje i proizvodnja, Rafinerije i marketing i Trgovine na malo u odnosu na diskontirane procijenjene buduće neto novčane tijekomove iz tih segmenata, a u skladu s MRS-om 36. Ukupno umanjene dugotrajne materijalne imovine na razini INA Grupe iznosi 655 milijuna kuna u 2012. godini, (2011.: 566 milijuna kuna).

- Segment Istraživanje i proizvodnja bilježi povećanje imovine od 38 milijuna kuna u 2012. godini, za razliku od povećanja u iznosu 33 milijuna u 2011. godini.
- Segment Rafinerije i Marketing bilježi umanjene imovine u iznosu 663 milijuna kuna u 2012. godini, za razliku od umanjenja u iznosu 654 milijuna u 2011. godini.
- Segment Trgovina na malo bilježi u 2012. povećanje imovine u iznosu 2 milijuna kuna, dok je evidentirano povećanje u 2011. godini iznosilo 60 milijuna kuna.
- Umanjenje investicija iznosi 32 milijuna kuna u 2012, dok je u 2011. godini evidentirano umanjene u iznosu od 5 milijuna kuna.

Na dan 31. prosinca 2012. vrijednosno usklađenje investicija u tijeku u iznosu 32 milijuna kuna odnosi se na domaće bušotine u SD Istraživanje i razvoj u iznosu 24 milijuna kuna (Patkovec 1 u iznosu 13 milijuna, Bokšić - Klokočevac u iznosu 4 milijuna kuna, te više manjih iznosa), te zatvaranje benzinskih postaja i otkazivanje koncesije za PUO Vrbosko u SD Trgovine na malo u iznosu 8 milijuna kuna. Na dan 31. prosinca 2011. vrijednosno usklađenje investicija u tijeku u iznosu 5 milijuna kuna odnosi se na domaće bušotine u SD Istraživanje i razvoj: Ferdinandovac 4 milijuna kuna i Bruvno 1 milijun kuna. U INA Grupi na dan 31.12.2011. zabilježen je i otpis plinskih boca iz ovisnog društva Proplin u iznosu 167 milijuna kuna.

Diskontne stope korištene u tekućoj procjeni 2012. i procjeni 2011. su:

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	2012.	2011.
Hrvatska	10,54%	9,82%
Sirija	17,50%	14,96%
Egipat, Angola	14,50%	12,96%

Rafinerije i marketing	11,70%	10,91%
------------------------	--------	--------

Trgovina na malo

Hrvatska	10,44%	10,17%
BiH	13,62%	14,31%

Pri određivanju diskontne stope uključeni su rizični faktori za svaku zemlju (vidi bilješku 3.).

V) Provjera ostatka vrijednosti

Grupa je provjerila ostatak vrijednosti za potrebe obračuna amortizacije imajući u vidu izmijenjenu definiciju ostatka vrijednosti koju donosi standard. Pregledom nije utvrđena potreba za usklađenjem ostatka vrijednosti za tekuće i prethodna razdoblja.

16. GOODWILL

				INA Grupa	
		2012.			2011.
Nabavna vrijednost		296			296
Akumulirani gubici zbog umanjene vrijednosti		(113)			(113)
		183			18
		2012.			2011.
Nabavna vrijednost					
Stanje na početku godine		296			296
Stanje na kraju godine		296			296
Akumulirani gubici zbog umanjene vrijednosti					
Stanje na početku godine		(113)			(64)
Gubici uslijed umanjene vrijednosti priznati u tekućoj godini		-			(49)
Stanje na kraju godine		(113)			(113)
2012.		1. siječnja 2012.			31. prosinca 2012.
Ulaganje Crosca, d.o.o. u Rotary Zrt. Mađarska		183			183
Ukupno		183			183
2011.		1. siječnja 2011.	Umanjenja	31. prosinca 2012.	
Ulaganje Crosca, d.o.o. u Rotary Zrt. Mađarska		202	(19)	183	
Ulaganje INA, d.d. u Energopetrol d.d. Sarajevo		30	(30)	-	
Ukupno		232	(49)	183	

Dana 28. ožujka 2007. godine na temelju ugovora sklopljenog između Vlade Federacije BH i Konzorcija INA-MOL, INA Grupa uložila je 132 milijuna kuna u kupnju Energopetrola d.d., Sarajevo i zajedno s društvom MOL postala većinski vlasnik stečenog društva (33,5% INA, d.d. i 33,5% MOL Nyrt.). Tijekom 2011. i 2010. godine napravljena je kalkulacija neto sadašnje vrijednosti imovine Energopetrola koja je pokazala negativnu neto sadašnju vrijednost, te je na dan 31. prosinca 2011. goodwill Energopetrola u cijelosti ispravljen na teret rezultata poslovanja.

Tijekom 2012. godine napravljen je test na umanjene goodwilla, koji se odnosi na društvu Rotary test je pokazao da nije potrebno umanjene vrijednosti. Prilikom izračuna testa umanjena za Rotary korištena je diskontna stopa od 10,39%.

17. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA

	INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Ulaganja u temeljni kapital ovisnih društava	1.161	1.033

	INA, d.d.	
	2012.	2011.
Ulaganja u temeljni kapital ovisnih društava na dan 1.siječnja	1.033	1.224
STSI d.o.o. Zagreb - dokapitalizacija unošenjem nekretnina	89	-
CROSCO d.o.o. - dokapitalizacija unošenjem nekretnina	58	-
Proplin d.o.o. Zagreb- pripajanje društva INA, d.d.	-	(88)
INA-Osijek Petrol d.d. Osijek - kupnja dionica po ugovoru	-	-
Ostala ovisna društva - ispravak vrijednosti	(19)	(103)
Ukupno na dan 31. prosinca	1.161	1.033

U 2012. godini za društva Interina Ltd. London i FPC Ltd. London završen je likvidacijski proces. Temeljem zaprimljene dokumentacije o brisanju iz sudskog registra, društva su isknjižena iz poslovnih knjiga INA, d.d.

Temeljem kupoprodajnog ugovora i ugovora o prijenosu dionica između INA, d.d. i Osimpex d.d. Osijek, od 6. ožujka 2012. godine, INA, d.d. kupuje dionice koje predstavljaju 20,87% temeljnog kapitala društva INA-Osijek Petrol d.d. bez financijskog efekta kupnje, odnosno za kupnju su dana potraživanja u iznosu od 18 milijuna kuna koja su u potpunosti umanjena.

Temeljem usporedbe neto vrijednosti udjela u poslovnim knjigama INA d.d. i neto imovine društva INA – Osijek Petrol d.d. Osijek, u poslovnim knjigama evidentiran je ispravak vrijednosti ulaganja u iznosu od 18 milijuna kuna.

Kupovinom dionica INA,d.d. stječe ukupno 97,34% vlasništva društva INA-Osijek Petrol d.d.

Uprava INA, d.d. donosi Odluku dana 21. prosinca 2011. godine o pokretanju procesa dokapitalizacije tvrtki STSI d.o.o. Zagreb i Croscos d.o.o. Zagreb. Temeljem odluke provedena je procjena imovine koja ulazi u temeljni kapital društava.

Trgovački sud u Zagrebu, dana 19. i 20. prosinca 2012. godine u sudski registar upisuje povećanje temeljnog kapitala unosom nekretnina za društvo STSI d.o.o. za 89 milijuna kuna a za društvo Croscos d.o.o. Zagreb, iznos 58 milijuna kuna.

U toku 2012. godine evidentiran je ispravak vrijednosti ulaganja prema usporedbi neto udjela evidentiranih u poslovnim knjigama INA, d.d. i neto imovine društava, koji sa danom 31. prosinca 2012. godine iznosi za društvo Sinaco d.o.o. 6 milijuna kuna, ITR d.o.o. 6,6 milijuna kuna, Interina d.o.o. Ljubljana 4,4 milijuna kuna, INA Kosovo d.o.o. 800 tisuća, INA Beograd d.o.o. 700 tisuća kuna i Adriagas S.r.l.Milano 500 tisuća kuna.

Društvo ima sljedeća ovisna društva (*ovisno društvo u izravnom vlasništvu Društva):

Naziv društva	Udjeli Djelatnost	31.prosinca 2012.	31.prosinca 2011.
Tehnološki servisi			
*Crosco Naftni Servisi d.o.o. Zagreb		Tehnološki servisi	100% 100%
Crosco International Limited, Guernsey		Tehnološki servisi	100% 100%
Geotehnika International LLC, Abu Dhabi, UAE (do svibnja 2012.)		Tehnološki servisi	- 49%
Crosco B.V. Amsterdam, Nizozemska		Tehnološki servisi	100% 100%
Nordic Shipping Ltd, Marshall Islands		Iznajmljivanje platformi	100% 100%
Sea Horse Shipping Inc, Marshall Islands		Iznajmljivanje platformi	100% 100%
Crosco International d.o.o. Slovenija		Tehnološki servisi	100% 100%
Rotary Zrt., Mađarska	Tehnološki servisi	100%	100%
Crosco S.A. DE C.V. Montrey, Mexico		Tehnološki servisi	100% 100%
Crosco International d.o.o. Tuzla, BiH		Tehnološki servisi	100% 100%
Mideast Integrated Drilling & Well Services Company LLC, Oman		Tehnološki servisi	49% 49%
CorteCros d.o.o., Zagreb		Distribucija antikorozivnih proizvoda	60% 60%
Istraživanje i proizvodnja nafte			
*INA Naftaplin International Exploration and Production Ltd, Guernsey		Istraživanje i proizvodnja nafte	100% 100%
Turizam			
*Hostin d.o.o. Zagreb		Turizam	100% 100%
Pomoćne usluge			
*STSI integrirani tehnički servisi d.o.o. Zagreb		Tehnički servisi	100% 100%
*Sinaco d.o.o. Sisak		Zaštitarski poslovi	100% 100%
*ITR d.o.o. Zagreb		Iznajmljivanje vozila	100% 100%
*Top računovodstvo servisi d.o.o., Zagreb		Računovodstvene usluge	100% 100%
Proizvodnja i trgovina			
*Maziva Zagreb d.o.o. Zagreb		Proizvodnja i trgovina mazivima i srodnim proizvodima	100% 100%
Trgovina i financije			
*Interina d.o.o. Ljubljana, Slovenija		Vanjska trgovina	100% 100%
*INA BH d.d. Sarajevo, Bosna i Hercegovina		Vanjska trgovina	100% 100%
*Interina d.o.o. Skopje, Makedonija		Vanjska trgovina	100% 100%
*Interina INA Ltd, London, UK (do travnja 2012.)		Vanjska trgovina	- 100%
*INA Hungary Kft., Budimpešta, Mađarska (u likvidaciji)		Vanjska trgovina	100% 100%
*FPC Ltd, London, UK (do veljače 2012.)		Vanjska trgovina	- 100%
*Holdina (Guernsey) Ltd, Guernsey (u likvidaciji)		Vanjska trgovina	100% 100%
Inter Ina (Guernsey) Ltd, Guernsey (u likvidaciji)		Vanjska trgovina	100% 100%
Holdina (Cyprus) Ltd, Cipar (u likvidaciji)		Vanjska trgovina	100% 100%
*Holdina d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina		Vanjska trgovina	100% 100%
*INA d.o.o. Beograd, Srbija		Vanjska trgovina	100% 100%

*INA Kosovo d.o.o. Priština, Kosovo	Vanjska trgovina	100%	100%
*Adriagas S.r.l. Milano, Italija	Projektiranje plinovoda	100%	100%
*INA Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna Gora	Vanjska trgovina	100%	100%
*Prirodni plin d.o.o. Zagreb Trgovina	100%	100%	
*INA BL d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	Trgovina	100%	100%
*Petrol d.d.	Trgovina	83%	83%
*INA-Osijek Petrol d.d.	Trgovina	97%	76%
*Polybit d.o.o. Rijeka (u likvidaciji)	Proizvodnja i trgovina naftnih derivata	100%	100%

18. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKA ULAGANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	34	34	34	34
	34	34	34	34

Naziv društva	Djelatnost	% udjela u vlasništvu	INA Grupa		INA, d.d.	
			31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Croplin d.o.o. Zagreb	Trgovina plina	50%	12	12	12	12
SOL-INA d.o.o.	Proizvodnja i prodaja tehnološkog plina	37,2%	22	22	22	22
ENERGOPETROL d.d., Sarajevo BiH	Trgovina na malo gorivima i mazivima	33,5%	0	0	0	0
			34	34	34	34

Ostala ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja su kako slijedi:

INA Grupa i INA, d.d.						
Naziv društva	Djelatnost	Mjesto osnutka i zemlja poslovanja	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.		
Hayan Petroleum Company	Operativna kompanija (istraživanje, razvoj i proizvodnja nafte)	Damask, Sirija	50%	50%		
“TERME Zagreb d.o.o.”	Rekreacija i zdravstveni turizam	Zagreb, Hrvatska	50%	50%		
INAgip d.o.o. Zagreb	Istraživanje i proizvodnja plina (zajedničko ulaganje)	Zagreb, Hrvatska	50%	50%		
ED INA d.o.o. Zagreb	Istraživanje, razrada i proizvodnja ugljikovodika	Zagreb, Hrvatska	50%	50%		
Belvedere d.d.	Hotelijerstvo	Dubrovnik, Hrvatska	32%	32%		
Marina Petroleum Company	Istraživanje i proizvodnja nafte	Kairo, Egipat	25%	25%		
Adria LNG Study Company Ltd	Istraživanje nafte	Malta	-	22,2%		

U 2012. godini za društvo Adria LNG Study, Malta, završen je likvidacijski proces. Temeljem zaprimljene obavijesti o brisanju društva iz sudskog registra, provedeno je isknjiženje udjela iz poslovnih knjiga INA, d.d.

19. OSTALA ULAGANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Dugoročni krediti Energopetrolu	155	326	155	326
Ostali dani dugoročni depoziti	-	-	612	445
Depoziti	25	23	25	23
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	7	6	6	5
	187	355	798	799

Dugoročni zajam za financiranje investicija je odobren Energopetrolu. Zajam je revolving sa promjenjivom kamatnom stopom 3 M EURIBOR i dospeljem 1. travnja 2015. godine.

Temeljem stečajnog plana Pevec d.o.o. u stečaju, potraživanja koja INA, d.d. ima prema društvu pretvaraju se u poslovni udjel u cijelom iznosu (8 milijuna kuna). Nakon smanjenja temeljnog kapitala (dio za INA, d.d. 7 milijuna kuna) radi pokrića gubitka dolazi do svođenja vrijednosti poslovnog udjela na 15% vrijednosti tražbine. Nakon preoblikovanja društva Pevec d.o.o. u dioničko društvo, poslovni udjel zamjenjuje se dionicama. INA, d.d. sa danom 21. kolovoza 2012. godine postaje vlasnik 11.974 dionice (0,97%) u nominalnoj vrijednosti 1 milijun kuna.

20. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

INA Grupa	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Potraživanja po stambenim kreditima	115	126
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	62	12
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	25	22
Derivativni financijski instrumenti	5	5
Ostala dugoročna potraživanja	-	2
	207	167

INA, d.d.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Potraživanja po stambenim kreditima	114	125
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	62	12
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	22	21
Dugoročna potraživanja od ovisnih društava	11	48
Ostala dugoročna potraživanja	1	1
	210	207

Prije 1996. godine Društvo je prodalo vlastite stanove svojim zaposlenicima u skladu sa zakonima Republike Hrvatske. Prodaja ove imovine uglavnom je bila na kredit i potraživanja od prodaje otplaćuju se mjesečno u razdoblju od 20 do 35 godina. Obveza prema državi koja predstavlja 65% vrijednosti prodanih stanova iskazana je u ostalim dugoročnim obvezama (bilješka 30.). Potraživanja su osigurana hipotekama na prodane stanove. Glavnica je iskazana u iznosu potraživanja, bez kamate.

21. IMOVINA I ULOZI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU

Vlasnički instrumenti raspoloživi za prodaju				
INA Grupa i INA, d.d.				
Ime društva	% udjela u kapitalu u vlasništvu INA, d.d.	Djelatnost	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Jadranski Naftovod d.d.	11,795%	Posjedovanje i upravljanje naftovodom	321	321
OMV Slovenija d.o.o. Koper	7,75%	Trgovina naftom i naftnim derivatima	31	31
Plinara d.o.o. Pula	49,00%	Distribucija i trgovanje plinovitim gorivima	17	17
HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin	7,17%	Rad sportskih objekata	5	6
BINA-FINCOM d.d. Zagreb	5,00%	Izgradnja autocesta i drugih cesta, uzletišta u zračnim lukama	12	12
Ukupni trošak			386	387
Vrijednosno usklađenje			(46)	(62)
			340	325

Kao što je objašnjeno u bilješki 38, značajan dio poslovnih prihoda JANAF-a ostvaren je poslovanjem s INA, d.d. Vrijednost udjela u Janaf-u iskazana je prema tržišnoj vrijednosti dionica na Zagrebačkoj burzi na dan 31. prosinca 2012. godine. Neto knjigovodstvena vrijednost udjela u JANAF-u povećala se u odnosu na stanje 31. prosinca 2011. godine u iznosu 16,6 milijuna kuna temeljem povećanja tržišne vrijednosti dionica Janafa na Zagrebačkoj burzi. Tržišna vrijednost dionica (118.855) na dan 31. prosinca 2012. godine iznosila je 2.370 kuna po dionici, (31. prosinca 2011. godine 2.230 kuna po dionici).

Odlukom Skupštine društva HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin 13. lipnja 2012. godine smanjuje se temeljni kapital društva radi pokrivanja gubitka. Smanjenjem temeljnog kapitala smanjuje se poslovni udjel INA, d.d. u društvu HOC Bjelolasica u iznosu 1 milijun kuna, te tako smanjeni poslovni udjel i dalje čini 7,17% temeljnog kapitala društva.

22. ZALIHE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Nedovršena proizvodnja	1.031	911	1.030	910
Gotovi rafinerijski proizvodi	889	763	815	695
Plin	571	354	-	1
Sirova nafta	320	973	320	972
Sirovine	241	287	159	192
Rezervni dijelovi i sitan inventar	226	233	92	101
Roba	74	172	69	159
	3.352	3.693	2.485	3.030

Na dan 31. prosinca 2012. zalihe su bile vrednovane po cijeni koštanja ili utvrđenoj neto nadoknadivoj vrijednosti.

23. POTRAŽIVANJA OD KUPACA, NETO

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Potraživanja od kupaca	3.539	3.957	1.568	2.184
Ispravak vrijednosti za sumnjiva potraživanja	(769)	(675)	(465)	(403)
	2.770	3.282	1.103	1.781

Starosna struktura dospjeća neispravljenih potraživanja od kupaca:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
60 - 90 dana	43	47	36	41
91 - 120 dana	33	55	26	39
preko 121 dana	33	240	-	63
	109	342	62	143

Potraživanja od kupaca iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za ispravak vrijednosti. Prema navedenoj politici ispravljaju se nenaplaćena potraživanja za strateške kupce INA,d.d. temeljem procjene i sva ostala nenaplaćena potraživanja koja su dospjela preko 120 dana od dana njihovog dospjeća.

Ispravak sumnjivih i spornih potraživanja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Stanje na početku godine	675	418	403	226
Dodatno povećanje ispravka vrijednosti	252	336	191	207
Otpisano u toku godine	(16)	(16)	-	(12)
Naplaćena otpisana potraživanja	(142)	(63)	(129)	(18)
Stanje na kraju godine	769	675	465	403

Starosna struktura ispravljenih potraživanja od kupaca:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
manje od 120 dana	14	40	1	16
121-150 dana	38	28	23	9
151-180 dana	20	25	17	11
181-365 dana	156	179	136	148
preko 366 dana	541	403	288	219
	769	675	465	403

24. OSTALA POTRAŽIVANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Više plaćeni porezi	347	278	309	232
Ostala potraživanja	169	178	119	147
	516	456	428	379

25. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novčana sredstva Grupe i kratkoročne depozite do 3 mjeseca kod banaka. Knjigovodstveni iznos ovih stavki imovine istovjetan je njihovim fer vrijednostima.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Novac u banci	316	296	125	195
Depoziti do tri mjeseca	110	31	86	20
Novac u blagajni	3	3	-	-
Ostalo	59	7	59	14
	488	337	270	229

26. OBVEZE PO BANKOVNIM KREDITIMA, DOPUŠTENIM PREKORAČENJIMA I TEKUĆI DIO OBVEZA PO DUGOROČNIM KREDITIMA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Kratkoročni dio dugoročnih zajmova (bilješka 29)	4.725	1.904	4.648	1.817
Zajmovi i prekoračenja tekućeg računa	1.266	1.918	1.057	1.784
	5.991	3.822	5.705	3.601

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Neosigurani bankovni zajmovi u USD	730	847	700	805
Neosigurani bankovni zajmovi u EUR	392	1.009	357	979
Neosigurani bankovni zajmovi u HRK	144	62	-	-
	1.266	1.918	1.057	1.784

Najznačajniji kratkoročni krediti na dan 31. prosinca 2012. su ugovori o kreditnim linijama s prvoklasnim svjetskim bankama za financiranje kupovine nafte i naftnih derivata („trade financing“) i ugovori o okvirnim kreditnim linijama s bankama u zemlji namijenjeni odobravanju kredita te izdavanju bankovnih garancija i akreditiva.

Kratkoročne kreditne linije INA, d.d. sa UniCredit i Splitskom bankom sadrže klauzulu o financijskim ugovornim uvjetima, a za osiguranje kratkoročnih kreditnih linija ovisnih društava INA Grupe su izdana korporativna jamstva INA, d.d.

27. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA, POREZI I DOPRINOSI I DRUGE KRATKOROČNE OBVEZE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Obveze prema dobavljačima	1.684	2.032	964	1.111
Plaće i ostalo	583	212	325	162
Porez na dodanu vrijednost, trošarine i ostali porezi	411	1.437	334	1.303
Doprinosi, porez iz i na plaće i prirezi	86	87	51	46
Ugrađene derivativne financijske obveze	10	2	-	3
Negativna fer vrijednost derivativa	3	32	3	32
	2.777	3.802	1.677	2.657

Po mišljenju Uprave, iskazani iznosi kratkoročnih obveza približni su njihovim fer vrijednostima.

28. OGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Ukalkulirane kamate na dugoročne kredite	25	38	24	38
Obračunati troškovi	-	1	-	1
Ostalo	11	9	10	9
	36	48	34	48

29. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA

Dugoročni krediti su ugovoreni u više stranih valuta i podliježu različitim kamatnim stopama. Krediti INA, d.d. su neosigurani i većina sadrži ugovorene financijske klauzule. Dugoročni krediti ovisnih društava INA Grupe u nekim slučajevima su osigurani mjenicama i zadužnicama te korporativnim garancijama.

Neotplaćeni krediti Grupe su kako slijedi:

Vrsta zajma	Valuta zajma	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Opće svrhe financiranja	USD, EUR	4.385	5.650
Projektno financiranje	USD, EUR	1.316	1.723
		5.701	7.373
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		(4.648)	(1.817)
Ukupni dugoročni zajmovi INA, d.d.		1.053	5.556
Zajam - nabava opreme	EUR, HUF	-	72
Ostali dugoročni zajmovi		185	89
		185	161
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		(77)	(87)
Ukupni dugoročni zajmovi INA Grupe		1.161	5.630

INA Grupa	Prosječna ponderirana kamatna stopa			
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
	%			
Bankovni zajmovi u eurima	1,05	2,21	3.519	4.296
Bankovni zajmovi u američkim dolarima	1,84	1,65	2.258	3.154
Bankovni zajmovi u mađarskim forintama	9,78	8,88	69	3
Bankovni zajmovi u kunama	5,02	5,20	40	81
Ukupno			5.886	7.534
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(4.725)	(1.904)
Ukupni dugoročni zajmovi			1.161	5.630

INA, d.d.				
	Prosječna ponderirana kamatna stopa			
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
	%			
Bankovni zajmovi u eurima	1,05	2,16	3.515	4.219
Bankovni zajmovi u američkim dolarima	1,75	1,65	2.186	3.154
Ukupno			5.701	7.373
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(4.648)	(1.817)
Ukupni dugoročni zajmovi			1.053	5.556

Ovi krediti dospijevat će na otplatu kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Kratkoročni dio dugoročnih zajmova	4.725	1.904	4.648	1.817
Dospijeće od jedne do dvije godine	364	4.547	261	4.490
Dospijeće od dvije do tri godine	264	278	263	266
Dospijeće od tri do četiri godine	265	267	264	266
Dospijeće od četiri do pet godina	268	268	265	267
Dospijeće preko pet godina	-	270	-	267
Ukupno	5.886	7.534	5.701	7.373

Promjene dugoročnih kredita tijekom godine mogu se svesti na sljedeće:

	INA Grupa	INA, d.d.
Stanje 31. prosinca 2011. godine	7.534	7.373
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti i prekoračenja-bilješka 26)	1.904	1.817
Plaćanje nakon više od jedne godine	5.630	5.556
Stanje 1. siječnja 2012. godine	7.534	7.373
Novi zajmovi	318	168
Otplate	(1.934)	(1.808)
Pozitivne tečajne razlike	(32)	(32)
Stanje 31. prosinca 2012. godine	5.886	5.701
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti i prekoračenja-bilješka 26)	4.725	4.648
Plaćanje nakon više od jedne godine	1.161	1.053

Neotplaćeni dugoročni krediti na dan 31. prosinca 2012. godine, te ugovoreni krediti tijekom 2012., godine se mogu sažeti kako slijedi:

Privredna banka Zagreb

Preostala dugoročna obveza INA, d.d. prema Privrednoj banci iznosi 2 milijuna kuna, a odnosi se na Ugovor o refinanciranim obveznicama temeljem emisije obveznica – API. Dug je u stanju mirovanja.

Bayerische Landesbank

U 2007. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o sindiciranom revolving kreditu s konzorcijem banaka u iznosu 1 milijarde USD. Kredit je namijenjen za opće svrhe financiranja (uključujući prijevremenu otplatu ranije ugovorenog sindiciranog kredita, te za modernizaciju rafinerija). Kredit je ugovoren s rokom trajanja od 5 godina s opcijom produženja za dodatne dvije godine (1+1).

EBRD

U 2010. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o dugoročnom kreditu s EBRD u iznosu od 160 milijuna EUR uz alternativno povlačenje i u USD. Kredit je namijenjen za financiranje završetka prve faze modernizacije rafinerija Rijeka i Sisak.

ICF DEBT POOL LLP

U 2010. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o dugoročnom kreditu s ICF DEBT POOL LLP u iznosu od 50 milijuna EUR. Kredit je namijenjen za financiranje završetka prve faze modernizacije rafinerija Rijeka i Sisak.

Mol Hungarian Oil and Gas Public Limited Company (MOL)

U 2012. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o multivalutnoj revolving kreditnoj liniji s MOL-om u iznosu od 200 milijuna USD. Kredit je namijenjen za opće svrhe financiranja s dospeljem 2016. godine.

CLUB DEAL, ugovor o revolving kreditu

U 2012. godini INA, d.d. je zaključila Club deal ugovor o revolving kreditnoj liniji s konzorcijem banaka predvođenih s Privrednom bankom Zagreb u iznosu od 119 milijuna EUR. Iste godine linija je povećana za dodatnih 20 milijuna EUR. Kredit je namijenjen za opće svrhe financiranja s rokom trajanja 3 godine s opcijom produženja za dodatne dvije godine (1+1).

Nepoštivanje kreditnog aranžmana

Tijekom 2012. godine INA Grupa i INA, d.d. su na vrijeme platili sve obveze po osnovi primljenih kredita (glavnicu, kamate, naknade) te po tom osnovu nije bilo nikakvih zakašnjenja niti neispunjenja.

30. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Obveze prema državi za prodane stanove	63	69	63	69
Obveze za derivativne financijske instrumente	30	18	-	-
Ukalkulirani prihod za prodane stanove	8	39	8	37
	101	126	71	106

Dugoročne obveze prema državi odnose se na prodaju stanova zaposlenicima i bivšim zaposlenicima u skladu s državnim programom (bilješka 20.). Prema zakonskim propisima, 65% prihoda od prodaje stanova plaća se državi po primitku sredstava. Prema zakonu, Društvo nema obvezu doznačiti sredstva prije naplate.

31. REZERVIRANJA

	Rezerviranja za zaštita okoliša	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Sudski sporovi	Potencijalna porezna obveza	Poticajne mjere	Troškovi neiskorištenog godišnjeg odmora	Porezna po- traživanja od Holdine, Sarajevo	Ostalo	Ukupno
INA Grupa									
Stanje 1. siječnja 2011. godine	322	2.117	263	112	17	67	21	95	3.014
Godišnji trošak	-	-	33	-	44	63	-	3	143
Utjecaji promjena u procjeni	(39)	141	-	-	-	-	-	-	102
Kamate	16	118	-	-	-	-	-	-	134
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(7)	(3)	(205)	(112)	(17)	(68)	-	(66)	(478)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	292	2.373	91	-	44	62	21	32	2.915
Godišnji trošak	-	-	13	-	22	67	-	202	304
Utjecaji promjena u procjeni	11	(117)	2	-	-	-	-	2	(102)
Kamate	12	97	-	-	-	-	-	-	109
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(6)	(8)	(44)	-	(44)	(62)	-	(5)	(169)
Stanje 31. prosinca 2012. godine	309	2.345	62	-	22	67	21	231	3.057

INA Grupa je na dan 31. prosinca 2012. godine priznala 309 milijuna kuna za rezerviranje za zaštitu okoliša (31. prosinca 2011.: 292 milijuna kuna). Rezerviranje za zaštitu okoliša pokriva tretiranje akumuliranog otpada od prethodnih aktivnosti, iskopa tla i zamjene tijekom rekonstrukcije benzinskih postaja, istraživanje za utvrđivanje opsega onečišćenja. Rezerviranje ne pokriva troškove sanacije zbog nedostajućih detaljnih nacionalnih propisa.

	Rezerviranja za zaštita okoliša	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Sudski sporovi	Poticajne mjere	Troškovi neiskorištenog godišnjeg odmora	Ostalo	Ukupno
INA, d.d.							
Stanje 1. siječnja 2011. godine		310	2.117	220	-	48	2.764
Godišnji trošak		-	-	32	37	43	114
Utjecaji promjena u procjeni		(39)	141	-	-	-	102
Kamate		15	118	-	-	-	133
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine		(7)	(3)	(178)	-	(48)	(280)
Stanje 31. prosinca 2011. godine		279	2.373	74	37	43	2.833
Godišnji trošak		-	-	10	-	47	250
Utjecaji promjena u procjeni		11	(117)	-	-	-	(106)
Kamate		11	96	-	-	-	107
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine		(6)	(7)	(42)	(37)	(43)	(137)
Stanje 31. prosinca 2012. godine		295	2.345	42	-	47	2.947

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Po ročnosti:				
Kratkoročne obveze	344	200	284	168
Dugoročne obveze	2.713	2.715	2.663	2.665
	3.057	2.915	2.947	2.833

Troškovi (dekomisije) zatvaranja pogona

Na dan 31. prosinca 2012. godine Društvo je priznalo rezerviranje za napuštanje 56 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 4 neproizvodna polja, 8 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 145 negativnih neproizvodnih bušotina, dok je na dan 31. prosinca 2011. godine Društvo priznalo rezerviranje za napuštanje 56 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 4 neproizvodnih polja, 9 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 146 negativnih neproizvodnih bušotina.

32. NAKNADE ZA ODLAZAK U MIROVINU I OSTALE NAKNADE ZAPOSLENICIMA

Sukladno kolektivnom ugovoru Grupa ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada, otpremnina i ostalih naknada svojim zaposlenicima. Grupa ima planove definiranih primanja za zaposlenike koji ispunjavaju određene kriterije. Planovima su za zaposlenike predviđene otpremnine za odlazak u mirovinu i to u iznosu 8.000 kuna neto ukoliko zaposlenici koriste poticajnu otpremninu. Ukoliko zaposlenici odlaze u redovnu mirovinu (bez poticajne otpremnine) isplaćuje im se 16.000 kuna neto od čega je 8.000 kuna oporezivo. Drugih oblika primanja nakon odlaska u mirovinu nema. Jubilarne nagrade isplaćuju se prema Kolektivnom ugovoru u sljedećim neto iznosima i prema sljedećim godinama radnog staža u Grupi:

- 2.000 kuna za 10 godina neprekinutog radnog staža
- 2.500 kuna za 15 godina neprekinutog radnog staža
- 3.000 kuna za 20 godina neprekinutog radnog staža
- 3.500 kuna za 25 godina neprekinutog radnog staža
- 4.000 kuna za 30 godina neprekinutog radnog staža
- 4.500 kuna za 35 godina neprekinutog radnog staža.
- 5.500 kuna za 40/45 godina neprekinutog radnog staža

Navedeni neto iznosi sadrže i oporezivi dio na koji se obračunavaju i plaćaju svi pripadajući porezi i doprinosi.

Za zaposlenike Grupe u Republici Hrvatskoj, plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje u dotičnim društvima Grupe. Ti doprinosi čine osnovu za mirovine koje Hrvatski mirovinski fond isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Aktuarsku procjenu sadašnje vrijednosti obveza temeljem definiranih primanja obavili su aktuari neovisne aktuarske tvrtke na dan 31. prosinca 2012. godine. Društvo je s naslova jubilarnih naknada u 2012. godini rezerviralo 46 milijuna kuna, a za troškove redovnih otpremnina 27 milijuna kuna.

Sadašnja ukupna vrijednost obveza po definiranim primanjima, povezani troškovi tekućeg i minulog rada određeni su metodom projiciranja temeljenoj na ukupnom broju zaposlenika.

Ključne pretpostavke:	Procjena	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Diskontna stopa	4,61%	5,50%
Stopa fluktuacije	3-4%	3-4%
Mortalitet	HR2004 70,00%	HR2004 70,00%
Prosječan očekivan preostali radni staž (u godinama)	16,18	16,06

Iznosi priznati u računu dobiti i gubitka s naslova plana definiranih primanja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Trošak tekućeg rada	5	8	4	6
Troškovi kamata	6	8	4	6
Neto aktuarska (dobit) gubitak	(18)	(44)	(1)	(41)
	(7)	(28)	7	(29)

Iznos iskazan u izvještaju o financijskom položaju na osnovi obveza Grupe s naslova definiranih otpremnina i jubilarnih nagrada za odlazak u mirovinu:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Sadašnja vrijednost obveza s naslova definiranih primanja	110	117	73	66
Obveza iskazana u bilanci	110	117	73	66
Od toga po ročnosti:				
Kratkoročne obveze	10	13	6	5
Dugoročne obveze	100	104	67	61
	110	117	73	66

Promjene sadašnje vrijednosti obveza s naslova definiranih primanja tijekom razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Na dan 1. siječnja	117	145	66	96
Trošak tekućeg rada	5	8	4	6
Troškovi kamata	6	8	4	6
Aktuarski (dobici) ili gubici	(4)	(35)	3	(35)
Isplaćena primanja	(14)	(9)	(4)	(7)
Na dan 31. prosinca	110	117	73	66

33. UPLAĆENI I UPISANI KAPITAL

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Izdane i uplaćene:		
10 milijuna dionica (vrijednost svake dionice iznosi 900 kuna)	9.000	9.000

Dionički kapital društva sastoji se od 10 milijuna odobrenih i izdanih dionica nominalne vrijednosti od 900 kuna. Dionica nosi pravo na jedan glas i pravo na dividendu.

34. REVALORIZACIJSKE REZERVE

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Početno stanje	-	27
Povećanje/(smanjenje) nastalo po osnovi revalorizacije financijske imovine raspoložive za prodaju (Janaf)	16	(34)
Pripadajući odgođeni porez	(3)	7
Konačno stanje	13	-

Tijekom 2012. godine revalorizacijske rezerve financijske imovine raspoložive za prodaju (Janaf) smanjene su na nulu temeljem tržišne vrijednosti dionica na burzi na dan 31. prosinca 2012. godine.

35. OSTALE REZERVE

Rezerve Grupe odnose se na akumulirane viškove i manjkove, revalorizaciju nekretnina, postrojenja i opreme, te pozitivne i negativne tečajne razlike nastale do 1993. godine. Nekoliko je godina hrvatsko gospodarstvo bilo pod utjecajem hiperinflacije, a do 31. prosinca 1993. godine niti Društvo, niti Grupa nisu bili predmetom revizije. Zbog tih razloga nije bilo moguće raščlaniti rezerve Društva i Grupe na dan 31. prosinca 1993. godine na sastavne dijelove.

Za razdoblja nakon 1993. godine rezultati transakcija Grupe, ako utječu na rezerve, iskazani su na odgovarajućim računima rezervi. Rezerve Grupe na dan 31. prosinca 1993. godine združene su na taj dan, i posebno iskazane u ovoj bilješki.

Promjene na rezervama tijekom godina bile su kako slijedi:

INA Grupa				
	Združene rezerve na dan 31. prosinca 1993. godine	Rezerve nastale tečajnim razlikama	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2011. godine	2.132	(239)	447	2.340
Promjene tijekom 31. prosinca 2011. godine	-	276	-	276
Stanje 31. prosinca 2011. godine	2.132	37	447	2.616
Promjene tijekom 31. prosinca 2012. godine	-	(111)	-	(111)
Stanje 31. prosinca 2012. godine	2.132	(74)	447	2.505

INA, d.d.			
	Združene rezerve na dan 31. prosinca 1993. godine	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2012. godine	1.667	456	2.123
Stanje 31. prosinca 2011. godine	1.667	572	2.239

36. ZADRŽANA DOBIT

	INA Grupa	
	Zadržana dobit	INA, d.d. Zadržana dobit
Stanje 1. siječnja 2011. godine	1.424	1.556
Dobit financijske godine	1.815	1.967
Isplata dividendi	(480)	(480)
Stanje 31. prosinca 2011. godine	2.759	3.043
Dobit financijske godine	681	1.323
Efekt kupnje nekontrolirajućeg interesa	(3)	-
Stanje 31. prosinca 2012. godine	3.437	4.366

37. UDJELI NEKONTROLIRAJUĆIH INTERESA U REZULTATU OVISNIH DRUŠTAVA

	INA Grupa	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Stanje na početku godine	(10)	2
Udjel u dobiti/(gubitku) tekuće godine	6	(12)
Kupnja nekontrolirajućeg interesa	3	-
Stanje na kraju godine	(1)	(10)

38. POSLOVNI ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA

Društvo ima dominantan položaj u Republici Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proizvoda. Zbog strateškog položaja INA, d.d. u hrvatskom gospodarstvu znatan se dio njezina poslovanja i poslovanja njenih ovisnih društava odnosi na poslove s Vladom Republike Hrvatske, njezinim ministarstvima i agencijama te društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske.

Transakcije između INA, d.d. i njenih ovisnih društava kao povezanih strana eliminirane su prilikom konsolidacije. Transakcije između INA, d.d. i drugih društava u sastavu Grupe te drugih povezanih strana prikazane su u nastavku.

Transakcije između INA Grupa i povezanih strana na datum izvještaja o financijskom položaju:

INA Grupa	"Prihodi od prodaje roba i usluga"		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2012	2011	2012	2011
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	3	4	75	72
Strateški partner				
MOL Nyrt.	689	773	734	891
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	866	768	6	6
Energopetrol d.d.	340	486	1	1
Kalegran Ltd.	128	58	1	-
Intermol d.o.o.	61	10	-	1
MOL SLOVENIJA d.o.o.	33	18	92	87
IES-Italiana Energia e Servizi s.p.a.	15	13	9	6
Moltrade Mineralimpex Zrt.	-	1	102	1.141
Slovnaft, a.s.	-	-	84	48
Društva koja kontrolira država				
Hrvatska elektroprivreda	2.617	2.303	161	131
Petrokemija Kutina	1.679	1.498	1	-
Croatia Airlines	257	234	-	-
Jadrolinija	165	147	6	5
Hrvatske željeznice	149	11	67	51
Podzemno skladište plina Okoli	29	26	151	149
Plinacro	11	21	280	228

Transakcije između INA Grupa i povezanih strana na datum izvještaja o financijskom položaju:

INA Grupa	Potraživanja od povezanih strana		Obveze prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	1	1	22	25
Strateški partner				
MOL Nyrt.	79	111	95	67
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Energopetrol d.d.	70	24	-	-
Tifon d.o.o.	32	42	1	1
Kalegran Ltd.	28	9	-	-
MOL SLOVENIJA d.o.o.	2	10	9	9
Društva koja kontrolira država				
Hrvatska elektroprivreda	346	549	8	14
Petrokemija Kutina	259	190	1	-
Hrvatske željeznice	78	7	8	5
Jadrolinija	31	31	1	1
Croatia Airlines	30	32	-	1
Podzemno skladište plina Okoli	5	2	-	8
Plinacro	1	1	32	19

Zajmovi prema i od povezanih strana:

INA Grupa	Potraživanja po danim kreditima premapovezanih strana		Obveze po kreditima prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Strateški partner				
MOL Nyrt.	-	-	-	979
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Energopetrol d.d.	201	326	-	-

Transakcije između INA, d.d. i povezanih strana tijekom godine:

INA, d.d.	"Prihodi od prodaje roba i usluga"		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2012	2011	2012	2011
Povezana društva u inozemstvu				
Holdina Sarajevo	1.552	850	-	2
INA Crna Gora d.o.o Podgorica	139	91	-	-
Interina d.o.o. Ljubljana	23	21	-	-
INA Beograd d.o.o Beograd	-	59	-	-
Adriagas Milano	-	2	-	1
Povezana društva u zemlji				
Prirodni plin d.o.o. Zagreb	4.872	4.487	741	446
Osiijek Petrol d.d.	122	135	-	-
Maziva Zagreb d.o.o. Zagreb	101	119	62	58
STSI d.o.o. Zagreb	24	15	430	457
Crosco d.o.o.	11	12	239	168
TOP Računovodstvo Servisi d.o.o.	8	3	54	21
Sinaco d.o.o. Zagreb	3	4	66	122
ITR d.o.o. Zagreb	1	2	23	24
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	-	1	75	72
Strateški partner				
MOL Nyrt.	371	458	644	823
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	866	768	6	6
Energopetrol d.d.	282	468	1	1
Intermol d.o.o.	61	10	-	1
MOL SLOVENIJA d.o.o.	31	16	-	-
IES-Italiana Energia e Servizi s.p.a.	15	13	9	6
Moltrade Mineralimpex Zrt.	-	-	102	1.141
Slovnaft, a.s.	-	-	84	48
Društva koja kontrolira država				
Croatia Airlines	257	234	-	-
Jadrolinija	159	143	6	5
Hrvatske željeznice	138	2	67	51
Hrvatska elektroprivreda	96	298	158	129
Petrokemija Kutina	9	-	-	-

Transakcije između INA, d.d. i povezanih strana na datum izvještaja o financijskom položaju:

INA, d.d.	"Prihodi od prodaje roba i usluga"		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2012	2011	2012	2011
Povezana društva u inozemstvu				
Holdina Sarajevo	180	117	12	7
INA Crna Gora d.o.o. Podgorica	22	14	1	-
INA Beograd d.o.o. Beograd	7	10	-	-
Interina d.o.o. Ljubljana	5	1	-	-
Interina Ltd Guernsey	-	-	-	138
Interina Ltd London	-	-	-	20
Adrigas Milano	-	-	-	1
Povezana društva u zemlji				
Prirodni plin d.o.o. Zagreb	3.132	1.551	35	20
Osijek Petrol d.d.	32	53	1	1
Maziva Zagreb d.o.o. Zagreb	9	19	10	24
STSI d.o.o. Zagreb	8	2	179	257
Croscos d.o.o.	1	1	68	57
TOP Računovodstvo Servisi d.o.o.	1	1	4	3
ITR d.o.o. Zagreb	-	-	7	10
Sinaco d.o.o. Zagreb	-	-	2	35
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	-	-	22	25
Strateški partner				
MOL Nyrt.	28	34	90	62
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	32	42	1	1
Energopetrol d.d.	4	24	-	-
MOL SLOVENIJA d.o.o.	2	2	-	-
Društva koja kontrolira država				
Hrvatske željeznice	69	4	8	5
Croatia Airlines	30	32	-	-
Jadrolinija	30	31	1	1
Hrvatska elektroprivreda	7	186	8	14

Zajmovi prema i od povezanih strana:

INA, d.d.	Potraživanja po danim kreditima prema povezanim strana		Obveze po kreditima prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Povezana društva u inozemstvu				
INA BH d.d. Sarajevo	30	30	-	-
INA Crna Gora d.o.o. Podgorica	15	15	-	-
Interina d.o.o. Ljubljana	15	15	-	-
Rotary	-	83	-	-
Holdina Sarajevo	-	4	-	-
Adrigas Milano	-	-	8	8
INA Hungary	-	1	-	-
Povezana društva u zemlji				
Prirodni plin d.o.o.	700	635	-	-
Crosco d.o.o.	582	496	-	-
Osijek Petrol d.d	50	50	-	-
Hostin d.o.o.	4	-	4	5
STSI d.o.o. Zagreb	-	20	-	-
Maziva Zagreb d.o.o. Zagreb	-	-	50	58
Polybit	-	-	2	2
Strateški partner				
MOL Nyrt.	-	-	-	979
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Energopetrol d.d.	201	336	-	-

Proizvodi su povezanim stranama prodavani po uobičajenim cijenama Grupe, umanjenim za popuste i rabate ovisno o odnosima između strana. Proizvodi su od povezanih strana nabavljani po tržišnim cijenama uz odgovarajuće popuste ovisno o odnosima između strana.

Kod prodaje naftnih proizvoda povezanim stranama, INA, d.d., ovisno o rizičnosti plasmana, uobičajeno traži instrumente osiguranja naplate, osim kada je riječ o proračunskim kupcima ili kupcima koji su u 100% vlasništvu države.

Obveze povezanih strana prema INA, d.d. iskazane su umanjene za ispravak vrijednosti za sumnjiva i sporna potraživanja.

Naknade ključnim članovima rukovodstva

Naknade isplaćene direktorima i drugim ključnim rukovoditeljima tijekom godine:

	INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Kratkoročna primanja	43,6	44,6
Otpremnine	0,6	-
Ukupno	44,2	44,6

U prezentiranom iznosu naknada uključena su primanja članova Uprave i izvršnih direktora segmenata djelatnosti i poslovnih funkcija, direktora sektora, pomoćnika izvršnih direktora i tajnika Uprave INA, d.d.

Neovisne Izjave, u odnosu sa povezanim stranama, su dostavljene na potpis ključnim zaposlenicima društva i to:

- Članovima Nadzornog odbora (8),
- Predsjedniku Uprave (1),
- Članovima Uprave (5),
- Izvršnim direktorima (6),
- Direktorima Sektora (30).

Analizom povratno dostavljenih Izjava utvrđeno je kako, osim u nastavku pojedinačno navedenih radnika, niti radnici, niti članovi uže obitelji ključnih članova menadžmenta u INA, d.d.:

- nemaju u vlasništvu više od 5% poslovnog udjela/dionica u INI, d.d. ili INA Grupi, kao niti u nekom drugom poslovnom subjektu koji je tijekom 2012. godine ostvario poslovni odnos sa INA, d.d. ili INA Grupom, a koji bi im omogućio značajan utjecaj ili kontrolu nad subjektom u 2012. godini,
- nisu ostvarili poslovne transakcije između povezanih stranaka tijekom 2012. godine.

Sljedeći članovi ključnog menadžmenta u INA, d.d. prijavili su postojanje povezanih strana unutar INA Grupe u 2012. godini i to kako slijedi:

- Predsjednik Nadzornog odbora, gospodin Siniša Petrović, tijekom 2012. godine bio je predsjednik Nadzornog odbora društva Croatia Airlines d.d. koje je tijekom 2012. godine ostvarilo određene transakcije sa INA, d.d. te član Nadzornog odbora društva Atlantic Grupa d.d. koje je tijekom 2012. godine ostvarilo određene transakcije sa INA, d.d.
- Član Nadzornog odbora, gospodin Ferenc Horváth, bio je tijekom 2012. godine na sljedećim pozicijama: član Odbora direktora društva Slovnaft, a.s., potpredsjednik Odbora direktora društva TVK Plc. te predsjednik Odbora direktora društva IES – Italiana Energia e Servizi S.p.A.
- Član Nadzornog odbora, gospodin György Mosonyi, bio je tijekom 2012. godine na sljedećim funkcijama: predsjednik Nadzornog odbora društva MOL Plc., predsjednik Odbora direktora društva TVK Plc. te predsjednik Nadzornog odbora društva Slovnaft, a.s.
- Član Nadzornog odbora, gospodin Jozséf Molnár bio je tijekom 2012. godine član Odbora direktora društva MOL Plc.
- Član Nadzornog odbora, gospodin Szabolcs I. Ferencz, bio je tijekom 2012. godine član Nadzornog odbora u društvu Slovnaft, a.s.
- Član Nadzornog odbora, gospodin Oszkár Világi, bio je tijekom 2012. godine predsjednik Odbora direktora u društvu Slovnaft, a.s. te član Odbora direktora društva MOL Plc.
- Član Uprave društva, gospodin Niko Dalić, tijekom 2012. godine bio je opunomoćenih INA, d.d. u skupštini društva ED-INA i društva INAgip
- Izvršni direktor PF Financija, gospodin András Huszár, bio je tijekom 2012. godine predsjednik Nadzornog odbora povezanog društva TRS d.o.o., član Nadzornog odbora u povezanom društvu STSI d.o.o. te član Nadzornog odbora u povezanom društvu CROSCO d.o.o.
- Izvršni direktor SD Trgovine na malo, gospodin Darko Markotić, tijekom 2012. godine bio je predsjednik Uprave društva TIFON d.o.o. do 1. veljače 2012. te član Nadzornog odbora društva TIFON d.o.o. nakon 1. veljače 2012.
- Izvršni direktor PF Korporativnog centra, gospodin Tvrtko Perković tijekom 2012. godine bio je Predsjednik Uprave društva STSI d.o.o., odnosno Predsjednik Nadzornog odbora društva STSI d.o.o.
- Izvršni direktor SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, gospodin Želimir Šikonja, tijekom 2012. godine bio je predsjednik Nadzornog odbora Crosco d.o.o., predsjednik Nadzornog odbora povezanog društva Prirodni plin d.o.o., predsjednik Upravnog odbora INAGIP, predsjednik Upravnog odbora ED-INA, član Uprave INA-NAFTAPLIN IE&P Ltd, Guernsey te glavni zastupnik dioničara INA, d.d. u Hayan Petroleum Company, Damascus, Syria
- Izvršni direktor SD Rafinerije i marketing, gospodin Artur Thernesz, tijekom 2012. godine bio je član Nadzornog odbora STSI d.o.o., Zagreb
- Izvršni direktor PF Korporativnih procesa, gospodin Tomislav Thür, tijekom 2012. godine bio je član Nadzornog odbora u povezanom društvu Prirodni plin d.o.o. te član Upravnog odbora društva ED-INA d.o.o.
- Direktorica Sektora riznice, gđa Višnja Bijelić, tijekom 2012. godine bila je predsjednica Nadzornog odbora povezanog društva Maziva Zagreb, član Nadzornog odbora u povezanom društvu SINACO, d.o.o., te član Nadzornog odbora u društvu Plinara Pula.
- Direktor Sektora rafinerija nafte Sisak, gospodin Damir Butković, bio je tijekom 2012. godine član Nadzornog odbora u društvu KISIKANA d.o.o., Sisak

- Direktor Sektora za geologiju i upravljanje ležište, gospodin Miro Đureković, bio je tijekom 2012. godine član Uprave društva Adriagas S.r.l., Milano
- Direktor Sektora Istraživanje i proizvodnja NIP JIE, gospodin Laslo Farkaš Višontai, tijekom 2012. godine bio je član Nadzornog odbora društva CROPLIN d.o.o., član Nadzornog odbora društva Plinara Pula d.o.o, član Nadzornog odbora društva Geopodravina d.o.o. te član Nadzornog odbora povezanog društva STSI d.o.o.
- Direktor Sektora Međunarodnog istraživanja i proizvodnje nafte i plina, gospodin János László Fehér, tijekom 2012. godine bio je član Upravnog odbora društva INAgip, d.o.o., član Uprave u društvu Adriagas S.r.l. Milano te predstavnik dioničara INA, d.d. u Hayan Petroleum Company, Damascus, Syria.
- Direktor Sektora razvoja maloprodajne mreže i upravljanja imovinom, gospodin Davor Knez, bio je tijekom 2012. godine na funkciji predsjednika Nadzornog odbora društva Petrol Jurdani d.d.
- Direktor Sektora računovodstva i poreza, gospodin Ratko Marković, tijekom 2012. godine bio je direktor povezanog društva TOP RAČUNOVODSTVO SERVISI, d.o.o.
- Direktor Sektora upravljanja imovinom i uslugama, gospodin Ivan Novaković, u 2012. godini bio je na funkciji direktora povezanog društva ITR d.o.o. te član Nadzornog odbora povezanog društva HOSTIN d.o.o.
- Direktorica Sektora pravnih poslova, gđa Martina Perić Blaić, tijekom 2012. godine bila je na funkciji člana Nadzornog odbora društva Energopetrol d.d., Sarajevo.
- Direktorica Sektora održivog razvoja i ZZSO, gđa Adrijana Petrović, tijekom 2012. godine bila je član Nadzornog odbora u povezanom društvu SINACO d.o.o.
- Direktor Sektora upravljanja investicijama i održavanjem, gospodin Josef Stoppacher, bio je tijekom 2012. godine član Nadzornog odbora društva CROSCO – naftni servisi d.o.o.
- Direktor Sektora nabave, gospodin György Szűcs, tijekom 2012. godine obavljao je funkciju predsjednika Nadzornog odbora društva SOL-INA
- Direktor Sektora maziva, gospodin Andrej Šolaja, tijekom 2012. godine bio je na funkciji direktora povezanog društva Maziva d.o.o.

Ostale transakcije s povezanim stranama

Društvo je glavni korisnik usluga ovisnog društva Prirodni Plin d.o.o., koje je u potpunosti u vlasništvu Društva (bilješka 17.), a koje je iskazalo prihod od prodaje u iznosu 7.487 milijuna kuna u 2012. godini (6.889 milijuna kuna u 2011. godini) od kojih se 741 milijuna kuna (446 milijuna kuna u 2011. godini) odnosi na prihod od prodaje usluga, neposredno INA, d.d.

Društvo je glavni korisnik usluga društva Crosco Naftni Servisi d.o.o. i njegovih ovisnih društava. Crosco d.o.o., koja je u potpunosti u vlasništvu Društva (bilješka 17.) i iskazala je prihod od prodaje u iznosu od 1.513 milijuna kuna u 2012. godini (1.253 milijuna kuna u 2011.), od kojih se 239 milijuna kuna (168 milijuna kuna u 2011.) odnosi na prihode od prodaje, tehnoloških usluga, neposredno INA, d.d.

Društvo je također glavni korisnik usluga ovisnog društva STSI d.o.o., koje je u potpunosti u vlasništvu Društva (bilješka 17.) i iskazalo je prihod prodaje u iznosu od 482 milijuna kuna u 2012. godini (520 milijuna kuna u 2011.), od kojih se 430 milijuna kuna (457 milijuna kuna u 2011.) odnosi na prihode od prodaje, usluga neposredno INA, d.d.

Društvo je i glavni kupac proizvoda ovisnog društva Maziva Zagreb d.o.o., koje je u potpunosti u vlasništvu Društva (bilješka 17.) i koje je iskazalo prihod od prodaje u iznosu od 213 milijuna kuna u 2012. godini (214 milijuna kuna u 2011.) od kojih se 62 milijuna kuna (58 milijuna kuna u 2011.) odnosi na prihod od prodaje proizvoda neposredno INA, d.d.

Društvo je također korisnik usluga društva JANAF d.d., u kojemu Društvo drži 11,795% udjela u vlasništvu (bilješka 21.). Približno 60 milijuna kuna prihoda društva JANAF d.d. za 2012. godinu od ukupnog iznosa prihoda od 456 milijuna kuna u 2012. godini otpada na prihode od INA, d.d. za korištenje naftovodnog sustava društva JANAF d.d. (u 2011. godini: 67 milijuna kuna od 440 milijuna kuna ukupnih prihoda).

39. UGOVORNE OBVEZE

Društvo i Grupa imaju neke trajnije poslovne i financijske obveze koje su dio redovnog poslovanja, a uključuju:

- ulaganja u rafinerije radi udovoljavanja najnovijim standardima za goriva,
- istražne radove na bušotinama u inozemstvu,
- obveze istraživanja i razvoja proizašle temeljem ugovora o zajedničkoj proizvodnji,
- činidbene garancije, akreditivi i ostala jamstva s hrvatskim i inozemnim bankama,
- dovršenje izgradnje nekih objekata.

Ulaganja u rafinerije

Tijekom 2005. godine Odlukom Uprave INA, d.d. ustrojen je Investicijski centar za modernizaciju rafinerija. Društvo je predvidjelo program kapitalnih ulaganja u svoje rafinerije kako bi mogle proizvoditi goriva koja udovoljavaju sve strožim ekološkim kriterijima (u pogledu kvalitete naftnih proizvoda) koji vladaju na europskom tržištu. Modernizacija rafinerija treba obuhvatiti i sve strože zahtjeve zagađivanja okoliša tijekom proizvodnje goriva.

Ustrojavanje Investicijskog centra i timova u njegovu sastavu ima za cilj upravljanje realizacijom projekta modernizacije Rafinerije nafte Sisak i Rafinerije nafte Rijeka. Cilj Programa je zadovoljiti zahtjeve Euro-normi za kvalitetom naftnih proizvoda i rokovima koji su utvrđeni kao obaveza početka njihove primjene. Izgradnjom novih postrojenja i modernizacijom postojećih postrojenja značajno će se povećati kvaliteta proizvoda.

Za realizaciju projekta modernizacije rafinerija na dan 31. prosinac 2012. godine zaključeno je 225 ugovora s izvođačima i dobavljačima ukupne vrijednosti oko 3,78 milijardi kuna.

Ulaganje u ugovornim područjima Sjevernog Jadrana

Aktivnosti privođenja proizvodnji rezervi prirodnog plina na zemljopisnom području sjevernog Jadrana, većinom unutar epikontinentalnog pojasa RH, odvijaju se kroz ugovore o podjeli proizvodnje (PSA – „Production Sharing Agreement“) koje je INA sklopila sa stranim kompanijama na tzv. ugovornim područjima:

- INA, d.d. i ENI Croatia BV sklopili su 1996. i 1997. ugovore o podjeli proizvodnje na ugovornom području Ivana i Aiza - Laura, a realizacija partnerstva odvija se preko zajedničke operativne kompanije INAgip s udjelima 50 : 50,
- INA, d.d. i EDISON INTERNATIONAL S.p.A sklopili su 2002. ugovor o istraživanju i podjeli proizvodnje na ugovornom području Izabela & Iris / Iva. Partnerstvo s EDISON-om odvija se preko operativne kompanije EDINE s udjelima: Edison 50 %, a INA 50 %.

Kada bude u proizvodnji i plinsko polje Izabela, na području Sjevernog Jadrana biti će ukupno instalirano 18 proizvodnih i 1 kompresorska platforma s ukupno 46 proizvodnih bušotina.

Do sada je u ugovornom području Sjeverni Jadran i Aiza Laura INA, d.d. uložila u kapitalnu izgradnju rudarskih objekata i postrojenja 4,3 milijardi kuna, a od ukupno pridobivenih rezervi Inin udio kretat će se oko 70 % proizvedenog plina, koji se plasira na hrvatsko plinsko tržište.

Na plinskom polju Izabela su svi razradni radovi na polju završeni tijekom 2010. godine, te je platforma Izabela Jug spremna za početak proizvodnje od 23. svibnja 2010., a platforma Izabela Sjever od 13. srpnja 2010. Završni Tehnički pregled od strane Ministarstva gospodarstva obavljen je u prosincu 2011. godine te je u svibnju 2012.g. izdana Uporabna dozvola. Tijekom rujna 2012. godine Ex-Agencija i Hrvatski Registar Brodova su obavili redovne godišnje preglede platformi, te produžili valjanost svih Svjedodžbi o sigurnosti. Iako tehnički spremne, platforme trenutno još nisu u proizvodnji zbog nedovršenih pregovora između INA, d.d. i Edisona, a jednom kad krene proizvodnja udio plina INA, d.d. s plinskog polja Izabele iznositi će oko 45%.

Na dan 31. prosinca 2012. godine INAgip je na oba ugovorna područja imao 175 aktivna ugovora ukupne vrijednosti 691,7 milijuna kuna, a preostale obaveze po tim ugovorima na isti nadnevak iznosile su 442,3 milijuna kune.

Edina je za potrebe razrade plinskog polja Izabela od 1. siječnja 2008. do 31. prosinca 2012. sklopila 80 (27 ih je još aktivno) ugovora ukupne vrijednosti 140,3 milijuna EUR, od čega je na dan 31. prosinca 2012. izvršeno 138,5 milijuna EUR.

Ulaganje u Siriju

INA, d.d. od 1998. do danas ima šest (6) komercijalno uspješnih polja u Bloku Hayan (Jihar, Al Mahr, Jazal, Palmyra, Mustadira i Mazrur) sa znatnim količinama nafte, plina i kondenzata.

Trenutačni status

Proizvodnja nafte, kondenzata i ukapljenog naftnog plina u Siriji još je u tijeku. Nerezidentni zaposlenici INA, d.d. koji rade u Hayan Petroleum Company (HPC) na poljima HPC Hayan te u sjedištu HPC-a u Damasku, ne rade u Siriji još od 25. siječnja 2012. godine, a glavne proizvodne aktivnosti preuzeli su lokalni radnici HPC-a, što INA, d.d. smatra nezakonitim (vidi bilješku 3.).

INA, d.d. je operator u istražnom bloku Aphamia. INA, d.d. je pribavila seizmičku snimku 270 km² u 3D i izbušila dvije istražne bušotine. Utvrđene su naftom zasićene naslage u strukturama nalazišta Mudawara i Beer As Sib. Ukupna kapitalna ulaganja iznose oko 65 milijuna kuna. Drugo i zadnje produljenje istražne faze okončano je 11. studenoga 2012. godine, uz neizvršenu preuzetu obvezu bušenja jedne istražne bušotine kao potvrdu komercijalne isplativosti naftom zasićenih naslaga ukoliko ne dođe do proglašenja „više sile.“ U svezi navedenog, INA, d.d. od HPC-a, kao ni od nadležnog ministarstva, još uvijek nije dobila nikakav komentar.

Obveza kupnje po “take or pay“ ugovorima

Od 1. siječnja 2011. godine Prirodni plin d.o.o. je sklopio ugovor s kompanijom ENI Gas & Power za nabavu cca 2,25 bcm prirodnog plina do 31. prosinca 2013. godine. Na dan 1. siječnja 2013. godine buduće ugovorene obveze iznose cca 1,8 milijarde kuna do isteka trajanja ugovora (31. prosinca 2013. godine).

Osim dugoročnog ugovora sa ENI Gas & Power potpisan je novi ugovor sa tvrtkom MET i GEOPLIN o kupnji plina koji traje do 1. listopada 2013. Na dan 1. siječnja 2013. godine buduće ugovorene obveze iznose cca 625,29 milijuna kuna do isteka trajanja ugovora.

Obveze po ugovoru za transport plina

Društvo je sklopilo ugovore o transportu da bi osiguralo isporuku plina do određene točke (FCA hrvatska granica). Ugovori o transportu su važeći do 2015. godine za Sloveniju i 2017. godine za Austriju. Ovi ugovori su preneseni na ENI Gas&Power i Gas Connect Austria, ali je transportni trošak povrativ Prirodom plinu. Dodatno u sklopu postojećeg ugovora o nabavi plina od ENI Gas&Power stvorena je obaveza plaćanja transporta plina za dobavni pravac kroz Mađarsku u trajanju od 2,5 godine (ulaz na hrvatskoj granici Donji Miholjac od 1. srpnja 2011. do 31. prosinca 2013. godine), koja mjesečno iznosi cca 10,4 milijuna kn.

Buduće ugovorne obveze za transport plina iznose cca 970 milijuna kuna do isteka trajanja svih ugovora (do 2017. godine).

Ugovori za prodaju plina

Grupa ima sljedeće ugovore za prodaju plina u periodu od 1. listopada 2012. odnosno 1. siječnja 2012. godine do isteka trajanja Ugovora:

1. Dugoročni ugovor Prirodni plin d.o.o. – HEP d.d. Zagreb (dugoročni ugovor o prodaji prirodnog plina je prenesen na Prirodni plin d.o.o.)

- Razdoblje trajanja ugovora: 1.siječnja 1996.- 1.siječnja 2016. godina
- Prihod od prodaje od 1. siječnja - 31. prosinca 2012.: 2,1 milijardi kuna
- Obveza po ugovoru: 1.919.268.000 m³ od 1. siječnja 2013. - 1. siječnja 2016. godina
- Procijenjeni prihod za preostalo razdoblje: 5,5 milijardi kuna

2. Ugovor Prirodni plin d.o.o. – Petrokemija d.d. Kutina

- Razdoblje trajanja ugovora: 1. siječnja 2012. - 31. prosinca 2013. godine
- Prihod od prodaje od 1. siječnja - 31. prosinca 2012.: 1,6 milijardi kuna
- Obveza po ugovoru: 523.200.000 m³ od 1. siječnja 2013. - 31. prosinca 2013. godina
- Procijenjeni prihod za preostalo razdoblje: 1,4 milijardi kuna

3. Ugovori Prirodni plin d.o.o. – Tarifni kupci prirodnog plina (distributeri – dobava)

- Razdoblje trajanja ugovora: 1. listopada 2012. - 30. rujna 2013. godine
- Prihod od prodaje od 1. siječnja - 31. prosinca 2012.: 1,4 milijarde kuna

- c) Obveza po ugovorima: 466.653.913 m3 od 1. siječnja 2013. – 30. rujna 2013.
- d) Procijenjeni prihod za preostalo razdoblje: 1,03 milijardi kuna

4. Ugovori Prirodni plin d.o.o. – Tarifni kupci prirodnog plina (distributeri –prodaja)

- a) Razdoblje trajanja ugovora: 1. listopada 2012.- 30. rujna 2013. godine
- b) Prihod od prodaje od 1. siječnja - 31. prosinca 2012: 1,01 milijardi kuna
- c) Obveza po ugovorima: 142.184.183 m3 od 1.siječnja 2013. – 30. rujna 2013.
- d) Procijenjeni prihod za preostalo razdoblje: 427 milijuna kuna

5. Ugovori Prirodni plin d.o.o. – Ostali povlašteni kupci prirodnog plina

- a) Razdoblje trajanja ugovora: 1. listopada 2012. - 30. rujna 2013. Godine (Refinerije, Viro i Sladorana do 30. rujna 2014.)
- b) Prihod od prodaje od 1. siječnja - 31. prosinca 2012: 1,01 milijardi kuna
- c) Obveza po ugovorima: 601.891.833 m3 od 1. siječnja 2013. – 30. rujna 2014.
- d) Procijenjeni prihod za preostalo razdoblje: 1,5 milijardi kuna

Ugovori za prodaju vode:

1. Vode visoke tehnološke kvalitete

- a) Obveza po ugovorima: 2.209.000 m3 u 2012. godini
- b) Ostvareni prihod od prodaje od 01.01.-31.12.2012.: 4,5 milijuna kuna
- c) Razdoblje trajanja ugovora: 2012. godina
- d) Procijenjeni prihod za 2013. godinu: 4,4 milijuna kuna

2. Geotermalne vode

- a) Obveza po ugovorima: 422.000 m3 u 2012. godini
- b) Ostvareni prihod od prodaje od 01.01.-31.12.2012.: 2,5 milijuna kuna
- c) Razdoblje trajanja ugovora: 2012. godina
- d) Procijenjeni prihod za 2013. godinu: 2,2 milijuna kuna

40. NEPREDVIĐENE OBVEZE

Zaštita okoliša

Osnovne djelatnosti Društva i Grupe, koje čine istraživanja, proizvodnja nafte i plina, prijevoz, rafinerijska prerada, proizvodnja i otprema derivata, po svojoj prirodi mogu imati učinak na okoliš, u smislu ispuštanja štetnih tvari u tlo, vodu i zrak. Društvo i Grupa sukladno zakonima i obavezama koji iz njih proizlaze, uredno bilježe, prate i izvješćuju o ispuštanjima u okoliš. Za sva navedena ispuštanja Društvo i Grupa plaća Fondu za zaštitu okoliša propisane naknade. Učinke tih djelatnosti na okoliš kontroliraju lokalne uprave i državna tijela koja se bave zaštitom okoliša.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. s odredbama IPPC Direktive

Uvođenje IPPC direktive u Hrvatsku provedeno je kroz Uredbu o utvrđivanju objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN 114/08). Da bi uskladila svoje poslovanje sa zahtjevima Uredbe, INA, d.d. je za lokacije pogona Etan, Centralne plinske stanice Molve, te Rafinerije nafte Sisak i Rijeka izradila detaljne analize stanja i elaborate o načinu usklađivanja s odredbama Uredbe. Za potrebe verifikacije izrađenih izvješća u 2012. godini sklopljen je ugovor s ovlaštenom tvrtkom ECOINA. Tijekom 2012. godine u Ministarstvo zaštite okoliša i prirode predani su zahtjevi za ishodovanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za sve navedene lokacije. Cijeli niz projektata, u bilo kojem stadiju izvedbe, odnose se na zadovoljenje odredbi Uredbe, vodeći računa da se postojeća tehnologija uskladi s najboljim raspoloživim tehnikama (NRT ili BAT). Pojednostavljeno rečeno IPPC direktiva zahtijeva zadovoljenje propisa iz područja zaštite tla, voda, zraka, zaštite od buke, gospodarenja otpadom kao i povećanje energetske učinkovitost. Osim velikih ulaganja, bitan element je i potrebno vrijeme i dinamika za usklađivanje s IPPC direktivom, stoga je INA, d.d. za lokacije Rafineriju nafte Sisak i Rafineriju nafte Rijeka zatražila i dobila prijelazno razdoblje za postizanje pune usklađenosti do 2017. godine.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. sa zakonodavstvom u području emisija stakleničkih plinova

U 2012. godini, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo je mnogo novih propisa u domeni zaštite zraka, a Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11) i dalje ostaje krovni dokument. Nakon 1. siječnja 2013. godine, Rafinerija nafte Rijeka, Rafinerija nafte Sisak, Postrojenje Etan i Centralna plinska stanica Molve bit će uključeni u Europski sustav trgovanja emisijskim jedinicama, a emisijskim jedinicama će se moći dražbovati nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji. U svibnju 2012. godine Metodološko izvješće, Obrazac izvješća o podacima o djelatnostima iz postrojenja, Verifikacijsko izvješće te Zahtjev za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica dostavljen je Ministarstvu zaštite okoliša i prirode za sva četiri Inina postrojenja uključena u sustav trgovanja. Sva navedena izvješća Ministarstvo je dostavilo Europskoj komisiji na pregled.

Ažurirani Planovi praćenja emisija stakleničkih plinova za Rafineriju nafte Rijeka i Rafineriju nafte Sisak dostavljeni su Ministarstvu u studenom. Naime, u obje rafinerije izgrađene su nove procesne jedinice s ciljem osiguranja suvremenih standarda prerade sirove nafte i proizvodnje motornih goriva u skladu sa zahtjevima hrvatskih i europskih standarda (EURO V). Tako je u Rafineriji nafte Rijeka izgrađen integrirani Hidrokreking kompleks (grupa postrojenja GP5), koji uključuje procesne jedinice Hidrokrekinga, Hidrodesulfurizacije, Proizvodnje vodika i Izdvajanja sumpora, dok je u Rafineriji nafte Sisak izgrađena procesna jedinica Izomerizacije. Planovi praćenja CPS Molve i Pogona Etan ažurirani su u skladu s preporukama/uputama verifikatora te poslani u Ministarstvo, također u studenom 2012. godine. Godišnja izvješća za 2011. godinu su pripremljena. Verificirat će se i dostaviti u Agenciju za zaštitu okoliša po zaprimanju rješenja kojim se zamjenjuju verzije plana uz dozvolu za emisije stakleničkih plinova.

Usklađenje poslovanja Ine s zakonskom regulativom u domeni zaštite zraka

U INA, d.d planirana su sredstva za usklađenje s propisima RH iz područja zaštite zraka u sljedećih nekoliko godina. To se prvenstveno odnosi na usklađivanje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora te za usklađivanje s tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina. Do kraja 2012. 380 benzinskih postaja usklađeno je s odredbama Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina (NN 135/06), što čini gotovo cjelokupnu maloprodajnu mrežu benzinskih postaja INA, d.d. Usklađivanje emisija velikih uređaja za loženje, što je zahtjev Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, INA, d.d. je velikim dijelom zadovoljila dovođenjem prirodnog plina kao energenta na ta ložišta.

Usklađenje poslovanja Ine s REACH regulativom

U skladu s hrvatskim Zakonom o provedbi Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća EZ o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija, INA, d.d. je registrirala 14 tvari i 4 intermedijera kako bi mogla izvoziti proizvode na tržište EU. Budući da Hrvatska još nije članica EU registracija je učinjena putem MOL –a kao jedinstvenog zastupnika. INA, d.d. će registrirati sve preostale proizvode i poluproizvode, kada Hrvatska uđe u EU, te su određeni rokovi za notifikaciju, predregistraciju i registraciju. Period za notifikaciju sukladno CLP Uredbi je od 1. srpnja do 1. kolovoza 2013. godine. Predregistracijski period je od 1. srpnja 2013. do 31. prosinca 2013. Rok za registraciju tvari koje se proizvode u količini većoj od 100 t/god., koje imaju CMR svojstva ili su vrlo otrovne za organizme koji žive u vodi (R 50/53) je 30. lipanj 2014. Rok za registraciju svih tvari koje se proizvode u manjim količinama (1-100 t/god) je 31. svibanj 2018. INA, d.d. će tijekom 2013. godine notificirati, predregistrirati i registrirati 6 tvari, 14 intermedijera te 3 tvari koje su istovremeno i tvari i intermedijer.

Rezerviranja u zaštiti okoliša

Okolišne obveze su obveze tvrtke za sanaciju onečišćenja uzrokovanih njenim aktivnostima. Mogu se podijeliti u dvije kategorije, a to su rezerviranja za zaštitu okoliša i potencijalne (nepredviđene) obveze. S 31. prosincem 2012. u poslovnim knjigama INA, d.d. rezerviranja za zaštitu okoliša iznosila su 295 milijuna kuna, a za INA Grupu taj iznos je 309 milijuna kuna. Potencijalne (nepredviđene) obveze na razini INA Grupe procijenjene su u iznosu od 661 milijun kuna, a na razini INA, d.d. u iznosu od 631 milijun kuna. Ovi iznosi nisu evidentirani, jer je vrijeme nastanka događaja nesigurno i nema dokazanog onečišćenja. Dio nepredviđenih obveza može postati rezerviranje pomicanjem vremenskog okvira ili odluke o napuštanju mjesta gdje INA, d.d. danas radi, ili odustajanjem od daljnjih djelatnosti na određenoj lokaciji.

Sudski sporovi

Arbitražni postupak EDISON INTERNATIONAL S.p.a.

EDISON INTERNATIONAL S.p.a. i INA, d.d. 2002. godine su sklopili Ugovor o podjeli proizvodnje za ugovorno područje Sjevernog Jadrana Izabela I Iris/Iva blokove (Ugovor).

EDISON INTERNATIONAL S.p.a pokrenuo je arbitražni postupak dana 29. rujna 2011. dostavom Obavijesti o arbitraži. U tužbi EDISON INTERNATIONAL S.p.a navodi da se INA, d.d. u bitnom nije pridržavala Ugovora, odnosno da je kršila svoje obveze iz istoga, te stoga potražuje iznosi 110,5 milijuna eura.

INA, d.d. je dana 19. srpnja 2011. dala Odgovor na Obavijest o arbitraži te ujedno postavila i svoj protuzahjev (Counterclaim). Sjedište arbitraže je u Beču, Republika Austrija i arbitražni postupak će se provoditi prema pravilima UNCITRAL-a iz 2010.

Nakon sastavljanja arbitražnog suda i upoznavanja s tužbenim zahtjevom, EDISON je 20. veljače 2012. podnio tužbu (Statement of Claim). Dana 25. svibnja 2012., INA, d.d. je dala odgovor na tužbu i podnijela protutužbu. Nadalje, odgovori na tužbe i protutužbe razmjenjivale se u pisanoj formi, a usmena rasprava održana je u prosincu 2012. godine u Beču. Nakon usmene rasprave uslijedio je još jedan krug pisanih očitovanja te bi sada Arbitražno vijeće trebalo donijeti presudu.

EDISON potražuje, između ostalog, iznos od 108 milijuna eura, zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom po promjenjivoj stopi od 20 veljače 2012. godine do isplate.

Uprava vjeruje, na temelju pravnog savjeta, da gubitak neće nastati, stoga rezerviranje nije evidentirano u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2012. godine.

Zaprimljeni zapisnik Ministarstva financija

Dana 20. veljače 2012. godine INA, d.d. je zaprimila od Ministarstva Financija, Financijske policije Zapisnik o obavljenom financijskom nadzoru zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda za razdoblje od 1. siječnja 2008. do 31. prosinca 2009. godine.

Predmet financijskog nadzora bio je porez na dodanu vrijednost i porez na dobit za razdoblje od 1. siječnja 2008. do 31. prosinca 2009. godine. Zapisnikom su Društvu utvrđene dodatne porezne obveze te obveze s osnove zateznih kamata za razdoblje od 2008. do 2009. godine. Iznos obveze iznosio je približno 131 milijun kuna.

INA, d.d. je u zakonskom roku podnijela prigovor na Zapisnik te je u cijelosti osporila nalaze Ministarstva Financija, Financijske policije i dodatno utvrđene obveze. Dana 28. lipnja 2012. godine INA, d.d. je porezno rješenje zaprimila od Ministarstva Financija, Porezne uprave. Potencijalna porezna obveza i obveza za zatezne kamate utvrđena poreznim rješenjem je smanjena u odnosu na obvezu

inicijalno utvrđenu Zapisnikom i iznosi približno 124 milijuna kuna.

INA, d.d. je u zakonskom roku 27. srpnja 2012. godine podnijela žalbu na porezno rješenje te do danas nije dobila drugostupanjsko porezno rješenje. Porezno tijelo prvog stupnja nije prosljedilo žalbu na drugi stupanj nego provodi dodatne aktivnosti poreznog nadzora. Uprava vjeruje, na temelju pravnog savjeta, da gubitak neće nastati, stoga rezerviranje nije evidentirano u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2012. godine.

GWDF Partnership München i GWDF Limited Cipar

Tužitelj GWDF Partnership, Gesellschaft Burgerlichen Rechts i GWDF Limited Cipar potražuje naknadu štete od tuženika INA, d.d. Zagreb i INA-Naftaplin, u iznosu od 59 milijuna kuna, nastalu uslijed gubitka prava iz Joint Venture Agreement sa tvrtkom Saknavtobi, a do koje je navodno došlo uslijed ponašanja tuženika, odnosno njegova povlačenja iz pregovora kojim je trebao postati sudionik zajedničkog poslovnog pothvata. INA, d.d. je u rujnu 2007. godini dala odgovor na tužbu u kojem se u cijelosti osporava osnova i visina postavljenog tužbenog zahtjeva, između ostalog navodeći kako su tuženici odustali od pregovora zbog poslovne odluke i kako su tužitelji ti koji su vodili pregovore suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Nadalje INA, d.d. je istaknula prigovor nedostatka parnične sposobnosti u odnosu na GWDF Partnership i prigovor promašene pasivne legitimacije u odnosu na INA, d.d., kao i da sud nije nadležan u odnosu na GWDF Limited Cipar.

Prvostupanjski sud najprije treba odlučiti o tome koje je pravo mjerodavno za ovaj spor kao i da li je li nadležan. Do sada je održano nekoliko ročišta tijekom 2008., 2009. kao i u 2010. godini na kojima se raspravljalo o procesnim pitanjima (stranačka sposobnost, nadležnost, mjerodavno pravo).

Na posljednjem ročištu 8. veljače 2011. godine nakon što su stranke ponovno iznijele svoja stajališta, sud je donio odluku da diplomatskim putem zatraži od SR Njemačke i Republike Cipar sadržaj mjerodavnog prava za odlučivanje u ovom predmetu.

Uprava vjeruje, na temelju pravnog savjeta, da gubitak neće nastati, stoga rezerviranje nije evidentirano u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2012. godine.

Ljubljanska banka

Cjelokupno potraživanje tužitelja, LJUBLJANSKA BANKA, Ljubljana, Slovenija protiv INA, d.d. u iznosu od 61 milijuna kuna proizašlo je iz dva ugovora iz 1982 godine o korištenju kratkoročnog deviznog kredita u inozemstvu koje je INA- Rafinerija nafte Rijeka sklopila sa Ljubljanskom bankom -Osnovnom bankom Zagreb.

Potraživanje Ljubljanske banke u ovom sudskom sporu odnosi se na dug po osnovu zatezne kamate koji proizlazi iz pravomoćne presude Okružnog privrednog suda u Zagrebu koja je donesena u ranijem sudskom postupku koji se vodio po istom, gore navedenom pravnom osnovu.

Postupak je započeo povodom prijedloga za izvršenje koji je dana 13. rujna 1995 godine podnijela Ljubljanska banka. Trgovački sud u Zagrebu donosi Rješenje o izvršenju na koji je INA, d.d. prigovorila zbog zastare, osnovanosti te visine zahtjeva pa se postupak nastavio kao parnični postupak povodom tužbe.

INA prigovara preuranjenosti tužbe, s obzirom da se po istom pravnom osnovu vodi postupak radi nedopuštenosti ovrhe, a koji je u međuvremenu pravomoćno okončan i u kojem tužitelj traži ponavljanje postupka. INA, d.d. također prigovara i aktivnoj legitimaciji tužitelja.

Trgovački sud donio je Rješenje od 24. studenoga 2008. godine kojim odbacuje tužbu. Na navedeno rješenje tužitelj je podnio žalbu koju je Visoki trgovački sud usvojio te vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. U ponovnom suđenju, tuženik je podneskom od 3. svibnja 2010. godine, uz gore istaknute prigovore, istaknuo i prigovor pravomoćno presuđene stvari (resiudicata) pozivajući se na gore navedeni, pravomoćno završen postupak.

Prvostupanjski sud je usvojio prigovor resiudicata i Rješenjem od 29. rujna 2010. godine, ponovno odbacio tužbu tužitelja. Temeljem žalbe tužitelja, Visoki trgovački sud u Zagrebu donosi Rješenje kojim je potvrđeno gore navedeno Rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu od 29. rujna 2010. čime je pravomoćno presuđeno u korist Ine na način da je sud odbacio tužbu Ljubljanske banke. Tuženik je uložio reviziju.

Zbog složenosti pravnog pitanja (potraživanje izmijenjene zatezne kamate) ishod postupka je i dalje neizvjestan, mada je sada veća vjerojatnost da će i Vrhovni sud zauzeti isto stajalište kao i Visoki trgovački sud.

Uprava vjeruje, na temelju pravnog savjeta, da gubitak neće nastati, stoga rezerviranje nije evidentirano u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2012. godine.

41. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizikom kapitala

Primarni cilj Grupe u upravljanju kapitalom, kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala, je osiguranje zdravih kapitalnih pokazatelja u svrhu podrške svim poslovnim aktivnostima te maksimiziranja vrijednosti svih dioničara.

Kapital Grupe se sastoji od dužničkog dijela, koji uključuje primljene zajmove i kredite objavljene u bilješkama 26. i 29. umanjene za novac u blagajni i stanja na računima u bankama (tzv. neto dug) i vlasničke glavnice, koja obuhvaća upisani kapital, rezerve, zadržanu dobit i nekontrolirajuće interese, objavljene u bilješkama 33. do 36.

INA Grupa analizira strukturu kapitala kvartalno. U sklopu pregleda, promatra se cijena kapitala i rizici povezani sa svakom klasom kapitala. Interno se utvrđuje maksimalni koeficijent financiranja Grupe.

Koeficijent financiranja na kraju izvještajnog razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Dug:	7.152	9.452	6.758	9.157
Dugoročni krediti	1.161	5.630	1.053	5.556
Kratkoročni krediti	1.266	1.918	1.057	1.784
Tekući dio dugoročnih obveza	4.725	1.904	4.648	1.817
Novac i novčani ekvivalenti	(488)	(337)	(270)	(229)
Neto dug	6.664	9.115	6.488	8.928
Ukupno kapital	14.954	14.365	15.502	14.282
Ukupni kapital i neto dug	21.618	23.480	21.990	23.210
Koeficijent financiranja	31%	39%	30%	38%

Dug obuhvaća obveze po dugoročnim i kratkoročnim zajmovima i kreditima (bez derivativa i ugovorima o financijskim garancijama), kako je navedeno u bilješkama 26. i 29.

Ukupni kapital čini kapital, rezerve te nekontrolirajući interesi kojima Grupa upravlja kao kapitalom.

Kategorije financijskih instrumenata

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Novac i novčani ekvivalenti	488	337	270	229
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	7	-	6	5
Ugrađeni derivativni financijski instrumenti	7	7	-	-
Zajmovi i potraživanja	3.727	4.364	4.896	4.979
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	340	325	340	325
Pozitivna fer vrijednost derivativa	6	48	6	48
Financijske obveze				
Amortizacijski trošak	8.836	11.484	8.105	10.932
Ugrađeni derivativni financijski instrumenti	40	22	-	3
Negativna fer vrijednost derivativa	3	32	3	32

Ciljevi upravljanja financijskim rizicima

INA Grupa u tijeku svog poslovanja kontinuirano otkriva i nadgleda financijske rizike. Politika upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe pruža okvir unutar kojeg INA, d.d. i konsolidirana ovisna društava INA, d.d. upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini robni, tečajni i rizik promjene kamatnih stopa, omogućavajući INA, d.d. da postigne svoje strateške ciljeve uz zaštitu buduće financijske stabilnosti i fleksibilnosti INA Grupe. INA, d.d. integrira i mjeri sve financijske rizike na nivou INA Grupe u modelu financijskih rizika koristeći Monte Carlo simulaciju, a Izvještaj o izloženosti financijskim rizicima redovito se podnosi višem menadžmentu.

Općenitim pristupom, INA, d.d. pretpostavlja poslovne aktivnosti kao dobro balansiran integrirani portfelj i ne štiti pojedine elemente svoje izloženosti financijskim rizicima u tijeku uobičajenog poslovanja. Stoga INA, d.d. aktivno upravlja svojom izloženosti financijskim rizicima samo u slijedeće svrhe:

- na korporativnom nivou – održavanje financijskih pokazatelja, zaštita izloženosti velikim novčanim transakcijama, itd;
- na nivou segmenta djelatnosti – smanjenje izloženosti promjenama tržišnih cijena u slučaju promjena uobičajenih poslovnih aktivnosti (npr. planirano redovno zaustavljanje rafinerijskih postrojenja u svrhe remonta).

Sektor riznice INA, d.d. obavlja financijske aktivnosti za INA, d.d. i koordinira financijsko poslovanje INA Grupe na domaćem i međunarodnim financijskim tržištima, te prati i upravlja financijskim rizicima vezanim uz poslovne aktivnosti INA Grupe. Najvažniji rizici, zajedno s metodama korištenim za upravljanje tim rizicima opisani su u nastavku.

INA Grupa u vrlo ograničenoj mjeri koristila je derivativne (izvedene) instrumente za upravljanje financijskim rizicima. Derivativni financijski instrumenti, koje INA, d.d. koristi zbog potreba zaštite od financijskih rizika, regulirani su potpisivanjem ISDA (International Swaps and Derivatives Association) Ugovora s drugim ugovornim stranama. INA Grupa ne koristi derivativne financijske instrumente u špekulativne svrhe.

Tržišni rizici

Upravljanje robnim rizicima (rizicima promjene cijena)

Promjenjivost cijena sirove nafte i plina je prevladavajući element u poslovnom okruženju INA Grupe. INA Grupa je kupac nafte koja se najčešće kupuje kratkoročnim aranžmanima u USD po trenutnoj cijeni na tržištu. INA Grupa također uvozi značajni dio potrebnog plina čija je nabavna cijena izražena u USD i mijenja se kvartalno, sukladno formuli iz trogodišnjeg ugovora o kupnji plina koji je potpisan sa talijanskom tvrtkom ENI.

Uz istraživanje i proizvodnju, te rafinerijsku preradu, jedna od temeljnih djelatnosti INA, d.d. je marketing i prodaja rafinerijskih proizvoda i prirodnog plina. Formula za određivanje cijene naftnih derivata, određena je Pravilnikom o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, koji u ograničenoj mjeri, štiti Grupi od promjene cijena nafte i derivata te tečajnog rizika omogućavajući dvotjednu promjenu, s određenim ograničenjima, ovisno o promjeni cijena na tržištu te promjenama tečaja HRK u odnosu na USD.

INA, d.d. može koristiti transakcije zaštite od robnih rizika samo u svrhu ranije navedenih ciljeva na korporativnom nivou i nivou segmenta djelatnosti. Na raspolaganju su joj terminski (swap) i opcijski instrumenti. U 2012. godini INA, d.d. je zaključila kratkoročne robne swap transakcije s ciljem zaštite promjena u zalihama, perioda za određivanje cijena i ugovora s fiksnim cijenama. Ove transakcije su inicirane s ciljem smanjenja izloženosti potencijalnim oscilacijama cijena tijekom razdoblja smanjenja zaliha u rafinerijama, te zbog usklađivanja perioda za određivanje cijene prilikom kupovine sirove nafte i derivata s periodom prerade nafte i periodom za određivanje prodajne cijene derivata. Ove transakcije su transakcije zaštite i ne kvalificiraju se kao računovodstvo zaštite po MSFI-ju. Na dan 31. prosinca 2012. godine pozitivna fer vrijednost od transakcija vezanih uz cijenu robe iznosi 6 milijuna kuna te negativna fer vrijednost s osnova transakcija vezanih uz cijenu robe iznosi 3 milijuna kuna (vidi bilješku 27.).

Upravljanje tečajnim (valutnim) rizikom

Kako INA Grupa posluje i u Hrvatskoj i u inozemstvu, mnoge transakcije određuje i obavlja u stranoj valuti, pa je tako i izložena rizicima valutnih tečajeva.

INA Grupa ima neto dug u USD i EUR, te neto kratku HRK izloženost operativnih novčanih tijekova. Načelno, za upravljanje valutnim rizikom kojemu je Grupa izložena primjenjuje se prirodna zaštita od rizika koja se temelji na načelu da bi kombinacija valuta u portfelju duga trebala odražavati valutnu poziciju slobodnog novčanog tijeka Grupe. Nadalje, kako bi se izbjegla prevelika izloženost kretanju

pojedinačne valute (tj. USD), INA, d.d. primjenjuje portfeljni pristup prilikom odabira kombinacije valuta u portfelju duga. Osim toga, važeći Pravilnik o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata omogućuje da se nepovoljna kretanja valutnih tečajeva djelomice prebace na domaće tržište.

INA, d.d. može koristiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na 31. prosinca 2012. godine nije bilo otvorenih međuvalutnih transakcija.

U idućoj tablici su prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza Društva u stranoj valuti na izvještajni datum.

INA Grupa	Obveze		Imovina	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Iznos denominiran u valuti USD	3.574	4.359	1.609	582
Iznos denominiran u valuti EUR	4.263	5.384	633	444
	7.837	9.743	2.242	1.026
INA, d.d.				
Iznos denominiran u valuti USD	3.167	4.452	1.437	530
Iznos denominiran u valuti EUR	4.044	5.286	491	934
	7.211	9.738	1.928	1.464

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

INA Grupa je uglavnom izložena valutnom riziku promjene tečaja HRK u odnosu na USD, zbog činjenice da se trgovina naftom i plinom na međunarodnom tržištu velikim dijelom obavlja u valuti USD. Nadalje, Grupa je izložena riziku promjene tečaja HRK u odnosu prema EUR, zbog činjenice da je dio dugovnog portfelja denominiran u EUR.

U idućoj tablici analizirana je osjetljivost Grupe i Društva na povećanje tečaja kune od 10% u 2012. godini (10% u 2011. godini) u odnosu na relevantne strane valute. Prethodne stope osjetljivosti su stope koje predstavljaju procjenu rukovodstva o realno mogućim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj valuti i njihovo preračunavanje na kraju razdoblja temeljem postotne promjene valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje monetarnu imovinu i monetarne obveze u valuti. Negativan broj pokazuje smanjenje dobiti ako se hrvatska kuna u odnosu na predmetnu valutu promijenila za gore navedene postotke. U slučaju obrnuto proporcionalne promjene vrijednosti hrvatske kune u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit bio bi jednak i suprotan.

INA Grupa	Utjecaj valute USD		Utjecaj valute EUR	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Gubitak	(196)	(378)	(363)	(494)
	(196)	(378)	(363)	(494)
INA, d.d.				
Gubitak	(173)	(392)	(355)	(435)
	(173)	(392)	(355)	(435)

Izloženost promjeni tečaja prikazanih valuta za 10% najvećim dijelom povezano je sa stanjem obveza prema dobavljača i primljenih kredita iskazanim u američkim dolarima (USD) i eurima (EUR).

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Zbog činjenice da društva INA Grupe koriste kredite s fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama INA Grupa je izložena riziku promjene kamatnih stopa. Velika većina kredita INA Grupe ugovorena je s promjenjivom kamatnom stopom.

Kao energetska kompanija, Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa, te stoga prvenstveno odabire promjenjivu kamatnu stopu. Međutim, kod nekih instrumenata i određenih makro okruženja, odabir fiksne kamatne stope može biti povoljniji.

INA, d.d. sukladno Politici upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe, može koristiti kamatne swap transakcije kako bi upravljala relativnim nivoom izloženosti kamatnom riziku novčanog toka povezanim s posudbama s promjenjivim kamatnim stopama. Na dan 31. prosinca 2012. nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analiza osjetljivosti u nastavku temeljena je na izloženosti riziku promjene kamatnih stopa na datum izvještaja o financijskom položaju. Za obveze vezane za promjenjivu kamatnu stopu analiza je izrađena uz pretpostavku da je iznos obveza iskazanih na datum bilance vrijedio tijekom cijele godine. Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 50 ili 200 baznih poena koristi se u internom izvješćivanju o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu menadžmenta o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju povećanja/smanjenja kamatne stope za 200 baznih poena, uz pretpostavku stabilnih ostalih varijabli, došlo bi do sljedećih promjena u rashodima za kamatu INA Grupe i INA, d.d. Zbog smanjenja ukupne zaduženosti s promjenjivom kamatnom stopom, smanjen je i utjecaj eventualne promjene kamatne stope na dobit.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Utjecaj promjene kamatne stope kratkoročnih kredita	25,3	38	21,1	36
Utjecaj promjene kamatne stope dugoročnih kredita	111,4	143	107,7	140
Ukupna promjena:	136,7	181	128,8	176

U slučaju povećanja/manjenja kamatnih stopa za 200 baznih poena dobit INA Grupe na dan 31. prosinca 2012. bi se smanjila/povećala za 136,7 milijun kuna, dok bi smanjenje povećanje iznosilo 34 milijuna kuna pri povećanju/smanjenju za 50 baznih poena (u 2011. smanjenje/povećanje za 181 milijuna kuna pri povećanju/smanjenju kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi smanjenje/povećanje iznosilo 45 milijuna kuna pri povećanju/smanjenju za 50 baznih poena), a u 2012. dobit INA, d.d. bi se smanjila/povećala za 128,8 milijuna kuna u slučaju povećanja/smanjenja kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi smanjenje/povećanje iznosilo 32 milijuna kuna pri promjeni za 50 baznih poena (u 2011. za 176 milijuna kuna pri povećanju/smanjenju kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi smanjenje/povećanje iznosilo 44 milijuna kuna pri povećanju/smanjenju za 50 baznih poena).

Ostali cjenovni rizici

Grupa je izložena rizicima promjene cijene glavnice koji proizlaze iz vlasničkih udjela. Vlasnički udjeli se drže iz strateških razloga, a ne radi trgovanja.

Analiza osjetljivosti cijene glavnice

Analize osjetljivosti iznesene u nastavku su određene na temelju izloženosti cjenovnom riziku glavnice na izvještajni datum.

Da su cijene glavnice bile 10 % više:

- to ne bi utjecalo na dobit tekuće godine zaključno s 31. prosincem 2012., budući da su vlasnički udjeli svrstani u kategoriju raspoloživih za prodaju
- ostale pričuve INA, d.d. u glavnici bile bi više za 28 milijuna kuna kao posljedica promjena fer vrijednosti dionica raspoloživih za prodaju.

U slučaju smanjenja za 10% utjecaj na glavicu bio bi jednak i suprotan.

Vrijednosno usklađenje financijske imovine raspoložive za prodaju evidentira se na revalorizacijskim rezervama.

INA d.d. posjeduje 118.855 dionica (koje kotiraju na burzi) u društvu Janaf, što predstavlja 11,795% temeljnog kapitala društva. Također

je na revalorizacijskim rezervama evidentiran i ispravak vrijednosti prema neto imovini društva Plinara d.o.o Pula. Odredbom MRS-a 39, smanjenje fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju priznato direktno u kapitalu i ako postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti imovine, kumulativni gubitak koji je priznat direktno u kapitalu, uklanja se iz kapitala i priznaje u računu dobiti ili gubitka.

Zbog značajnog pada vrijednosti dionica Janaf-a na burzi, kumulativni gubitak u iznosu 55 milijuna kuna, i ispravak vrijednosti Plinara d.o.o. Pula, u iznosu 2 milijuna kuna, prenosi se sa revalorizacijskih pričuva u račun dobiti ili gubitka na dan 31. prosinca 2011. godine. Osjetljivost grupe na cijene glavnice se nije značajno promijenila u odnosu na prethodnu godinu.

Upravljanje kreditnim rizicima

Prodajom robe i usluga kupcima na odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Grupe. Dospjela potraživanja od kupaca negativno utječu na likvidnost Grupe, a dospjela ispravljena potraživanja negativno utječu i na financijski rezultat Grupe. Sukladno važećem „Postupku upravljanja kreditnim rizicima“ u poslovanju s kupcima provode se aktivnosti u cilju zaštite od rizika naplate potraživanja. Kupci se svrstavaju u skupine rizičnosti prema financijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s Grupom te se za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Za kategorizaciju kupaca uglavnom se koriste podaci iz službenih financijskih izvješća kupaca, te pribavljaju ocjene neovisnih bonitetnih kuća. Analiza izloženosti i kreditno ocjenjivanje kupaca izrađuje se kontinuirano, te se kreditna izloženost prati i kontrolira kroz kreditne limite koji se mijenjaju i provjeravaju najmanje jednom godišnje. Od kupaca se prikupljaju instrumenti osiguranja plaćanja, gdje god je to moguće, a u svrhu zaštite od mogućih kreditnih rizika uslijed neizvršenja plaćanja ugovornih obveza.

Grupa kontinuirano prati svoju izloženost prema stranama s kojima posluje, kao i njihovu kreditnu sposobnost u svrhu smanjenja rizika naplate potraživanja.

INA Grupa posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine. Dio prodaje roba na odgodu odnosi se na državne institucije i kupce u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, koji ne dostavljaju instrumente osiguranja plaćanja. Od ostalih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja uglavnom se prikupljaju zadužnice, kao najzastupljeniji instrument osiguranja plaćanja na hrvatskom tržištu, te bankarske garancije i hipoteke, dok se od inozemnih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja najčešće pribavljaju akreditivi te u manjem broju korporativne garancije, a u iznimnim slučajevima i mjenice.

Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja plaćanja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, kao i izloženost prema kupcima temeljem pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi Uprava, koja postavlja odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, s ciljem upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim zahtjevima financiranja i likvidnosti. Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući adekvatne rezerve i kreditne linije, kontinuirano uspoređujući planirani i ostvareni tijekom novca uz praćenje dopijuća potraživanja i obveza.

Politika INA Grupe je osigurati dovoljno vanjskih izvora financiranja s ciljem postizanja odgovarajuće razine raspoloživih okvirnih linija radi osiguranja likvidnosti INA Grupe kao i investicijskih potreba.

Dana 31. prosinca 2012. godine Grupa je imala stanje ugovorenih kratkoročnih bankovnih linija u iznosu od 1,99 milijardi kuna (srednji tečaj HNB-a) isključujući dozvoljena prekoračenja i kreditne linije za financiranje kupovine nafte i derivata te ugovorenih dugoročnih kreditnih linija u iznosu od 7,42 milijarde kuna (srednji tečaj HNB-a).

Glavni vanjski izvori sredstava INA Grupe su:

- Sindicirani viševalutni revolving kredit, Agent BLB, u iznosu od 747,51 milijuna USD,
- Ugovori o kreditu za financiranje projekata u iznosu od 210 milijuna EUR-a s EBRD-om (160 milijuna EUR) i ICF Debt Pool (50 milijuna EUR)
- Viševalutni revolving kredit u iznosu 200 milijuna USD za opće potrebe financiranja s društvom MOL Plc.
- Club deal revolving kredit, agent PBZ, u iznosu 139 milijuna EUR
- Okvirne linije na razini INA Grupe i „trade financing“ kreditne linije namijenjene financiranju kupovine nafte i naftnih derivata za INA u d.d.

U 2007. godini INA, d.d. je potpisala vrijednosno najveći ugovor o revolving kreditnoj liniji u iznosu od 1 milijarde USD izvorno s dospijećem od 5 godina uz mogućnost sukcesivnog produženja do maksimalno dvije godine uz prethodno odobrenje zajmodavca. Tijekom 2012. INA, d.d. je otplatila prvu tranšu sindiciranog kredita u iznosu od 252,5 milijuna USD.

U rujnu 2010. godine INA, d.d. je s EBRD-om potpisala ugovor o dugoročnom kreditu u iznosu od 160 milijuna EUR i s ICF Debt Pool u iznosu od 50 milijuna EUR za financiranje programa modernizacije rafinerija.

Tijekom 2012. godine s MOL Plc. potpisan je 200 milijuna USD viševalutni revolving kredit za opće potrebe financiranja.

U 2012. godini INA, d.d. je potpisala club deal – ugovor o revolving kreditnoj liniji u iznosu od 139 milijuna EUR s dospijećem od 3 godine uz mogućnost sukcesivnog produženja do dvije godine uz prethodno odobrenje zajmodavaca.

Sukladno uobičajenoj međunarodnoj praksi, INA, d.d. ima ugovorene kratkoročne kreditne linije („trade financing“) s prvoklasnim poslovnim bankovnim grupacijama u svrhu kupovine nafte i derivata. Na dan 31. prosinca 2012. stanje ugovorenih kreditnih linija za kupovinu sirove nafte i derivata iznosilo je 980 milijuna USD.

S ciljem diverzifikacije izvora financiranja te osiguranja dostatnog stupnja likvidnosti i financijske stabilnosti INA, d.d. je u konstantnim pregovorima i s drugim mogućim kreditorima.

Tablična analiza rizika likvidnosti i rizika kamatnih stopa

Tablice u nastavku prikazuju dospijeća ugovornih obveza Grupe i INA, d.d. iskazanih u bilanci na kraju razdoblja. Analiza je izrađena na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po financijskim obvezama na datum dospijeća i prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

INA Grupa					
	do 1 mj.	od 1 do 12 mj.	“od 1 god. do 5 god.”	nakon 5 god.	Ukupno
31. prosinca 2012.					
Beskamatne obveze	1.114	1.202	63	38	2.417
Kamatne obveze	1.088	4.977	1.267	-	7.332
	2.202	6.179	1.330	38	9.749
31. prosinca 2011.					
Beskamatne obveze	53	2.273	68	58	2.452
Kamatne obveze	644	3.329	5.571	281	9.825
	697	5.602	5.639	339	12.277
INA, d.d.					
	do 1 mj.	od 1 do 12 mj.	“od 1 god. do 5 god.”	nakon 5 god.	Ukupno
31. prosinca 2012.					
Beskamatne obveze	946	699	33	38	1.716
Kamatne obveze	1.076	4.755	1.158	-	6.989
	2.022	5.454	1.191	38	8.705
31. prosinca 2011.					
Beskamatne obveze	707	1.216	48	58	2.029
Kamatne obveze	643	3.181	5.496	278	9.598
	1.350	4.397	5.544	336	11.627

Beskamatne obveze INA, d.d. do jednog mjeseca najvećim dijelom sastoje se od obveza prema dobavljačima u iznosu od 621 milijuna kuna za 2012. godinu (615 milijuna kuna u 2011. godini).

Beskamatne obveze INA, d.d. duže od pet godina odnose se na obveze prema državi za otkup stanova i odgođeni prihod od prodanih stanova.

U kamatnim obvezama prikazane su obveze s osnove kratkoročnih i dugoročnih kredita.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Metode procjene i pretpostavke u određivanju fer vrijednosti

Fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza se određuje kako slijedi:

- fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima, pod standardnim uvjetima, određuje se prema cijenama koje kotiraju na tržištu;
- fer vrijednost ostale financijske imovine i ostalih financijskih obveza (isključujući derivativne instrumente) određuje se u skladu s modelima za određivanje cijena, a na temelju analize diskontiranih novčanih tokova koristeći cijene iz poznatih transakcija na tržištu i cijene koje se nude za slične instrumente;
- fer vrijednost derivativnih instrumenata se izračunava koristeći izlistane cijene. Gdje takve cijene nisu dostupne, koristi se analiza diskontiranih novčanih tokova primjenom važeće krivulje prinosa za razdoblje trajanja instrumenata kod neopcijskih derivativa, dok se za opcijske derivative koriste modeli za utvrđivanje cijena opcija. Terminski valutni ugovori se vrednuju koristeći kotirane forward tečajevе i krivulje prinosa izvedene iz kotiranih kamatnih stopa po ugovorima sa sličnim dospijecem. Kamatni swapovi se vrednuju po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova i diskontiraju na temelju važećih krivulja prinosa izvedeni iz kotiranih kamatnih stopa.

Pokazatelji fer vrijednosti priznati u izvještaju o financijskom položaju

U tablici su analizirani financijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani su u tri skupine ovisno o dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti:

- razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i identične obveze;
- razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na promatranom sredstvu ili obvezi (tj. njihovih cijena) ili neizravno (izvedeni iz cijena) i
- razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (nedostupni ulazni podaci).

INA Grupa				
31. prosinca 2012.				
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju	282	-	58	340
Ugrađena derivativna financijska imovina	-	7	-	7
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	6	-	6
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Derivativne financijske obveze	-	40	-	40
Negativna fer vrijednost derivativa	-	3	-	3
31. prosinca 2011.				
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju	265	-	60	325
Ugrađena derivativna financijska imovina	-	7	-	7
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	48	-	48
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Ugrađena derivativna financijska imovina	-	22	-	22
Negativna fer vrijednost derivativa	-	32	-	32

INA, d.d.				
				31. prosinca 2012.
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju	282	-	58	340
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	6	-	6
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost derivativa	-	3	-	3

31. prosinca 2011.				
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju	265	-	60	325
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	48	-	48
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Ugrađene derivativne financijske obveze	-	3	-	3
Negativna fer vrijednost derivativa	-	32	-	32

Usuglašavanje pokazatelja fer vrijednosti financijske imovine 3. razine:

INA Grupa i INA, d.d.			
31. prosinca 2012.			
		"Imovina raspoloživa za prodaju"	Ukupno
Početno stanje		60	60
Umanjenje		(2)	(2)
Konačno stanje		58	58

Derivativni financijski instrumenti

Sukladno MRS-u 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, izvedeni financijski instrumenti prikazani su u izvještaju o financijskom položaju po fer vrijednosti, uz uključivanje promjena u toj vrijednosti u računu dobiti i gubitka.

Grupa je zaključila određene dugoročne ugovore o kupnji i prodaji, koji sukladno MRS-u 39, sadrže ugrađene izvedene financijske instrumente. Ugrađeni izvedeni financijski instrument je dio ugovora koji utječe da se novčani tijekom nastali na osnovi ugovora mijenjaju, djelomično, na sličan način kao i samostalni izvedeni financijski instrument. MRS 39 zahtijeva da takvi ugrađeni izvedeni financijski instrumenti budu odvojeni od osnovnih ugovora i da se vode kao izvedeni financijski instrumenti, svrstani kao imovina namijenjena trgovanju i evidentiraju se po fer vrijednosti, uključujući knjiženje promjena fer vrijednosti na teret ili u korist računa dobiti ili gubitka. Fer vrijednost ugrađenih terminskih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutanih tržišnih tečajeva stranih valuta na datum bilance. Ta vrijednost ugrađenog instrumenta zamjene indeksa inflacije je utvrđena kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovorenog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen. Dugoročni učinak ovih ugrađenih izvedenih financijskih instrumenata je diskontiran koristeći diskontnu stopu sličnu kamatnoj stopi na vladine obveznice.

Uprava smatra da su knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza koji su u financijskim izvještajima iskazani po amortiziranom trošku približne njihovoj fer vrijednosti.

Fer vrijednost ugrađenih izvedenih financijskih instrumenata uključenih u bilancu i neto kretanja tijekom godine su kako slijedi:

INA Grupa		
	31. prosinca 2012.	31. prosinca 2011.
Fer vrijednost na dan 1. siječnja	(15)	(2)
Financijski rashodi koji se odnose na neto promjenu fer vrijednosti ugrađenih izvedenih financijskih instrumenata u tekućoj godini	(18)	(13)
Fer vrijednost na dan 31. prosinca	(33)	(15)
Analizirano kao:		
Tekući dio	(33)	(15)
Dugoročni dio	-	-
	(33)	(15)

42. ODOBRENJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 12. ožujka 2013. godine.
Potpisali u ime Grupe 12. ožujka 2013. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.u.

